Accurti, Tommaso, 1862–

THOMAS ACCURTI

EDITIONES SAECULI XV
PLERAEQUE BIBLIOGRAPHIS IGNOTAE

ANNOTATIONES

AD OPUS QUOD INSCRIBITUR

« GESAMTKATALOG DER WIEGENDRUCKE »

VOLL. I-IV

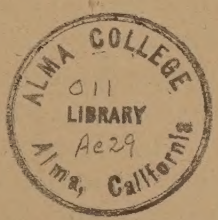

FLORENTIAE
EX « TIPOGRAFIA GIUNTINA »
MCMXXX

30858

Ref.

Z
240
A22

Tituli nonnullorum operum in sequenti libello omissi.

Audiffredi, Suppl. — Ad Catalogum historico-criticum romanarum editionum saeculi XV Supplementum nunc primum ab Iohanne Bresciano editum. (Revue des bibliothèques. Année 6. 1896. pp. 289-304, 337-353.)

Bibliothèque Massimo — Catalogue de la Bibliothèque de feu le Duc D. Mario Massimo de Rignano. (Vente Ianvier 1909.) Rome 1909.

BMC. — Catalogue of books printed in the XVth century now in the British Museum. Parts I-V. London 1908-1924.

Claudin — Histoire de l'imprimerie en France au XVe et au XVIe siècle par A. Claudin. Paris 1900-1914.

Flamini — Versi in morte di Giuliano de' Medici editi per cura di Francesco Flamini. Bologna 1889.

Günther — Die Wiegendrucke der Leipziger Sammlungen... Ein Verzeichnis von Otto Günther. Leipzig 1910. (Zentralblatt für Bibliothekswesen. Beih. 35 u. Nachträge.)

Rossi — L'Arte tipografica in Perugia durante il secolo XV e la prima metà del XVI. Nuove ricerche per Adamo Rossi. Perugia 1868.

Vermiglioli — Principj della stampa in Perugia e suoi progressi per tutto il secolo XV. Nuovamente illustrati accresciuti e corretti in questa seconda edizione da Gio. Battista Vermiglioli. Perugia 1820.

Zambrini — Le Opere volgari a stampa dei secoli XIII e XIV indicate e descritte da Francesco Zambrini. Quarta edizione con Appendice. Bologna 1884.

Animadvertenda. Corrigenda. Delenda. Augenda.

Typorum mensura in singulis editionibus descriptis data est ex editione ipsa, ac proinde non semper est eadem et aliquando nonnihil differt a mensura apud Haebler statuta.

Typi, si plures in aliqua editione existunt, eo ordine sunt recensiti, ut minus et parum adhibiti ceteris sint postpositi.

In Corrigendis error et emendatio lineola separantur; error lineolam praecedit, emendatio sequitur.

Pag. 8 *l.* 1 : ſero — fero

» 10 *l.* 19 : fic — ſic

l. 22 : Sassofera‖to — Saſſofera‖to.

» 15 *l.* 10 : hospites — hoſpites

» 17 *l.* 2 : pa=‖risii — pa=‖riſii

l. 3 : insigne — inſigne.

» 19 *l.* 27 : gra — gr̄a.

» 22 *l.* 21 : & — et

» 23 *n.* 41 : Probabilius editio Iohannis Schurener.

» 25 *l.* 12 : fructus — fructus

» 29 *l.* 17 : ħereticis — hereticis

» 31 *ll.* 27-28 : paradiſū — padiſū

» 36 *l.* 10 : Rrepoſitio ... que — Prepoſitio ... que

l. 11 : preponiť — preponiť

Pag. 36 *l.* 16 : Rome — Rome

l. 18 : M 201 (1) — IV. 768.

» 40 *l.* 17 : runt. — runt.‖

» 42 *l.* 4 : ordī — ordīs

» 46 *l.* 13 : FW — Fl. W.

» 47 *l.* 15 : referre — referre

» 52 *l.* 10 : almo ſtudio℣ — almo ſtudio ſtudio℣

» 58 *l.* 8 : đmon‖ſtratū — đmon‖-ſtratū

» 61 *l.* 15 : adfidue — adſidue

» 62 *l.* 18 : pen — pene

» 66 *l.* 1 : cale‖ — calen‖

» 70 *l.* 5 : 581 9 A — 5819 A

l. 20 : ex editionibus descriptis ad nn. 14, 151, quae eo typo sunt expressae. — ex editione descripta ad n. 14.

» 76 *l.* 5 : V. — U.

l. 11 : ‖legum — ‖ mantuanum legum

» 77 *l.* 13 : diffinite ... uite — diffinite ... uite

l. 15 : Senece — Senece

l. 16 : uite — uite.

» 82 *l.* 6 : peſtilentia — peſtilentia

» 83 *l.* 21 : fœliciter — foeliciter

» 90 *l.* 33 : bologninu — bologninum

» 93 *l.* 10 : fūma — ſūma

l. 11 : ſuma — ſūma

Pag. 93 l. 20 : adolesfcenti — adolefcenti.

» *94 l. 5 :* paene — fere

» *103 l. 1 :* utriufq3 — vtriufq3

» *105 l. 16 :* Dulc i — Dulci9

» *120 l. 10 :* 3 l. — 3 Bl.

» *130 l. 27 :* ne..., imo — quod non ..., nec

» *136 l. 20 :* 29 — 26

» *146 l. 7 :* 1836 — 1839

» *147 l. 13 :* versen — Versen

» *30 n. 58 :* Delenda omnia. Cf. Pellechet 4425.

» *44 n. 85.* Paene omnia delenda. Cf. Hain *9214.

» *105 ad n. 395 :* Extat liber « Illuminata Conscientia » Antonii Sassolini Ord. Min. impressus Florentiae die ultimo Septembris 1512 « per Ser Antonio di Domenico Tubini Fiorentino, & Andrea di Meffer Bartholomeo Ghyrlandi da Pistoia ».

Pag. 118 ad n. 999. Etiam Audiffredus dicit (p. 32) Platonem de Benedictis impressisse a. 1483 Dionem Chrysostomum Venetiis. Ego valde dubito hanc editionem nullam esse illumque typographum ad artem suam exercendam numquam Venetias migrasse. Nullus alius liber dicitur a Platone Venetiis excusus. Nicolaus autem de Benedictis Catalanus cum *sociis* impressit Venetiis a. 1481 Iustiniani Institutiones (Hain *9508).

» *136 ad n. 2177.* Diomedes Carafa obiit die 17 Maii 1487 (T. Persico, Diomede Carafa uomo di stato e scrittore del sec. XV. Napoli 1899, p. 140).

» *156 ad n. 3807.* In exemplari Bibl. Vaticanae desiderantur finis antepenultimi capituli, duo capitula sequentia et initium tabulae. Inter textum et tabulam potest esse subscriptio.

EDITIONES SAECVLI XV
PLERAEQVE BIBLIOGRAPHIS IGNOTAE

1. **Aesopus.** Fabulae 65 (64) carmine elegiaco latino [pleraeque omnes e Romuli prosa lat. per Gualterum Anglicum]. [Mantuae, Thomas Septemcastrensis et Iohannes Vurster, c. 1472.]

4° 24 ff. [a^8-c^8] 25-26 ll. typus: R 98-99 (Haeb. 1).

F. 1 vacat. F. 2 a, prologus: [ ] T iuuet & ꝑſit conatur pagina præſens. || D ulcius arrident ſeria picta iocis. || . . . (*6 disticha*); *l. 13 inc. fab. 1:* De gallo & iaſpide. || D um rigido fodit ore ſimum. dum quæritat eſcam. || . . . *F. 23 b, ll. 21-22 expl. fab.* « *De viro et moecha* »: H oc quia permittit rationis calculus omnis. || F allere fallentem ſuſpicor eſſe pium. || *Deinde:* .FINIS. || *F. 24 vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1380.

2. **Aldobrandino** da Siena. Philosomia degli huomini; octostichis per Baptistam Caracinum. [Florentiae, Laurentius Morgiani et Iohannes Petri, c. 1492.]

4° 4 ff. [a] 2 coll. 4 octosticha pro quavis col. typus: R 87 (Haeb. 5) 1 litt. init. et 1 fig., ligno inc.

F. 1 a: ℂ Philoſomia de glhuomini facta per Aldrobaldino philoſopho digniſſimo. || *Infra, icon* (*170* × *118*; *Kristeller, Fl. W., cut 11*). *F. 1 b, col. 1:* (O) Luce excelſa o ſancto lume eterno || o redemptor di tutto luniuerſo || o Re delciel delmõdo & dellinferno || aiuto porgi almio affannato uerſo || . . . *F. 4 a, col. 2, l. 23 ss.:* & piu dirittamẽte giudicare || ſano & ſaluo & buon

giudicio dare || Finita e lopera di Aldrobaldino || philoſopho che tãto almõdo ſcriſſe || traducta per Baptiſta Caracino || di proſa in rima lui queſta opera miſſe || preghiamo omai lalto ſignor diuino || che leſue gratie a noſtri cuori affrisse || & che ci guardi da temptatione || per uirtu di ſua ſancta paſſione || ℂ Finis. || *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 598 (5). — Typus hic 5 eamdem mensuram habet in « Bern. di Granollachs, Lunare . . . anni 1491 (Reichling, 539) ».

3. **Alexander VI.** Bulla indulgentiarum pro christifidelibus in Germania . . . degentibus, qui opem dent ad expeditionem parandam contra Turcas. [Argentinae, Iohannes Prüss, post 5 Octobris 1500.]

2° 6 ff. [a] 44 ll. typi: R 86 (Haeb. 14), G 210 (Haeb. 15) 1 fig. ligno inc.

F. 1 a: char. goth. Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei: || *char. rom.* Ad futurã rei memoriã dñi & ſaluatoris noſtri iheſu xp̃i | qui ꝑ redemptione humani || generis . . . *F. 5 a, l. 8 ss.:* . . . Datum Rome apud ſanctum Petrum. An||no incarnationis dominice Nilleſimo Quingenteſimo. Tertio Nonas octobris. Pon||tificatus noſtri Anno Nono. || *Infra, insignia Alexandri VI (alt. mm. 103). F. 5 b vacat. F. 6 sine dubio vacat.*

Romae in Bibl. Angelica, C. 5. 1 (17), exemplar carens ultimo folio.

4. **Alexander** de Villa Dei. Doctrinale. Venetiis, [Gabriel Petri et Philippus Petri,] 11 Iunii 1473.

2° 42 ff. [$a^{10}b^{8}$-e^{8}] 33 ll. typus: R 114 (Haeb. 1).

F. 1 a: ALEXANDRI GRAMMATICI DOCTISSI-||MI OPVS METRICE COMPOSITVM FOE||LICITER ET CORRECTISSIMVM. || PROOEMIVM. || [ ] CRIBERE CLERICVLIS PARO || DOCTRINALE NOVELLIS. || Pluraqꝫ doctoꝝ ſociabo ſcripta meoꝝ. || Iãqꝫ legẽt pueri pro nugis Maximiani: || Q uæ ueteres ſociis nolebant pandere caris. || . . . *F. 41 b, ll. 29-30:* Q uas tres perſonas in idem credo deitatis. || LAVS DEO || *Deinde:* M.CCCC.LXXIII DIE VERO. XI. IVNII. || VENETIIS. || *F. 42 vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1318 (des. ff. 3, 8, 37, 40). — Hain 667. Gesamtkatalog 942 a.

5. **Alexander** de Villa Dei. Doctrinale. [Venetiis,] Philippus [Petri] Venetus, 1477.

2° 46 ff. a^{10}-c^{10} d^{8} e^{8} 30 ll. typus: R 114-115 (Haeb. 2*).

F. 1 vacat. F. 2 a (*c. sign.* a): (f)CRIBERE CLERICVLIS PARO DO-| CTRINALE NOVELLIS: || Pluraq; doctorū ſociabo ſcripta meorū. || Iamq; legēt pueri pro nugis maximiani || Que ueteres ſociis nolebāt padere caris. || ... *F. 46 a, ll. 21-22:* Quas tres perſonas in idem credo deitatis; || FINIS || *Deinde:* Opus Alexandri grammatici impreſſum arte & || diligentia magiſtri Philippi Veneti. Anno domī|ni. Mcccclxxvii. || INCLYTO VENETIARVM | PRINCIPE ANDREA || LA VENDRAMINO VS || *F. 46 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 84.

6. **Alexander** de Villa Dei. Doctrinale. Venetiis, Thomas [de Blavis] de Alexandria, XXII cal. [!] Iulii [10 Iunii?; 22 Iulii?] 1481.

4° 56 ff. a^{8}-g^{8} 25 ll. typus: G 119 (M^{89} vel M^{88}).

F. 1 verosim. vacat. F. 2 a (*c. sign.* a 2): [ ]CRIBERE CLERICULIS || PARO DOCtrinale nouellis. || Pluraq; doctorū ſociabo ſcripta m̃orū || I āq; legent pueri ꝑ nugis maximiani. || Q uae ueteres ſocijs nolebant pandere caris. || ... *F. 55 a, ll. 15-16:* Q uas tres perſonas in idem credo deitatis. || . FINIS. || *Deinde:* Magiſtri Alenxandri gramatici op9 utiliſſimū || foeliciter finit. Uenetijs. Impreſſum per tho|mam de Alexandria. Anno ab incarnatione || .M.CCCCLXXXI.die.xxij calen. Iulij || Uenetorū inclito Ioāne Mocenico principe. || *F. 55 b vacat. F. 56 probab. vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 851 (des. ff. 1, 56).

7. **Alexander** de Villa Dei. Doctrinale cum expositione [Ludovici de Guaschis]. Bononiae, Bazalerius de Bazaleriis, XII cal. apriles [21 Martii] 1489.

4° 122 ff. a^{8}-i^{8} K^{8} l^{8}-n^{8} o^{4} p^{8} q^{6} numerus linearum varius typi: R 113 (Haeb. 2), R 82 (Haeb. 3), G c. 125 litt. initt. (flor.) et 1 fig. (signum typographi), ligno inc. tituli in super. margg. marginalia.

F. 1 a (*c. sign.* a i): *char. rom.* Incipit opus putile alexandri: qđ doctrinale dicitur. || *char. goth.* (S)Cribere clericulis || *char. rom.* paro doctrinale nouellis. || *Expositio* Quia textus ē planus nō indiget ex||planatiōe. Sed tamē ꝑ forma feruan||da in ſequentibus ſic conſtrue. Ego || ... *F. 122 a, l. 5 expl. textus:* Quas tres ꝑſonas ī idē credo deitatis. || *l. 19:* & aptū mediū & ad finē feliciſſimū. Et ſic finiť expō doctrinalis. || *Illico:* Ad lectorem. || Si plus ocii daretur: aut ſi auctoritas non adeſſet: his || reſpōderē ſi q ſunt opus Alexādri damnātes. Sed qm̄ || adeſt baptiſtæ guarini auctoritas: ... *F. 122 b, ll. 5-10:* ... Impreſſum fuit || totū hoc opus Bononiæ ꝑ Bacielerium de Bacieleriis || ciuem Bononienſem: uiꝝ ſolertiſſimū: Anno ſalutis || Mccccl xxx viiii. duodecimo calēdas apriles. Ioanne || Bentiuolo fecūdo: Sfortia: Vicecomite: De aragonia || Et cætera: Felſinei ſenatus benemerito principe. || *Deinde:* Index totius operis. || a b c d e f g h i k l m n o p q. Omēs ſunt quaterniones: ꝑter o quod || duas continet chartas: & ꝑter q quod tres habet chartas. || FINIS. || *Infra, signum typographi* (*Kristeller, n. 2*).

Volaterris in Bibl. Guarnacci, XLVIII. 3. 11.

8. **Alighieri**, Dante. Il Credo. [Neapoli, Franciscus de Tuppo, c. 1486.]

4° 6 ff. [a] 30 ll. typus: G 85 (Haeb. 3).

F. 1 a vacat. F. 1 b: ℂ Al tēpo che dāte il ſu libro diciſo || ꝛ meſſo in uerſi molta gente groſſa || credeua che fuſſito in paradiſo || ... *l. 27 expl. prologus:* facendo queſti uerſi molto preſti || *Deinde:* Hor qui comincia il credo di Dante || arlinghieri poeta fiorentino || *F. 2 a:* ℂ Io ſcripſi ia damor piu uolterime || q̃ʒto piu ſeppi dolze belle e uaghe || empulirle operai tucte mie lime || ... *F. 6 a, l. 10:* che paradiſo al noſtro fin cidoni || *Deinde:* ℂ Finito il credo che dante fec e quā||do fu accuſato per heretico alo inqui||ſitore. || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 217.

9. **Alighieri**, Dante. Il Credo. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris, c. 1492.]

4° 6 ff. [a] 28 ll. typus: R. 111 (Haeb. 2).

F. 1 a : CREDO CHE DANTE FECE || quando fu accuſato p heretico eſſendo || a Rauenna allo inquiſitore || (a)Ltẽpo che dante ſuo libro diciſo || et meſſo ī uerſi molta gẽte groſſa || credeuan che fuſſito imparadiſo || . . . *F. 1 b, l. 4 ss. :* Comincia il Credo di Dante | (i) Scripſi gia damor piuuolte rime || quãto piu ſeppi dolze belle e uaghe || et di pulirl adoperai tutte mie lime || . . . *F. 6 a, ll. 4-5 :* Che paradiſo alnoſtro fin cidoni || Finito il Credo di Dante || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 51. B. 42 (2).

10. **Ambrogio** da Siena. Vita di S. Nicola da Tolentino. Venezia, 25 Agosto 14[96-99.]

8° 24 ff. A^8-C^8 2 coll. plerumque 41 ll. typus : G 66 (M^{87}) litt. initt. ligno inc.

F. 1 desideratur. F. 2 a (*c. sign.* A ii [?]), *col. 1 :* ℂ Queſta e la vita del diuo et || glorioſo cõfeſſore ſcõ Nichola || da Tollẽtino del ordine de frati || heremitani di ſcõ Auguſtino : fa||cta al tẽpo del beatiſſimo põtifi-||ce papa Iohãni. 22. in el qual tẽ||po libero la chieſa di dio da grã-||de ſciſma. El qual ſctõ Nichola || fu al tẽpo di ſanto Dominigo e || ſan Franciſco. || Cõmincia lo exordio. || (N)Oua luce al mõdo vi-||ſta fu : la quale gaudio || et leticia ȝ tripudio ap||preſſo tute le fideli na-||tioni ꝑduce et parturi. . . . *F. 24 a, col. 2, l. 26 ss. :* Queſta lezenda e stata tra [··] ||lada de latino in vulgare cõ m [··] ||ti miracoli li quali foreno rec [··] ||di inanti al papa Eugenio : D[··] || Reuerendo di ſacra theolo [··] || maiſtro Ambroſio da ſiena [··] || ſua deuotion. Et e frate here [··] ||tano di ſancto Auguſtino. || Impreſſa in Ueneſia del. 14 [··] || A di. 25 agosto. || *F. 24 b vacat.*

Viterbii in Bibl. Civica, II. E. 6. 7 (*8*) *; exemplar ita margine inferiore mutilum ut nulla signatura plene appareat, et ita margine longiore externo ut nonnullae etiam litterae perierint. In folio 20 miraculum narratur, quod dicitur factum* « ozi e adi 29. di luio 1496 ». *Typus idem videtur ac Iohannis Hamman 5* et Iohannis Emerici 3.*

11. **Andreae,** Iohannes. Declaratio arboris consanguinitatis et affinitatis. [Parisiis, ad signum follis viridis ; Ludovicus Symonel, Richardus Blandin et Iohannes Simon ; c. 1475.]

4° 14 ff. [a^8b^6] 25 ll. typus : R 105-106 (Haeb. 1 ; Proct. 1^{AB}).

F. 1a: INCIPIT Declaratio arboris || cõſanguinitatis ſecũdũ Io. an. || *Deinde:* [ ] IRCA lecturam arboris conſangui||nitatis et affinitatis diuerſis olim di=||uerſum modum tenentibus Iohãnes || de deo hiſpanus ... *F. 13a, l. 15ss.*: ... In qua vniuerſi fide||les et precipue ſtudẽtes cõtinuo perſeuerent Per || graciam eius qui eſt benedictus in ſecula ſeculorũ || A M E N || Explicit declaratio arboris || cõſãguinitatis et affinitatis || fecũdũ dominũ Io. an. || *F. 13b, arbor (gradus) consanguinitatis. F. 14a, observationes duae circa computationem graduum consanguinitatis. F. 14b, arbor (gradus) affinitatis. Explicit l. 14*: ARBOR AFFINITATIS ||

Romae in Bibl. Vaticana, Mss. Reg. lat. 442, ff. 221-234.

12. **Andreas** de Escobar. Modus confitendi. [Romae, Eucharius Silber; c. 1495?]

8° 12 ff. [a⁸]b⁴ 23 ll. typi: R 85 (Haeb. 8), R 112 (Haeb. 3) 1 litt. init. et 1 fig., ligno inc.

F. 1a: Modus Confitendi. || *infra: icon confessoris et pœnitentis, cui angelus et diabolus adstant. F. 1b:* ℂ Modus confitendi compoſitus per || Reuerendũ Eꝑm Andreã hiſpanuꝫ: || ſancte Romane eccleſie penitẽtiariũ. || (Q)Voniam omni cõfitenti neceſſariuꝫ eſt || hanc generalem confeſſionem dicere & || facere: ... *F. 12b, l. 13 ss.:* pro eis meruiſti: & ad acquiſitionẽ gratie in pre|| ſenti & uite eterne in futuro ſeculo. Amen. || Finis. Deo gratias. ||

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 32.

13. **Antonino**, S. Confessione generale. — Orazione di S. Agostino. [Romae, Iohannes Besicken et Sigismundus Mayer, c. 1495.]

8° 8 ff. [a] 28 ll. typus: G 71 (Haeb. 4) litt. initt. (2 flor.) et 2 figg., ligno inc.

F. 1a: Confeſſione generale del || Arciueſcouo Antonino. || *F. 1b*: Confeſſione generale del Arciue-||ſcouo Antonino. || *Infra, icon confeſſoris et poenitentis, cui angelus et diabolus adstant. F. 2a*: (I) O infelice ꝛ miſero peccatore || macuſo ꝛ confeſſo a dio pa-||dre figliuolo ꝛ ſpirito ſancto || ... *F. 6b, ll. 18-19*: me abſoluiate di tutti li mei peccati: ꝛ dati-||me la peni-

tentia. || *Deinde*: Qui finiſce la confeſſione gene-||rale compoſta per lo Ar-||ciueſcouo Antonino: || *F. 7 a, icon nativitatem Iesu Christi repraesentans; prope:* Loratione || di ſcõ Au-||guſtino. || Sappi cħ || chi la dice || trenta di o || faccia dire || ... *Infra, l. 18 ss.*: (D) Olciſſimo ſignore mio Ieſu || xp̃o vero dio. Il quale del ſe-||no del tuo padre omnipotẽte || ... *F. 8 b, ll. 23-26*: ... ☾ laudabile ☾ glorioſo ſe ſopra exalta||to. Per infinita ſecula ſeculorum. Amen. || Adiuua me deus Salutaris meus. Pro-||pter nomen ſanctum tuum. || *Deinde*: Finita e la oratione del glorioſiſſimo || ſancto Auguſtino. Amen. ||

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1319. — Audiffredi, p. 455.

14. **Apollonius** Tyrius. Historia Apollonii regis Tyri, octostichis italicis [per Antonium Puccium]. [Florentiae, Laurentius Morgiani et Iohannes Petri, c. 1491.]

4° 40 ff. a^8-e^8 31 ll. typus: R 110 Q/u (Haeb. 8) litt. initt. ligno inc.

F. 1 a (*c. sign.* a.): (L)A STORIA DAPPOLLO|NIO DI TIRO: || (O)Mnipotente idio ſignor ſuperno || ſanza cominciamento et ſanza fine || che per deliberarci dallinferno || portar degnasti corona diſpine || ... *F. 39 b, ll. 16-23:* Ma fu recato in queſta lingua im prima || perche ciaſcuno ſi bella ſtoria intenda || et io ad uoi lo contato in rima || per che dilecto ciaſceduno ne prenda || ſignori chauete dal pie alla cima || da me udita la bella leggenda || ipriego iddio che atutti ſia in adiuto || al uoſtre honore queſto libro ecõpiuto || *Deinde:* EINITO EL LIBRO || DAPPOLLONIO || DI TYRO || *F. 40 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 51. B. 41 (1), exemplar ultimo folio carens. Litterae maiores eaedem omnimo ac adhibitae pro titulo in Pulci Luca *et* Serdini; *v. infra. — Panzer, IV. 49. 392; Hain 1301.*

15. **Aratus.** Phaenomena et Prognostica, hexametris latinis Ciceroni adscriptis [sed Germanici Caesaris]. [Brixiae, Henricus Coloniensis et Statius Gallicus, c. 1474.]

4° 8 ff. [a] 33 ll. typus: R 114-115 (Haeb. 1).

F. 1 a: M. T. Ciceronis in Aratum Cilicũ præfatio || Ab ioue principiũ magno deduxit Aratus || Carminis: At nobis genitor tu maxũs auctor || Te

ueneror tibi ſacra ſero | doctiq3 laboris || Primitias : ꝓbat iꝑe deū rectorq3 : ſatorq3 || ... *l. 18 ss.* : NARRATIO || Cætera que toto fulgent uaga ſidera mūdo || Indefeſſa trahit proprio cū pondere cælum || ... *F. 8 b, l. 30* : Hec eadē tibi ſigna dabūt nō irrita piſces || *Deinde* : M. T. ciceroīs p ſtudior̄ primicias Arati cilici || Aſtronimi ad patrem traductio FINIT ||

Florentiae in Bibl. Laurentiana, 976. D. 5. — Cf. Catalogo dei libri dal Conte Angiolo Maria d'Elci donati alla I. e R. Libreria Mediceo-Laurenziana. Firenze, 1826; p. 34.

16. **Articuli** fidei (et alia multa), metrice, aliqua cum explicatione. [Lugduni,] Martinus Havard, [c. 1499.]

8° 12 ff. [a⁸]b⁴ 34 ll. typi: G 60-61 (Haeb 4), G 260 (Haeb. 5) 2 figg., praeter insigne typographi, ligno inc.

F. 1 a : Articuli fidei || *Infra, insigne typographi* (*Claudin, IV p. 203*). *F. 1 b vacat. F. 2 a* : Articuli fidei bis ſex ſunt corde tenendi || Quod xp̄i ſocij docuerunt neumate pleni || Credo deum patrem petrus inquit cuncta creantem || ... *F. 10 b, ll. 28-29 finiunt* « *De modo dicendi horas versus* » : Eſto choro totus intentus pſallere chriſti || Laudes deuotus cui te totum tribuiſti. || *Deinde* : Expliciunt articuli fidei per || Martinum hauard impreſſi. || *F. 11 a* : *icon* (*crucifixio*). *F. 11 b* : *icon* (*flagellatio*). *F. 12 vacat.*

Romae in Bibl. Vallicellana, C. V. 169 (*2*).

17. **Auctores** octo, correctore Iohanne Vincentio Metulino. [Lugduni vel in Gallia meridionali; c. 1490?]

4° 112 ff. a⁸-o⁸ 33-34 ll. typi: G 86-87 (M⁹⁹), G 144-145 (M ⁶²ᴬ²) tituli in super. margg.

F. 1 a: Actores octo libros ſubſcri||ptos continentes: videlicet || Cathonis || Faceti || Theodoli || De contemptu mundi || Floreti || Alani de parabolis || Fabularum eſopi || Thobiadis. || *F. 1 b*: Iohannis vincentij metulini in libris ſeq̄n||tibus prefaciuncula incipit feliciter || [ ] B eis ſcriptorum vitio deprauatꝰ || quos ſuis ſolent galli iuuenibus || tradere moribus informādis au-||ctoribus ... *F. 2 a* (*c. sign.* a 2) *inc. Catonis praefatio in suum poemation* :

[ ] Um animaduerterē q̃ꝫplurimos || hoīes errare grauiter in via morū || ... *F. 2 b*: [ ] I deus eſt animꝰ nobis vt carmīa dicūt || ... *F. 7 a, ll. 9-10*: Hec breuitas ſenſus fecit coniungere binos. || Cathonis liber finit feliciter. || *Statim*: Incipit liber faceti || [ ]Um nihil vtilius humane || credo ſaluti || q̃ꝫ reruꝫ nouiſſe modos ꝛ moꝫribus vti || ... *F. 11 a* (*c. sign.* b 3), *ll. 19-20*: Quos cetus teneas cum q̣bus ꝛ videas. || Moroſi faceti liber finit feliciter || *Seq. Theodoli dialogus Pseustis et Alithia sine inscriptione*: (e) Thiopū terras iā feruida torruit eſtas || in cancro ſolis dū voluit aureus axis || ... *F. 17* (*sign.* c) *b, ll. 13-14*: Define quod reſtat ne deſperatio ledat || Theodoli liber finit feliciter. || *Inc. poemation de contemptu mundi*: (c) Artula nr̄a tibi mādat dilecte ſalutes || ... *F. 23 b, l. 6 expl. vere hoc poemation* (*Migne, Patr. Lat., CXXXIV col. 1314*): Hoc tibi det munus q̣ regnat trinus ꝛ vnus || *Illico*: (i) N re terrena nihil eſt aliud niſi pena || ... *l. 18*: De re terrena non ſit tibi gloria plena || *Seq.*: Exitus oſtendit quo mundi gloria tendit || (i) Heruſalem ciuis fragili dū corpe viuis || Integer ꝛ ſoſpes tñſi pegrinꝰ ꝛ hoſpes || ... *F. 27* (*sign.* d 3) *b, l. 31*: Omnes electi dominum prece rogite flecti || *Seq.*: [ ] Ueſtio maḡ diu multis meditātibꝰ orta eſt || Difficilis nimiū pre grauitate fui || *F. 28 a* (*c. sign.* d 4): Cur deus oīpotens aliquos formando creauit || Quos peccaturos nouerat ipē prius? || ... *F. 29 a, ll. 16-17*: Ex ſupradictis iam queſtio ſoluitur iſta || Cur deus in mundo condidit omne quod eſt || *Seq.*: [ ] Mortalis homo caſus reminiſcere vite || Dilige pauperiem: mortales effuge gaças || ... *F. 31 b, ll. 4-5*: Et bene gaudebunt quia gaudia fine carebūt. || Explicit liber de contemptu mundi || *Illico*: Incipit liber Floreti || (n) Omīe floretꝰ liber īcipit ad bona cetꝰ || ... *F. 51 a* (*c. sign.* g 3), *ll. 27-28*: Qui dat cuncta bona det nobis hec pia dona. || Floreti liber finit feliciter || *Seq. Alani* [*de Insulis*] *liber parabolarum*: (a) Phebo phebe lumē capit: a ſapiēte || ... *F. 61 a, ll. 26-27*: Quid plus ſunt vanum fingula queqꝫ nihil || Alanus de parabolis explicit feliciter || *Sequuntur 61, vere 60, fabulae Aesopicae, carmine elegiaco latino* [*per Gualterum Anglicum*], *cum prooemio*: (v) T iuuet ꝛ ꝓfit conatur pagina preſens || ... *F. 77 a, ll. 12-13*: Plus confert odio gratia fraude fides || Fabularum liber finit feliciter. || *Deinde*: In libro q̣ thobias mathei vindocinē ſis intitulaṫ Prologus feliciṫ incipit. || (e) X agro veteri virtutum ſemina morū || ... *F. 112 a, ll. 33-34*: Thobiam merita religione ſequi. || Thobie liber finit feliciter || *F. 112 b vacat.*

Romae in Bibl. Vict. Em., 70 3. A. 46.

18. **Avogario,** Pietro Buono. Pronostico dell'anno 1501. [Perusiae, Damianus de Gorgonzola, post 15 Decembris 1500.]

4° 4 ff. a 43 ll. typus: G 92 (Haeb. 8).

F. 1 a (*c. sign.* a): ℂ Allo Illuſtriſſimo ꝛ excellentiſſimo Principe ſignor Hercule de Ferrara de Mo-||dena ꝛ de regio Duca ſempre victorioſo pronoſtico de maeſtro Pietro bono Auoga||rio dellanno dela ſalute. Mccccci. || *Deinde:* (c)Olui che ama feſteſſo grandemente e feducto che la ira de dio chada ſo-||pra di lui. Queſto ſcriue Ptolomeo ... *F. 4 b, ll. 23-25:* ... ma li || predicti per ſua miſericordia ꝛ clementia prohibiſca ꝛ tutti li beni conceda al popolo || chriſtiano. Amen. || *Deinde:* ℂ Finito e queſto iudicio per lo Spectabile ꝛ preclaro Fiſico ac aſtrologo Pietro || bono Auogario Ferrareſe adi. XV. de decembre. Anno gratie. M.ccccc. ||

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 474.

19. **Bartolus** de Saxoferrato. Lectura super secunda parte Digesti veteris. [Neapoli,] Sixtus Riessinger, [c. 1472.]

2° 236 ff. [a^{10}-e^{10} f^{8} g^{10} h^{8} i^{8} k^{10}-n^{10} o^{12} p^{8}-r^{8} s^{10} t^{8} u^{10} x^{10} y^{8} z^{10} &^{10} ⁊^{10}] 2 coll. 56 ll. typi: R 98 (Haeb. 2), G 180 (Haeb. 3).

F. 1 vacat. F. 2 a, col. 1: char. goth. [ ] loſa continuat rubri||*char. rom.* cā ad p̄cedēcia multū breuiť la. d̄ are. || diē p̄gui9 et fic Accionū Alie in rē a||lie in perſonam de accionibus in rē ta3 || ... *F. 235 b, col. 1* (*unica*), *ll. 23-28:* et qualiter probaretur quē definere uelle || quod facit ad multa || Explicit Lectura Bartoli de Sassofera||to celeberimi legū doctoris. ſuper ſecūda || parte Digeſtis ueteris. Feliciter. || Aura filet. pupis currenſ ad litora uenit || *Deinde, char. goth.:* Sixtus Rieſſinger || *denique, char. rom.:* Sequitur ordo cartha⁊ et quinterno⁊ || *F. 236 a, registrum* (*4 coll.*). *F. 236 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Prop. V. 68.

20. **Bencius,** Hugo. Dicta super IV Fen primi canonis Avicennae, cum cōtinuatione Marsilii [de S. Sophia]; correctore Bernardino

Botonto de Viterbio. Senis, Henricus de Colonia cum sociis, VI nonas martias 1485 [2 Martii 1486.]

2° 90 ff. a^8 b^8 c^6-l^6 m^4 n^6 o^4 p^6 cust. 2 coll. 62 ll. typi: G 84 (Haeb. 3*), G 170 (Haeb. 3**).

F. 1 vacat. F. 2 a (*c. sign.* a 2), *col. 1:* (d)icemus Quod res medicatio- nis ex una triuꝫ reꝙ cõple|tur. Iſta eſt quãta ſen. pri-||mi can. Auic. in qua deter-|minatur de mõis cure ge-||ueraliter. Que hic ponitur || ... *F. 57 b, col. 2, ll. 7-9:* ... habuerint ꝛ || groſſitiem quo cãu addim9 aliquod inciſiuum ꝛ || ſubtiliatiuum. || *Deinde:* Vſqꝫ huc fuit expoſitio. d. M. Vgonis || de Senis. Nunc incipit expoſitio. Marſilij || forma uero. Nunc Aui. ponit quaſdã conditiones in cliſeribuſ || ... *F. 90 b, col. 2, ll. 8-12:* ... ſcdꝫ || ipſius innumerabiles miſericordias Illum uero || inuocemus ut etiaꝫ fecit magiſter Marsilius qui || in eius laudem ꝛ gloriaꝫ aliqua compoſuit carmi||na qui uiuit benedictus in ſecula seculoꝙ Amen. || *Deinde:* Virgo clemens uirgo pia uirgo dulcis. o maria || Eſto pro nobis refugium apud patrẽ ꝛ filium. || *Denique:* Expliciunt dicta Vgonis Senenſis ſuper quarta || ſen primi canonis uſqꝫ ad illum paragra-|phum poſituꝫ in capitulo de enemate || Forma uero. Deinceps uero di||cta Marſilii usqꝫ ad finem. || Correcta diligentiſſime per || magiſtrum Bernardinum Botõ-||tum de viterbio artiũ ꝛ medicine ſcho||larem. Impreſſioniqꝫ Senis dedita opera ꝛ || impenſis Magiſtri hieronymi Marrecta Artiũ|| ꝛ medicine doctoris ꝛ clariſſimoꝙ. ll. docto||rũ Do. Laurentij Canizazij ꝛ Do. Ia||cobi Germonie. ꝛ Do. Luce de || Martinis. necnon Magiſtri || henrici ḋ colonia ſocio||rum. Anno Salutis. M. || CCCCLXXXV. Sexto Nonas || Martias Feliciter. ||

Viterbii in Bibl. Civica, II. E. 9. 2 (1).

21. **Bernardus**, S. De gubernatione rei familiaris; octostichis italicis. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris; c. 1495?]

4° 4 ff. [a] 2 coll. 4 octosticha pro quavis col. typus: R 96 (Haeb. 1; Proctor 1A).

F. 1 a, col. 1: ℂ O ſommo padre re celeſtiale || che diniente ogni coſa creaſti || cõcedi gratia ame dio eternale || & donami intellecto che mi baſti || cõcedi gratia ame padre inmortale || tu che lhumanita tucta ſaluaſti || che

dire poſſa de diſpenſatori || & di famiglia buon governatori || Si come ſan bernardo cia narrato || per una epistola di meſſer ramondo || che ci dimoſtra come gouernato || uole eſſer lafamilia inqueſto mõdo || ... *F. 4 b, col. 2, ll. 31-32:* ſe queſta ſtoria uoi guſterete || doctrina aſſai uoi nacquiſterete ||

Florentiae in Bibl. Riccardiana, Ediz. rare 112 (5).

22. **Breviarium** Constantiense. Basileae, Iacobus de Pfortzen, [c. 1499.]

8° 434 ff. (85-398 num. I-CCCXIIII) [+]^{8}; A^{8}-H^{8}; (i-vi)^{12}; a-z^{8} aa-pp^{8} qq^{10}; AA^{8}-CC^{8} DD^{12} 2 coll. praeterquam in Calendario 35 ll. typi: G 65 (Haeb. 2), G c. 165 (Haeb. 6) litt. initt. rubrae (nonnullae flor.) ligno inc. impressio nigra et rubra.

F. 1 a: rubro Breuiariũ Conſtantieñ. || *F. 1 b vacat. F. 2 a: rubro* (KL) Ianuarius habet dies. xxxi. || ... *F. 8, col. 1: rubro* Incipit pſalteriũ ſm cur-||ſum Conſtantieñ dyoceſis || ... *F. 9 a* (*c. sign.* A), *col. 1: rubro* ℂ In. I. noctur. Pſalm9. I. || (B) *nigro* Eatus vir q̃ || non abijt in || cõcilio ĩpio-||rum: ... *F. 72 b, col. 2, l. 9 ss:* redẽptionis facias eſſe par-||ticipes. Qui viuis ac reg-||nas deus per omnia ſecula || ſeculorum. Amen. || *F. 73 a* (*c. sign.* i), *col. 1: rubro* Incipiũt veſpe defunctorũ || (D) *nigro* Ilexi qm̃ *rubro* ps. *nigro* exaudiet dn̄s || ... *F. 84 a, col. 2, l. 33 ss:* ſuoꝝ veniã cõſequant̃. Per || dn̄m noſtrũ. Requieſcãt in || pace. Amen. || *F. 84 b vacat. F. 85 a* (*c. sign.* a *et num. rubro* I), *col. 1, inc. Proprium de tempore* (*pars hyemalis*)*: rubro* ℂ In aduẽtu dn̄i ad p̀mas || vs̄ ps̄ recipiunt̃ feriales ſcz *nigro* Bn̄dictus. ... *Sequuntur pars hyemalis de sanctis, pars aestivalis de tempore, pars aestivalis de sanctis. F. 398 a* (*c. num. rubro* CCCXIIII), *col. 2, l. 30 ss.: rubro* Finit Breuiariũ Conſtan¦cieñ. Impreſſũ Baſilee per || magiſtrũ Iacobũ de pfor-||tzen ciuem Baſileñ. || *F. 398 b vacat. F. 399 a* (*c. sign.* AA), *col. 1: rubro* Incipit cõmune ſctõꝝ p cir||culũ anni Et p̀mo de apl̃is || Advs̄. ſup oĩa laudate añ. || *nigro* Eſtote fortes in bello ꝛ pu-||gnate ... *F. 434 a, col. 2, ll. 16-19:* gaudens in domũ ſuã alle-||luia. hodie huic domui ſa-||lus a deo facta eſt alleluia. || *rubro* Oratio vt ſupra. || *Deinde:* Finit cõmune ſantoꝝ. || *F. 434 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, V. 116. — An apud Panzer, VI. 319. 1115?

23. **Breviarium** Herbipolense. [Herbipoli, Georgius Reyser, c. 1490.]

8° 480 ff. [+⁸; ++⁸; a⁸-i⁸; A⁸ B⁸ C¹⁰; aa⁸-ss⁸ tt⁶; AA⁸-ZZ⁸ AAA⁸-DDD⁸] 2 coll. praeterquam in Calendario 38 ll. typi: G 63 (Haeb. 6), G 63 (Haeb. 7) litt. initt. ligno inc. impressio nigra et rubra.

F. 1 vacat. F. 2 a: rubro Sex nonas. mayus october. iulius et mars || Quatuor ꝛ reliqui. tenet ydus quilibet octo || Ianuarius habet dies. xxxj. Luna. xxx. || ... *F. 8 a: regula ad inveniendum litteram dominicalem, et regula ad inveniendum aureum numerum, quae explicit l. 14:* numerus huiuſmodi anni || *F. 8 b: registrum exhibens initium fasciculorum 3-58. F. 9 a, col. 1: rubro* Cum varijs loco ꝛ modo || diſpſa q̄ inter orandū oc|currūt expedierit ī vnū re||digere ... *F. 17 a, col. 1, inc. Psalterium: rubro* ℂ Dominicis diebus || Inuitatorium *nigro* In manu || tua domine. Omnes fi-||nes terre. ... *F. 89 a, col. 1: rubro* ℂ Incipit cōmune ſan-||ctorum Et primo in nata||licijs apoſtoloꝝ. ... *F. 115 a, col. 1, inc. Proprium de tempore et de sanctis ab adventu ad pascha:* (I *rubra*) *nigro* n uoīe dñi amen || *rubro* ncipit breuiariū | de oībus horis || canonicis cantā||dis vel legendis per an-||ni circulū ſcđm choꝝ ſctī || kiliani. Et primo in ad-||uentu. ... *F. 265 a, col. 1, inc. Proprium de tempore et de sanctis a paschate ad adventum: rubro* ℂ In vigilia paſche. Ad || vš añ *nigro* Allā allā allā. *rubro* pš || *nigro* Laudate dñm oēs gētes || ... *F. 478 b, col. 1* (*unica*), *l. 28 ss.:* ... capitis ob-||truncatōne eum finiri fe-||cit et ſic feliciter chriſti || martir migrauit ad dñm || Tu autem. || *F. 479 a vacat. F. 479 b, col. 1:* (H *rubra*) abes dei ſerue et di|uinorū diſpenſator || myſterioꝝ quid te orare || ſcđm ſctām dioceſim her||bipoleñ. oporteat. Habes || ... *F. 480 b, col. 1* (*unica*), *l. 31 ss.:* ... ad quem || finem bñdictum tranſdu|cat qui ſine fine viuit ꝛ re||gnat ||

Romae in Bibl. Vaticana, V. 818.

24. **Breviarium** Lausannense. [Genevae, Adam Steinschaber, c. 1479.]

4° 456 ff. [+⁶; a⁸-c⁸ d⁶ e⁸-x⁸ y¹⁰; A⁸-K⁸ L⁶; aa⁸-ee⁸; AA⁸-NN⁸ OO¹⁰; aaa⁸-ccc⁸ ddd¹⁰] 2 coll. praeter quam in Calendario 34 ll. typi: G 77 (Haeb. 2), G. 77 (Haeb. 3).

F. 1, quod tamen desideratur, inc. Calendarium. F. 6 b, l. 32, expl. Calendarium: xiii ij kl. Silueſtri p̄pe ꝛ ofeſ. ix l. Marij epi cō || *F. 7 a, col. 1, inc.*

Psalterium : In nomine ſancte et indi=||uidue trinitatis patris et filii ¦| et ſpiritus ſancti amen. In||uitatoria dominicalia ſequen=||cia per ordinē dicantur domi||nicis diebus quando fit de do||minica ... *F. 72 b, post Psalterium, inc. pars hyemalis de tempore. F. 182 a, col. 1* (*unica*), *l. 4 ss. :* ponētes milites qui cuſtodirēt || illum. Ad horas vt ſupra. || Finit pars hyemalis de ¦| tempore. || *F. 182 b vacat. F. 183 a, col. 1 :* Nota quod a quīta feria an||te feſtū paſche et die feſto pa||ſche de feſtis nouē et triū le-||ctionum nichil fit. A feſto autē || ... *F. 268 b, col. 2, l. 16 ss. :* qui venturus eſt in mundū. || Finit pars eſtiualis. || de tempore. || *F. 269 a, col. 1 :* Incipit officium de feſtis || ſecundū vſum eccleſie lauſañ. || Et nota quod ſi feſtū beati an-||dree ... *F. 307 b, col. 2, l. 24 ss. :* Cetera vt in cōmuni plurimo||rum martirum. || Finit pars hyemalis. || de ſanctis. || *F. 308 vacat. F. 309 a, col. 1 :* Incipit pars eſtiualis de || ſanctis. || In feſto annūciacionis bea||te marie quando idem feſtum || ... *F. 421 b, col. 2, l. 23 ss. :* oīpotens de$_9$ vt beati maxi. || Finit pars eſtiualis || de ſanctis. || *F. 422 vacat. F. 423 a, col. 1 :* Incipit cōmune ſanctorum || per anni circulum. || In natali vnius vel pluri-||morū apl℞ ad vtraſq^{3}. ix. Ad || ... *F. 455 a, col. 2, l. 13 ss. :* eſtis. filij diei. ℟. Libera || me dñe de morte eter. In lau-||dibus añ. Exultabunt domino. ¦| Cetera vt ſupra. || *F. 455 b vacat. F. 456, verosim. vacuum, desideratur.*

Romae in Bibl. Angelica, H. 15. 16.

25. **Breviarium** Romanum. Venetiis, Andreas Torresanus, VI cal. Aprilis [27 Martii] 1489.

8° 394 ff. num. i-394 a^{8}-h^{8}; A^{8}-S^{8}T^{6}; AA^{8}-SS^{8}; aa^{8}-cc^{8}dd^{12} cust. 2 coll. 36 ll typus: G 55-56 (Haeb. 13) litt. initt. et 1 fig. (signum typographi), ligno inc. impressio nigra et rubra.

F. 1 a (*c. sign.* a *et n.* i), *col. 1 : rubro* ℂ In nomine domini noſtri ie||ſu chriſti amen. ℂ Ordo pſalte||rij ſm morē ꝛ conſuetudinē ro||mane curie feliciter incipit. In||uitatoria ſubſcripta dicunt̄ ſin-||gula ſingulis dñicis diebus a ſe||cūda dominica poſt epiphaniā || ... *F. 64 a* (*c. n.* 64), *col. 1* (*unica*), *l. 19 ss., expl. Psalterium : nigro* ... pa||radiſum introire tranſlati in re||quiem. Gloria (*G rubra*) ꝛ honor deo || uſquequo. *rubro* ut ſupra. || *F. 64 b vacat. F. 65 a* (*c. sign.* A *et n.* 65), *col. 1 : rubro* ℂ In chriſti nomine amē. In||cipit breuiariū ſm conſuetudi-||nē romane curie. In ꝑmo ſab||bato de aduētu. Ad veſ.

Cap̃. || *nigro* [ ] Ratres : Sci-||entes qz hora || eſt ia3 nos de || fõno ſurgere : || ... *F. 214* (*num.* 214) *b*, col. 2, ll. 32-34 : ... ſed reuer||tentes edificabimus que deſtru||cta ſunt. || *Deinde : rubro* ℂ Explicit officium feriale. || *F. 215 a* (*c. sign.* AA *et n.* 215) *col. 1 : rubro* ℂ Incipiunt festiuitates ſancto||ru3 per anni circulũ. In feſto || ſcī ſaturnini martyris. Oratio. || *nigro* [ ] Eus qui nos || btī ſaturnini || martyris tui || ... *F. 358 a* (*c. n.* 358), *col. 1* (*unica*), *ll. 15-16 :* Unde merito adorari ꝛ uene-||rari merentur. || *Deinde : rubro* ℂ Explicit proprium ſancto℣. || *F. 358 b vacat. F. 359 a* (*c. sign.* aa *et n.* 359), *col. 1 : rubro* ℂ Incipit cõmune ſancto℣. In || nat. apoſtolorum ad ueſ. cap̃. || *nigro* [ ] Ratres : Iam nõ || eſtũ hospites ꝛ ad||uene : ſed eſtis ci-||ues ... *F. 394 a* (*c. n.* 394), *l. 5 ss., in medio : rubro* ℂ *nigro* Explicit breuiarium ſecundum ritum romane curie ad laudẽ || dñi noſtri ieſu chriſti ꝛ glorioſe virginis matris eius Ma||rie (*M rubra*) : magna cum diligentia reuiſum ac fideli ſtudio emẽ||datum. Et impreſſum in ciuitate Uenetiarum ar||te ꝛ impenſis magiſtri Andree toreſani de || Aſula diocefis Brixienſis. Anno in-||carnationis. M.cccclxxxix. ſex||to kl̃as aprilis. || *Infra, signum typographi* (*Kristeller, n. 317*). *F. 394 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 46. E. 32, exemplar mutilum ff. 62, 73, 80, 384. An etiam Calendario ? cf. Cop. 1301 (=Pell. 2933), Hain Reichling 3913, Hain 3918.

26. **Breviarium** Verdense et Hildesemense. [Lubecae,] Bartholomaeus Ghotan, 1483.

2° 466 ff. [+[8]]; a[10]-c[10]d[8]; [A[10]-F[10] G[12] H[10]-M[10] N[8]; O[10]-T[10] V[12] X[10] Y[10]]; a[10]-c[10] d[6]; [AA[10]-PP[10] QQ[12]] 2 coll. praeterquam in primo scapo 38 ll. typi : G 105 (Haeb. 5), G 81 (Haeb. 7).

F. 1 fortasse vacat. F. 2 a : (KL) Ianuarius habet dies.xxxi. Luna xxx || iij A Circuncifio domini duplex || ... *F. 8 a :* Regiſtrum Quinternorum ſimul et Foliorum || (*4 coll.*) *F. 8 b vacat. F. 9 a* (*c. sign.* a j), *col. 1, inc. Psalterium :* Inuitatorium. Adoremus dñm : qui fecit || nos. Item Inuitatoriũ. Regem magnũ || Adoremus dñm. Añ Seruite dño || [ ] Eatus vir qui nõ abijt || in conſilio impio℣. et in || via pctõ℣ nõ ſtetit : ꝛ in || ... *F. 46 b, col. 2, ll. 37-38 :* fideliter firmiterq3 crediderit : ſal=||uus eſſe nõ poterit. Gl̃a. || *F. 47 a, col. 1, inc. Proprium de tempore :* ℂ Dominica prima in aduentu domini ad || veſpas. Sup pſalmos feriales antiphõ. || ℂ Ueni dñe et noli tardare relaxa facino||ra plebis tue iſrahel. ℂ Capittulum || [ ] Eus pacis ſancti=||ficet ... *F. 268 b,*

c. 2, ll. 13-14: fecerat ſignum dicebant quia hic eſt vere || propheta qui venturus eſt in mundum. || *Deinde:* Sequitur de ſanctis. || *F. 269 a* (*c. sign.* a j), *col. 1:* Incipit. Commune ſanctorum || Primo de Apoſtolis. ℂ Ad Nonã. añ || In paciẽcia veſtra poſſidebitis. ℂ Ca^{m} || [ ] Enedictio dñi ſu||per caput iuſti et || ... *F. 304 b, col. 2, ll. 35-37:* ... ℂ Quorũ coli||mus hoc feſtũ. intercedant pro no=||bis ad dñm iheſũ criſtũ. Amen. || *F. 305 a, col. 1:* ℂ Notandum ꝙ ab hinc habes ferie ſan=||ctorum per circulum anni || ℂ In vigilia Sancti andree legeť || omelia Scđm Iohannem || N illo tpe ... *F. 465 b, col. 2, l. 22:* infinita ſeculorum ſecula. Amen || *Infra, in medio:* ℂ In criſto patris et domini Iuſſu reuerendi || ℂ Bartoldi domini Uerdenſis Eccleſieqꝫ || ℂ Hildenſemenſis antiſtitis arte nouari || ℂ Preſſiua dat opus inſigne vicarius illud || ℂ Bardenwigkſenſis laurencius.adijce nomen || ℂ Sit roſa vallis ei. quo ſollicitante Magiſter || ℂ Illius artis opus Ghotan explet Bartholomeus || ℂ Anno milleno C quater ſimul octuageno || ℂ Sub domini terno laus iugiter inde ſuperno || *F. 466 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Angelica, Inc. 77, in quo exemplari desiderantur sex folia, praeter primum et ultimum, nempe 366, 368-371, 373.

27. **Bricot,** Thomas. Tractatus insolubilium; Tractatus obligationum. Parisiis, Petrus Le Dru pro Iacobo Moerart, 15 Octobris 1494.

4° 36 ff. a^{8} b^{8} c^{6} d^{6} e^{8} 2 coll. 49 ll. typi: G 64 (Haeb. 2), G 117 (Haeb. 1) 1 fig. (editoris insigne) ligno inc.

F. 1 a: Tractatus insolubilium || magiſtri Thome bricot || *Infra, insigne Iacobi Moerart* (*Claudin, II p. 321*). *F. 1 b vacat. F. 2 a, col 1:* ℂ Acutiſſimi viri magiſtri Thome || bricot in ſacris lr̃is ꝓmoti tractatus || inſolubiliũ varias autorũ ſententias || complectens incipit feliciter. || (c) Irca tracta=||tuꝫ inſolubiliũ magi-||ſtri thome bricot que||ritur primo Utruꝫ ſit || aliquis modus ſaluãdi poſſibilitates || ... *F. 18* (*sign.* d. ii.) *b, col. 1, ll. 45-46:* in tertio notabili dicetur. || Et hec de inſolubilibus. || *col 2:* ℂ Tractatus obligationum Magi=||ſtri Thome Bricot. || (c) Irca obliga=||tiones queritur. Utruꝫ || diffinitio obligationis || ... *F. 35 b, col. 2, ll. 26-28:* poteſt eſſe ſcitum ꝓpinquum ꝛ dubita||tum reſpectu eiuſdem. || Et hec de obligationibus. || *Deinde:* ℂ Sacre pagine ac vernãtiſſimaruꝫ || artium doctoris ꝓfundiſſimi Magi=||ſtri Thome

Bricot tractatibus inſolu‖bilium ac obligationū nouiſſime quo‖qꝫ per eundem emendatis: deo fauen‖te finis impoſitus eſt Impreſſum pa=‖risii per magiſtruꝫ Petrum le dru ad || insigne cornu in vico maturinorum: || nuper reuiſum et de nouo emendatū || Anno domini. M. CCCC. xciiii. die || decimo quinto octobris. || *F. 36 probab. vacat.*

Romae in Bibl. Vict. Em., 71. 3. B. 20 (1), exemplar ultimo folio mutilum.

28. **Brulifer**, Stephanus. Formalitates in doctrinam Scoti. Parisiis, [Guido Mercator, c. 1490.]

4° 10 ff. [a^8 b^4] 34 ll. typus: G 77 (Haeb. 4).

F. 1 a: Magiſtri Stephani brulifer formalita‖tes in doctrinā Scoti incipiunt feliciter || (c) Um multi ꝑ introductione doctrine ſcoti va=‖ria de diſtinctionibus et formalitatibus eiuſdē || doctoris ſubtilis in ɔſona tñ ſuis dictis ſcripſe‖rint: ... *F. 10 b, ll. 18-20:* ... patꝫ || enim manifeſte quomodo alie continentur ſub iſtis. et ad || eas reducuntur etc̄. || *Infra:* Magiſtri ſtephani brulifer formalitates ordi=‖nis minorū impreſſe Pariſius finiunt feliciter. ‖

Romae in Bibl. Vallicellana, C. II. 139 (2).

29. **Bulgarinis**, Bulgarinus de. Interpretatio super Rubrica « Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur ». Senis, Henricus de Harlem [*potius:* Mediolani, Uldericus Scinzenzeller], 15 Septembris 1491.

2° 10 ff. A^4 B^6 2 coll. 75 ll. typus: G 82 (M^{50}) (Haeb.: Ulderici Scinzenzeller 6).

F. 1 a: (*c. sign.* A i), *col. 1:* ℂ In dei nomīe Amen. Anno domini. Mcccclxxx. die vero || vj. Nouem. ſub celeberrimo ac ſubtiliſſimo doctore dño Bul‖garino de Bulgarinis de Senis. ordinarie de ſero legente in || almo gymnaſio Seneñ. ſuper prima inſorṫ. in Rubrica. || Soluto matrimonio quemadmodum dos petaṫ. || (a) Ntcq̄ veniaꝫ ad cōtinuationē || rubrice ꝛ ad alia que dicuntur || ſuper glo. ipſius. Uidendum ē || ... *F. 10 b, col. 2, l. 42:* in l. vnica. poſt prī. in ver. ſed ꝛ ſi quis. c. de vſuca. tranſ. || *Deinde:* ℂ Expli-

cita eſt preſens interpretatio ſuper rubrica. ꝛ. l. i. ff. ſo. || matri. anno ſalutis. Mcccclxxxxj. Senis impreſſa cum additio||nibus per magiſtrum Henricum de Harlem die. xv. menſis || Septēbris. || *Denique*: ℂ Uictoris cam panatij iuris ciuilis ſcolaſtici. || ℂ Utile ꝛ in pretio vel ſit ſubtile quod optas. || Id Bulgarini ſpiritus arſqȝ docet. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 52. G. 15.

30. **Buovo** d'Antona. [Romae, Stephanus Plannck, c. 1485.]

4° 60 ff. [a^8-g^8 h^4] 2 coll. 34 ll. typus: G 88 (Haeb. 2).

F. 1 vacat. F. 2 a, col. 1: [ ] Ieſu criſto che per lo peccato || Il q̄lfece eua prima nr̄a madre || Tu fuſti in ſu la croce crucificato || Tu giuſto dio e glorioſo padre || De coron deſpin in coronato || Da quell gente diſpietade e ladre || Francaſti el mōdo ch era gia perduto || E nel caſtato tu fuſti feruto || E del tuo ſangue precioſo et degni || ... *F. 59 b, col. 1, ll. 13-20:* E nellaſſedio ſo vn anno paſſarno || Per fome el traditor fu aſſediato || E la citade e ville ſi bruſarno || El caualier guidon fu vendicato || Poi ne le ſo contrate ritornarno || E fenne el viuer ſuo bello e beato || Benedicate dio cū bonitade || E diace pace cū ſancta amiſtade || *Deinde:* Laus deo. Amen. || *col. 2:* ℂ Regiſtrum cartarum || ... *F. 60 vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1605. — Probabiliter haec ipsa editio indicatur apud G. Melzi, Bibliografia dei romanzi e poemi cavallereschi italiani, Milano 1838, p. 12.

31. **Capellutus**, Rolandus. Tractatus de curatione pestiferorum apostematum. [Romae, Stephanus Plannck, c. 1498.]

4° 6 ff. a 33 ll. typus: G 89 (Haeb. 2) litt. initt. (flor.) ligno inc.

F. 1 a (*c. sign.* a): ℂ Rolandi capelluti Chriſopolitani Philoſophi parmenſis ad || Magiſtrū Petrum de Gnalādris de Parma Cyrugicū optimū || Tractatus de curatiōe peſtiferoꝝ apoſtematū. Incipit feliciť. || (E)Xitus rerum prudentia metitur. Si prudēs ergo eſt || animus tuus exitum ɔſidera ꝛ nō principia que ſepe || ... *F. 6 a, ll. 25-26:* rogo vt omnium rerum tuaꝝ exitum conſideres. || Finis. || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 54. A. 33.

32. **Capranica**, Nicolaus. Oratio habita in funere Bessarionis cardinalis nicaeni. [Romae apud S. Eustachium in domo Antonii et Raphaelis de Vulterris, post 10 Decembris 1472.]

4° 8 ff. [a] 30 ll. typus: R 97 (Haeb. 1).

F. 1 a: [ ] Eum optimū maximū inprimis et ſanctiſ‖ſimos apoſtolos in quoꝝ templo funebria || hec ſacra celebrātur oro ſupplex atqꝫ precor || beatiſſime pater articulo temporis quo mihi dicendū || eſt de obitu Bessarionis Cardinalis niceni apoſtolici || legati ... *F. 8 a, l. 9 ss.:* lemus. ubi cum lucidiſſimis atqꝫ ſanctiſſimis ſpiri‖tibus glorie cōditoris aſſiſtentes euo ſempiter‖no fruamur. dixi. || *F. 8 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 49. E. 31 (2). — De auctore cf. Bonav. Malvasia, Compendio historico della Ven. Basilica di SS. Dodeci Apostoli di Roma, Roma 1665, p. 235. Bessarion obiit die 18 novembris 1472, sed eius exequiae Romae in templo SS. Apostolorum inceptae sunt die 10 decembris (Conr. Eubel, Hierarchia catholica medii aevi, II, Monasterii 1901, p. 42 annot. 296).

33. **Caracciolo**, Roberto. Quaresimale. [Mediolani, c. 1474.]

4° 120 ff. [+² a⁶ b⁸-g⁸ h⁶ i⁸ k⁶ l⁸ m⁶ n⁸ o⁸; p⁶ q⁸] 2 coll. 34 ll. typus: R 108, Qu|.

F. 1 desideratur. F. 2 a, col. 1 (unica), ll. 18-19 expl. tabula: De la paſſione de chriſto a c. || cento v. Finis. || *F. 2 b:* Prologo de Maeſtro Frato Roberto: al Re de Neapoli || in loprā ſequente. || (m) E havete aſtreto O Illuſtriſſima Corona del iuſtiſſi‖mo Imperio Regale de Neapoli ... *Infra, ll. 33-34:* Al nome del bon Iheſu. Incōminza el primo ſermone in || la quarta feria principio del zezunio. || *F. 3 a, col. 1:* DE LA EXTINENTIA. || [ ] VM IEIVNA‖tis. Nolite fieri || ſicut hipocritæ || triſtes. Parole ſō‖no de la ſancta ſcriptura: ori‖ginalmēte di ſācto Mateo nel || ... *F. 106 a, col. 2, l. 27 ss.:* hauer in queſto mōdo la gra ī || laltro la gloria ad quā nos p‖ducat. Amen || *F. 106 b, col. 1:* Regiſtro de li quaterni. || ...*F. 107 a, col. 1:* FERIA Sexta In paſſione || (o) Vos omnes qui trāſitis || p uiā atēdite: & uidete || Si ē dolor ſimilis dolori meo || Scribūtur hec uerba origina‖liter trenoꝝ prīo cap. Dicono || i philoſophi ... *F. 120 a, col. 2, ll. 31-32:* certa gente a la guardia deſſo. || Finis || *F. 120 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Rōss. 1271 (praeter f. 1 deest f. 16).

34. **Caracciolo**, Roberto. Quaresimale. Venezia, Tomaso [de' Blavi] di Alessandria, 6 Luglio 1485.

2° 66 ff. a^{6}-l^{6} 2 coll. 46 ll. typus: R 104-105 (Haeb. 8) 1 fig. (typographi insigne) ligno inc.

F. 1 verosim. vacat. F. 2 a (*c. sign.* a ii), *col. 1:* PROLOGO DI FRATE RV‖BERTO AI FERDINANDO RE ‖ DI NAPOLI IN LOPRA SEquẽte. ‖ (m) E hauete aſtricto o il‖luſtriſſima corona de ‖ lo iuſtiſſimo imperio ‖ Regale di Neapoli ‖ ... *col. 2, l. 7 ss.:* AL NOMF DEL REDEMPTO‖RE NOSTRO IESV CHRISTO ‖ Incomincia el primo ſermone in la quar‖ta feria principio del Ieiunio. ‖ (c) Vm Ieiunatis nolite fieri ‖ ſicut hypocrite triſtes. Pa‖role della ſancta ſcriptu-‖ra originalmente di ſãcto ‖ Marcho ... *F. 65 b, col. 2, ll. 15-16:* in queſto mõdo la gratia in altro la glo‖ria: ad quam nos perducat Amen. ‖ *Deinde:* Finiſſe el q̃drageſimale del nouelo Pau‖lo fra Roberto facto ad cõplacẽtia d̃ la ‖ ſacra maieſta d̃l re ferdinãdo. impreſſo ‖ in Venecia p Thõaſo de Alexãdria nel ‖ M. cccc. lxxxv. adi. vi. d̃ iulio: regnãte lo ‖ ĩclito prĩcipe d̃ Venecia Ioãne mozẽigo ‖ *Sub textu in 1ª col. registrum (2 coll.); in 2ª col. post subscriptionem, insigne typographi album in nigro (60×31). F. 66 sine dubio vacat.*

Bononiae in Bibl. Civica Archigymnasii, 16. H. V. 14 (desunt ff. 1, 66); Romae in Vaticana, Prop. I. 24 (desunt ff. 1, 66).

35. **Caracciolo**, Roberto. Quaresimale. Venezia, Bernardino [Rizo] da Novara, 19 Aprile 1487.

4° 114 ff. a^{8}-n^{8} o^{10} 34 ll. typus: R 89 (Haeb. 5).

F. 1 a vacat. F. 1 b: PROLOGO DI FRATE RVBERTO AL FERDI‖NANDO RE DI NAPOLI IN LOPERA SEQVENTE. ‖ (m) Ehauete aſtricto o illuſtriſſima corona de lo ‖ imperio Regale di Neapoli ... *F. 2 a* (*c. sign.* a ii), *l. 3 ss.:* AL NOME DEL REDEMPTORE NOSTRO IESV ‖ CHRISTO: ‖ Incomincia el primo ſermone in la quarta feria principio ‖ del Ieiunio. ‖ (c) Vm ieiunatis nolite fieri ſicuti hypocrite tri‖ſtes. Parole de la ſancta ſcriptura origĩalmẽ‖te di ſancto Marcho ... *F. 114 a, ll. 4-5:* ... laq̃le ne fa hauere ĩq̃ſto mũdo ‖ la gratia ĩ altro la gloria: ad quam nos perducat Amen. ‖ *Deinde:* Finiſſe el quadrageſimale del nouelo Paulo fra

Roberto fa-‖cto ad cõplacẽtia de la ſacra maieſta del re ferdinãdo. īpreſſo ‖ in uenecia per Bernardino da nouara nel. M.cccclxxxvii. a ‖ di. xix. de aprile: regnãte lo inclito principe di Venecia Augu‖ſtino barbarigo. ‖ *Seq. Registrum* (*4 coll.*). *F. 114 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 51. A. 6.

36. **Castiglione,** Girolamo di. Trattato delle parti ultra mare, cioè Terra santa. Romae, Eucharius Silber, [post 2 Maii 1491].

4° 50 ff. [a^8-e^8 f^8 g^4] plerumque 33-34 ll. typus: G 86 (Haeb. 6) 1 litt. init. (flor.) ligno inc.

F. 1 verosim. vacat. F. 2 a: ℂ Guilielmo Calagrane Innocentij Pont. Max. ex inti=‖mis Cubiculario honeſtiſſimo Frater Hieronymus de ‖ Caſtilione S. P. D. ‖ (C) Ertum eſt Guilielme Calagrana iuuenum ho‖neſtiſſime Nihil in vita homini fore preclari=‖us ... *F. 2 b, ll. 22-23:* ... delatuſq3 in por‖tum memoria colam ſempiterna. Uale. ‖ *F. 3 a:* ℂ Capitulo primo dele coſſe di terra ſancta. ‖ (n) El introito di terra ſancta partendoſſi de Ci‖pri: ſi troua vno porto dimandato il porto di ‖ Zaffo: ... *F. 49 b, l. 27 ss.:* ... e poſta nelle mane deli veraci he=‖redi de iħu xp̃o. A laude e gloria del creatore e redẽpto=‖re de tuto luniuerſo: e di quella intemerata e glorioſa vir=‖gene Maria: finiſſe il libro e tractato dele parte vltra ma‖re: zioe terra fcã: ordinato e ꝯpoſto cõ grãde faticha p me ‖ Hieronymo de Caſtelione: alleuato e nutrito nella nobi=‖le e inclita cita de Milano: nel. M. cccc. xci. die. ij. Maij. ‖ Amen. ‖ *F. 50 a:* ℂ Regiſtrum Chartarum. ‖ (*2 coll.*) *col. 1:* ℂ Prima vacat ‖ Capitulo primo ‖ ... *l. 10, sub 2 coll.:* ℂ Impreſſit Rome Eucharius Silber: aſs Franck. ‖ *F. 50 b vacat.*

Romae apud Io. Baptistam Samonati bibliopolam, exemplar carens folio primo. — Cf. Reichling, 458.

37. **Casus** papales, et episcopales. [Venetiis, Andreas de Paltasichis, c. 1477.]

4° 4 ff. a 28 ll. typus: R 110-111 (Haeb. 1).

F. 1 a (*c. sign.* .a.): CASVS PAPALES ET EPISCOPALES. ‖ (p)Rimus caſus Papalis eſt in illo qui percu‖tit enormiter clericũ ut ꝑbaꝫ.

xviii. q. iiii. c. | ſi quis ſuadente. Si aũt eſt leuis percutio ‖ ... *F. 4 b, l. 25 ss.:* Quintus. ſi eſt de conſnetudine alicuius dyoce‖ſis q̃ certa crimina ad Ep̃m remittantur. ‖ Caſus Papales una cum Ep̃alibus ‖ feliciter hoc ſe loco finiuntur. ‖

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 507 (9).

38. **Casus** papales, episcopales, et abbatiales. [Romae, Eucharius Silber, c. 1485.]

4° 4 ff. [a] 34 ll. typus: R 89 (Haeb. 2).

F. 1 a: ℂ Caſus Papales: Epiſcopales: & Abbatiales. ‖ [ ] Rimus caſus papalis eſt in illo qui pcutit enor-‖miter clericũ. ut probatur. xvii. q. iiii. c. ſi qs ſua-‖dente. Si autem eſt leuis percuſſio Epiſcopus ab‖ſoluit. ... *F. 4 a, l. 31:* que incipit Ideo. ‖ *Deinde:* ℂ Finiunt caſus Papales: Ep̃ales: & Abbatiales. ‖ *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1409.

39. **Casus** papales, episcopales, et abbatiales. [Romae, Stephanus Plannk, c. 1498.]

4° 4 ff. [a] 33 ll. typus: G 88 (Haeb. 2) litt. initt. (1 flor.) ligno inc.

F. 1 a: Caſus Papales: Epiſcopales: et Abbatiales. ‖ (P) Rimus caſus papalis eſt in illo qui pcutit enormi-‖ter clericum: vt probaſ. xvii. q. iiii. c. ſi qs ſuadente ‖ ... *F. 4 a, l. 29:* per di. Goff. de tempo. or. ex parte. in glo. que incipit. ideo. ‖ *Deinde:* ℂ Finiunt caſus Papales: Epiſcopales: & Abbatiales. ‖ *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 546 (17).

40. **Cicero**, M. Tullius. Epistolae ad familiares nonnullae (69). [Neapoli, Franciscus Dini, c. 1479.]

4° 50 ff. [a^{10} b^{8}-f^{8}] 26 ll. typus: R. 113·114 (Haeb. 1).

F. 1 probab. vacat. F. 2 a: Marci Tull. Ciceronis Epiſtolarum Liber ‖ primus Incipit. ‖ Marcus Tullius Cicero Salutem dicit Pub‖lio Lentulo pro-

conſuli. || [ ] Go omni offitio. ac potius pie‖tate. erga te. ceteris fatiffatio om‖nibus. ... *F. 50 a, l. 23:* effectū eſt ī repu. in hūc ſtatū pueniret. Va. || *Deinde:* Marci. T. C. familiares || Epiſtole feliciter Explitiunt. || *F. 50 b vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1932 a, exemplar primo folio carens.

41. **Claudianus,** Claudius. De raptu Proserpinae. [Romae, Iohannes Gensberg, c. 1474.]

4° 22 ff [a^8 b^8 c^6] 28 ll. typus: R 100 (Haeb. 1).

F. 1 a: [ ] Nuenta fecuit primꝰ qui mane profundū || Et rudibus remis follicitauit aquas: || ... *sex diſticha; deinde:* Claudiani proſerpina incipit || [ ] Nferni raptoriſ equos afflataqꝫ curru || Sidera tenareo: caliganteſqꝫ ꝓfunde || ... *F. 22 a, l. 25 ss.:* Antra procul ſyllea petit canibuſqꝫ reductis || Pars ſtupefacā ſilet ps nondū exterrita latrat || Claudiani proſerpina finit feliciter || *F. 22 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Chig. X. IV. 10380 (3).

42. **Clericus,** Hubertinus. In Ciceronis epistolas familiares Commentum. [Mediolani, Beninus et Iohannes Antonius de Honate, 1476.]

2° 358 ff. a^{10} b^8-z^8 &^{8} $\mathfrak{d}^8$ $\mathfrak{k}^8$ aa^8-rr^8 ss^6 tt^6 37 ll. typi: R 118-119 (Haeb. 1), Gr. 120 (Haeb.: Boni Accursii 3).

F. 1 sine dubio vacat. F 2 a: Bonus Accurſius Piſanus clariſſimo ac doctiſſimo uiro Iohanni frā‖ciſco Turriano Ducali quæſtori digniſſimo ſalutem plurimā dicit. || (c)um omnes homines ut ſtoicorum ſententia eſt: nati ſint || ad communem hominum utilitatē: ... *l. 34:* huiusmodi meis munusculis delectari. Vale. || *F. 2 b vacat. F. 3 a:* Hubertinus Clericus Creſcentinas Bono Accurſio Piſano uiro diſſertiſſimo & humaniſſimo ſalutem plurimam dicit. || (c) Vm iam multos & coſdem utiles libros uir eruditiſſime || Bone Accurſi Piſane opera tua imprimēdos curaueris: || ... *F. 3 b, l. 28:* alacriori animo perſequi poſſim. Vale & me ama. || *Deinde:* Mediolani. iiii. idus auguſtas. || *F. 4 a (c. sign.* a iii): Hubertini Clerici creſcentinatis in epiſtolas Cicēronis cōmentū. || M. T. Ciceronis epiſtolarum familiarium ad. P. Lentulum || Liber Primus. || (h) Vius uoluminis epiſtolæ & ſi omnes com-

muni ap‖pellatione Ciceronis dicuntur: ... *F. 355 a, l. 30 ss.*: ... in hoc oſtenditur ni‖mium deſyderium Ciceronis uidendi Tironem. || FINIS. || *F. 355 b:* Habes doctiſſime atque optime Bone Accurſi piſane opus lõge ma‖ius ... *F. 356 a, l. 28 ss.*: ... uelim tamen || uerſiculos quosdam meos interea ſubdas: quos ad librum meum || ſcripſi: ut audacius prodeat. Vale. || *F. 356 b:* Hubertinus Clericus Creſcentinas librum || ſuum alloquitur. || Vade liber nobis propere dimiſſus: & acris || ... *F. 357 a, l. 12:* Noſſe licet: per te cum Cicerone loqui. || (*23 disticha*) *Sequitur:* Petrus Antonius platinus ſal. d. Octauiano || Vicomercato Iurisconſulto præſtanti. || Ingeniis antiqua ſuis ne fæcula tantum || ... *l. 30:* Cum Cicerone ſuo nobile uiuat opus. || (*8 disticha*) *F. 357 b vacat. F. 358 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, II. 420 (des. ff. 1, 358). An apud Hain ad n. 5461? — *Editio descripta a Copingero (I p. 171) et a Pellechet (3608, 3849) huic simillima, excusa eodem charactere romano (et etiam eodem charactere graeco in prioribus 29 fasciculis), eiusdem numeri tum foliorum tum linearum, quam ex signaturis plerumque maiusculis posteriorem duco, habet ex exemplari Vaticano Ross. 1154 vacua primum et ultimum folium.*

43. **Coniuratio** malignorum spirituum in corporibus hominum exiſtentium. [Romae, Iohannes Besicken et Martinus de Amſterdam, 1500.]

8° 8 ff. [a] 24 ll. typus: G 87 (Haeb. 7).

F. 1 a: ℂ Cõiuratio maligno℁ ſpirituũ in corporib9 || hominũ exiſtentiũ prout in ſancto Petro. || Secundũ Matheum. || Cum natus eſſet Ieſus in Bethelẽ iude in die‖bus Herodis ꝛc̃. Secundũ Lucaȝ. || ... *F. 8 b, l. 16 ss.:* in ſignũ vadas ꝛ proinde intus damnatus || per infinita ſecula ſeculorum. Amen. || ℂ Finis. ||

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 26.

44. **Contaſto** (Il) dell'anima e del corpo. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris; c. 1495?]

4° 2 ff. 2 coll. 4 octosticha pro quavis col. typus: R 96 (Haeb. 1).

F. 1 a, col. 1: ℂ Obuona gente piacciaui daſcoltare || piccoli & grandi con diuotione || in una nocte ſtandomi apenſare || ſopra a unafortiſſima ra-

gione || una anima col corpo udi parlare || & fare inſieme una gran quiſtione || laqual uidiro a uoi dipreſente || ſe maſcoltate per dio o buona gente || *F. 2 b, col. 2, l. 31 ss.:* & ritorna a gieſu chriſto benedecto || ſe tu uuoi hauere lecterno dilecto || Finito ilcõtaſto dell'anima & del cõpo ||

Florentiae in Bibl. Riccardiana, Ediz. rare 112 (6).

45. **Cornio,** Petrus Philippus de. Repetitio legis Si pascenda pecora C. de pactis. [Perusiae, Iohannes Iohannis de Augusta, c. 1476.]

2° 16 ff. [a^8 b^8] 2 coll. 50 ll. typus: R 108, Qu|.

F. 1 vacat. F. 2 a, col. 1: Repetitõ. l. Si paſcenda pecora. C. de pac. || [ ] Via lex noſtra uidelicet Si paſcenda || pecora. loquit de contractu in quo || unus ponit operam alter uero ponit || res cum pacto ut fructus ſeu redditus cõmuĩ||cent ... *F. 16 a, col. 2, l. 42:* idem reſultabit effectus. Laus deo. || *Deinde:* Finit Repetitio l. ſi paſcenda pecora. C. de || pac. Generoſi ac Excellentiſſimi utriuſq3 iu||ris doctoris Domini Petri Philippi de nobil||bus Peruſinis de Cornio. An & quando in ſo||cietatibus & ſocitis & in cõuentõnibus que || fiunt cum colonis partiariis contrahentes in||currant prauitatem uſurariam. ||*F. 16 b vacat.*

Lucae in Bibl. Capitulari, 450 (3). — Character idem omnino, qui in editione perusina anni 1476 Consiliorum Benedicti de Benedictis (Reichling, 420). Ea autem editio debetur Iohanni Iohannis de Augusta (cf. Rossi, doc. 14). — An apud Hain ad n. 5744?

46. **Crates.** Epistulae cynicae (24) cum nonnullis epistulis aliorum, interprete e graeco in latinum Athanasio constantinopolitano. [Parisiis, Petrus Caesaris et Iohannes Stol, c. 1474.]

4° 8 ff. [a] 26 ll. typus: R 111 (Haeb. 1).

F. 1 a: Athanaſius conſtantinopolitanus ar.||chienſis abbas Ad diuum principem || karolum aragonũ primogenitũ; || [ ] Vm ſupioribus diebus me illuſtriſſi||me princeps/panhormũ cum tuis lit-||teris cõmendaticiis ... *F. 2 b, ll. 14-15:* ... animo quieto complura greca lati||na efficiam; || *Immediate:* Crates ſociis felicitatẽ. || Fugite non ſolũ fines malorũ/... *F. 7 a, l. 4 expli-*

ciunt Cratis epistulae; sequuntur una epistula Socratis et tres Anacarsis. F. 7 b, ll. 17-19: ... hec enī! viri athe-‖nienſes! imperitorū hominū ſunt eorū aūt q̄ mo-‖derati habenť! nemī huiuſmodi cogitatio eſt; ‖ *Deinde:* Finis Cynicarū Cratis; ‖ *F. 8 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1238 (deest f. 8).

47. **Daniel** propheta. Somniorum interpretationes. [Patavii? c. 1476.]

4° 8 ff. [a] 25 ll. typus: R 110, Qu| et Q|u.

F. 1 a: (e) GO SVN DANIEL PRO|pheta unus de iſrahelitis qui capti|ui ducti ſūt de ſancta ciuitate ieru|ſalē hec oīa a deo facta ſūt nihil tamen per ‖ memet addidi ſ3 oīa a deo fcā accepi. ‖ Aerem ſer enū uidere lucrū ſignifibat. ‖ Abeſtiis īfeſtaī ... *F. 8 a, l. 23:* Ziſaniā ſōpniare irā uel ſcādalū ſignifi ‖ *Deinde:* GRATIAS. SIT. ALTISSIMO. Deo ‖ *F. 8 b:* EXPLICIVNT SOMNIA DANI|elis prophete ſi uis ſciī qd ſōpniū uūc īr p̄‖taī &. aperi pſalteriū ... *l. 25:* z. theſaurum ſignificat. ‖

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 383.

48. **Dati**, Leonardo. La Sfera. [Caietae, Andreas Freitag, c. 1487.]

4° 18 ff. a^6-c^6 32 ll. typus: G. 85 (Haeb. 1).

F. 1 a (*c. sign.* a): [ ] L padre alfigliolo allo ſpirito ſanto ‖ per ogni ſecolo ſia gloria ℨ honore ‖ ℨ benedecto ſia ſuo nome quanto ‖ tucte le creature hanno ualore ‖ laudato ℨ ringratiato in ogni canto ‖ ... *F. 18 b, l. 25 ss.:* ℭ Ildecto lito torna in uer ponente ‖ elcanal decto uerſo tramontana ‖ poi ſon dugento miglia rictamente ‖ inuerſo greco ℨ truouaſi latana ‖ ℨ donde cimouemo primamente ‖ queſta e la piu dilungi ℨ lapiu ſtrana ‖ doue finauichi ℨ finiſce qui ‖ laſia maggiore alfiume thanai ‖ ℭ Finita la Spera ‖

Romae in Bibl. Corsiniana, 51. B. 37.

49. **Dati**, Leonardo. La Sfera. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris; c. 1495?]

4° 10 ff. a^4 b^6 2 coll. 36 ll. typus: R. 97 (Haeb. 1; Proct. 1^A) 1 litt. init. ligno inc.

F. 1 a, col. 1 (unica): ℂ Lafpera uulgare || *F. 1 b, col. 1:* (A) lpadre al figlio allo ſpirito ſãcto || p ogni ſecolo ſia gloria & honoꝝ || & benedecto ſia ſuo lume quãto || tucte lecreature ch anno ualore || laudato & ringratiato in ogni canto || ... *F. 10 a, col. 2, l. 25 ss.:* Ildecto lito torna in uer ponente || elchanal decto uerſo tramontana || poi ſon dugento miglia rittamente || inuerſo greco et truouaſi latana || et donde cimouemo primamente || q̃ſta e la piu dilungi et lapiu ſtrana || doue finauichi et finiſce qui || laſia maggiore al fiume Tanai || FINIT. || *F. 10 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 598 (4).

50. **Datus**, Augustinus. Elegantiolae. [Caesaraugustae, typographus qui ibidem excudit Expositionem in Psalmos Io. de Turrecremata d. 12 Nov. a. 1482, verosim. Paulus Hurus, c. 1481.]

4° 32 ff. [a⁸-d⁸] 28 ll. typus: G. 103 (Haeb. 1).

F. 1 vacat. F. 2 a: (c) Redimus iam dudum a ple-‖riſq3 viris ℨ diſertiſſimis per‖ſuaſi tum demum artem quẽ‖piam in dicendo nonnullam ‖ ... *F. 32 b, ll. 12-13:* in dies affequere ad exercitationem accõmo-‖da. Vale. ‖ *Deinde:* Finis elegãtiarum Auguſtini dati. ‖

Romae in Bibl. Vaticana, Chig. L. VII. 5458 (2).

51. **Datus**, Augustinus. Elegantiolae. [Tarvisii, Iohannes Rubeus, c. 1484.]

4° 24 ff. a⁸-c⁸ 33 ll. typus: R. 82 (Haeb. 2).

F. 1 vacat. F. 2 a (*c. sign.* a ii): AVGVSTINI. DATTI. SCRIBAE SENENSIS ELE-‖GANTIOLAE FELICITER INCIPIVNT. ‖ [ ] Redimus iandudum a pleriſq3 uiris ẽt diſer-‖tiſſimis perſuaſi: ... *F. 23 b, l. 12 ss.:* ... & quæ īdies affequere: ad exer-‖citationem accomoda. Vale. ‖ FINIS. ‖ Expliciunt elegantiolæ Auguſtini Datti. ‖ *F. 24 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1472 (deest f. 24).

52. **De defectibus** occurrentibus in missa. [Romae, Stephanus Plannck, c. 1484.]

4° 8 ff. [a] 32-31 ll. typus : G 88 (Haeb. 2).

F. 1 a: De defectibus occurrentibus in miſſa. || [ ] Egula dirigens miſſarum celebratoreſ. ut ca||ueant a defectibus periculis et diſturbiis in || miſſa contingentibus et ut ſuper eis remedi||um apponatur. || ℂ Primo autem dicendum eſt de defectibus. || ... *F. 7 b, l. 30 ss.:* allegati ſunt in libro quem compoſuit de officio ſacerdotis || Dicta autem ſancti Thome ſunt in tertia parte ſumme. || Finis. || *F. 8 vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1838.

53. **De utilitate** missae. [Romae, Stephanus Plannck, c. 1493.]

4° 4 ff. [a] 29 ll. typus : R 107 (Haeb. 10) 1 litt. init. (flor.) ligno inc.

F. 1 a: ℂ De utilitate miſſe eam dicentium. necnõ profectu || eam audientium. deq3 periculis eam negligentium. || (S) Acerdos qui ſine peccato eſt mortali & in || bono propoſito ſi non celebrat celeſtẽ tri||nitatem ... *F. 4 a, l. 13 ss.:* ... poſ-||ſunt de hoc ſacramento. || Laus deo || *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, MM. XII. 58 (3).

54. **De uxore** cerdonis compressa a presbytero. [Romae, Iohannes Schurener, c. 1475.]

4° 8 ff. [a] 29 ll. typus : R. 100 (Haeb. 1).

F. 1 a: De Vxore cerdonis compreſſa a preſbitero || [ ] Xor erat quedã cerdonis pauperis olim || Pulchra nimis qua non pulchrior ulla fuit || Cuius erat facies ſolis ſplendoris ad inſtar || Fulgebant oculi ſidera clara uelut || ... *F. 8 b, l. 10 ss.:* Credo ſit exemplum cupiens fallendo lucrari || Qui ſe decepit calliditate ſua. || Finis. Laus. Deo. ||

Romae in Bibl. Vaticana, Chig. X. IV. 10380 (12). — Codex Aldini 42 Bibliothecae Universitatis Papiensis, qui dicitur saeculi XIII, idem poemation ff. 1-5 continet addito hoc disticho : « Iacobus istud opus metrice descripxit ut omnis Qui leget hic discat spernere vile lucrum »; *cf. L. De Marchi e G. Bertolani, Inventario dei manoscritti della R. Biblioteca Universitaria di Pavia, I, Milano 1894, p. 18.*

55. **Dieci** (I) comandamenti della legge divina. [Florentiae,] apud S. Iacobum de Ripoli, [c. 1478.]

4° 2 ff. 23-22 ll. typus: R 114 (Haeb. 3).

F. 1 a vacat. F. 1 b: E dieci comandamenti della || legge diuina || O uoi deſideroſi dacquiſtare || lalto theſoro/ de non ſiate lenti || queſta brieue doctrina dimparare: || Che dieci ſono licomandamenti || ... *F. 2 a, l. 16 ss.:* Queſte ſon dieci parole diuine || che conſeruate in mano & nella mente || ci danno uita eterna & ſenza fine. || Doue ſi gode ſempiternalmente. || AMEN || IMPRESSVM APVD SANCTVM || IACOBVM DE RIPOLI || *F. 2 b vacat.*

Senis in Bibl. Civica, M. VI. 41 (2). — Flamini, p. 4.

56. **Divisiones** decem nationum totius christianitatis. [Romae, Andreas Freitag, c. 1494.]

8° 4 ff. [a] 26-28 ll. typus: G 71 (Haeb. 7) 1 litt. init. (flor.) ligno inc.

F. 1 a: Diuiſiones decem nationū || totius criſtianitatis. || (N) Otandum q̄ gentes xp̄iano-|rum diuidūtur in decem na-|tiones videlicꝫ Latinos Gre||cos. Indos. Iacobitas Neſto||rianos. ... *F. 4 a, l. 8 ss.:* aſtricti ꝛ impediti ne celebrarēt concilia ge|neralia ideo inſurgentibus hereticis in di||uerſis partibus non fuit qui remediū ap-||poneret. || Finis. || *F. 4 b vacat.*

Olim apud Ang. Marchionni bibliopolam romanum compacta cum editione « Historia urbis Romae ..., Romae Andreas Fritag 1494 d. 2 Decembris, 8° (Copinger 4054; Reichling, Suppl. p. 79) », *eodem characiere paene tota impressa.*

57. **Divisiones** decem nationum totius christianitatis. [Romae, Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam, 1500.]

8° 4 ff. [a] 23 ll. typus: G. 87 (Haeb. 7) 1 litt. init. (flor.) ligno inc.

F. 1 a: ℂ Diuiſiones decē nationum || totius chriſtianitatis. || (N) Otandum q̄ gentes xp̄ianoruꝫ || diuiduntur in decem nationes || videlicet. Latinos. Grecos. In-||dos. Iacobitas. Neſtorianos. || ... *F. 4 a, l. 21 ss.:* ralia: ideo inſurgētibus hereticis in diuerſis || partibus nō fuit qui remediū apponeret. || ℂ Finis. || *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 27.

58. **Donatus**, Aelius. Barbarismus. — Priscianus : De accentibus ; De nominibus numeralibus. [Zwollis, Petrus van Os, c. 1480.]

4° 20 ff. [a^8 b^8 c^4] 27 ll. typus : G 103-104 (Haeb. 2).

F. 1 a : Barbariſmus Donati de figuris gramaticalibus || libellus putilis incipit feliciter. || [ ] Arbariſmus eſt vna pforõnis vitioſa in || cõmuni ſermone in poemate vero meta||plaſmus Itemqꝫ barbariſmus in nrã || loq̃la. ... *F. 8 a, l. 22 :* uexit ad vrbes. Deo. Gratias. || *Deinde :* Explicit Barbariſmus Donati libellus putilis. || laudetur vigeat placeat relegatur ametur. || *F. 8 b :* Priſcianus de accentibus libellus nõ minus neceſ-||ſarius q̃ vtilis. incipit feliciter. || [ ] Ittera ē nota elemẽti que cũ ſcribtur mi||nime reſonat. ... *F. 16 a, l. 24 :* in fine ꝛ in medio acuitur. vt pape. euax. || *Deinde :* Et hec de accentibus dicta ſufficiant || *F. 16 b :* Priſciani de noĩbus numeralibus tractatulus. || feliciter Incipit. ..... || (n)eceſſarium eſſe exiſtimauimus etiam ip-||ſa nomina numerorũ ... *F. 20 a, ll. 17-18 :* ... ꝛ ſic deinceps de || conſimilibus procedendũ eſt. Deo Gratias. || *Denique :* Priſcianus de nomĩbus numẽalibus libellus non || minus vtilis q̃ neceſſarius Feliciter explicit. || *F. 20 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1861. — Cf. M.-F.-A.-G. Campbell, Annales de la typographie néerlandaise au XVe siècle. La Haye 1874 ; n. 653.

59. **Dorniberg**, Thomas. Aureola ex floribus S. Hieronymi contexta. [Romae, Adam Rot, c. 1474.]

4° 64 ff. [a^{10} b^{10} c^8-e^8 f^{10} g^{10}] 29 ll. typus : R 101 (Haeb. 1).

F. 1 vacat. F. 2 a : Incipiunt capitula regule a beato || Hieronymo edite pulcerrime. || De obedientia Cap. primum. || ... *F. 2 b, l. 11 explic. capitula. F. 3 a :* Incipit Aureola feliciter || Ex ſuauiſſimis ſalutiferiſqꝫ || floribus glorioſi cõfeſſoris || atqꝫ doctoriſ Hieronymi || Ad Fabre contexta. || [ ] Ratres cariſſimi. Non queo quẽ men||te cõcepi ore proferre ſermonẽ. ꝛ cor||dis leticiam lingua non explicat Hoc || ... *F. 63 b, ll. 19-21 :* ... mereamur adiungi. Ipſi || gloria et imperium cum eterno patre et eodẽ ſpi||rituſancto in cuncta ſecula ſeculorum. Amen. || *Deinde :* Finit Aureola ſancti Hieronymi feliciter || *F. 64 vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1952 ; Viterbii in Bibl. Civica, II. E. 8. 6 (1). — Auctorem prodit Ioh. Alb. Fabricius, Bibliotheca latina mediae et infimae aetatis, Patavii 1754, II pp. 61-62 ; et cf. Hain 8586.

60. **Epistole** (L') e gli evangeli che si dicono tutto l'anno alla messa secondo la Curia Romana. Treviso, Michele Manzolo, 21 Maggio 1482.

2° 102 ff. a^8 b^6 c^8 d^6 e^8 f^6 g^8 h^6 i^8 k^6 l^8 m^6 n^8 o^{10} 2 coll. 39 ll. typus: R 111-112 (Haeb. 5).

F. 1 vacat. F. 2 a (*c. sign.* a ii), *col. 1:* QVI INCOMENZA LE EPI-‖ ſtole e li euangelii uulgari che ſe di ‖cono tutto lanno a la meſſa: In pri‖ma ī la domenica prima de lo aduē‖to. La epiſtola de ſan Paulo a li Ro‖mani nel. xiii. Capitulo. ‖ [ ] RATEGLI MEI ‖ Foui a ſapere cħ gli ‖ e hora che noi debi-‖amo leuare dal dor‖mire ... *F. 102 a, col. 2, ll. 16-17:* quello che dio ha coniuncto niuno ‖ il ſeperi. ‖ *Deinde:* DEO GRATIAS. ‖ *Denique:* QVI Finiſſeno le Epistole & li Euā‖gelii che ſe dicono tutto lanno ſecon‖do la curia Romana impreſſi in Tar‖uiſio per maiſtro Michiel Manzolo ‖ de Parma. Anno. M.cccclxxxii. A ‖ di. xxi. De Mazo. ‖ FINIS. ‖ *F. 10 b:* Regiſtro de le epiſtole e euangelii de tutto lo anno. ‖ *(2 coll.) col. 2, l. 32:* Amen. ‖

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1767.

61. **Expositio** hymnorum cum textu. [In Gallia verosim.; c. 1488?]

4° 34 ff. a^8-c^8 d^{10} 2 coll. 48 ll. typi minimi typi: G 62 (M^{49}), G 83 (M^{79}), G 110.

F. 1 a: Aurea expoſitio hym=‖norum cum textu. ‖ *F. 1 b vacat. F. 2 a* (*c. sign.* a ij), *col. 1:* [ ] Iber iſte dici=‖tur liber hymnorū. Hym=‖nus dicitur laus dei cū cā‖tico. Quattuor fuerūt prī‖cipales actores qui hym=‖nos ... *col. 2, l. 43 ss. inc. textus:* Die dominica ad nocturnum ‖ [ ] Rimo dierū omniū. quo ‖ mundus extat conditus ‖ vel quo reſurgēs cōditor ‖ ... *F. 33 b, col. 2, ll. 27-29 expl. textus:* ... cum ‖ ſanctis phēniter paradiſum in‖troire tranſlati in requiem. ‖ *ll. 36-39 expl. expositio:* ... iutroire. i. ingredi ‖ paradiſū. i. celñ cū ſctīs. i. iuſtis fideles di=‖co tranſlati in reqniē. i. in gaudium ſem=‖piternum. amen. ‖ *Deinde:* Finit cōpendioſa hymnorū expoſitio ‖ q̄ ne dū difficiliū ỿboχ ſignificata veχ ēt ‖ ſnīaχ obſcuritatem lucidiſſima reddit. ‖ *F. 34 a, col. 1:* Tabula hymnorum. ‖ *col. 2, l. 38:* Explicit tabula hymnorum. ‖ *F. 34 b vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1480.

62. **Fernando** de Talavera. Catholica impugnacion del heretico libello que en el año 1480 fue divulgado en la cibdad de Sevilla. Salamanca, [typographus Introductionum latinarum Antonii Nebrissensis,] 3 Abril 1487.

2° 112 ff. a^8 a^8-i^8 l^8-o^8 33 ll. typus: R 115-116 (Haeb. 3) impressio nigra et rubra marginalia.

F. 1 a (*c. sign.* a. i.): *rubro* Catholica impugnaciõ del heretico libello maldito || y deſcomulgado que enel anõ paſſado del naſcimiẽ||to de nrõ ſenõr ihũ xp̃o de mill & quatrocientos & || ochenta anõs fue diuulgado enla cibdad de ſeuilla || Es dirigida alos ſereniſſimos|y muy catholicos prĩ|cipes el Rey & la Reyna de Caſtilla de Leõ de Ara||gõ de Sicilia &c̃. don fernãdo quarto & donã yſabel || la primera legitima ſucceſſora delos Reynoſ de caſ||tilla y de Leon &c̃. que biua y Reynen por muchos || anõs y buenos. & al Reuerẽdiſſimo Cardenal de eſ||panã don pero gõçales de mẽdoça Arçobiſpo dela | dicha cibdad con todos los otros prelados y grãdes || deloſ dichoſ Reynoſ. hecha por el licẽciado frai her||nãdo de Talauera obiſpo agora de auila|y entõces || prior del monaſterio de ſãcta Maria de prado dela || orden del bien auẽturado ſant hieronimo precipuo || doctor de la iglĩa|menor delos confeſſores y orado|res de ſus altezas|& del ſu conſeio. || *Deinde: nigro* Tabla delos capitulos eneſte libro contenidos. || *Explicit f. 7 a, l. 7. F. 7 b et F. 8 vacant. F. 9 a* (*c. sign.* .a. i): *rubro* Carta del dicho prior y obiſpo dirigida al Rei & ala || Reyna &c̃. en que da muchas Razones por que ſe || mouio a impugnar eſte maldito libello. || *Deinde: nigro* Sereniſſimos ſennores y || prĩcipes muy catholicos. || Illuſtre ſenõr y Reuerendiſſimo cardenal de eſpanã| cõ todos los otros prelados y grãdes de ſus Reynos || [ ] or que las heregias no ſola mente han de|ſer extirpadas| ... *F. 10 a* (*c. sign.* .a. ii.), *l. 11 ss.:* Prologo dela dicha impugnaciõ en que declara bre|ue mẽte|y en ſũma quãto erro eſto maluado hereje || en eſcreuir y affirmar lo que en aquel maldito libe|llo eſcriue y affirma. || [ ] on razon dixo el ſabio Rey ſalomon en || ſu Eccleſiaſtes: ... *F. 112 a, ll. 19-24:* ... que todos los fieles xp̃ianos deſſe|amos y eſperamos biuiendo eneſte deſtierro. Ad quã|gloriã nos perducat ipſe dei & Marie uirginis filius || ihũs xp̃s dominus noſter: qui cum deo patre & ſpiritu ||ſancto uiuit & regnat deus & homo per infinita ſecu|lorum ſecula. Amen. || *Denique:* Eſta obra fue impreſſa enla muy noble || cibdad de Sala-

manca a tres de Abril de || mill y q̃trocientos y ochẽta y ſiete Anõs || *F. 112 b vacat.*

Romae in Bibl. Vallicellana, C. IV. 43.

63. **Fiore** di virtù [auctore, ut videtur, Thoma Gozzadino.] Venezia, Serafino Cenni, 1490.

4° 34 ff. a⁸-c⁸ d⁴ e⁶ 37 ll. typus: R. 83 Q|u litt. initt. (flor.) ligno inc.

F. 1 probabiliter vacat. F. 2 a (c. sign. a z): INCOMENCIA Vna opera chiamata Fior de Virtu: laqua‖le tracta de tutti li uitii humani: liquali debino fugire gli homini || che difiderano uiuere ſecondo Dio. Et inſegna come ſi debbe ac‖quiſtare la uirtu & gli coſtumi morali ꝑquando ꝑ le auctorita de ſa‖cri Theologi & de molti philoſophi doctiſſimi. || *Deinde:* (P) ER RITRAR ALQVAN‖TO Lamiſera creatura hũana || ... *F. 33 b, ll. 9-10:* ... lo ſeptimo di ſi ripoſo & ceſo da le || opere che lui haueua facte. || *Deinde:* Finito el libro Fioro de Virtu Impreſſo in Venetia ꝑ mi mae‖ſtro Saraphino di Cienni da Fiorenza. Mcccclxxxx. || *Seq.* EVANGELIO DE SANCTO IOANNE. || (I) N principio era la eternal parola || Et la parola era apreſſo de dio || Et dio era parola ſancta & ſola || ... *F. 34 a, ll. 15-16:* Et de uerita dogni iuſta madre || FINIS || *Illico:* Quiſti ſono li capituli o uer rubriche di queſto libro e prima || ... (*2 coll.*) *col. 2, l. 37:* De la moderantia Cap. xxxx. || *F. 34 b vacat.*

Puppii in Bibl. Civica, 717 (1), exemplar mutilum foliis 1, 9, 16. — Editio memorata apud Zambrini, col. 412.

64. **Florio e Biancifiore.** [Florentiae, Laurentius Morgiani et Iohannes Petri,] 11 Maggio 1490.

4° 20 ff. a⁸ b⁸ c⁴ 28 ll. typus: R 110 Q|u (Haeb. 8) 1 litt. init. ligno inc.

F. 1 a (c. sign. a i): FLORIO ET BIANCI FLORIO || (U) N chaualier di roma anticamente || preſe ꝑ moglie una gentil donzella || chra molta riccha e molto poſſente || doro et dargento et di molte caſtella || ... *F. 20 b, ll. 3-4:* et poi di Roma fu ellecto imperadore || et gran tempo ſtete con Biancifiore‖

Deinde : FINITO IL CANTARE DI || FLORIO ET BIANCI‖FIORE ADI XI DI || Mapgio Mcccc || lxxxx. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 51. B. 41 (3). — Litterae maiores eaedem omnino ac adhibitae pro titulo in editionibus infra descriptis sub Pulci Luca *et* Serdini. — *Cf. Catalogus selectissimae bibliothecae Nicolai Rossii, Romae 1786, p. 76.*

65. **Gambilionibus**, Angelus de. Lecturae super Institutionibus pars prima. Perusiæ, [Laurentius Berot ?] 1482.

2° 226 ff. a^{10} b^{8} c^{8} d^{6} e^{8}-i^{8} l^{8} k^{8}-n^{8} o^{6} p^{8}-x^{8}; A^{8}-C^{8} D^{6} E^{10} cust. 2 coll. 70 ll. typus : G 82-83 (M parum discrepans a M^{53}).

F. 1 verosim. vacat. F. 2 a (*c. sign.* a i), *col. 1 :* (c) UM PREMI‖um virtutis Illu-‖ſtriſſime princeps || honorem eſſe cõſtet || Iſq3 vt p̄clare ait || ... *col. 2, l. 11 inc. opus :* (i) N NOMINE DOMI‖in noſtri Iheſu Criſti. Iſta || rubrica diuiditur in quatu‖or partes. Primo ponitur || ... *F. 183 a* (*c. sign.* A i), *col. 1 :* HIC INCIPIT SECUNDA || Pars p̄ncipalis diuiſionis totius iſtius operis || gr̄a cõmodioris diuiſionis ꝛ etiã materia‖. fa-‖cit. l. gaius. ... *l. 14 :* De obligationibus rubri. || *F. 226 a, col. 2, l. 48 :* cum aliis ver. ſeq. dic omnino vt ibi. || *Deinde :* Famoſiſſimi legum doctoris domini Angeli || de aretio lecture ſuper inſtitut̄ pars prima im‖preſſa Peruſii ſub anno domini Milleſimoqua-‖dringenteſimooctogeſimoſecũdo. finit feliciter. || *F. 226 b vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 161 (exemplar mancum folio 1). — Vermiglioli, p. 164; Rossi, pp. 38-42 (1ª num.) et doc. 32, 36.

66. **Gambilionibus**, Angelus de. Tractatus maleficiorum. [Parisiis, Paschalis Bonhomme, c. 1476.]

2° 143 ff. [a^{10}-f^{10} g^{12} h^{10}-n^{10} o^{11}] 2 coll. 40 ll. typus: G 100 (Haeb. 2).

F. 1 a, col. 1, prooemium : [ ] Epe numero mecum a ‖nimo repetenti veriſſi-‖mum illud ſtoicorum vi‖deri ſolet q̄cũq3 a natu-‖ra i͗pa genita eſſ̄et oiã || ... *col. 2, l. 26 ss., inc. opus :* [ ] Ec eſt quedã īquiſitio q̄ fit || et fieri intẽditur per dñm || T. de fauo ... *F. 143 b, col. 2, ll. 9-10 :* in d. l. ſi qui ſeparatum Angelus || Aretinus || *Deinde:* Explicit tractatus maleficiorum || editus per dñm angelum de gam-‖bilionibus de aretio legũ doctorem || perfunctorie correctus ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 54. C. 4.

67. **Gaspar** Veronensis. Regulae constructionis ; Cunabula linguae latinae. [Mediolani,] Philippus de Lavagna, 2 Septembris 1476.

4° 54 ff. a^8-e^8 f^6; A^8 29 ll. typus : R 107 (Haeb. 4).

F. 1 a (*c. sign.* a i): GASPARIS VERONENSIS GRĀMATICI RE-‖ GVLAE DE CONSTRVCTIONE. ‖ (a) Ctiuum uerbum eſt quod ī o finitum format ‖ paſſiuum in or. ut lego legor: amo amor: licet ‖ ... *F. 46 a, ll. 26-28:* ... & ficus fici quod nomen in quacumq3 de‖clinatione & genere fœminino tam arborem quam fru‖ctum ſignificat. ‖ *Deinde :* Deo Gratias Amen. ‖ *F. 46 b vacat. F. 47 a* (*c. sign.* A i): CVNABVLA LINGVAE LATINAE. ‖ (q) Vid eſt grammatica ? eſt ars : qua latini ſer-‖monis ratio & ſcribendo & loquendo recte: ‖ percipitur. ‖ ... *F. 52 a, ll. 20-21 :* ... Ordines? tres. præ-poſitiuus: ſubiun‖ctius & communis. ‖ *Deinde :* Inſubres retinent ſed me genuere ſalaſſi ‖ Hæc qui molitus noſtræ cunabula linguæ. ‖ *Denique :* Impreſſum ad impenſas Philippi Lauagniæ ciuis Medio‖lanenſis. M cccc lxxvi die ii Septembris. ‖ *F. 52 b, 53, 54 vacant.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 91. — Cf. Reichling 1527.

68. **Gentilis** de Fulgineo. De proportionibus medicinarum ad invicem miscendarum. Papiae, Franciscus de S. Petro, 9 Februarii 1479.

2° 6 ff. T 2 coll. 50 ll. typus : R 107 (Haeb. 1).

F. 1 a (*c. sign.* .T.i.), *col. 1 :* [ ] RAtia lucidioris habi-‖tus quē meſue denotat ‖ ī modis & proportioni‖bus medicinarū que in‖uicē ɔficī debēt-ſicut ēt ‖ ... *F. 5 b, col. 2, ll. 25-28 :* ... aut cibaria habētia ra-‖tionem medicne ut falſa acetoſa lubrica‖tiua zč. de quibus ad predictū locum re-‖feruamus. ‖ *Deinde :* Explicit tractatus Gentilis de fulgineo đ ‖ proportionibus medicinarū adinuicem ‖ miſcendarum & de modo inueſtigandi ‖ complexiones earum & ad ſciendum cō‖uenientem doſim cuiuſlibet medicine ‖ ſolutiue zč. ‖ *Denique :* OPVS impſſum papie per Frāciſchū đ ‖ ſancto petro. Anno dñi. M°cccc°Lxxv-‖iiii.° die viiii. februarii. ‖ DEO GRTIAS AMEN ‖ *F. 6, probab. vacuum, desideratur.*

Parmae in Bibl. Palatina, Inc. Parm. 1166 (2). — Pars editionis, ut ex signatura patet ; ceteram nescio.

69. **Georgius** Trapezuntius. De partibus orationis ex Prisciano compendium. [Mediolani, Philippus de Lavagna, post 29 Octobris 1471.]

4° 74 ff. [a^8-g^8 h^4; i^{10} k^4] 29 ll. typus: R 113 (Haeb. 1).

F. 1 a: GEORGII TRAPEZVNTII DE PARTI-‖BVS ORATIONIS EX PRISCIANO || COMPENDIVM. || [ ] E partibus orationis breui cõpendio Andrea || fili ad te ſcribere cõſtitui. Nam cum uiderem || ... *F. 1 b, l. 13:* [ ] Vid eſt grammatica? Grammatica eſt pars qua || ... *F. 60 a, l. 19:* alius nullus alter uter bini terni & ſimilia. || *Deinde:* DEO GRATIAS: AMEN. || *F. 60 b vacat. F. 61 a:* [ ] Rrepoſitio eſt pars orationis īdeclinabilis que aliis pti-‖bus orationis uel appoſitione uel cõpoſitione preponit || ... *F. 72 b, l. 7:* teucrum memini ſidona uenire || *Deinde:* DEO GRATIAS. || *F. 73 a:* GEORGIVS TRAPEZVNCIVS COLAE || MONTANO SVO S. D. P. || Eregi quod tam multis precibus a me poſtularas fili mi || optime ut de quatuor partibus orationis īdeclinabilib⁹ cõ-‖pendiū ex priſciano cõficerem ... *ll. 27-28:* poſſis & credi cupias. Vale Data Rome iiii Kl. Nouembres || Mcccclxxi. || *F. 73 b vacat. F. 74 probab. vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, M 201 (1), exemplar mutilum ultimo folio.

70. **Gilinus**, Conradinus. De morbo gallico. [Ferrariae, Laurentius de Rubeis, non ante 1497.]

4° 4 ff. [a] 34 ll. typus: G 81-82 (Haeb. 2) littera init. ligno inc.

F. 1 a: Coradinus gilinus arctium ƈ medicinae doctor de morbo quem || gallicum nuncupant ad Illuſtriſſimum. D. figiſmundu3 eſten. || (C) um anno ellapſo. i496. morbus quidã ſeuiſſimus || mortales plurimos q̃3 inuaſerit tã in Italia q̃3 etiã || vltra montes: Hũc itali morbum gallicũ appellãt || ... *F. 4 b, l. 30 ss.:* et hanc egritudinem in gula patientibus ƈ oc̃s curati ſunt ad lau‖dem dei omnipotentis qui omnium inferiorum ƈ ſuperioru3 cau‖ƈcauſa exiſtit. || .Finis. ||

Romae in Bibl. Vaticana, V. 124. — Cf. O. Günther 1048.

71. **Granollachs**, Bernardus. Lunarium ab a. 1500 ad a. 1550. [Romae, Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam, 1500.]

8° 28 ff. [a]⁸ b⁸ c⁸ d⁴ 31-32 ll. typi: G 64 (Haeb. 9), G 87 (Haeb. 7), G. 105 (Haeb. 8) litt. initt, 1 figura, et signa astronomica, ligno inc.

F. 1 a: icon ligno inc. F. 1 b: Lunarium in quo reperiuntur con‖iunctiones et oppoſitiones lune: ƈ || eclipſes ſolis ƈ lune per anni circu‖lum. Feſta mobilia. Aureus nume‖rus: ƈ littera dominicalis. ƈc. || *Deinde:* (I) Ncipit tractatus multuȝ vtilis per circūſpectum || virum dñm Bernardū de Granollachs Barchio‖neñ. artiū ƈ medicine magiſtrum ex nobiliſſima || arte Aſtrologie extractus: in quo coniunctiões ƈ || oppoſitiones lune cuiuſlibet menſis in quolibet anno facil‖lime reperiri poſſunt. Incipiendo ab anno dñi. M.ccccc. || vſqȝ ad annum domini. M.ccccc.l. durañ. || *F. 28 a, ll. 11-13:* (N) Otandū q̄ ſupraſcripta tabula coniunctionū ƈ oppoſitionū ac eclipſium tam ſolis q̄ lune eſt facta ƈ calcu‖lata fm ciuitatem Barchioneñ. ... *l. 19:* ac eclypſium. Finis. ||

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 999.

72. **Grassus**, Antonius. Tractatus de arte notariatus. [Brixiae, Henricus Coloniensis, 1475 vel 1476.]

4° 12 ff. [a⁶ b⁶] 24 ll. typus: R 113-114 (Haeb. 1).

F. 1 a: Tractatulus de arte notariatus Incipit. || *Deinde, tabula:* Quid ſit ars notariatus Cap. i. || quid ſit notarius Et unde dicaƭ cap. ii. || ... *F. 1 b, l. 5 expl. tabula:* de arbitrio et eius forma. uigeſimūſextum || *Illico*: Capitulū primum quid ſit ars notariatus || [ ] Rs notariaƭ eſt ars ſcribēdi et dictādi || per quaȝ fragilitatis hūane negocia ro-‖boranƭ. ... *F. 11 a, ll. 15-16:* ... Item quod bona mariti ſunt ob-| ligata uxori tacite procedere. Et hec dicta ſufficiāt || *Deinde:* Ne fine fundamento domini notarii ad officium || tabellionatus accederent peritiſſimus & reueren-|diſſimus dominus. Antonius graſſus de bononia| .Iuris utriuſque. Monarha et ſummus auditor || rote ad honorem notariorum. Romane palacii ‖ t aliorū conpoſuerat Laus deo atque glorioſe uir-‖gīs marie amē. Fīt tractatus de arte notariatus || *F. 11 b et 12 vacant.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 403.

73. **Grassus**, Antonius. Tractatus de arte notariatus. [Romae, Eucharius Silber, c. 1482.]

4° 8 ff. [a] 33 ll. typus: R 87-88 (Haeb. 2).

F. 1 a: ℂ Tractatus de arte Notariatus || incipit. || (*tabula*) Quid ſit notarius & unde dicatur. ca. i. || Quid ſit notariatus. ca. ii. || ... *l. 29:* De arbitrio & eius forma. .xxvii. [*sic pro* xxvi.] || *F. 1 b:* Capitulū. i. quid ſit ars notariatus. || ℂ Ars notariatus eſt ars ſcribendi & dictandi per quaꝫ || fragilitatis humane negocia roborantˆ & phēne memo|rie cōmendantˆ. ... *F. 8 b, l. 9 ss.:* ... Itē ꝙ bona ma-||riti ſunt obligata uxori prodere. Et hec dicta ſufficiant || Finit tractatus de arte Notariatus. ||

Florentiae apud Tammarum De Marinis.

74. **Gualterius**, Marcus. Pronosticon pro anno 1484. [Regii Lepidi, Andreas Portilia, post 10 Februarii 1484.]

4° 8 ff. [a] 33-32 ll. typus: G 84-85 (Haeb. 3).

F. 1 a: Marci gualterij nuualriēſis pronoſticon ad magnificuꝫ ac || illuſtrē dominū dn̄m Georgiū đ gonzaga nuualarie ƈƈ dn̄m. || Et ſi ingenioli mei imbecillitatē recte cognoſcā magnifice dn̄e || ad taꝫ arduas ſublimeſqꝫ res differendas que apud vnūquenqꝫ || ... *F. 8 a, l. 6:* Oppoſitio die martis primo eodē die hora. xx. minut. xlv. || *Deinde:* Finis per me Marchuꝫ Gualteriū nunalarienſeꝫ artiuꝫ ƈ me||dicine doctorē die. x. Februarij. Mcccclxxxiiij. Regii. || *F. 8 b vacat.*

Bibliothèque Massimo, p. 10 n. 29.

75. **Guido** de Monte Rocherii. Manipulus curatorum. [Lugduni vel in Gallia meridionali; c. 1490?]

4° 128 ff. a^8-q^8 33 ll. typi: G 87 (M^{90}), G c. 160 (M^{62} ᴬ) tituli in super. margg.

F. 1 a: Manipulus curatorum || *F. 2 a* (*c. sign.* a 2): Liber qui manipulus curatoꝝ inſcribiˆ Actoris epl̄a || (r) Euerendo in xp̄o patri ac dn̄o dn̄o Ray|mūdo diuina ꝓuidētia ſancte ſedis valē||tie ep̄o ſuoꝝ deuotoꝝ minimus Guido ||

demõte rocherij cũ deuota ꝛ humili re-‖cõmẽdatiõe ſe totũ ſuis obſequijs mã-ci‖patũ cõmẽdat. Fons ſapīe dei v̀bũ ... *F. 2 b, ll. 8-9 :* ... Scriptũ Karoli Anno dñi milleſimo || tricenteſimo triceſimotercio. || *Illico :* Prologus || [ ] Vo niã ſm qđ dicit ꝑpha malachias. c. ij. imo || ... *F. 126 a, l. 11 expl. opus :* peccatore preces ad dominum fundat. || *Sequitur tabula. F. 128 a, post tabulam, l. 31 ss.* : Celeberrimi viri dñi Guidonis de mõte rocherij || liber qui manipulus curatorũ inſcribitur vna cum ta‖bula eiuſdem finit feliciter || *F. 128 b vacat.*

Romae in Bibl. Vict. Em., 70. 4. A. 60 (1). — Typus maior forte est nonus Ianoni Carcain ; minor sine dubio idem est ac minor editionis descriptae ad n. 17.

76. **Guillermus** de Ockham. Quodlibeta. [Lugduni, Ianonus Carcain, c. 1488.]

4° 136 ff. a⁸-r⁸ 2 coll. 41 ll. typi : G 66 (Haeb. 1), G c. 120 (Haeb. 10).

F. 1 a : Quotlibeta guillermi hokan. || *F. 1 b vacat. F. 2 a* (*c. sign.* a 2), *col. 1 :* [ ] Rima queſtio || eſt. vtruꝫ probari poſſit || p naturalẽ rõem. ꝙ tm̃ || eſt vnus deus. ꝙ ſic : qa || vnius mũdi eſt tm̃ vnuſ || princeps. ... *F. 133 b, col. 1, ll. 8-9 :* importatur ꝙ corpus xp̃i in facr̃o alta-‖ris habet ptem extra ptem qđ falsum ẽ || *Deinde :* Expliciunt qđlibeta venerabilis īcepto‖ris Guielmi okan de ordine fratrũ mi-‖norum Emendata diligenter p eximium || virũ Corneliũ oudendiick artium magi‖ſtrũ : ꝛ in ſacra pagina lñiatum. || *col. 2 :* Incipiunt tituli qõnum primi qđlibꝫ || *F. 135 b, col. 2, l. 36 :* Explicit tabula quodlibetorum. || *F. 136 vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 53. A. 40.

77. **Guillermus** episcopus Parisiensis. Dialogus de septem sacramentis. [Parisiis,] Petrus Levet pro Michaele Lenoir, [c. 1498.]

8° 96 ff., quorum 2-91 num. ii-xci a⁸-m⁸ 31 ll. typi : G 65 (Haeb. 6), G 100 (Haeb. 5) litt. initt. et 1 fig. (editoris insigne), ligno inc. tituli in super. margg.

F. 1 a : Dyalogus doctiſſimi viri Guil=‖lermi epiſcopi pariſiẽſis de ſeptẽ‖ ſacramẽtis Nouiter emendatus || ac impreſſus. P. Leuet. || *Infra, insigne Mich.*

Lenoir (Claudin, II 168). F. 1 b vacat. F. 2 a (c. n. ii): ℂ Doctiſſimi viri Guillermi pariſienſis epyſcopi || dyalogus de ſacramentis cuilibet ſacerdoti q̄ uti=||liſſimus Incipit feliciter || [ ] Uoniam me ſepius rogaſti Petre poſt||q̄ ſacerdotii ſacrū ordinē ſuſcepiſti. vt || aliqua te de adminiſtratione ſacramen|to⁊ edocerem ... *F. 91 (num.* xci) *b, ll. 2-4 :* ... obti=||nēt dn̄ꝫ vcꝫ Ieſū xp̄m q̄ cū p̄re ꝛ ſpūſctō viuit ꝛ reg̃t || deꝰ bn̄dictꝰ inſecula ſeculo⁊ Amen.||*Accedit tabula. F. 96 b, l. 28 :* Finis tabule || *Illico :* ℂ Explicit guillermus pariſienſis ſuper ſep||tem ſacramentis.||

Romae in Bibl. Corsiniana, 47. E. 34 (1).

78. Historia urbis Romae; de indulgentiis et reliquiis et stationibus eius ecclesiarum. Romae, Eucharius Silber, VII kal. Martii [23 Februarii] 1500.

8° 60 ff. [A⁸] B⁸-G⁸ H⁴ 22 ll. typus: R 85 (Haeb. 8) litt. initt. (2 flor.) et 10 figg., ligno inc.

F. 1 a: icon originem urbis repraesentans. F. 1 b: (I) N iſto opuſculo dr̄ [.....] || & Remus nati ſunt [.....] || poſtea Romulus factus [...] || Romanoꝝ rex & cōditor [...] || urbis: qūo & q̄diu ip̄e & ſucceſſores ſui [...] runt. Et etiā de imperatoribus romani [...] || qualiter impauerūt a primo Iulio Ceſare uſqꝫ || ad tempus Conſtantini magni impatoris qūo || Conſtantinus a lepra eſt curatus. & a btō Sil-||ueſtro baptizatus. Quomodo ſctūs Cōſtanti=||nus eccleſiam romanam dotauit: btō Silueſtro || oībuſqꝫ ſuis ſucceſſoribus romanis pontifici=||bus totā Italiam: oēs ꝓuincias occidentales: re||giones loca: ciuitates: inſulas que circa Italiam || ſunt pio affectu dedit. De indulgentiis oīm ec=||cleſiaꝝ & reliquis que Rome exiſtunt. De ſta|tionibus in eiſdem per circulū anni cc. || *F. 2 a: figura insignia tria exhibens: Alexandri VI (in medio), Imperatoris, et Populi Romani; deinde*: (R) Oma ciuitas ſctā caput || mūdi Anno poſt euer=||ſiōis troiane. cccc. &. v. || ... *F. 60 a, ll. 11-12*: Hinc ad apoſt pergā rotundā: latera: pancratē. || FINIS || *Denique*: Impreſſum Rome in Campo flore || per Euchariū Silber alas Franck || Anno dn̄i M.ccccc.vii. kal. marci. || *F. 60 b vacat.*

Romae in Bibl. Vict. Em., 18. 4. A. 29 (2); in quo exemplari sex priores lineae folii primi versi sunt mutilae in fine.

79. **Historia** urbis Romae; de indulgentiis et reliquiis et stationibus eius ecclesiarum. Romae, Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam, 21 Decembris 1500.

8° 56 ff. [A⁸] B⁸-G⁸ 23 ll. typus: G 87 (Haeb. 7) litt. initt. (2 flor.) et 11 figg., ligno inc.

F. 1 a vacat. F. 1 b: icon Christum claves Petro tradentem repraesentans. F. 2 a: (I) N iſto opuſculo dicitur quomodo || Romulus ⁊ Remus nati ſunt ⁊ e-||ducati. Et poſtea Romul9 factus || eſt primus Romano% rex ⁊ ɔditor || Romãe vrbis: quomodo ⁊ quãdiu || ipſe ⁊ ſucceſſores ſui rexerũt. Et etiam de Im||peratoribus Romani imperij qualiter impera||uerunt ... *(idem omnino textus, qui supra, f. 1 b). F. 3 a: figura insignia tria exhibens: Alexandri VI (in medio), Imperatoris, et Populi Romani; deinde*: (R) Oma ciuitas ſancta ca||put mundi. Anno poſt || euerſiõis troiane. cccc. || ⁊. v. ... *F. 56 a, ll. 16-17*: Dñica Eſto mihi ad ſanctum petrum. || Finis. || *Denique*: ℂ Impreſſum Rome. per Ioannem Beſicken || ⁊ Martinu3 de Amsterdam. Anno. M. ccccc. || die. xxi. menſis Decembris. Sedente Alexan||dro. vi. Pontifice maxĩo. Anno eius Nono. || *F. 56 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1000.

80. **Horae** B. Mariae Virginis. Parisiis, Iohannes Du Pré, 18 Februarii 1487/8.

4° 108? ff. [a⁸?] b⁸-n⁸ o⁴ 23 ll. typi: G. 101 (Haeb. 24), G 83 (Haeb. 19) ornamenta in marginibus paginarum et figg., in aes inc.

F. 1 exemplaris, a (*c. sign.* b. i): *icon S. Lucae; iuxta*: [ ] N illo tempore. || Miſſus eſt ga=||briel angelus a deo in || ciuitatem galilee: cui || nomẽ nazareth ad vir=|| ... *F. n_8 b, l. 19 ss.*: A la louenge ⁊ honneur de ieſucriſt ⁊ de || ſa glorieuſe vierge mere / ces preſentes heures || furent achevees a paris par Iehan du pre le || xviii. iour de Feurier en lan mil. cccc. quatre || vingtz ⁊ ſept. || *F. sign.* o. i, *a*: La glorieuſe vierge marie ſapparut || vnefois a vng deuot religieux nomme || arnoul ... *F. o_4 b, ll. 22-23*: Benedicamus domino. Deo gratias. || Paternoſter. Aue maria. ||

Viterbii in Bibl. Civica, II. E. 7. 49, exemplar carens (praeterquam omnibus foliis fasciculum b praecedentibus) foliis 3 et 6 fasciculi b.

81. **Hugo** de S. Caro. Expositio missae. [Romae, Eucharius Silber, c. 1485.]

4° 10 ff. [a^6 b^4] 34 ll. typus: R. 88 (Haeb. 2).

F. 1 a: ℂ Incipit expoſitio miſſe ſm fratrē || Hugonē Cardinalē ordī p̄dicato℣. || [ ] Icit ap̄ſus ad Epheſios. vi. c. Induite uos arma-||turā dei ut poſſitis ſtare aduerſus inſidias dia-||boli. Hec armatura ē ueſtis ſacerdotalis ſignifi||catiua ... *F. 10 b, l. 32 ss.*: redibat ad p̄pria. Itē in miſſa p̄ defunctis dicit̄ Reqe-||ſcant in pace. in qua optatur eis quies eterna. || ℂ Finis. ||

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1362.

82. **Iacobus** de Forlivio. Expositio super libros Tegni Galeni cum quaestionibus, correctore Hieronymo Suriano, et quaestiones extravagantes. Venetiis, Bonetus Locatellus pro Octaviano Scoto kalendis Martii (et 3 Octobris) 1495.

2° 144 ff. quorum 2-36 num. 2-36, 37-143 num. i-107 A^6-F^6; AA^8-NN^8; OO^4 2 coll. 75 ll. typi minimi typi: G 82-83 (Haeb. 7), G 101 (Haeb. 8), G 92 (Haeb. 4), G 170 (Haeb. 9) litt. initt. (flor.) et 1 fig. (signum editoris), ligno inc. tituli in super. margg. excepto ultimo scapo.

F. 1 a: Expoſitio Iacobi de Forliuio ſuper libros || Tegni cum queſtionibus eiuſdem || *F. 1 b*: ℂ Hieronymus Surianus Uenetus Artiu℥ medicineq℥ doctor filius Domini magiſtri Ia||cobi ſuriani de Arimino Phyſici preclariſſimi lectori. S. P. D. || (Q) Ue promiſeram habes iam ſtudioſiſſime lector Iacobi Forliuienſis opera ſuper || Affloriſmos: primi Canonis Fen duas: nec nō ſuper tegni libros edita: labore qui-||dem ☉ non mediocri correcta ordinataq℥: ... *l. 19*: ... vale ☉ ſtude. Die. III. Octobris. M.CCCC.LXXXXV. || *F. 2 a (c. sign. A 2 et n. 2), col. 1*: ℂ Preclariſſimi p̄hi illuſtriſq℥ medici Iacobi Forliuienſis || expoſitio ſuper libros tegni Galieni feliciter incipit. || *textus* (T) Res ſūt omnes doctri||ne que ordine hñtur. || *expositio* ℂ Relictis multis ambagib9 || in huius ☉ alio℣ libro℣ exor=||dijs ſolitis enarrari breuitati || indulgēs ... *F. 36 (num. 36) b, col. 2, ll. 27-29*: ... in vno vel duobus || libris inſcriptionem habituris. Gal. de proprijs cō||ſcriptionibus. || *Deinde*: Deo gratias. Amen. || *F. 37 a (c. sign. AA et n. 1), col. 1*: ℂ Incipiunt qōnes Iacobi de Forliuio ſup libros thegni || Galieni. Queſtio. I. || (Q) Ueritur pri-||mo. vtrum

tantum tres ſint || omnes doctrine ordinarie. || ... *F. 138 a (c. n.* 102*), col. 2, l. 62*: aut cibus venenoſus. pro iſto dđm eſt. | *Deinde*: ℂ Expliciunt qõnes p̄clariſſimi philoſophi illuſtriſq3 me-||dici Iacobi de Forliuio ſuper tres libros Tegni Galieni || Diligētiſſime correcte atq3 emēdate ꝑ excellentē artiu3 ac || medicīe doctorē Magiſtr̄ Hieronymū Surianū filiū dñi || Magiſtri Iacobi Suriāi de Arimino phyſici omniu3 ſua || etate p̄marij. Impreſſe Uenetijs Arte Boneti Locatelli || Bergomenſis. Impenſa autē nobilis Uiri dñi Octauiani || Scoti ciuis Modoetienſis. 1495. Kalēdis Martij. Du-||cāte feliciſſimo p̄ncipe domino Auguſtino Barbadico. || *F. 138 b, col. 1*: ℂ Incipit Tabula queſtionu3 domini Iacobi de Forliuio || ſuper libros Thegni Galieni. || *F. 139 a (c. n.* 103*), col. 2, l. 58*: Finis. || *F. 139 b, in marg. super.*: Regiſtrum || *Deinde (3 coll.)*: A || Expoſitio Iacobi || ... *col. 3 l. 29*: Finis. || *Infra, signum Octaviani Scoti (Kristeller, 283). F. 140 vacat. F. 141 a (c. sign.* OO *et n.* 105*), col. 1*: ℂ Iacobi Forliuiēſis medici Illuſtris queſtiones ab eodē || te extrauagantes ſubtiliſſime incipiunt. || (Q) Ueritur Utrū dabilis ſit etas cō-||ſiſtendi certo tēpore me-|| furabilis. ... *F. 143 (num.* 107*) b, col. 2, l. 72 s.*: humido temperati iuſticialiter ſicut eſt in iuuene ꝛ non in || puero. || *F. 144, verosim. vacuum, desideratur.*

Viterbii in Bibl. Civica, II. E. 9. 12.

83. **Iacobus** de Forlivio. Scriptum super de generatione embrionis Avicennae cum quaestionibus, emendatum per Bernardinum Botontum de Viterbio. Senis, Henricus de Colonia, nonis martiis 1485 (7 Martii 1486).

2° 16 ff. a^4 b^6 c^6 cust. 2 coll. 62 ll. typi: G 84 (Haeb. 3*), G 170 (Haeb. 3**).

F. 1 a (c. sign. a 2*), col. 1*: (c) um matrix || colligitur ſu||per ſperma. || In hoc capitulo tractatu||rus de modo generatio-||nis ꝛ ꝓductionis fetuſ ꝓ||cedit ſic. quia p̄mo oſten||dit cās ꝛ modū generationis fetus. Scđo inueſti||gat ... *F. 16 b, col. 2, ll. 46-49*: ... ſi in ſolo mēbro eſſet temperamē||tum anime aptum in ſuis operationibus deſerui||re. Ad tertiu3 p3 ſufficienter ex dictis in queſtio-||ne. ꝛc̄. Deo gratias. || *Deinde*: Explicit Scriptum Magiſtri Iacobi De Forli-||uio ſup de generatione embrionis Auicēne cu3 || queſtiõib9 emendatum diligētiſſime p Magr̄3 || Bernardinum Botontum de Viterbio artium ꝛ ||

medicine profeſſorem. Impreſſiõiqꝫ ſenis deditũ || per Magiſtrum Henricũ de colonia. Anno Do||mini. MCCCCLXXXV. Nonis martijs. ||

Viterbii in Bibl. Civica, II. E. 9. 2 (2). Inter quartum huius exemplaris folium et quintum nihil textus deest. Opusculum etiam in aliis editionibus incipit ut supra. — Cf. Hain, 7235.

84. **Innocentius VIII.** Regulae, ordinationes et constitutiones Cancellariae Apostolicae. [Romae, Bartholomaeus Guldinbeck, post 3 Aprilis 1487.]

4° 24 ff. [a^8 b^4 c^8 d^4 e^4] 35 ll. typus: G 86 (Haeb. 4).

F. 1 a: ℂ Regule ordīatiões ☪ cõſtitutiões Cancellarie Sanctiſſimi || domini noſtri domini Innocentij diuina ꝓuidentia pape. viii. | ſcripte ☪ correcte in Cancellaria apoſtolica. || Sanctiſſimus ī xp̃o pr̃ ☪ dñs nr̃ dñs Innocētius diuīa ꝓuidē||tia papa. viii. ſuoꝫ p̃deceſſoꝫ veſtigiiſ īherēdo normā ☪ ordinē || ... *F. 24 b, l. 9 ss.*: ℂ Lecta ☪ publicata fuit ſupraſcripta regula Ro||me in Cācellaria apoſtolica die martis tercia mē|ſis Aprilis. Anno incarnationis dominice. Mcc'cclxxxvii. Pontificatus ſui. Anno Tercio. || Finis Regularum Cancellarie ☪c̄. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 48. B. 15 (1).

85. **Innocentius VIII.** Inhibitio contra scriptores apostolicos ne ultra taxam quicquam accipere debeant, et aliae constitutiones. [Romae, Bartholomaeus Guldinbeck, post 6 Septembris 1487.]

4° 4 ff. [a] 35 ll. typus: G 86 (Haeb. 4).

F. 1 a: Inhibitio contra ſcriptores apl̃icos || ne vltra taxã quicq̃ꝫ accipe debeāt. || Nuper nõ ſine graui moleſtia accepimꝰ ꝙ pleriqꝫ ex dilec||tis filiis lraꝫ apl̃icaꝫ ſcriptoribꝰ a ptibus illarū expeditiõe || ... *Hanc Inhibitionem sequuntur: Revocatio facultatum (16 Aug. 1487); Mandatum contra nepotes germanosque et familiares non veros (18 Aug. 1487); Reservatio reservationum, Regulae duae, cum hac subscriptione, F. 4 a l. 16 ss.*: Lecte ☪ publicate fuerūt ſupſcripte regle Rome ī Cācella. || apoſt. die Iouis vi. mēſis Septēbris ānо M.cccc.lxxxvii. || ſanctiſſimi dñi nr̃i dñi Innocētij pape anno eius Tertio. || *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 48. B. 15 (2).

86. **Interrogationes** pro confessoribus. [Romae, Theobaldus Schenebecher, c. 1473.]

4° 10 ff. [a] 27 ll. typus : R 94-95 (Haeb. : typographi Mercurialium Quaestionum 1).

F. 1 a : Interrogationes Et doctrine quibus quili‖bet facerdos debꝫ ītterrogare ſuū cofitētē ‖ *Deinde* : [ ] Ic ſunt multa utilia pro confeſſori‖bus ad introducēdū gētes ſīplices. ‖ Primo qualis debet eſſe confeſſio. ‖ ... *F. 10 b, l. 26 s.* : faciat ſe abſolui ꝑ ſupiorē cū poterit zč. ‖ Deo gratias. ‖

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1584.

87. **Isidorus, S.** Dialogus sive synonyma de homine et ratione. *Praecedit* tractatulus « Bonum esse esse in monasterio ». Parisiis, Guido Mercator, 2 Aprilis 1497.

8° 16 ff. a^8 b^8 27 ll. typi : G 76 (Haeb. 4), G c. 200 (Haeb. 5) litt. initt. et 1 fig. (insigne typographi), ligno inc.

F. 1 a : Dialogus ſiue ſyno‖nima Iſidori de homine et ratione. ‖ *Infra, insigne typographi (Claudin, I, 367, 405). F. 1 b vacat. F. 2 a (c. sign.* a ij) : Petrus Bleſenſis ‖ dicit : Iuxta ſententiam cordis mei/ſi paradiſus in ‖ hac vita preſenti eſt vel in clauſtro vel in ſcolis eſt. ‖ ... *F. 2 b* : (B) onū eſt eē ī monaſterio ꝑpter decē vtiles ‖ ꝺoditiões. ... *F. 3 b, l. 25 ss.* : cū ſederit filiꝰ hoīs in ſede maieſtatis ſue. ſedebi‖tis ſup ſedes duodecim iudicātes duodecī tribus ‖ iſrahel. AMEN ℂ Deo gratias. ‖ *F. 4 a* : Dialogus ſiue ſyno‖nomina Iſidori de hoīe et ratione. Epla. ‖ (I) ſidorus lectori ſalutē. Uenit nuper ad ma‖nus meas quedam cedula quā ſynonima ‖ dicunt ... *l. 14 ss.* : *Dialogus inc.* : ℂ Homo loquitur ‖ ℂ Anima mea in āguſtiis eſt. Spūs meus eſtuat. ‖ ... *F. 16 b, ll. 9-10* : acceptum retine. Imple opere quod didiciſti ex=‖hortatione. ‖ *Deinde* : ℂ Expliciunt ſynonima Iſidori Iſpalenſis ꝯ epiſcopi de Homine et Ratione Impreſſa ⁊ Pariſius in Campo Gaillardo a Magiſtro ⁊ Guidone Mercatore. Anno domini. 1497 ‖ Die ſecunda Aprilis. ‖ LAUS DEO ‖

Romae in Bibl. Vallicellana, C. V. 169 (5).

88. **Lamento** (Il) della Vergine Maria della passione del suo figliuolo Gesù Cristo. [Firenze, Lorenzo Morgiani e Giovanni di Pietro, c. 1496.]

4° 2 ff. 2 coll. 32 ll. typi: G 81 (Haeb. 3), R 111 (Haeb. 1) 1 fig. ligno inc.

F. 1 a: char. rom. ELAMENTO DELLA VIRGINE MARIA || DELLa Paſſione del ſuo figluol gieſu Chriſto | *Infra, icon Iesum e cruce depositum repraesentans. F. 1 b, col. 1: char. goth.* AUE regina in maculata & ſaneta || ueraee madre del figluol di dio || perte fu liberata tutta quanta || lhumanita del gram peccato rio || tu fulli & fe la fructifera pianta || ... *F. 2 b, col. 2, l. 20 ss.:* nella ſua fine hara la ſaluatione || per lanime beate alte & uiuente || nel ſacro feō del regno celoro || per infinita ſecula ſeculoro: amē. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 51. C. 26 (2). — Kristeller, FW, n. 268, a.

89. **Lamento** (Il) di Negroponte. [Florentiae, apud S. Iacobum de Ripoli; c. 1477?]

4° 12 ff. (.i. .ii. .iii. .iiii. .v. .vi.)[12] 32 ll. typus: R 116 (Haeb. 2).

F. 1 a (c. sign. .i.): QVESTO E IL LAMENTO || DI NEGROPONTE || (o) tu dolce ſignor che ci hai creati || torrēte & fiume di miſericordia || e tuoi fedeli ti lieno raccomandati || de metti ītra e criſtiaī pace & cōcordia || ... *F. 12 b, l. 30 ss.:* dio proſperi la fede in grande ſtato || & di qua ci dia pace & dl la gloria || al uoſtro honore e finita la ſtoria ||

Senis in Bibl. Civica, M. VI. 41 (6). — Flamini, p. 5.

90. **Landinus**, Christophorus. In funere Iordani Ursini Oratio. [Florentiae, Nicolaus Laurentii, post 13 Martii 1483.]

4° 6 ff. [a] 25 ll. typus: R 110-111, Q|u et Qu| (Haeb. 6).

F. 1 a: Chriſtophori Landini Florentini In funere || Iordani Vrſini Oratio: || Peruetuſtū ſane inſtitutū ō. preſtātiſſimi ciues: || et conſuetudo a priſcis hominum ſeculis ad noſtram uſque ætatem in iis ciuitatibus ſemper obſeruata:

... F. 6 a, l. 23 ss.: ſummo ſemper cultu obſeruatum ſit ornandum || honeſtandumque publico decreto grate pieque mandauerit. || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 577. — Ang. M. Bandinius, Specimen literaturae florentinae saeculi XV, Florentiae 1747-1751, I p. 235, II p. 186; Dom. Moreni, Continuazione delle Memorie istoriche dell'Ambroviana Basilica di S. Lorenzo di Firenze, I, Firenze 1816, p. 159.

91. **Leonardus** [Brunus] Aretinus. De bello italico adversus Gothos. [Aquilae, Onuphrius Coccetta; c. 1487 ?]

2° 30 ff. a^6-e^6 45 ll. typus: R 91 Qu|.

F. 1 a vacat. F. 1 b: Ant: Lepidus Illuſtriſſimo Franciſco Aragonio Ferdinandi regis Neapolitani Filio. || S. P. D. || [ ] X omnibus rei᷑ ſcriptoribus Franciſce illi mihi uideri ſolent plurimū morta||libus contuliſſe: ... *l. 34:* ad eam cognoſcendam uehementer accendantur: uale. || *F. 2 a* (*c. sign.* a ii): Leonardi Aretini de bello italico aduerſus gothos || [ ] T ſi longe iocundius mihi fuiſſet Italie felicitatem ꝙ clades referre: tñ || quia tempora ſic tulerunt ſequemur & nos fortune mutabilitatē Go||thorumq; inuaſionem ... *F. 30 a, l. 20:* mas ac cetera q; ſuperāt oppida Narſes recepit Finiſq; fuit āni Decimioctaui huius belli || *Deinde:* FINIS. || *Denique:* Regiſtro || ... *F. 30 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, III. 223 (3). — Character idem est ac adhibitus in « Iacobi de Bangio Tractato della immacolata et preclarissima conceptione della gloriosa et sempre vergine Maria », *quem Onuphrius Coccetta Aquilae impressit (Reichling, n. 53), idemque verosimiliter (nec mensura differt) ac adhibitus ab Eusanio de Stella sociisque in Aesopo anno 1493 ibidem excuso (Hain, 355; Gesamtkatalog, 442). Cum editio aliquanto antiquior hoc anno videatur, et ex duobus chartae signis neutrum appareat in Aesopo, unum vero (ancora circulo inserta) in tractatu supra dicto, eam Onuphrio Coccettae potius quam Eusanio de Stella adscribendam duxi.*

92. **Lucianus.** Dialogi Tyrannus, Vitarum auctio; latine [interprete Christophoro Persona]. [Romae, Georgius Lauer, c. 1470.]

2° 20 ff. [a^{10} b^{10}] 27 ll. typus: R 128-129 (Haeb. 1).

F. 1 a: | | HARON Miſſa iſtec faciamus o Clo-||tho. cymba uero hec iam pridē nobis diſ-||poſita eſt. & ut deduci poſſit bene parata. || ſiquidē &

ſentina exhaufta & malus erectus: ac uela || ... *F. 20 a, l. 15 ss.:* & qui in uẽditiõibus & emptionibus in mercaturis || in cauponis commorantur huiuſmodi uitas ſumus || uenditurí. || *F. 20 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana: Mss. Pal. lat. 1814, ff. 18-37; III. 5 (2).

93. **Luntis**, Bernardinus de. Pronosticon anni 1493. Romae, Stephanus Plannck, [ineunte a. 1493.]

4° 14 ff. a^8 b^6 33 ll. typus: G 88 (Haeb. 2) 1 litt. init. ligno inc.

F. 1 a (c. sign. a): ℂ Ad beatiſſimum Patrem ☧. d. dñm noſtrũ Alexan‖drũ diuino numine Pont. Maximũ Anni. 1. 4. 9. 3. || Pronoſticon Bernardini de Luntis de Fulgineo ar‖tium ☧ Medicine doctoris exigui: nec non et amerie || cõmunis Phiſici. || (C) Um mecum ipſe ſepenumero cogitarẽ Pater beatiſſime: || ꝙ precunctis Regibus ☧ Principibus ſciẽtias|ac uirtutem || colas: ... *Expl. epistola f. 1 b, l. 14; seq. index capitulorum, post quem l. 30 inc. opus:* ℂ Capĩm primum de fundamentis neceſſariis. || ℂ Primũ fundamentũ eſt eclipſis ſolis preterita. 1. 49. i. die. 8. || madij ... *F. 14 a, l. 24:* ℂ Hic hora☿ ☧ minuto☿ inceptio a Meridie agitur. || *Deinde:* ℂ Impreſſit Rome magiſter Stephanus Plannck. || *F. 14 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 353 (9).

94. **Lupi**, Iohannes. Quaestio iuris, an sit licitum clericis ex mandato Papae contra Turcos arma assumere sine poena irregularitatis. [Romae, Eucharius Silber, c. 1481.]

4° 8 ff. [a] 34 ll. typus: R 88 (Haeb. 2).

F. 1 a: ℂ Queſtio iuris· iſtis diebus neceſſaria. an ſit licitum clericis || ex mãdato pape contra turcos arma aſſũmer. bellare. inſfice‖re. & mutilare. ſine pena irregularitatis. Recollecta ac oblata || S. D. N. Sixto. IIII. Pont. Max. per eiuſdẽ. S. oratorẽ. Iohan‖nem Lupi. Hiſpanũ utriuſq3 iuris doctore3. ac Segobienſem || Decanum. || [ ] Eatiſſime ac clemẽtiſſime pater! Quis ad fontem aqua‖rum aquam portauit? Quis ad mare flumina ut creſcat || ... *F. 7 b, l. 24 ss.:* ... videtur deciſum non obſtante prohibitio‖ne iuris poſitiui clericos ex mãdato pape poſſe arma aſſũme‖re & bellare & interficere & mutilar̃ turcos ſeu infideles ſine || pena ac metu irregularitatis. finis || *F. 8 vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, V. 106 (2).

95. **Mahomet II.** Epistolae latine editae a Laudivio equite hierosolymitano. [Romae, Adam Rot, c. 1474.]

8° et 4° 16 ff. [a^8 b^8] 29 ll. typus: R 101-102 (Haeb. 1).

F. 1 a: LAVDIVII equitis hierofolimitani ad Frã‖cinũ Beltrandũ in epłas magni Turci p̃fatio. || [ ] Piſtolas a me nuper in lucem editas. ad quẽ || potius mitterem Francine q̃ ad te habui || neminẽ. ... *l. 19 ss.:* ARgumentum Epiſtolarum. || [ ] Aumetes Turcorum Imperator cui postea || ex magnitudine rerum geſta⁊ Magnus tur‖cus cognomẽto fuit. ... *F. 1 b, l. 9:* ... Quas quidem Laudiuius eques Hie‖rofolimitanus earum poſt ſententias affecutus la‖tinas edidit. || *Illico:* Turcus Zancaſſano Regi Perſarum. || *Deinde:* [ ] Vdio te ad leptam Euphrate ſuperato co‖pias ingentes traieciſſe. ... *F. 16 a, l. 25 ss.:* ... nec uiſa nobis poti‖or victoria ẽ q̃ nullo re. p. detrimento patriã ab in‖cẽdio belli ſeruaſſe. || Epłe Magni Turci finiũt. || *F. 16 b vacat.*

Florentiae in Bibl. Riccardiana, Ediz. rare, 549 (1); Romae in Bibl. Vaticana, Chig. X. IV. 10380 (13).

96. **Mahomet II.** Epistolae latine editae a Laudivio equite hierosolymitano. [Caesaraugustae, typographus Expositionis in Psalmos Ioannis de Turrecremata cusae ibidem a. 1482 pridie idus Novembris, verosimiliter Paulus Hurus, c. 1481.]

4° 24 ff. [a^8-c^8] 26 et 27 ll., si paginae plenae essent typus: G 103 (Haeb. 1).

F. 1 vacat. F. 2 a: Laudiuij equitis hjerofolimitani ad Frã‖cinũ Beltrandum in epiſtolas magni tur‖ci prefatio. || [ ] Piſtolas a me nup edi-‖tas. ad quẽ potius mitterez Fran‖cine. q̃ ad te habui nemineȝ. In || ... *F. 2 b:* Argumentum Epiſtolarum || [ ] Aumetes Turcarum imperator. || cui poſtea ex magnitudine rerum || geſtarum magnus Turcus Cog-‖nomento fuit. ... *l. 23 ss.:* Laudiuius eques hjerosolimitanus. Ea-‖rum poſt ſententias affecutus: latinas edi‖dit. || *F. 3 a:* Turcus zancaſſano regi perſarum. || [ ] Udio te ad leptam Euphrate ſupera-‖to. copias ingẽtes trajeciſſe. quibus || ... *F. 23 a, ll. 3-4:* nullo rei. p. detrimento: patriam ab incẽ-‖dio belli ſeruaſſe. || *Deinde:* Finis Epiſtolarum Laudiuij. || *F. 23 b et 24 vacant.*

Romae in Bibl. Vaticana, Chig. L. VII. 5458 (3).

97. **Maior**, Iohannes. Insolubilia. [Parisiis,] Guido Mercator pro Dionysio Roce, 3 Octobris 1500.

4° 50 ff. a^8 b^6-h^6 2 coll. 40 ll. typi: G 77 (Haeb. 4), G 200 (Haeb. 5) litt. initt. et 3 figg. (praeter editoris insigne), ligno inc.

F. 1 a: ℂ Inſolubilia magiſtri || Iohannis Maioris || *Infra, insigne D. Roce* (*Claudin, II, 531*). *F. 1 b: 2 icones, altera repraesentans Hebraeos manna coram Moyse colligentes, altera Mariam Virg. cum sanctis. F. 2 a* (*c. sign.* a ij), *col. 1:* Tractatus || Inſolubiliū magiſtri Iohānis || Maioris Haydīctonenſis. || Queſtio prima. || (Q) Veritur || Utrū oīs cathegorica affirma=||tiua cuius ſubiectū et predicatū || nō ſupponūt pro eodē ſit falſa. || ... *F. 49 b, col. 2, ll. 21-23:* eſt dubia propter negationem || incluſam virtualiter in li dubia || et hec de queſtione. || *Deinde, in medio:* ℂ Magiſtri Iohannis Maioris Inſolubilia || Finiunt per Magiſtrū Guidonē Mercatorē || In Bellouiſu exarata. Anno dñice incarna=||tionis. 1500. Die vero Octobris tertia. || *F. 50 a: icon Maurum repraesentans* (*Claudin, I, 377*). *F. 50 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Prop. III. 29.

98. **Maior**, Iohannes. Praedicabilia. Parisiis, Antonius Chappiel pro Dionysio Roce, 25 Augusti 1400 [1500].

4° 46 ff. A^8-E^8 F^6 2 coll. 48 ll. typi: G 64-65 (Haeb. 4), G c. 114 (Haeb. 2) litt. initt. et 2 figg. (insignia editoris et typographi), ligno inc.

F. 1 a: ℂ Predicabilia magiſtri Iohan=||nis maioris. || *Infra, insigne D. Roce* (*Claudin, II, 531*); *deinde:* ℂ Uenundantur Pariſius in vico || diui Iacobi In interſignio ſancti || Martini iuxta ſanctū benedictum. || *F. 1 b vacat. F. 2 a* (*c. sign.* A ii), *col. 1:* ℂ Iohannis maioris || hadingtoneñ. p̄dicabiliū liber incipit. || (Q) Uerit vtrū || diffinitio p̄dicatōis || cum ei_9 diuiſionibus || in diſparatam ƈ nō || diſparatā in idēpti||cam ƈ nō idēpticam || ſint bene poſite Et || argr̄ primo q nō. Aliqua p̄dicatio non || eſt enūciatio: ... *F. 46 a, col. 2, l. 24 ss.:* ſaltem ſm exteñſionē eſt infinita mul||titudo. || ℂ Et hec de predicabilibus || Magiſtri Iohannis maio||ris dicta ſufficiant. || *F. 46 b:* ℂ Liber predicabilium Magiſtri Io=||hānis maioris Scoti finit feliciter Impreſſus Pa||riſius opera Anthonii chappiel (teſtes || ſunt caracteres) Expenſis hone=||ſti

viri Dionyſii roce librarii || Pariſieñ. Anno dñi. || M.CCCC. Die || vero. xxv. Auguſti. || *Infra, insigne A. Chappiel* (72×54).

Romae in Bibl. Vaticana, Prop. III. 86.

99. **Mancinellus,** Antonius. Spica. [Romae, Eucharius Silber, c. 1488.]

4° 60 ff. a^8-f^8 g^6 h^6 26 ll. typus: R 113-114 (Haeb. 3).

F. 1 a vacat. F. 1 b: Ant. Mancinelli Veliterni Spica: ad Inclytū ſa|| pientēq3 uirū Iacobū ſutrinū utriuſq3 Iu. docto||rem eximiū: Ep̄mq3 Caiacenſem liberaliſſimū. || (f) Aepius e noſtris uoluere penatibus ire || ... || Plenior hīc Spica ē: pīguis ariſta ſimul. Vale || (*11 disticha.*) *F. 2 a* (*c. sign.* a. ii.): Tituli Declinationis. || Prima declinatio. tit. i. || ... *F. 3 a* (*c. sign.* a. iii.): Spica libellus uoluminū quattuor hæc habet || Carmen Declinationis. De Generibus. De || præteritis. & De ſupinis. || Prima Declinatio: tit. i. || [ ] Rima genus tantum poſcit uariatio || triplex. || Maſculeum muliebre ſimul commune teneto. || ... *F. 59 b, l. 22 ss.:* Poſcis ab inuita uerba pigenda lyra. pp. || Hæ tamen aduertas potius tu nomina dici. || SVPINORVM. FINIS. || *F. 60 a:* Emendanda Hæc ſunt. || ... *l. 16:* Regiſtrum. Lib': || *F. 60 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Prop. III. 68.

100. **Manfredis,** Hieronymus de. Iudicium astrologicum pro anno 1475. [Bononiae, Hugo Rugerius, 1475, non ante 14 Februarii.]

4° 8 ff. [a] plerumque ll. 27 typus: R. 97 (Haeb. 1).

F. 1 a: IVDICIVM Hieronymi d̄ māfredis d̄ his q̄ hoc ăno occur||rūt ex ſideribus. cui primū p̄mittit̄ prohemium. || IN omnibus aſtroꝝ iudiciis hoc aſſūmatur fūdamentum d̄ || neceſſitate nature ſidera in hec agere inferiora. || ... *F. 8 b, l. 28 ss.:* DIES infelices. i. 2. 3. 4. 8. 9. io. ii. i5. i8. 22. 24. 25. 28. ||. FINIS. || Per me Hieronymū de māfredis arciū & medicīe doctoreꝫ || ī almo ſtudio inclite ciuitatis nrē bononiæ. Anno ſalutis. || i475. die. i4. febr/. ||

Bononiae in Bibl. Civica Archigymnasii, 16. Q. III. 70.

101. **Manfredis**, Hieronymus de. Iudicium astrologicum pro anno 1476. [Bononiae, Hugo Rugerius, 1476 ante Martium.]

4° 8 ff. [a] 28-29 ll. typus: R 97 (Haeb. 1).

F. 1 a: (n) ON poteſt magni 9ditoïs a nobis ꝑfcē cogno||ſci potētia niſi ſuaꝫ creaturaꝫ. maxīe uŏ ītrāſ|mutabilis naturæ quæ eſt cælum uirtus cognoſcaſ. || ... *ll. 12-14:* Singulorū annorū cōſuetudinē uolēs obſeruare ꝑut|| maiorū meorū iuſſit auctoritas. uolui pñtis anni ſcilꝫ || M.CCCC.LXXVII. īfluxus ſuperceleſtes ānotare || ... *F. 8 b, l. 22 ss.:* ... nec tanꝫ cer||ta ea affero. quia in hac re ut diximus iudicium ualde || difficile. || . FINIS. || Per me Hieronimū đ manfredis artium & medicinæ || doctorē ī almo ſtudioꝫ matris urbis inclite Bo||nonie ꝑ anno ſalutis currente. i. 4. 76. ||

Bononiae in Bibl. Civica Archigymnasii, 16. Q. III. 79. — Ex lunae eclipsibus, quae eventurae dicuntur d. 10 Martii et 3 Septembris, patet Iudicium hoc referri ad annum 1476, ut in fine legitur, non ad 1477, ut scriptum est in folio primo.

102. **Maria, S., Maddalena.** La confessione. [Patavii, Albertus de Stendal, c. 1474.]

4° 4 ff. [a] 3 octosticha pro quavis pagina typus: R 110 (Haeb. 2).

F. 1 a: Al nome ſia de chriſto cum deuotione || E de lauerzene maria che noſtra aduocata || Contare ui uoglio la ſancta confeſſione || Che ſancta maria madalena hebe ordinata || Lei la diceua cum tanta diuotione || Donde lanima ſua ne tanto beata || Lei la diceua cum tanta riuerenza || La ſancta confeſſione hor ſecomenza || Io me confesso auoi padre celeſtiale || ... *F. 4 a, ll. 7-8:* Sancta maria madalena cum li anzoli incōpagnia || Adoraua in laere cum lamente pia || *Deinde:* Chi dira o fara dire queſta confeſione ſacrata || Trenta di per ſe o per laſua brigata || Zamai lanima ſua non ſara danata || E ſāta maria madalena ſara ſēpr̄ ſua bona auocata || E Ieſu criſto per la ſua uera e ſancta paſſione || A questa bona perſona facia gratia e remiſione || Amen || *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1545.

103. **Martinus** Polonus. Margarita Decreti. [Parisiis,] Andreas Bocard pro Iohanne Petit, [c. 1499.]

4° 136 ff. a^8-r^8 2 coll. 48 ll. typi: G 63 (Haeb. 2*), G 98 (Haeb. 6), G 180 (Haeb. 3) litt. initt. (1 flor.) et 2 figg. (editoris et typographi insignia), ligno inc.

F. 1 a: Margarita decreti || feu tabula martiniana Decreti. || *Infra, insigne Ioh. Petit* (*Claudin II p. 538, fig. 1ª*). *F. 1 b vacat. F. 2 a* (*c. sign.* a ij) *col. 1:* ℂ Margarita decreti: || feu tabula martiniana || edita per fratrē. Mar=|| tinū ordinis p̄dicato℞: || dñi pape penitentiariū || ȝ capellanum. || *prologus:* (I) Nter alia q̄=||cūqȝ ad fideliū x℘i || doctrinā ſcripta ſūt || ... *col. 2, l. 27 inc. opus:* (A) Aron. ℣ chari=||tas aaron multiplicit || ... *F. 136 a, col. 2, ll. 18-21:* ad meſſeȝ iudicii: ȝ tunc angeli col=||ligent zizaniam in faſciculos ad cō||burendum: xxiiij. queſtio. i. §. i. ante || finem. || *deinde:* ℂ FINIS. || *F. 136 b, insigne A. Bocard* (*apud Claudin II p. 143, sed rubrum*).

Romae in Bibl. Corsiniana, 185. B. 24.

104. **Miniatore,** Bartolomeo. Formulario di epistole volgari. Venezia, Manfredo [Bonelli] di Monferrato da Strevo, 28 Settembre 1493.

8° 40 ff. a^8-e^8 2 coll. in ff. 37-40 36 ll. typi: G 66 (Haeb. 1*), G c. 130 litt. initt. (flor.) ligno inc.

F. 1 a (*c. sign.* a): ℂ Formulario de epiſtole vulgar miſſiue ȝ reſponſi||ue ȝ altri fiori de ornati parlamenti. Allo excelſo ȝ il-||luſtriſſimo principe Signore hercule da Eſti digniſ||ſimo Duca di ferrara: compoſto per Bartolomeo mi||niatore: e ſuo affectionato ȝ fideliſſimo ſeruo. || ℂ Et prima il Prohemio. || (P) Iu tempi ſo||no tranſcorſi Illuſtriſſi ||mo ȝ excelſo ſignor mio || ... *F. 2 a, l. 4 ss. inc. opus:* ℂ Exordio ȝ excuſatōe optima e bella q̄ ſe fuſſe ſta||to negligente a ſcriuere a vno amico ſuo magiore. || (S) Pectabilis vir ȝ mi cordialiſſime || maior poſt comendationes. Se nei || paſſati tēpi ... *F. 40 a, col. 2, ll. 24-26:* Amico. || Amabili mihi bernardino || de tridīo aīco cariſſimo. || *Deinde:* ℂ Finiſſe il libro chiamato || Formulario. ſtāpato in Ue||netia. p maeſtro manfredo || de mōfera da ſtreuo. Nel || M.ccccxciii adi. 28. de ſe|| tēbrio. correto cum ſumma || diligentia. || *F. 40 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1006.

105. **Mirabilia** Romae. [Romae, Eucharius Silber, 1500.]

8° 8 ff. [a] 24 et 23 ll. typi: R 85 (Haeb. 8), G 146 (Haeb. 11) 1 fig. ligno inc.

F. 1 a: char. goth. Mirabilia rome. || *Infra: icon originem urbis repraesentans. F. 1 b: char. rom.* Mirabilia Rome urbis. || ℂ Murus urbis habet trecētas ſexaginta & unã || turres. Propugnacula ſex milia & nonaginta || & xxii. milia porticularia. In circuitu uero || ... *F. 8 b, l. 3 ss.:* Marie in capitolio. & ideo uocat ſancta Maria || ara celi & eſt eccleſia fratrũ minor̃. || Deo gratias. ||

Romae in Bibl. Vict. Em. 18. 4. A. 29 (1), compacta cum Historia urbis Romae *impressa per E. Silber a. 1500 die 23 Februarii, quam supra descripsimus.*

106. **Missale** Basiliense. [Basileae, Bernardus Richel; c. 1478?]

2° 350 ff., quorum 10-189 falso num. I-CLXXIX, 197-345 num. CLXXX-CCCXXVIII [+⁸; a¹⁰-e¹⁰ f⁸ g⁶ h¹⁰-n¹⁰ o⁸ p¹⁰-r¹⁰ s⁸; t¹²; u⁶; x¹⁰-z¹⁰ &¹⁰ ↄ¹⁰ ꝛ̃¹⁰; A¹⁰ B⁸ C⁸ D¹⁰-F¹⁰ G⁸ H⁶; I¹⁰ K¹⁰; L⁴] 2 coll. praeterquam in Calendario 35 et 22 ll. typi: G 130 (Haeb. 12), G 130 pro 92 (Haeb. 7), G 210 (M⁸⁰?) 2 saltem figg. impressio nigra et rubra tituli, rubri, in super. margg. foliorum 257-274.

F. 1, verosim. vacuum, deest. F. 2 a: rubro [ ] Annus habet. xij. mẽſes. Ebdomadas || lij. ℨ diẽ vnũ. ℨ hꝫ dies. ccclxv. ℨ hõs. vj || ... *F. 8 a, col. 1: rubro* In dominicis diebus. Bene||dictio ſalis et aque. *nigro* [ ] Diuto||rium ... *F. 8 b, col. 2, l. 25:* Per chriſtum dñm noſtrum. || *F. 9, verosim. vacuum, deest. F. 10 a* (*c. n. rubro* I), *col. 1: rubro* Incipit ordo miſſalis per cir||culũ anni. Dominica prima || de aduentu. Introitus. || *nigro* [ ] D te leuaui ani||mã meam deus || meus ... *F. 178* (*num. rubro* CLXVIII) *b, col. 1* (*unica*), *l. 30:* a fermento herodis. || *F. 179 a* (*c. n. rubro* CLXIX), *col. 1: rubro* Ad preparationem miſſe di||cunt aliqui ſubſequentia. || ℣ *nigro* Confirma hoc deus quod || ... *F. 189* (*num. rubro* CLXXIX) *b, col. 2, l. 13:* Osanna in excelſis. || *F. 190, iconem crucifixionis in altera facie fortasse exhibens, desideratur. F. 191 a, col. 1:* [ ] E || I||G||I||T||U||R || clemẽtiſſime pater || ... *F. 196 b, col. 2, ll. 20-21:* proficiat nobis ī vi||tam eternã Amen. || *F. 197 a* (*c. n. rubro* CLXXX), *col. 1: rubro* Incipit officium propium ſan||ctorũ. In vigilia ſancti an||dree. Introtus. || *nigro* [ ] Ominus ſecus || mare galilee vi||dit

duos fratres || ... *F. 256 a* (*c. n. rubro* CCXXXIX), *col. 2, l. 22:* Beatus feruus. || *F. 256 b vacat. F. 257 a* (*c. n. rubro* CCXL), *col. 1: rubro* Incipit cõmune ſanctorum. || In vigilia vnius apoſtoli || *nigro* [ ] Go autem ſicut || oliua fructifera || ... *F. 326* (*num. rubro* CCCVIIII) *b, col. 2, ll. 30-31:* apparet quas decẽ ex illis vn||decim voluerit confecrare. || *F. 327 a* (*c. n. rubro* CCCX), *col. 1: rubro* In natiuitate domini. In pri||mo gallicantu. Sequentia. || *nigro* [ ] Ratres nunc || omnes redda||mus dño deo || ... *F. 345* (*num. rubro* CCCXXVIII) *b, col. 2, ll. 27-28, expliciunt sequentiae:* ... vt videre veram || lucẽ poſſimus in patria amen || *F. 346, probab. vacuum, deest. F. 347 a, in medio margine superiori:* Regiſtrum. || *col. 1:* DE || [ ] Bdon ℭ fennẽ .fo. ccxvij || ... *Expl. Registrum seu Tabula in folio 350, quod desideratur.*

Romae in Bibl. Angelica, H. 17. 5.

107. **Missale** Basiliense. [Basileae, Michael Wensler; c. 1487 ?]

2° 328 ff., quorum 11-174 num. I-CLXIIII, 195-255 num. CLXV-CCXXV, 257-302 falso num. CCXXVI-CCLXXIII ([j] ij iij iiij v vi)^{10}; a^{8}-t^{8} v^{6} x^{6}; y^{6} z^{6}; ·([j] ij iij iiij)^{8}; A^{8}-F^{8} G^{6} H^{8}; I^{8}-M^{8} N^{6} O^{8}; aa^{8} bb^{8} cc^{6} dd^{4} 2 coll. praeterquam in Calendario et circiter aliis 14 foliis 31 et 19 ll. typi: G 157-158 (Haeb. 13), G 157-158 (Haeb. 14), G 250-252, G 133, G 100 (M^{88}) litt. initt. (aliquae flor.) ligno inc. 1 fig.? impressio nigra et rubra tituli in super. margg. foliorum 11-20 notae musicae in fol. 177 (y iij).

F. 1, fortasse vacuum, deest. F. 2 a (*c. sign.* ij): *rubro* (KL) Ianuarius habet dies xxxi. Luna. xxx. || A Circumciſio domini || *nigro* b iiij No. Octaua ſancti ſtephani || ... *F. 8 a, col. 1: rubro* In dñicis diebus benedictio || ſalis ℭ aque. *nigro* Adiutoriũ noſtrum || ... *Sequuntur aliae decem benedictiones, quae expliciunt in fol. 10 a, col. 2, l. 4:* nomẽ ſctm̃ glorie tue ꝑ eundẽ. || *F. 10 b vacat. F. 11 a* (*c. sign.* a *et n. rubro* I), *col. 1:* Incipit ordo miſſalis per cir=||culum anni Dominica prima || Aduentus dñi Introitus. || (A *flor., alba in rubro*) *nigro* D te leua||ui animã || meam de||us meus || ... *F. 174 a* (*c. n. rubro* CLXIIII), *col. 2, ll. 27-28:* Uidete ℭ cauete a fermẽto pha||riſeoꝝ ℭ a fermẽto herodis. || *F. 174 b vacat. F. 175 a* (*c. sign.* y), *col. 1: rubro* Ad preparationẽ miſſe ℣. *nigro* Co=||firma hoc deus qđ operat⁹ es || ... *F. 186 a, l. 11:* excelſis Benedictus (*B rubra*) q̃ venit in noĩe dñi. Oſanna in excelſis. || *F. 186 b vacat. F. 187, iconem crucifixionis in altera facie verosim. exhibens, desideratur. F. 188 a* (*c. sign.* ij), *col. 1:* (T *flor. et figg. ornata, 87×75*) E

igitur clemen=‖tiſſime pater ... *F. 194 a, l. 24:* dominum noſtrum. Amen. ‖ *F. 194 b vacat. F. 195 a* (*c. sign.* A *et n. rubro* CLXV), *col. 1 : rubro* Incipit officiū ꝑpriū ſanctorū ‖ In vigilia ſctī andree Intro. ‖ (C *flor., alba in rubro*) *nigro* Omin9 fec9 ‖ mare gali=‖lee vidit du=‖os fratres : ‖ ... *F. 255 a* (*c. n. rubro* CCXXV), *col. 2, ll. 13-14 :* exhibētes : beneficia potiora ſu=‖ mamus. Per. ‖ *F. 255 b et 256 vacant. F. 257 a* (*c. sign.* I *et n. rubro* CCXXVI), *col. 1 : rubro* Incipit cōmune ſanctoꝝ In ‖ vigilia vnius apl̄i Introit9. ‖ (E *flor., alba in rubro*) *nigro* Go autē ſiē ‖ oliua fructi=‖ficaui ī domo ‖ ... *F. 302 a* (*c. n. rubro* CCLXXIII), *col. 2, ll. 6-7 :* ... qui vero mala ege=‖runt : in re-ſurrectionē iudicij. ‖ *F. 302 b vacat. F. 303 a* (*c. sign.* aa), *col. 1 : rubro* In natiuitate domini in pri=‖mo gallicantu ſequentia. ‖ (G *flor., alba in rubro*) *nigro* Rates nūc ‖ omnes red‖dam9 dn̄o ‖ ... *F. 325 a* (*c. sign.* dd), *col. 2, ll. 25-26, expliciunt sequentiae* : ... mi- ‖ ſerere miſeris v̄go mater gr̄e. ‖ *F. 325 b, col. 1 : rubro* Index alphabeticus oīm : in ‖ hoc miſſali : contentorum. ‖ *F. 328 a, col. 2, l. 26 : nigro* Finis ‖ *F. 328 b vacat.*

Romae in Bibl. Angelica, Inc. 491.

108. **Modus** vacandi beneficiorum et modus ea acceptandi. [Romae, Theobaldus Schencbecher, c. 1472.]

8° 4 ff. [a] 28 ll. typus : R 95 (Haeb. : typographi Mercurialium Quaestionum 1).

F. 1 a : Uacandi modus beneficiorum ‖ [ ] Rimus modus uacandi eſt. Si quis ‖ poſſidet beneficiū curatum. et po‖ſtea cōtingit ipſum aſſequi aliud cu-ratū ‖ ... *F. 4 a, ll. 27-28 :* poſt menſem oferre pōt et ſic ualet. ‖ Explicit feliciter. ‖ *F. 4 b :* Acceptandi modus. ‖ [ ] Rimo impetrās habeat nomina be‖ neficiorū ... *l. 27 :* inſtrumenta. .finis. ‖

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1951.

109. **Modus** vacandi beneficiorum et modus ea acceptandi. [Romae, Eucharius Silber ; c. 1483 ?]

4° 4 ff. [a] 32 ll. typus : R 87 (Haeb. 2).

F. 1 a : ℂ Vacandi modus beneficiorum. ‖ [ ] Rimus modus uacandi eſt ſi quis poſſi-‖det beneficium curatum. et poſtea con-‖tingit ... *F. 3 b, l. 20 ss. :*

poſt menſem cõferre poteſt & ſic ualet. || ℂ Explicit feliciter de modis uacandi || beneficiorum. || *F. 4 a:* ℂ Incipit modus acceptandi. || [ ] Rimo impetrans habeat nomina beneficiorũ || ... *l. 20:* publicum uel publica inſtrumentum uel inſtrumenta. || *Deinde:* ℂ Finitur. || *F. 4 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Mss. Pal. lat. 1799 (9).

110. **Mundinus** [de Liuciis] Bononiensis. Anatomia. [Patavii, Petrus Maufer, c. 1475.]

2° 22 ff. [a^6 b^4-e^4] 43 ll. typus: G 85-86 (Haeb. 2).

F. 1 a: Incipit Anothomia Mundini || [ ] Uia vt ait G. 9° terapẽtice methodi auctoritate Platõis || opus in aliqua ſciencia vel arte traditur tribus de cau||ſis. ſ. vt quis fatiſſaciat amicis 2° vt quis exercitetur vti||liſſimo exercitio ... *F. 22 b, l. 40 ss.:* ... ſ3 extẽdẽteſ digitos nõ potuerẽt loca||ri ĩ pte ſupiori qa ps ſupior d3 ẽe excarnata ne aggrauet pedem. Explicit || pratica anothomie cõpilata p mgr̃3 Mũdinũ bono. ĩ me^{a} ℭ phĩa ꝑfeſſorẽ || aĩa cuius ĩ dei maĩb3 requieſcat. Finis. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 52. B. 33 (2).

111. **Natura** del sesso femminile. [Venetiis, Bonetus Locatellus; c. 1490?]

4° 4 ff. [a] 2 coll. 4 octosticha pro quavis col. typus: G 73 (Haeb. 11) 1 litt. init. ligno inc.

F. 1 a, col. 1: (O) Conditore de luniuerſo mondo || Da cui procede ogni ĩfinita gloria || Fa lintelletto mio tãto giocondo || Chẽrima tratti vna legiadra hiſtoria || Che exempio ſia a tutti atondo atõdo || E ſeguane perpetua memoria || Che tratti per amore e con miſura || Del ſexo feminile la ſua natura || Moſſo da carita e vero amore || ... *F. 4 b, col. 2, ll. 17-24:* Se di legere vſerai queſta iſtoria || Ti ſia vtile e atta afarti honore || E la donna tua hauera memoria || Demendare in ſe alchuno errore || A laude del ſignore e ſumma gloria || Rimata tutta lho per uoſtro amore || Accio che deſſa habiate gran diletto || Triſto colui cha femina e ſogietto || *Infra:* FINIS ||

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 650. — Quaedam huius opusculi editio titulum habet « Malicie de femine »; *cf. Reichling 1564.*

112. **Novara**, Dominicus Maria. Pronosticon anni 1489. [Bononiae, Bazalerius de Bazaleriis, exeunte a. 1488 vel ineunte a. 1489.]

4° 4 ff. [a] 38-40 ll. typus: R 83 (Haeb. 3) litt. initt. (1 flor.) ligno inc.

F. 1 a: (P) Ronoſticon anni. Mcccclxxxviiii. Magiſtri Dominici marie de noaria ferrari ¡enſis Artiū ac medicine doctoris. || (I) Am quanta noſtris temporibus ab alphonſinis radicibus ī ſeptē erra||ticis facta ſit motus anticipatio plane ex ſupioribus ꝓnoſticis đmon||ſtratū ē. ... *F. 4 b, l. 40:* Feb. Con. die xviiii. eadē die hor. xviiii. m. xxx. aſcen. g. xiiii. Cancri ||

Bibliothèque Massimo, p. 11 n. 39. — Ant. Maginus in opere « Tabulae secundorum mobilium coelestium (Venetiis 1585, p. 29) » hoc Vaticinium Bononiae excussum dicit.

113. **Ordo** ad cathecumenum faciendum. Mediolani, Leonardus Pachel et Uldericus Scinzenzeller, 22 Maii 1482.

4° 40 ff. a^8-e^8 21 ll. typus: G 128 (Haeb. 11) litt. initt. ligno inc. impressio nigra et rubra.

F. 1 a vacat. F. 1 b: rubro Incipit ordo ad cathecuminū || faciēdū tēpore Reuerēdiſſimi. d. || domini Fabricij Marliani epiſco||pi placentini tranſcriptus: qui || dum dioceſim ſuam uiſitaret īue||niſſetq3 quamplures curatos ha||bentes libellos ad huiuſmodi ſa||cramentu3 conferendum inordi||natos ſatis: decreuit p̄fatus Re||uerēdiſſimus dominus epiſcop9 || ut ſinguli curati habeāt ⁊ ſeruēt || prout infra cōtinetur. ī. M.cccc.||lxxxi. Iunij. cōpilatū || *Deinde:* Portetur infans ante fores || eccleſie. ⁊ ſacerdos interroget de || nomine infantis dicendo *nigro* Iohan||nes *rubro* uel *nigro* Maria. || *F. 2 a:* [ ] Uid uis fieri? *rubro* Compa||tres rñant *nigro* xp̄ianus. || ... *F. 40 a, ll. 13-15: rubro* orat ⁊ innuit q ꝓmptus eſt: ut de || occaſu feſtinat ad ortum. de mū-||do ad celum. || *Illico: nigro* Impreſſū Mediolani p magiſtrū || Leonardū pachel ⁊ Uldericum || ſcinczē-celler. ope ⁊ impenſa ma-||giſtri Petri dela muſſa placētini || Anno dñi. M.cccc. lxxxij. die xxij || menſis Madij. || *F. 40 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 640.

114. **Ovidius, P., Naso.** De remedio amoris libri duo. [Mediolani, Philippus de Lavagna, c. 1475.]

4° 16 ff. [a⁸ b⁸] 28 ll. typus: R 107-108 (Haeb. 3).

F. 1 a: PVBLII OVIDII NASONIS DE RE‖MEDIO AMORIS LIBER PRIMVS ‖ [ ] Egerat huiꝰ amor titulū: noñqꝫ libelli ‖ Bella mihi uideo: bella parantˇ ait. ‖ ... *F. 15 b, ll. 7-8:* P oſt modo reddetis ſacro pia nota poetæ‖ Carmine ſanati fœmina uirqꝫ meo. ‖ *Deinde:* PVBLII OVIDII NASONIS DE RE‖MEDIO AMORIS Libri Expliciunt. ‖ *F. 16 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1959 (deest f. 16).

115. **Ovidius, P., Naso.** Epistolae Heroides cum commentariis Antonii Volsci et Ubertini Clerici; Sappho et Ibis cum commentario Domitii Calderini. Venetiis, Iohannes Baptista de Sessa, 4 Decembris 1498.

2° 96 ff. a⁶-q⁶ textus commentario circumdatus vel 2 coll. 47 et 63-62 ll. typi: R 108-109 Q|u, R 82 (Haeb. 4), G c. 183 1 litt. init. (flor.) et 1 fig. praeter typographi insigne, ligno inc. tituli in super. margg.

F. 1 a: icon magistrum sedentem repraesentans cum pluribus discipulis (Essling, n. 622); infra: char. goth. Epiſtolae heroidis Ouidii cum ‖ commentariis Antonii Uol‖ſci. Et Ubertini Clerici ‖ Creſcentinatis ‖ *F. 1 b vacat. F. 2 a (c. sign.* a ii): *char. rom.* VBERTINVS Clericus Creſcentinas ſal. dicit magnifico & ſplēdidiſſimo Viro Guidoni de ſancto ge‖orgio Comi. Blandrate & primo Marchionali Camerario & conſiliario digniſſimo. ‖ (a) DMIRATI Sunt ſæpenumero quā plurimi: ... *F. 2 b, l. 5 ss.:* ANTONII Volſci priuernatis ad Ludouicum diædum Franciſci. fi. patricium Vētū ī Heroidas. Publii ‖ Ouidii Naſonis peligni. ‖ (c) VM Multos ſaepe uiros: ... *F. 3 a (c. sign.* a iii), *post 7 ll. comment.:* PVBLII OVIDII ‖ Naſonis epiſtolarū heroi‖dū liber primus. ‖ PENELOPE Vlyſſi. ‖ (H) ANC tua Penelope lēto ‖ tibi mittit Vliſſes: ‖ ... *F. 96 a, ll. 46-53:* Et ſic est finis huius operis in quo hæc omnia continentur uidelicet. ‖ P. Ouidii Naſonis Epiſtolæ heroides: una cum expoſitionibus exi-‖miorum uirorum Antonii Volſci. Vbertiniqꝫ Clerici Creſcenti-

natis. || Eiuſdem Ouidii ſappho: cum expoſitionibus ſingulariſſimi interprætis || Domitii Calderini. Nec non eiuſdē Ouidii libellus in ibin. cum expo||ſitione eiuſdem Domitii. Quod opus fideliter accuratiſſimeq3 Impreſ-||ſum Venetiis Per Io. Baptiſtā Seſſa. MCCCCLXXXXVIII. Die quar-||to Menſis Decembris || *Deinde:* Regiſtrum huius operis || a b c d e f g h i k l m n o p q omnes ſunt terni || *Iuxta subscriptionem et registrum, typographi insigne* (*Kristeller, 289*). *F. 96 b vacat.*

Romae apud Attilium Nardecchia bibliopolam.

116. **Ovidius, P., Naso.** Epistolae Heroides; prosa italica. [Neapoli] Sixtus Riessinger [c. 1474.]

4° 84 ff. [a^{10} b^{8} c^{10} d^{8} e^{10} f^{8} g^{10}-i^{10}] 31 ll. typi: R 97 (Haeb. 2), G 180 (Haeb. 3) 20 figg. ligno inc.

F. 1 vacat. F. 2 a: char. rom. ℂ In comincia il prologo ſopra lepiſtole douidio na||ſone di campagna il q̄le fu ſotiliſſimo & octīo poeta. || *Deinde:* [ ] Ccio che tu intendi e ſappi aptamente || larte elaſciencia di q̄ſto libro ſappi che || ouidio el fece per correzere e per ama||eſtrare ligiouani homini elle giouani || puzelle ... *F. 2 b, post iconem (86×87), inc. 1ª epistola:* [ ] Tu ulixe tardo elento di ritornare nel tuo pa||exe ... *F. 83 a, l. 9:* uoglia non molti concedere. || *Deinde:* ℂ Qui finiſce ilibro delle piſtole che fecie Ouidio || naſone traſlatate digramaticha ī uolgare fiorentino || A M E N. || *Denique, char. goth.:* Sixtus Rieſſinger || *F. 83 b vacat. F. 84 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1734 (deest f. 84). Cf. Zambrini, col. 733. — Figurae sunt omnes diversae inter se et a figuris sequentis editionis.

117. **Ovidius, P., Naso.** Epistolae Heroides; prosa italica. [Neapoli, Franciscus de Tuppo, c. 1480.]

4° 74 ff. [a^{8}-h^{8} i^{10}] 32 ll. typus: R 93 (Haeb. 1) 20 figg. ligno inc.

F. 1 a vacat. F. 1 b, icon (87×90). *F. 2 a:* Incomincia il prologo ſopra lepiſtole douidio naſone de || campagna il quale fu ſottiliſſimo et octimo poeta. || [ ] Ccio che tu intendi et ſappi apertamēte lar-||te e la ſcientia di queſto libro

ſappi che oui-‖dio el fece per correzere et per amaeſtrare li || giouani huo mini elle giouani puzelle chi || ... *ll. 18-21 :* Incomincia lapiſtola de pene-lope figliola del Re ycaro la || quale ella mandoe a Vlixe ſuo marito. || [ ] Tu ulixe tardo e lento di ritornare nel tuo paeſe pe‖nelope ... *F. 73 a, li. 3-4 :* ... uoglia non mol‖ti concedere. || *Deinde :* ℭ Qui finiſce il libro delle epiſtole che fecie Ouidio Na-‖ſone traſlate di gramatica in volgare fioren-tino. || *Infra, registrum (3 coll.). F. 73 b vacat. F. 74 verosim. vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1405 (deest f. 74). Senis in Bibl. Civica, N. V. 31 (deest f. 74). — Figurae sunt eaedem quae describuntur in « La stampa a Napoli nel XV secolo per Mariano Fava e Giovanni Bresciano. Leipzig 1911-12, I p. 120 ».

118. **Pamphilus.** De amore. [Romae apud S. Eustachium in domo Antonii et Raphaelis de Vulterris, c. 1474.]

8° 18 ff. [a^{10} b^{8}] 28 ll. typus : R 98 (Haeb. 1).

F. 1 vacat. F. 2 a : ℭ Panphylus de amore || [ ] ulneror et clauſũ fero ſub pectore thelum || Creſcit et adfidue plaga dolorqȝ mihi || Et feriẽtis adhuc nõ audeo dicere nom̃/ || Nec finit aſpectus plaga uidere ſuos. || ... *F. 18 a, l. 11 ss. :* Per me uotorũ fit compos uterqȝ ſuoꝝ. || Per me felices eſt ote mei memores. || Explicit amorem ptractans Panphyli codex. || *F. 18 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, BBB. I. 29 (2).

119. **Passione** (La) di noſtro signor Gesù Cristo [auctore, ut vi-detur, Nicolao Cicerchia.] [Caietae, Andreas Freytag, c. 1487.]

4° 36 ff. a^{8}-f^{8} 4 octosticha pro quavis pagina typus : G 85-86 (Haeb. 1).

F. 1 a (c. sign. a) : (o) Increata maeſta didio || o infinita eterna potenza || o gieſu ſancto forte giuſto ☪ pio || ilquale ſe pieno diſomma ſapienza || ... *F. 36 b, l. 32 ss. :* ☪ dieci ſua benediction paterna || aglinfiniti beni diuita eterna || Finita la paſſion delnoſtro ſignor gieſuxp̃ ||

Romae in Bibl. Vaticana : Ferr. V, 4667 ; Ross. 1407 (deest f. 13).

120. **Paulus** [Attavantus] Florentinus. Commentum psalmi nonagesimi « Qui habitat in adiutorio altissimi ». [Papiae, Christophorus de Canibus, c. 1495.]

4° 24 ff. [a^{10} b^{8} c^{6}] 32 ll. typi: G 86 (Haeb. 6), G 158 (Haeb. 2) litt. initt. ligno inc. marginalia.

F. 1 a: (C) omẽto del ps. 90. qui ha‖bitat in adiutorio altiſſi‖mi. dicto uictoriale: ƈ triũpha‖le. đ nirtu īextīabile otra ogni || aduerſita di peſte. o de altri || morbi. ƈ cõtra le īſidie hũane. || ƈ diabolice. ƈ đ obtenire ogni || gratia ƈ iuſta domãda da dio || ƈ da li hõini. doue ãche la mi‖rabile uita đl glorioſo ofeſore || ſan Rocho aduocato cõtra la || peſte. p hauere fato coſe ſtupẽ‖de con la uirtu del ſopra dito || pſalmo: in ſanare dal morbo || quaſi tutta la italia. || *F. 1 b vacat. F. 2 a:* (P) AULI FLORENTINI DIUI ORDI‖nis ſancti Spiritus ſacre theologie decretorumque || doctoris Eximij prohemium: in comentum pſalmi. || lxxxx. uictorialis: et triumphalis. ad Illuſtrem Do‖minum Ianfranciſcum Gonzagam: Marchionẽ ƈƈ. || Inclitumqꝫ Rotingi Comitem. Et armorum ducẽ ſtre‖nuiſſimum || (I) Am pridem heroum decus quum maius haberem ni‖hil: ... *F. 3 a, l. 10 ss. inc. opus:* (QUI HABITAT IN ADIUTORIO || ALTISSIMI. || (P) Salmi nonageſimi uim: pen ineffabilem ac ſemper || ... *F. 23 b, ll. 15-17:* ſimul habẽt omnia. ergo perlege ut ubiqꝫ glorioſus triũ‖phator exiſtas o utinam obſecro. Amen. || .FINIS. || *Sequitur post longum titulum et antiphonam idem psalmus cum eius paraphrasi versibus italicis, post quam, fol. 24 b l. 32:* Et coſi dio preghiamo che ſempre ſia. Amen. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 53. A. 13.

121. **Peregrinationes** totius terrae sanctae, quae a modernis peregrinis visitantur. Venetiis, [Leonardus Wild, c. 1480].

8° 24 ff. a^{4}-f^{4} 30 ll. typus: G 60 (Haeb. 4) litt. initt. ligno inc. impressio nigra et rubra.

F. 1 a (*c. sign.* a): *rubro* (I) Nfraſcripte ſunt peregrinationes totius ter‖re ſãcte que a modernis peregrinis viſitanť. || Et eſt ſciendum qꝫ in illis locis in quibus eſt ſignuꝫ || ✝: ibi eſt plenaria abſolutio ſcilicet a pena ƈ a cul‖pa. In aliis vero locis in quibus non ẽ ſignũ ✝ ſũt || ſeptẽ annoꝫ ƈ ſeptẽ qua-

dragena⁊ de īdulgentia. || Predicte aūt indulgentie conceſſe fuerūt a ſancto || Silueſtro papa: ad preces ſancti magni Conſtanti||ni imperatoris ⁊ ſancte Helene matris eius. || *Deinde:* Primo de peregrinationibus yopen: vſque Hieru||ſalem. Peregrinationes Iaffe. || *nigro* [ ] N ciuitate yopen. i. Iaffa ſanctus Petrus || apoſtolus reſuſcitauit a mortuis Tabita⁊ || ... *F. 24 b, l. 26:* eius apud te patrocinia ſentiamus. Qui uiuis. || *Deinde:* ℭ Finiunt Indulgētie: ⁊ peregrinationes terre ſā||cte hieruſalē: ⁊ loco⁊ circa: Uenetiis impreſſe. ||

Romae in Bibl. Alexandrina, I. b. 25 (1), et in Vaticana, VI. 5.

122. **Perottus**, Nicolaus. Rudimenta grammatices. [Neapoli? c. 1480.]

4° 170 ff. [a^8-u^8 x^{10}] 29 ll. typus: R 111, Q|u et Qu|.

F. 1 verosim. vacat. F. 2 a: NICOLAI PEROTTI AD PIRRVM || PEROTTVM NEPOTEM EX FRA-||TRE SVAVISSIMVM RVDIMEN-|| TA GRAMMATICES INCIPIVNT || [ ] A litteras. A. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n || o. p. q. r. ſ. t. u. x. y. z. &. ꝛ. || Da ſalutationē beate uirginis. Aue ma||ria ... *F. 169 b, l. 17 ss.:* breui tempore ſuperis iuuāntibus in ſummum uirum || euaſurum. Vale. || FINIS. || *F. 170 probab. vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 54. C. 36, exemplar, praeterquam foliis primo et ultimo, mutilum folio 73.

123. **Petrus** Marsus. Oratio dicta in die Ascensionis de immortalitate animae. [Romae, typographus M. Manilii editi ibidem a. 1484 d. 25 Octobris; post 27 Maii 1484.]

4° 8 ff. [a] plerumque 32 et 31 ll. typus: G 88 (Haeb. 1).

F. 1 a vacat. F. 1 b: Oratio dicta a Petro Marso In die Aſcenſionis de Immor||talitate Anime ad Reuerendiſſimum in chriſto patrem ⁊ dñm. || Dominum Raphaele⁊. TT. ſancti Georgij Cardinalem Ac Sāc||tiſſimi Domini Noſtri Pape Camerarium. || (g) Recia quondam Reuerendiſſime preſul alumna uirtu||tum ... *F. 2 a:* Ieſus. || ℭ Videntibus illis eleuatus eſt. ⁊ nubes ſuſcepit eum ab oculis || eorum. Actuum. primo Capitulo. ⁊ in Epła pñtis ſo-

lemnitatis. || (i) Ria ſunt hic Beatiſſime Pontifex. que ingeniū uaria ꝛ || ... *F. 8 b, l. 15 ss.:* tes Te ergo queſumus tuis famulis ſubueni quos precioſo ſan-||guine redemiſti. ꝛ cum patre ac ſpiritu ſancto regnas ineternum || Amen. ||

Romae in Bibl. Vaticana: B B B. II. 34 (7), Chig. X. IV. 10379 (10). — Oratio habita est a. 1484 (Iac. Gherardi da Volterra, Diario Romano, Città di Castello 1904, p. 132). Auctor a patria regione, non vero a familia, Marsus dictus esse videtur (Arn. Della Torre, Paolo Marsi da Pescina, Rocca S. Casciano, 1903, p. 8 ss.).

124. **Philalites**, Bartholomaeus. Institutiones grammaticae. [Neapoli, Franciscus Dini, c. 1479.]

4° 48 ff. a^8-f^8 27 ll. typus: R 114 (Haeb. 1).

F. 1 vacat. F. 2 a (*c. sign.* a i): Inſtitutiones grāmatice pro Illuſtriſſimo Do||mino IOHANNE Aragoneo Illuſtriſſimi || Regis FERDINANDI filio. Per Bartho||lomeum Philalitem Pœtā atqꝫ oratorem com|poſite. || (o) BNOXIORVM omnium || precipuam curam ac diligentiam || eſſe oportere arbitror: Illuſtriſſime || Domine IOHANNES: ut || ... *F. 2 b, ll. 25-27:* latine lingue rationem & uſurpationū uarieta||tem poſſis agnoſcere. || Vale. || *F. 3 a* (*c. sign.* a ii): (a) CTIVVM uerbum eſt quod in || o terminatū a ſe paſſiuum in or ac||cepta. R. littera format ... *F. 48 a, ll. 21-22:* ... in || poetis exponēdis ac oratoribus perdiſſemus. || *Deinde:* Ergo uale Illuſtriſſime Domīe ficqꝫ meas lucu|braciunculas ſuſcepis ut ad digniora & q̄ ma||iorem fructū apportent me incēdas id ſane fece||ris ſi in his te profeciſſe intelligā ad laudē dei. || *F. 48 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 53. A. 61.

125. **Philalites**, Bartholomaeus. Institutiones grammaticae. [Neapoli, Matthias Moravus, c. 1481.]

4° 48 ff. a^8-f^8 27 ll. typi: R 111 (Haeb. 4), R alt. mm. 2 (pro sign. tantum).

F. 1 vacat. F. 2 a (*c. sign.* a j): Inſtitutiones grammaticæ pro illuſtriſſimo || domīo Ioanne Aragoneo: illuſtriſſimi regis || Ferdinandi filio: per Bartolomeum philalitē || poetam atqꝫ oratorem compoſitæ. || (o) Bnoxiorum omniū

præcipuã || curam ac diligẽtiam eſſe opor||tere arbitror illuſtriſſime dñe || Ioannes: ... || *F. 2 b, ll. 26-27:* uſurpationum uarietatem poſſis agnoſcere. || Vale. || *F. 3 a* (*c. sign.* a ii): (a) Ctiuum uerbum eſt quod ī o ter||minatū a ſe paſſiuũ in or accepta r || littera format ... *F. 48 a, l. 22 ss.:* ... in poetis exponẽdis ac oratori||bus perdiſſemus. || Ergo uale illuſtriſſime dñe: ficqȝ meas lucu||braciũculas ſuſceperis: ut ad digniora & que || maiorẽ fructũ apportẽt me incẽdas. id ſane ſe||ceris: ſi ī his te ꝓfeciſſe ītelligã. Ad laudẽ dei. || *F. 48 b vacat.*

Firmi in Bibl. Civica, 34446.

126. **Pius II.** Epistola iuveni non esse negandum amorem; Epistola amatoria; Epistola de amoris remedio. [Romae, Eucharius Silber, c. 1485.]

4° 6 ff. [a] 34 ll. typus: R 87 (Haeb. 2).

F. 1 vacat. F. 2 a: ℂ Epiſtola Enee Siluii Picolominei iuueni || non eſſe negandum amorem dicit. || [ ] Lluſtriſſimo principi Sigiſmũdo Duci Au-||ſtrie domino ſuo Eneas Siluius. S. P. D. Effla||taſti modeſte a me pridie tibi ut amatoriam || ... *l. 30 ss.:* ℂ Eiuſdem Enee epiſtola amatoria. || [ ] Igiſmundus Auſtriae Dux. S. P. D. & ſeiꝑm dat || ſingulari dñe ſue īſigni et formoſiſſime uirgini || (*F. 2 b*) Lucretie Regis Datie filie: uolui te ſepius alloqui: amo-|| remqȝ meum ... *F. 3 a, l. 30 ss.:* ℂ Epiſtola Enee Siluii poete laureati: Siue Pii pape || ſecundi. de Amoris remedio incipit feliciter. || [ ] Neas Siluius. T. Ipolito Mediolañ. S. P. D. Que||rebaris mecũ nocte preterita: ... *F. 6 b, ll. 3-4:* de. Ex Vienna ſecundo kalendas Ianuarii. Anno domi||ni Milleſimo quadringenteſimo quadrageſimotertio. || *Deinde:* ℂ Amoris remedium finit. ||

Romae in Bibl. Vaticana, V. 5 (2).

127. **Pius II.** Epistola de amoris remedio. [Romae, Theobaldus Schencbecher, c. 1473.]

4° 6 ff. [a] 26 ll. typus: R 95 (Haeb.: typographi Mercurialium Quaestionum 1).

F. 1 a: Epiſtola Enee ſiluii poete lau||reati Sive Pii Pape ſecũdi de || amoris remedio incipit. || [ ] neas ſiluius. t. Ipolito mediolanẽſi || Salutem plurimã

dicit. Quereba‖ris ... *F. 6 b, ll. 15-17:* auertere ſtude. Ex uiēna fecūdo cale‖das ianuarii Anno dñi milleſimoquadrī‖genteſimo quadrageſimotertio. || *Deinde:* Amoris remediū finit. ||

Viterbii in Bibl. Civica, II. E. 8. 6 (3).

128. **Plutarchus.** De liberis educandis, latine Guarino Veronensi interprete. S. Hieronymus, De officiis liberorum erga parentes brevis admonitio. [Brixiae, Boninus de Boninis, c. 1490.]

4° 16 ff. a^8 b^8 29 ll. typus: G 92-93 (Haeb. 8).

F. 1 a (c. sign. a): Guarini veronensis in Plutarchum prefatio. || (m)Aiores noſtros Angele mi ſuauiſſime nō ‖ admirari: ƈ maximis ꝑſequ ilaudibus nō || poſſum: ... *F. 1 b, l. 14 ss.:* Plutarchus de liberis educādis. || (q)Uid nā eſt quod de ingenuoꝝ educatione libe‖roꝝ dicere quiſpiā poſſit: ... *F. 14 b, ll. 26-28:* ... permultaqꝫ inſuper di‖ligentia indigebit. At humano effici poſſe oſtat ingenio. || Finis || *F. 15 a:* Hieronymi preſbyteri de officijs liberorum erga pa‖rentes breuis admonitio. || (p) Arentū meritis ſubiugans filios deuſ oīpotēs || ... *F. 16 b, ll. 15-17:* ... Qui dominū cōfiten‖do: cum morereť cum fratribus a domino coram angelis || coronari. || *Proxime:* Plutarchus de liberis educan‖dis a Calphurnio brixi. poptīe || correctus finit feliciter. ||

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 298.

129. **Poeniteas cito** seu libellus de modo poenitendi et confitendi, cum glossa interlineari et commentario. Parisiis, Guido Mercator, 7 Octobris 1500.

8° 40 ff. a^8-e^8 27 ll. pro minimo char. typi: G 76 (Haeb. 4), G 85 (Haeb. 9), G c. 200 (Haeb. 5) 1 litt. init. et 1 fig. (praeter typographi insigne), ligno inc.

F. 1 a: Libellus de modo || Penitendi et Confitendi. || *Seq. insigne typographi (Claudin, I, 367, 405). F. 1 b, icon (Claudin, II, 226). F. 2 a (c. sign. a ii):* Quidā fructuoſus libellus de || modo confitendi et penitendi. || *ll. 4 et 6, textus:* (P) Eniteas cito peccator cum ſit || miſerator Iudex || *proxime commentarium:* ℭ Preſens libellus tractans de penitentia: ſiue de || modo pe-

nitēdi tāc̄ de ſubiecto diuidit̄ ī duas ptes || principales. ... *F. 36 a* (*c. sign.* e iiii), *l. 12, expl. textus:* Hic modus eſt confitendi eſtq3 ſatiffaciendi || *F. 37 b, ll. 11-13, expl. commentarium:* ... vt feſtinare poſſu||mus ad gloriam dei. Quam nobis concedat qui eſt || benedictus in ſecula ſeculorum. Amen. || *Sequuntur: Articuli fidei, septem peccata mortalia, ... novem peccata aliena. F. 40 b, l. 19 ss.:* ¶ Liber de modo penitendi et confitendi || Explicit feliciter. Impreſſus Pariſius in || Bello viſu Per Magiſtrum Guydonem || Mercatorem. Anno domini. 1500. Die || Septima Octobris. ||

Romae in Bibl. Vallicellana, C. V. 169 (1).

130. **Poggius** [Bracciolinus]. Facetiae. [Lugduni, Nicolaus Philippi Pistoris seu Müller et Marcus Reinhardi, c. 1478.]

4° 96 ff. [a⁸-m⁸] 26 ll. typus: G. 92 (Haeb. 3).

F. 1 vacat. F. 2 a: Incipit tabula ſup facetias pogii. || *F. 8 b, l. 19:* Tabula ſuper facetias pogii feliciter finit. || *F. 9 vacat. F. 10 a:* Pogii florentini oratoris clariſſimi liber face||tiarum incipit feliciter. || Prologus! || [ ] Ultos futuros eſſe arbriter || qui has nr̄a ɔfabulacões. tū || vt res leues. ƨ uiro graui in||dignas ... *F. 11 a, l. 2 incip. Facetiae. F. 95 a, ll. 7-9:* ... tum temporum tum homi=||num culpa. omniſq3 iocandi confabulandiq3 con=||ſuetudo ſublata. || *Deinde:* Pogii florentini ſecretarii apoſtolici faceciarum || liber finit feliciter. .l. .l. || *F. 95 b et 96 vacant.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 53. A. 35.

131. **Politianus**, Angelus [Ambroginus]. Epistola ad Iacobum Antiquarium de Laurentii Medicis obitu. [Bononiae] Plato Bononiensis [Franciscus de Benedictis], VIII cal. sextilis [25 Iulii] 1492.

4° 6 ff. ([i] ii, 3)⁶ 27-29 ll., plerumque 29 typus: R. 113 (Haeb. 1).

F. 1 a: PAMPHILVS AD LECTOREM. || Cum ad octauum kalendarum ſextilis acutiſſimi ingenii et || utriuſq3 līguae litteratiſſimi Angeli Politiani epiſtola mihi || quaedam demonſtrata de obitu diui Laurentii Medicis fuiſ||ſet ab exactiſſimis uiris Andrea Magnanimo et Alexandro || Sartio bo-

nonienſibus: ... *F. 1 b:* [ ] NGELVS Politianus Iacobo Antiquario ſuo || Sal. Vulgare eſt, ut qui ſerius paulo ad amicorū || litteras respõdeant / nimias occupationes ſuas ex||cuſent. ... *F. 6 b, ll. 22-23:* te quoqꝫ ipſa contendere. Vale. || xv. kal. Iunias. M.cccc.lxxxxii. In feſulano Ruſculo || *Deinde:* Impreſſum per me Platonem Bononienſem accuratiſſime || Octauo kalendas ſextilis. M.cccc.lxxxxii. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 52. E. 30, et in Vaticana, IV. 386.

132. **Pompilius,** Paulus. Framea contra Defensionem Sulpitianam. [Romae, Stephanus Plannck, c. 1482.]

4° 12 ff. [a^8 b^4] 27-29 ll., plerumque 29 typus: R 101 (Haeb. 3).

F. 1 vacat. F. 2 a: FRMEA POMPILII CONTRA || DEFENSIONEM SVLPITIanaꝫ || [ ] Ompilius Caecio. S. P. D. Syllabaꝫ materia || qđ minime ignoras Caeci ſuauiſſime: ... *F. 3 a, l. 18 inc. opus:* (m) VARRO in libro primo rerum humanarum || ... *F. 12 b, l. 26 ss.:* a te cõtrectata fuere. Sꝫ age furare ut libet. libellus il-||le tã dẽſus ẽ ut inſtar pfectiſſimoꝫ opeꝫ tanꝯ uberri||mus fons & dño & auidiſſimis qbuſqꝫ furibus eſſe ſa||tis poſſit. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 53. A. 43.

133. **Principia,** subscriptiones et suprascriptiones litterarum missivarum. [Romae, Eucharius Silber; c. 1487 ?]

4° 6 ff. [a] 32-33 ll. typus: R 88 (Haeb. 2).

F. 1 a: ℂ Sequuntur principia ſubſcriptiones & ſu||praſcriptiones litterarū miſſiuarum ad om||nes perſonas cuiuſcūqꝫ ſtatus gradus cõditi-||onis aut preeminentie fuerint. || Principium litterae ad papam. || ℂ Sanctiſſime & beatiſſime pater ac domine: poſt hu-||milem recõmendationem. || ... *F. 6 a, ll. 20-21:* ℂ Reuerendis parentibus. A. &. B. pre cũctis huiuſmo-||di uite mortalibus metuendis. || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 361 (8).

134. **Psalmi** septem poenitentiales, octostichis italicis per Franciscum Petrarcam. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris ; c. 1495?]

4° 4 ff. [a] 2 coll. 4 octosticha pro quavis col. typus: R 96 (Haeb. 1; Proctor 1ᴬ).

F. 1 a, col. 1: ℂ Io chiamo & p̄go elmio eterno idio || che creo ecieli elmondo diniente || che doni gratia allontellecto mio || chio metta ī rima tucto apertamente || eſepte pſalmi equali io ho indiſio || che buon fructo nepigli lagente || perche ſichiamano penitentiali || che ſpengon tucti epeccati mortali || ... *F. 1 b, col. 1:* ℂ Beati ſono coloro ouero idio || acui leiniquitadi ſono perdonate || ... *F. 4 b, col. 2, l. 29 ss.:* ma non dimeno dalpie allacima || ogni intellecto & ogni mio diſio || chio cio meſſo io non ſo me fare || Franceſco petrarca miſo chiamare ||

Florentiae in Bibl. Riccardiana, Ediz. rare 112 (4).

135. **Psalterium** David secundum ritum S. Ambrosii cum officio communi sanctorum et aliis. Mediolani, Antonius Zarotus, 1 Iulii 1496.

4° 118 ff., quorum 5-118 num. 1-cxiiij [+⁴] a⁸-l⁸ m⁶-o⁶ p⁴ q⁴ 29 ll. typus: G 111 (Haeb. 3) litt. initt. et figg., ligno inc. impressio nigra et rubra notae musicae.

F. 1 a-3 b: Calendarium (*2 coll.*) *F. 1 a, col. 1: rubro* A kl. Ianñ. Circociſio. d. || *nigro* b Octaua ſcī ſtephāi || ... *F. 4: Tabula psalmorum* (*3 coll.*). *F. 5 a* (*c. sign.* a *et n.* 1): [ ] E deum laudam⁹. Te (*T rubra*) e dominū || cõfitemur. ... *F. 5 b: rubro* Pſalterium Dauid ſecundum [...] || broſij cuȝ officio cõmuni ſanct [...] || [...] Marie [...] || ... *F. 99 a* (*c. sign.* n *et n.* xcv): *rubro* Incipit cõmune ſanctorum: In natale unius || apoſtoli. Ad ueſperum Lucernarium. || *nigro* (e) Xortum eſt in tenebris Lumen rectis || ... *F. 111 a* (*c. sign.* p *et n.* cvij): *rubro* Incipit officiuȝ mortuo℣. añ. || *Icon mortem repraesentans; iuxta: nigro* Dirige dñe de⁹ me⁹ in ꝺſpectu || ... *F. 115 a* (*c. sign.* q *et n.* cxj): *rubro* Incipit officium btē uirginis Marie. Ad mat. || *Icon Annunciationis; iuxta: nigro* Deus in adiutoriū ꝛc. *rubro* hym. *nigro* Mi||ſteriuȝ eccl̃ie. ... *F. 118* (*num.* cxiiij) *b, l. 24 ss.:* Impreſſum Mediolani p magiſtrum

Antonium || Zarotum parmẽſem. Impẽſis venerabilis dñi || pbri Nicolay gorgonzole ducalis capellani. || Anno dñi. M.cccc.lxxxxvi. Primo Iulii. ||

Parmae in Bibl. Palatina, Inc. Parm. 171, exemplar mancum in folio 5 et carens folio 68. — Ang. Pezzana, Giunte e correzioni al Saggio di memorie su la tipografia parmense del secolo XV del P. Ireneo Affò. Parma, 1827, p. 23. — Cf. Proctor 581 9A.

136. **Pulci**, Luca. Driadeo d'amore. [Florentiae, Laurentius Morgiani et Ioannes Petri, c. 1492.]

4° 28 ff. a^8 b^8 c^6 d^6 2 coll. 39 ll. in epist. dedicat., 32 in prioribus 4 foliis poematis, 36 in reliquis typi: G 81 (Haeb. 3), R 110 Q¦u (Haeb. 8) litt. initt. ligno inc.

F. 1 a char. rom.: DRIADEO DAMORE DI LVCA PVLCI || *F. 1 b vacat. F. 2 a* (*c. sign.* a ii): (A) *char. goth.* Lcuna uolta penſando o preſtantiſſimo Lauren‖tio ... *F. 3 a* (*c. sign.* aiii), *col. 1:* (E) Xcelſo olympo o bel fiume de xã || p cui lagreca ☾ lauſonia lyra tho || ... *F. 28 a, col. 2, l. 36:* chedrieto allũe uoſtro ītenebre ābulo || *F. 28 b, col. 1* (*unica*): Qui finiſce il Driadeo compilato || per Luca pulci Al magnifico || Lorenzo de Medici. || *Deinde:* FINIS ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 51. A. 3, et in Vaticana, Ross. 153 (1). — Typi romani litterae maiores tantum extant, quae non sunt typi primi. Eius mensura et littera Q datae sunt ex editionibus descriptis ad nn. 14, 151, quae eo typo sunt expressae.

137. **Pulci**, Luigi. Morgante e Margutte (Morgante Maggiore, I 1, XVIII 112-200, XIX 1-155). [Florentiae, Bartholomaeus de Libris; c. 1485 ?]

4° 32 ff. a^8-d^8 32 ll. typus: R 97 (Haeb. 1; Proct. 1^A) litt. initt. ligno inc.

F. 1 a: ℂ Morgante & Margutte || *F. 1 b vacat. F. 9 a* (*c. sign.* b): Per quelchio ilfaccia credo che tu ītēda || ... *F. 32 b, ll. 7-8:* & furon le ſue opre & lesue colpe || non creder leonine ma diuolpe || *Mox:* Hor laſcian queſto con buona uentura || che lagiuſtitia ha īfine ſemp ſuo loco || *Deinde:* Hor chi dellaltre coſe uuol ſapere || el Morgante maggior biſogna auere || *Denique:* Finito Morgante & Margucte ||

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1361, exemplar mutilum ff. 2-7.

138. **Pulci,** Luigi. La rotta di Babilonia (Morgante Maggiore, XVIII 1-111, XIX 156-180). [Caietae, Andreas Freitag, c. 1487.]

4° 18 ff. $a^8 b^{10}$ 32 ll. typus: G 86 (Haeb. 1).

F. 1 a: Queſta e larocta dibambillona quando || Morgante ℨ Orlando ℨ Rinaldo preſo||no la cipta di bambillona || *F. 1 b:* ℭ Magnifica o ſignor lanima mia || ℨ lo ſpirito mio ditua ſalute || ... *F. 17 b, ll. 31-32:* diqua dila la mazza mena tonda || douunque paſſa ogni coſa monda || *F. 18, quod in altera facie verosim. est vacuum, desideratur.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1411.

139. **Pulci,** Luigi. La confessione. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris; c. 1490?]

4° 6 ff. [a] 33 ll. typus: R 97 (Haeb. 1; Proct. 1^A) 1 litt. init. ligno inc.

F. 1 a: ℭ CONFESSIO ALOIGII DE || PVLCIS. M. V. || (A) Ve virgo Maria digratia piena || ſalue regina in cielo noſtra aduocata || benedecta fra laltre nazarena || Che la porta delciel per noi ſerrata || apriſti. Onde fu ſaluata tanta gente || ... *F. 6 a, ll. 8-10:* & ſe queſto angel come gia Tubia || con la ſua ſancta mano miſcorge & guida || Toſto teco ſaro nel ciel Maria || *Deinde:* Finita laconfeſſione di Luigi pulci || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 53. A. 55 (5).

140. **Quagliolinus,** Laurens. Grammaticae artis libellus. [Romae, Eucharius Silber; c. 1488?]

4° 14 ff. [$a^8 b^6$] 33 ll. typus: R 88 (Haeb. 2).

F. 1 vacat. F. 2 a: ℭ Laurens Quagliolinus Tyburtinus Staphylo || Mancino. S. P. D. || ℭ Deſtinatum tibi iam diu Grāmatice artis libellū Sta-|| phile Mancine Romano℣ adoleſcentium decus/tuo no||mine tandem ut polliciti fueramus dedimus imprimen||dum. ... *F. 2 b inc. opus:* Adiectiuum cum ſubſtantiuo debet concordare in tri-||bus. ſ. in Genere Numero & Caſu. || Nominatiuus cum uerbo debet concordare in duobus || ... *F. 12 a, ll. 3-4:*

abſoluta ponuntur: ut legitur. auditur. ſeruitur. ſtatur. ‖ Finis. ‖ *Infra:* De infinitiuis. ‖ Infinitiuus eſt ille: qui caret certis perſonis & numeris: ut ‖ amare. docere. ‖ ... *Sequuntur: De Gerundiis. De Supinis. De Participiis. De Comparatiuis. F. 13 b, l. 32 (ultima)*: Comparatiua que ſiunt a nominibus tertie declinatiõis ‖ *F. 14, verosim. ultimum, cui inesse potest subscriptio, desideratur.*

Fani in Bibl. Federiciana, Inc. 39 (3).

141. **Rappresentazione** (La) d'un miracolo del corpo di Cristo. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris, c. 1498.]

4° 8 ff. a 2 coll. 35 ll. typus: R 96-97 (Haeb. 1; Proct. 1A) 1 litt. init. et 2 figg., ligno inc.

F. 1 a: Larapreſentatione duno miracolo del corpo di Chriſto ‖ *Infra, icon angeli et altera argumentum operis illustrans. F. 1 b vacat. F. 2 a (c. sign. a 2), col. 1:* ℂ Larapreſentatione duno miracolo ‖ del corpo di Chriſto Et ī prima uno ‖ angelo annuntia la feſta & dice ‖ (A) L nome del eterno dio Gieſue ‖ che mori ī croce p noi ī paſſione ‖ ... *F. 8 a, col. 1 (unica), ll. 16-17:* elſacramento habbiate in riuerenza ‖ chogni peccato alfine ha penitenza ‖ *Deinde:* Finita lafeſta duno miracolo del cor‖po di Chriſto Deo gratias ‖ *F. 8 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 92. F. 22 (10). — Kristeller, Fl. W. n. 180, a et cut 48.

142. **Rappresentazione** (La) di Teofilo. [Florentiae, Bartholomaeus de Libris, c. 1498.]

4° 6 ff. a 2 coll. 36 ll. typus: R 97 (Haeb. 1; Proct. 1A) 1 litt. init. et 2 figg., ligno inc.

F. 1 a: ℂ La rapreſentatione di Teofilo che ſi dette aldiauolo ‖ *Infra, icon angeli et altera argumentum operis illustrans. F. 1 b, col. 1:* ℂ Comincia lafeſta di Theofilo & pri-‖ma uno angiolo annuntia & dice ‖ (A) Laude & gloria delleterno dio ‖ che cicreo della gran madre antica ‖ ... *F. 6 b, col. 2, ll. 32-33:* idio uiſalui et guardi da peccati ‖ et ringrazianui et ſiate licentiati ‖ *Deinde:* ℂ Finita lafeſta di Teofilo ‖

Romae in Bibl. Corsiniana, 92. F. 22 (12). — Kristeller, Fl. W. n. 415, a.

143. **Raymundis**, Raphael de. Repetitio l. si filius qui in potestate ff. de liberis et postumis. Christophorus de Castilione, Repetitio l. ubi ita donatur ff. de donationibus causa mortis. Pisis, Ugo Rugerius, 1494.

2° 8 ff. a^4 b^4 2 coll. 65 ll. typi : G 90 (Haeb. 8), G c. 160 (Haeb. 5) 1 fig. ligno inc. (signum typographi).

F. 1 a (*c. sign.* a i), *col. 1* : ℂ Solemnis ac perutilis repetitio. l. ſi filius qui ī po‖teſtate. ff. de liber. ƺ poſthu. edita ac repetita per ex=‖cellentiſſimum Iur. vtr. monarcham. atqꝫ in toto ter=‖rarum orbe notiſſimuꝫ dominum Raphaelem cuma‖num feliciter incipit. ‖ [ ] I filius qui in poteſtate ‖ ℂ Lex iſta quam repetendã aſſumpſi ī duo ‖ prīcipaliter dicta diuidiť. ... *F. 7 a, col. 2, ll. 31-33* : ... Patet etiaꝫ q̄ de pre‖teritione paterna non loquitur. ‖ ℂ Laus deo ƺ virgini glorioſiſſime ‖ *Deinde* : ℂ Finit ſolemnis repetitio ſubtiliſſimi doctoris dñi ‖ Raphaelis cumani. diligēter emendata Impreſſa qꝫ ‖ p Ugonem rugerium. ‖ *Proxime* : ℂ Incipit ſolemnis repetitio l. vbi ita donatur. ff. de ‖ donation. cauſa mortis edita ab excellentiſſimo vtri‖uſqꝫ iuris monarcha domino Criſtophoro de caſtilio‖ne. preceptore. domini Raphaelis cumani. ƺc̄. ‖ [ ] Bi ita donatur repetiturus hanc l. ſitu=‖atā ī ti. de dona. cā mor. hūc ordinē fua=‖bo. ... *F. 8 b, col. 2, l. 46 ss.* : vt res magis valeat q̄ peat ƺ hoc fuit dictū glo. i. d. c. ‖ fi. q cle. vel vouē. Finis laus deo. ‖ ℂ Explicit repetio ſolēnis. l. vbi ita donať. p excellen‖tiſſimū ƺ ſubtiliſſimū. Iu. v. monarchã dñꝫ Chriſto=‖phoꝫ de caſtiglione. ℂ Impreſſaqꝫ ī īclita ciuitate pi‖farū p me Ugonē rugeriū ãno dñi. Mcccclxxxxiiij. ‖ *Infra, signum typographi* (*Kristeller, n. 16*).

Lucae in Bibl. Capitulari, 374. — Cf. Hain 5856, 4595.

144. **Rhasis.** Documenta ad conservandam sanitatem, ex tertio et quarto libro Muhamedis Rhasis ad Almansorem ; versibus italicis. [Romae, Bartholomaeus Guldinbeck, c. 1485].

4° 8 ff. [a] 2 coll. 35 ll. typus : G 87 (Haeb. 4).

F. 1 a, col. 1 : (o) Pera del excellētiſſimo phy‖ſico magiſtro Cibaldone elec‖ta fuori ď libri autētici di me‖dicina vtiliſſima a conſeruarſi ſano ‖ Im-

pero chel ſe impara cognoſcere ‖ la bonta ℭ malicia de tutte coſe per‖tinente al viuer noſtro. ‖ Et per ordine comencia prima a di‖mõſtrar la virtu de Fructi. Herbe. ‖ ... *col. 2*: Queſta e verace autẽtica doctrina ‖ ꝑ ben de tuti. e ſenza alcun errore ‖ tracta del terzo libro dalmanſore ‖ Leſiche freſche ſi ſon calde molto ‖ ... *F. 6 b, col. 1, l. 23 ss.*: chi tropo ãdaſſe q̃ſto habia ꝑ fermo ‖ che haueria defecto deuẽtaria ĩfer=‖loſõno deſſe prẽder mẽſurato. mo ‖ cio ſtar tãto nãzi che dorma ‖ chel cibo ſia dal ſtõacho auellato ‖ ... *F. 8 a, col. 2, ll. 27-32*: Nõ intri ĩ bagno chi đ febra ſente ‖ ãchora chi ha mal naſcẽte ni ꝑcoſſa ‖ ne chi ha piaga ne ſcorgato niente ‖ ne da poi nel cibo mai ge intri. ‖ chi volſi ingraſſaꝝ ben dapoi el cibo ‖ ma e melior nõ ĩtrare coſi lo ſcriuo ‖ *Deinde*: FINIS. ‖ *F. 8 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1412.

145. **Rhasis.** Documenta ad conservandam sanitatem, ex tertio et quarto libro Muhamedis Rhasis ad Almansorem; versibus italicis. [Neapoli, Franciscus de Tuppo, c. 1486.]

4° 8 ff. [a] 2 coll. 33 ll. typus: G 86 (Haeb. 3) 1 litt. init. ligno inc.

F. 1 a, col. 1: (Q) Ueſta e uera autẽtica doctrĩa ‖ ꝑ ben de tucti e ſenza errore ‖ tracta đl terzo libro dalmãſoꝛ̃ ‖ E ſichi friſche ſi ſon calde molto ‖ ... *F. 6 b, col. 1, ll. 32-33*: chi tropo ãdaſſe q̃ſto habi ꝑ fermo ‖ che haueria difecto ℭ ueria ĩfermo ‖ *col. 2*: Lo ſonno deſſi prender menſurato ‖ cioe ſtar tanto nanci che tu dorma ‖ che cibo ſia dal ſtomacho auellato ‖ ... *F. 8 b, col. 2*: Nõ entra in bagno chi de febre ſente ‖ ãchora chia mal naſſente ne ꝑcoſſa ‖ ne chi ha piaga ne ſcorzato niente ‖ ne dopo il cibo entri a tua poſſa ‖ chi uoliſſe laſſar ben dopo il cibo ‖ pur meglio nõ entrar coſi lo ſcribo ‖ ℂ O tu lector che uolgli ſano ſtare ‖ ſequi lo ſtilo de queſto auctore ‖ che almanſor doctor ſingulare ‖ che hafacto queſto ſolo ꝑ amore ‖ che ogniun ſe ſa la uita guardare ‖ e cognoſcer le coſe che megliore ‖ e ſe tu ſeguirai quel che te dice ‖ la uita tua mantenerai felice. ‖ *Deindė*: Deo gratias. ‖

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1363.

146. **Rhasis.** Documenta ad conservandam sanitatem, ex tertio et quarto libro Muhamedis Rhasis ad Almansorem; versibus italicis. [Caietae, Andreas Freitag, c. 1487.]

4° 16 ff. a^8 b^8 33 ll. typus: G 86 (Haeb. 1).

F. 1 a (*c. sign.* a): ℂ Queſta e uerace autentica doctrina ‖ per ben di tutti e ſenza alcun errore ‖ trata del terzo libro dalmanſore ‖ Le ſiche freſche ſi ſon calde molto ‖ ... *F. 12 a* (*c. sign.* b 4), *ll. 32-33*: chi tropo andaſſe queſto habia p fermo ‖ che hauria difeto et ueria infermo ‖ *F. 12 b*: Lo ſonno deſſi prender menſurato ‖ cioe ſtar tanto nanzi che tu dorma ‖ chel cibo ſia dal ſtomaco auellato ‖ ... *F. 16 a, ll. 16-21*: non entre in bagno chi di febra ſente ‖ ancora chia mal naſſente ne percoſſa ‖ ne chi ha piaga ne ſcorzato ninte ‖ ne dopo il cibo entri a tua poſſa ‖ chi uoleſſe ingraſſar ben dopo il cibo ‖ par meglio non entrar coſi lo ſcribo ‖ *Deinde*: ℂ O tu lector che uogli ſano ſtare ‖ ſegui loſtilo di queſto auctore ‖ che cibaldone doctor ſingulare ‖ che ha fatto queſto ſolo per amore ‖ che ognuno ſe ſapia la uita guardare ‖ e cognoſer le coſe che migliore ‖ e ſe tu ſeguirai quel chel te dice ‖ la uita tua mantenerai felice ‖ Finis. ‖ *F. 16 b, vacat.*

Romae in Bibl. Lancisiana, LV. 2.

147. **Sandeus,** Felinus. Repetitiones in caput primum et secundum tituli de sponsalibus, curante Alexandro Gabloneta, cum eius tabula. Bononiae, Benedictus Hectoris [Faelli], 14 Maii 1498.

2° 12 ff. A^6 B^6 2 coll. (3 in tabula) 68 ll. typi: G 93 (Haeb. 7), R 110 (Haeb. 6), G 190 (Haeb. 10) 1 fig. (signum typographi) ligno inc. tituli in super. margg.

F. 1 a: char. goth. Subtilis ac elegantiſſima repetitio ‖ c. primi et ſecundi de ſponſalibus ‖ edita per dñm Filinum ſandeum. ‖ *F. 1 b: char. rom.* Ad Magnificum & nobiliſſimū Virum D. Ioannem de Kiitſcher alama-‖num de Myſna florentiſſimæ Bononienſis academiæ Rectorem digniſſi-‖mum Alexandri Gablonetæ Mantuani legum profeſſoris Epiſtola. ‖ (c) Vm nuper Vir Magnifice hæc Phelini Sandei Iuriſconſulti ex‖cellentiſſimi commentaria ... *F. 2 a* (*c. sign.* A ii), *col. 1: char. goth.* ℂ Excellentiſſimi Iuris vtriuſq3 Monarche Do. ‖ Phelini Sandei ſolemnis Repetitio capituli primi d̄ ‖ ſpon-

ſalibus Incipit. || (q) Uia materie huius quarti libri non || ſnnt ꝑfunde ... *F. 11 b, col. 2, ll. 33-36 :* ... Reliqua ꝑſequere vt in lo || ꝑallegatꝰ ꝑ ſingulas cõcluſiões ꝛ hec ſufficiãt ꝑ pñti cõ||mẽto. Felinus Sãdeus Iuris canonic̃. Fons vberri||mus. LAUS DEO. || *Deinde :* ℂ Finiunt Repetitiones. c. i. ꝛ. ij. de ſpõſalibus Edite || per famoſiſſimum ꝛ excellentiſſimum. I. V. Mo||narcham. D. Filinum Sãdeũ ſacri palatij cau||ſaꝫ auditorẽ primariũ. Impreſſe Bono||nie ꝑ Benedictũ. Hectoris Calco||graphum ꝛ bibliopolam ſo||lertiſſimũ Diuo ꝛ Il|| luſtriſſimo Io. || Bẽtiuolo || Feliciter || regnã||te. || Anno dñi. M.ccccxcviii. Die vero. xiiii. mẽſis maii. || *Infra : signum typographi* (*Kristeller, 11*). *F. 12 a, col. 1 :* ℂ Subſequit̃ tabula ꝑcedẽtiũ repetitionũ cõ||poſita ꝑ Dominuꝫ Alexandrum gablonetam || legum profeſſorem. || A || ℂ Corrumpens ſpõſaꝫ de futuro ... *F. 12 b, col. 3, l. 70* (*ultima*) *:* poteſt reſcindi. c. ii. in fi. ||

Lucae in Bibl. Capitulari, 395 (15). — Hain, 14321.

148. **Savonarola**, Hieronymus. Expositio in psalmum « In te domine speravi ». [Mediolani, Uldericus Scinzenzeller, c. 1499.]

4° 8 ff. A^4 B^4 40 ll. (etiam 37, 39, 38) typi : G 68 (Haeb. 12), G 92 (Haeb. 8) 1 litt. init. (flor.) ligno inc.

F. 1 a (*c. sign.* A) : Expoſitio vel meditatio fratris hieronymi ſauona||role de ferraria ordinis ſacri predicatorũ in pſalmũ. In || te domine ſperaui : quã in vltimis diebus dũ vite ſue fi||nem preſtolaretur edidit. || ℂ Triſtitia obſedit me magno ꝛ forti exercitu vallauit me : occupa||uit cor meũ ... *F. 8 a, l. 34 :* ... ꝛ propter nomen tuum deduces me ꝛ enutries me. || *Deinde :* ℂ Explicit expoſitio vel meditatio Fratris Hieronymi Sauonaro||le Ferrarienſis ſacri ordinis predicatorum in pſalmũ. In te domine || ſperaui ꝛc. quam morte preuentus explere non potuit. || *F. 8 b vacat.*

U. Da Como (Lonati apud Brixiam). — An apud Hain ad n. 14412?

149. **Scribanarius**, Marcus. Super dispositionem anni 1485 Pronosticon. [Romae, Eucharius Silber, ineunte a. 1485.]

4° 6 ff. [a] 40 ll. typus : G 74 (Haeb. 1).

F. 1 a : Marci Scribanarij Bononienſis ſuper diſpoſitionẽ Anni. M.||cccc. lxxxv. Ad Illuſtriſſimum ꝛ Reuerendiſſimũ in chriſto patrẽ || ꝛ dominum.

D. Aſcaniũ Mariã Cardinalẽ Sfortiam vicecomitẽ || Pronoſticon. || [ ] Pud Reuerendiſſimã. D. tuam digniſſime preſul nil pre||ſtantius. ... *l. 26 :* ingratum fore tu aũt lectione tua dignabere interdũ. Uale. || *Tum :* Ad meridianum alme vrbis Rome erit introitus solis in ſignum || Arietis anno preſenti. M.cccc.lxxxv. die. x. Martii completa || ... *F. 6 a, l. 24 :* Opp. die xviii. ho. o. mi. xliiii. aſ. g. xviii. Uirg. || *Deinde :* Editum Rome Kaſ. Ianuarij. Mcccclxxxv. || *F. 6 b vacat.*

Bibliothèque Massimo, p. 10 n. 31.

150. **Seneca,** L. Annaeus. De quatuor virtutibus cardinalibus. [Venetiis, Vindelinus de Spira, 1470.]

8° 8 ff. [a] 22 ll. typus : R 112-113 Q|u (Haeb. 1).

F. 1 a : [ ] VATVOR VIRTVtũ || ſpecies multorum ſapientum || ſentẽtiis diffinite ſunt : qbus || animus humanus cõponi ad || honeſtatẽ uite poſſit. Harum prima eſt || ... *F. 8 b, ll. 3-4 :* aut ruentem : compos ſui deuitabit inſa-||niam : aut deficientem contẽnet ignauiã || *Deinde :* Explicit liber Senece. De qua-||tuor uirtutibus cardinalibus. || Alius. De formula hõeſte uite ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 54. A. 28 (3). — Exemplar hoc sequitur Senecae libellus « De remediis fortuitorum » *a Reichling descriptus in Fasc. VI ad n. 1865, qui cum praecedenti libello, etiam quoad formam et chartam, omnino convenit, et aliquando coniunctus invenitur, ita ut ex uno et altero Iac. Morellius (Bibliotheca Maphaei Pinellii Veneti ... descripta, Venetiis 1787, p. 258 n. 1490) et Brunet (V col. 279) unam editionem constituerint. Typus non est primus Philippi de Lavagna, ut Reichling et Haebler (Abt. IV pp. 150-151 n. 376 (5)) iudicarunt, sed certe primus Vindelini de Spira, quamquam Q|ne semel quidem occurrit et mensura viginti linearum est solita maior. — Obiter addo exemplar libelli* « De remediis fortuitorum » *a Reichling descriptum (nunc Bibl. Angelicae Inc. 731) in folio primo verso et in ultimo recto ac verso nonnihil, in folio autem primo recto notabiliter differre ab exemplari Bibl. Corsinianae ; quod primogenium putandum est.*

151. **Serdini,** Simone. Specchio di Narcisso. [Florentiae, Laurentius Morgiani et Iohannes Petri ; c. 1491 ?]

4° 2 ff. a 2 coll. 28 ll. typi : G 81 (Haeb. 3), R 110 Q|u (Haeb. 8) 1 init. ligno inc.

F. 1 a (*c., sign.* a) : *char. rom.* SPECCHIO DI NARCISSO. || *Deinde, col. 1 :* (O) *char. goth.* Specchio di Narciſſo o ganĩede || oſignor mio leggiadro

Pulidoro || focchorrimi chio moro || prefo damore nella mie pura fede || Ifon fanciulla come ognun fiuede || ... *F. 2 b, col. 2:* Quiui fia ilpiãto elmio dolor eterno || doue ne dio nel cielo mipuo atare || tu mene puo cauare || onde merze chieggio fignor fuperno || *Deinde:* Finito Specchio di Narciffo ||

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 645. — Alia huius poematii editio florentina, omni nota destituta, nondum descripta, extat, mutila folio 2°, Senis in Bibl. Civica M. VI. 41 (10).

152. **Sixtus IV.** Regulae ordinationes et constitutiones Cancellariae Apostolicae publicatae die 27 Augusti 1471, et aliae Regulae. [Romae, Bartholomaeus Guldinbeck, c. 1477.]

4° ff. 16 + ... [a^8 b^8 ...] 30 ll. typus: G 94 (Haeb. 2).

F. 1 a: ℂ Regule ordinationes et conſtitutiones cancellarie. || Sanctiſſimi dñi noſtri domini Sixti diuina prouidẽtia || Pape. iiij. ſcripte ȝ correcte in Cancellaria apoſtolica. || [ ] Anctiſſimus in chriſto pater ȝ domin$_9$ noſter || dominus ſyxtus diuina ꝓuidentia Papa. iiij. || fuorũ predeceſſorum ueſtigijs inherendo nor||mam ... *F. 12 a, l. 24 ss.:* ℂ Lecte ȝ puclicate fuerunt ſupradicte regule rome in || cancellaria apoſtolica die Martis uigeſima ſeptima mẽ|ſis Auguſti. Anno domini. m.cccc.lxxj inditione quarta || pontificatus S. d. n. domini. Sixti diuina prouidentia || pape quarti. Anno primo. G. de puteo. Et in audientia || contradictarum die mercurij ſecunda octobris. Anno ȝ || pontificatu ut ſupra Or. de urſinis locum tenens. || *F. 12 b:* Sequuntur Regule expectatiuarum. || ℂ Sanctiſſim$_9$ in xp̃o p̈r ȝ. d. n. d. Sixtus ȝc̈. papa. iiij. || cupiẽs pauperib$_9$ ȝ alijs ſecularib$_9$ ȝ regl̈ibus clericis || ... *F. 16 a, l. 28 ss.:* ||Lecte ȝ publi. fuer̈t ſupradl̈e regl̈e ro. in cancel. apo. || die Iouis. xix. mẽf decẽbris ãnno incarnatõis dñice. m. || cccc.lxxj. inditõe. iiij. põtificat$_9$ ȝc. ãno. j. G. de puteo. || *F. 16 b:* Regula prerogatiuarum. || ℂ Sanctiſſimus in xp̃o paṫ ȝ. d. n. d. Sixtus diuina ꝓ||uidentia papa. iiij. Dudum nonnullis familiaribus ſuis || ... *l. 30 (ultima):* libus attolli prerogatiuis ſtatuit decreuit ȝ declarauit ||

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 315 (1).

153. **Sixtus IV.** Regulae (sex) Cancellariae Apostolicae (Revocatio expectativarum 3 Dic. 1471; Advocatio causarum 15 Dec. 1471;

Regula praerogativarum 24 Apr. 1473 ; . . .). [Romae, Iohannes Schurener, post 23 Iulii 1476.]

4° 4 ff. [a] 36 vel 37 ll. typus: 83-84 (Haeb. 2).

F. 1 a: Sanctiſſimus donminus nr̄ Sixtus Papa quartus q̄ in p̄‖mordio ſue aſſumptiõis quaſcūqȝ expectīas q̄ ī aliqua ſui || parte fuerāt effc̄m ſortite ... *F. 3 a, l. 31 ss.:* Lecta & publicata ſupradicta regula in cancellaria apoſto‖lica apud ſanctum franciſcuȝ in opido ſancti gemini Nar-‖nienſis dyoceſis die martis uiceſima tercia mēſis Iuly M‖cccc. ſeptuageſimo ſexto pontficatus ſanctiſſimi doīni no‖ſtri dñi Sixti diuīa prouidētia pape iiii ān̄o. v. G. de puteo. || FINIS. || *FF. 3 b et 4 vacant.*

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 315 (5).

154. **Sixtus IV.** Regulae Cancellariae Apostolicae. [Romae, Sixtus Riessinger et Georgius Teutonicus, c. 1482.]

4° 2 ff. 37 et 34 ll. typi: G 74-75 (Haeb. 2), G 81 (Haeb. 2*).

F. 1 a: Regule Cancellarie collationate ꝛ cū originali cõcordantes || Sanctiſſimus in chriſto pr̄ ꝛ d. n. d. Sixtus diuīa ꝑuidentia papa. iiij. || qui die. xxiij. menſis Iunij proxime preteriti nouas grās expectatiuas || cõcedere ... *F. 2 a, ll. 12-13, expl. 6ª et ultima Regula:* de Iure cõmuni operatur. alijs Regulis ſue ſanctitatis ſuper hoc edi‖tis non obſtantibus. || *F. 2 b vacat.*

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 315 (6). — In tertia Regula nominatur Constitutio seu regula data xv. kalendas Decembris Pontificatus (Sixti IV) *Anno undecimo, i. e. 1481.*

155. **Sixtus IV.** Revocatio expectativarum et Regulae earum. [Romae, Ulricus Han, post 23 Decembris 1471.]

8° 8 ff. [a] 25 ll. typus: R 103 (Haeb. 4).

F. 1 a: Reuocatio expectatiuarum || Sanctiſſimus in xp̄o pr̄ & dñs nr̄ dñs Sixtus || diuina ꝑuidentia papa. iiii. qui in p̄mordio ſue || aſſumptionis quaſcunqȝ expectatiuas que in || aliqua ſui parte ſortite fuerāt effectū ... *F. 1 b:* Regule Expectatiuarū Pape Sixti || Sanctiſſimus in xp̄o pater. & do-

minus noſter. || dominus Sixtus diuina prouidēcia Papa. iiii. || Cupiens pauperibus & aliis ſecularibus & re‖gularibus clericis in gratia⁊ conceſſionibus li‖beralem ſe exhibere ... *F. 8 a, l. 19 ss.:* Lecte & publicate fuerūt ſup̄dicte regule Ro‖me in Cancellaria ap̄lica die Iouis decīanona || menſis decēbris Anno incarnatī dn̄ice. m̊cccc‖lxxi. Indictī quarta pontificat⁹ p̄fati ſanctiſſi-‖mi in xp̄o p̄ris & dn̄i noſtri dn̄i Sixti diuina p‖uidētia Pa. quarti anno p̄mo. G. de puteo. etiā || lecte in Audiētia cōtradicta⁊. die lune. xxiii. mēſis Decēbris. m̊ccccl xxi. || *F. 8 b vacat.*

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 315 (3).

156. **Sixtus IV.** Novae Regulae Cancellariae super revocatione gratiarum. [Romae, Eucharius Silber, post 12 Decembris 1480.]

4° 2 ff. 39 et 40 ll. typus: G 72 (Haeb. 1).

F. 1 a: Noue regule Cancellarie per Sanctiſſimū in xp̄o patrem || et dn̄m nr̄m dn̄m Sixtum ſuper reuocatione gr̄arum edite || et facte. || ℂ Sanctiſſimus in xp̄o p̄r et dn̄s nr̄ dn̄s Sixtus diuina prouidentia papa quar‖tus Intendens veſtigiis ſuo⁊ predeceſſo⁊ qui decurſis aliquib⁹ annis pontifi‖catus ... *F. 2 b, l. 25 ss.:* Lecte ℭ publicate fuerūt ſupraſcripte regule Rome in Cancel‖laria ap̄lica. Die Martis. xii. menſis Decembris. Anno dn̄i || M.cccc.lxxx. Indictioñ. xiii. Pontificatus p̄fati. S. d. n. pape || Sixti Anno decimo. ||

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 315 (7).

157. **Sixtus IV.** Revocatio gratiarum expectativarum etiam quarum vigore quis hactenus nullum fructum consecutus fuerat. [Romae, Eucharius Silber, post 23 Iunii 1481.]

4° 1 f. 32 ll. typus: R 88 (Haeb. 2).

F. 1 a: Reuocatio gr̄a⁊ expectatiua⁊ etiam qua⁊ uigore qs || hactenus nullum fructū conſecutus fuerat. || ℂ Sanctiſſimus dominus noſter Sixtus diuina pro-‖uidentia papa quartus Intendens adueniente menſe || Nouembris p̄xime futuro nouas gratias expectati‖uas. ... *l. 29 ss.:* Lecta & publicata fuit ſupradicta regula Rome in cā‖cellaria apoſtolica die Sabbati. xxiii. mēſis Iuni¡ an-‖no a natiuitate dn̄i Mcccclxxxi. inditione. xiiii. Pon. || prefati dn̄i nr̄i Sixti Pape. IIII. Anno decimo. || *F. 1 b vacat.*

Romae in Bibl. Alexandrina, Inc. 315 (4).

158. **Sixtus IV.** Bulla ad omnes christifideles ut adversus Turcas arma sumant. [Romae, Stephanus Plannck, post 8 Aprilis 1481.]

4° 4 ff. [a] 37 ll. typus: G 88 (Haeb. 2).

F. 1 a: [ ] IXTUS. Epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad futuraꝫ rei me‖moriam. Cogimur iubente altiſſimo: et vrgente reipublice || chriſtiane grandi neceſſitate: vniuerſos chriſtianos prin-‖cipes ac oēs xp̄ifideles reqrere: ... *F. 4 b, l. 19 ss.:* ſe nouerit incurſurū. Datum Rome. apud ſanctum Petrum. Anno || incarnatōnis dn̄ice. M.cccc.lxxxj. Sexto Idus Apriſ. Pontificatus || noſtri. Anno decimo. ||

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 787 (2).

159. **Sixtus IV.** Litterae directae universitati et hominibus Florentiae. [Neapoli, Sixtus Riessinger vel Franciscus de Tuppo; non post Iulium 1478?]

2° 2 ff. 39 ll. typus: R 93 (Haeb.: Sixti Riessinger 4, vel Franc. de Tuppo 1).

F. 1a: COPIA Litteraꝫ Beatiſſimi ac Sanctiſſimi SIXTI Pape quarti. || Directaꝫ uniuerſitati & hominibus Florentie. || Si qui ſunt qui exiſtiment nos defeciſſe a deſiderio inuadende reipub‖lice xp̄ane & arma aduerſus ciuitatem iſtam mouere. errāt quidem || vehementer. ... *F. 1 b, ll. 21-22:* ... que pro caritate || et zelo erga uos et comunē ſalutem a nobis proficiſcuntur. Datū. || *F. 2 vacat.*

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1962 (3). — Audiffredi, Suppl. p. 22.

160. **Storia** (La) di S. Sebastiano. [Romae, Iohannes Schurener, c. 1475.]

4° 6 ff. [a] 3 octosticha pro quavis pagina typus: R 101 (Haeb. 1a).

F. 1 a: [ ] Adre celeſtiale dio ſuperno || Signor delli ſignori del uniuerſo || che omē coſa e ſoctel tuo gouerno || per omē uia et per omē altro uerſo || ... *F. 1 b:* Al nome ſia del noſtro ſaluatore || Iheſu figliol de dio

uero uero pfecto || Sedete in pace o bona gente con amoꝝ || e auſcoltate che rauerete gran dilecto || chio ue diro della iſtoria il tenore || de quil martiro ſancto et benedicto || che nacqȝ in lombardia dētro amelano || Seruo fo fidele de xp̃o ſan Sebaſtiano || ... *F. 6 a, ll. 9-16 :* In quillā caſa doue liſia ſcripta || quiſta legenda de ſan Sebaſtiano || ſempre ſerra defeſa e benedicta || de morbo et peſtilentia per certano || de foco et dacqua e dog ne mal ſaecta || picoli igrandi che in quilla caſa ſtanno || queſta gratia abbe da dio ſignore || como nella ſcriptura ſe lege ipone || *Deinde :* Fornita equiſta ſtoria et legenda || criſto de mala morte te defenda || criſto ne ſcampa dira del comnno || el paradiſo ne dona aciaſche duno || Deo gratias || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1546. — Alia huius Historiae editio, fere ignota, quae prodiisse videtur Florentiae apud S. Jacobum de Ripoli, extat fine mutila Senis in Bibl. Civica, M. VI. 41 (4).

161. **Storia** (La) di S. Margherita vergine e martire. [Florentiae, Laurentius Morgiani et Iohannes Petri, c. 1495.]

4° 12 ff. $a^8 b^4$ 2 coll. 32 ll. typus: G 82 (Haeb. 3) 1 litt. init. et figg., ligno inc.

F. 2 a (*c. sign.* a ii), *col. 1 :* (O) Gloria eterna oue ogni bē ſipoſa || o ſole ī cui riſplēde ognaltra ſtel || o gratia ſingulare ȝ luminoſa la || o tu che aſcolti ogni lingua ȝ fauella || ... *F. 12 b, col. 2, ll. 9-16 :* Et io che ſono ſtato affectionato || aritractare inuerſi queſta ſtoria || con humil core iho ciaſcun preghato || chū paternoſtro egli abi alla mēoria || ȝ ſono da ciaſcūo matheo chiamato || nō pchio cerchi triompho ne gloria | ma ſolamēte queſto uichieggo io || p mia faticha ȝ per lamore di Dio || *Deinde :* ℭ Finita la bella ȝ diuota hyſtoria || di ſancta Margherita uergine ȝ mar||tyre di Gieſu Chriſto benedecto. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 92. F. 15 (15), exemplar male dispositum, mutilum foliis 1, 3, 8, exhibens figuras septem. Folium octavum exemplaris integri, continens tantum decem octosticha, ut mihi innotuit ex editione anni 1546 inspecta in eadem bibliotheca, certe figura est ornatum, item verosimiliter primum (post titulum) ; quare exemplari integro insunt verosim. figurae novem. Quae inest folio nono eadem est ac extans in folio quinto recto. — Kristeller, Fl W., 261 a, cuts 35-37.

162. **Storia** di una nobilissima donna. [Mutinae, Michael Volmar; c. 1477 ?]

4° 6 ff. [a] 24 ll. typus: R 110-111 (Haeb. 1).

F. 1, verisim. vacuum, deest. F. 2 a: HISTORIA. DE. VNA. NOBILIS-‖SIMA. DONNA. DESPERATA. || PER. AMORE. LAQVALE. SE || REDVSSE. A. PENITENZIA. || [ ] Onne amorose pelegrine: e belle || che sete nate di sangue gentile || uogliate esser uirile || piu chio non fui o care mei sorelle || C hio mi fa dir la pena: che misuelle || ... *F. 6 a, l. 9 ss.:* F ugiti aduncа o dõne chomo ceruo || larcho amoroso: e le mortal saette || Azio che pure: e nette || sallir possiati a remirar le stelle || Donne amorose pelegrine e belle. || FINIS. || *F. 6 b vacat.*

Romae in Bibl. Vaticana, Ross. 1544.

163. **Sulpitius,** Iohannes. De versuum scansione, ... Claudii Vallati Defensio Sulpitiana. [Romae, Stephanus Plannck; c. 1481 ?]

4° 56 ff. [a^8-e^8; A^8 B^8] 30 ll. typus: R 102 (Haeb. 3).

F. 1 a vacat. F. 1 b: Carmen Sulpitii ad lectores. || Sunt quorum in manibus nostri monumenta laboris || ... || Cerberеam rabiem sentiet esse mihi. || (*4 disticha*) *F. 2 a:* Sulpitii Verulani de versuũ scansione. De syllabarum || quantitate. De heroici carminis decoro: & vitiis. De || pedibus & diuersis generibꝰ carminũ prẹcepta. Deq3 || illoꝝ connexionibus obseruationes. Ad Cyprianum || Omagium: lege fœliciter. || [ ] ASTALIOS: latites: & amena vireta sororũ || Si peragrare cupis: iam tibi pando fores || Me duce mellifluo modolabere carmina cantu || Et nectes daphne mi cypriane comam. || [ ] ARMEN hexametrũ heroicũ duobus le-‖gitime cõficiẽ pedibus. Dactylo & Spondeo. || ... *F. 39 b, ll. 13-23:* ... Et quia video iã me plurimos dũ || tibi prodesse studui ad musicum studium excitasse. li-‖brum hoc carmine finiã. || Me duce musarum choreas ingressa iuuentus. || ... || Hẹc per Sulpitium plectra lyramq3 gero. || *Deinde:* Finis. || *F. 40 vacat.*

F. 41 a: SVLPITIANA DEFENSIO || Claudii vallati Sulpitiani ad Paulum Petrum phar-‖nesium ornatissimum adolescentem prefatio. || [ ] I uim ui repellere licet: furesq3 ac insidiatores || tum increpare asperius: tum telis

impetere. & || ... *F. 41 b, l. 11 ss. inc. opus :* Clau. vallati Sulpitiani carmē in maledicū. || [ ] Ic eſt Pompilii tumens libellus || Qui multe ardelio procacitatis : || ... || Et coece inſcitie malis tenebris. || Licet equidē mihi ab hoc preconio inchoare : ut diſcāt || ... *F. 56 a, ll. 10-12 :* Iam pudeat tandem iam tandem diſce ſilere || Sed fellare ſolens lingua ſilere nequit. || Finis. || *Sequuntur errata utriusque opusculi. F. 56 b :* Regiſtrum. || (*utriusque opusculi*).

Romae in Bibl. Vaticana, Prop. II. 68 (ff. 1-40), IV. 370 (ff. 41-56). Sulpitianae Defensionis *alterum exemplar extat in Vaticana (Prop. III. 72) ; in eo tamen errata non sunt impressa.*

164. **Sulpitius,** Iohannes. De versuum scansione ... ; De scansione et syllabarum quantitate Epitome ; In Nestorem Recriminatio. Priscianus, De accentibus. [Neapoli, Aiolphus de Cantono, c. 1492.]

4° 46 ff. a^8-e^8 f^6 31 ll. typus : R 105-106 (Haeb. 1) ornamentum et litt. initt. (flor.), ligno inc.

F. 1 a vacat. F. 1 b : Sulpitius ad lectorem. || Auctior ecce redit tibi lector amice libellus || ... || Præfer nec dubia per lege quæq3 fide. || (*9 disticha*) *F. 2 a, ornamento circumd., de quo videsis Fava e Bresciano, op. cit., Atlante, tav. XLVII) :* ℂ Io. Sulpitii Verulani de uerſuū ſcāſione. || De ſyllabaru3 q̄titate. De heroici carminis || decoro & uitiis. De pedibus & diuerſis ge-||neribus carminū p̄cepta. Deq3 illoꝝ cōnexi||onibus obſeruationes ad Cyprianu3 Oma||gium lege foeliciter. || Caſtalios latices & amoena uireta ſororu3. || Si pagare cupis iam tibi pando fores || Me duce mellifluo modulabere carmīa cā- || Et nectes daphnæ mi Cypriāe comā. tu || [ ] ARMEN hexametrū heroicū duo||bus ... *F. 35 b, l. 17 ss. :* Hæc per Sulpitium plectra lyramq3 gero. || Finis || Lector: Imp̄mēda p9 hæc erat Sulpitiana illa a Claudio ſcripta || defenſio & Mollius latinus ī germanicā franeā & Harpe ī canē || monſtroſū Veꝝ qm̄ aduerſarii nr̄i deletis e libello cōuitiis ... *F. 36 a* (*c. sign.* e iiii), *l. 6 ss. :* Io. Sulpitii de ſcanſione & ſyllabaꝝ quātitate Epitome Ty|| ronibus: ad ornatiſſimū adoleſcentē Alexandū pharneſium. || Nomine pharneſi pleno ſubtracta libello. || Ars breuis: o lector ſpero placere tibi. || (V) Erſus hexametri qui ſex h3 dimēſiones. ... *F. 39 a, ll. 12-13 :* Ludere quo poſſis carminis omne genus. || FINIS. || *Seq. :* Io Sulpitii in Neſtorem recriminatio. ||

(N) Eſtor nouariēſis Alexādri uerſificatoris ut ꝓfiteť || ipſe cōfrať. ... *F. 41 a* (*c. sign.* f), *ll. 1 ss.:* ... hominem indignuꝫ refu||tatione dimitterē. Priſcianus de accentibus. || (L) Ittera eſt nota elemēti: ... *F. 46 b, l. 24:* acuitur ut pape euax. Finis. || *Proxime:* Adoleſcens nihil tibi iam ad latinam muſicam: hoc eſt ad || rectaꝫ pronūtiationē deeſt. Habes de ſyllabaꝝ quātitate opus || exactiſſimum. Habes de pedibus: et de generibus carminū. || Habes ex Seruii excerpta centimero: ipſūqꝫ epitomen. Habes || de accentibus Priſcianum. Supereſt ut iis inuigiles & diligen-||ter incumbes. Quod ſi egeris os tuum ſtribiligine non fœda||bis: & carmen compones ælegantiſſimum. ||

Romae in Bibl. Vaticana, IV. 359[1] *(in quo exemplari ff. 9 b, 10 a, 15 b, 16 a sunt vacua); Verulis in Bibl. Giovardiana, 31. 5. 11.*

165. **Tartagnus,** Alexander. Commentum in primam Codicis partem, cum Additionibus seu apostillis super Lectura Bartoli in eamdem primam partem. Mediolani, Leonardus Pachel et Ulldericus Scinzenzeller sumptibus Philippi Lavagnae, VIII idus Iulii [8 Iulii] et XII cal. septembres [21 Augusti] 1482.

2° 160 ff. a^8-o^8; p^8-u^8 2 coll. 63 ll. typi: G 87 (Haeb. 5), G c. 170 (Haeb. 4).

F. 1 verosim. vacat. F. 2 a (*c. sign.* a 2), *col. 1:* Rubrica de edendo. || [ ] N. glo. || Rubrice ibi || quod eſt pre||paratorium || ꝛc. Prepa||toria p̄||mitti debēt || ... *F. 112 a, col. 1, ll. 23-24:* non ſummatur hec aūc. || FINIS. || *Deinde:* ℭ Alexandri tartagne Imolenſis ī iure utro||qꝫ preſtantiſſimi uiriqꝫ cōſumatiſſimi commē||tum in primam Codicis partem emendatum || ſtudioſe ꝛ īpreſſum diligenter ſumptibus egre||gij ampliqꝫ ciuis ꝛ Mediolanenſis mercato||ris Philippi lauagne. curaqꝫ ꝛ labore ꝛ dili||genti ſolertia expertiſſimorū uiroꝯ Leonardi || pachel ꝛ Ulderici ſcinczēceller theuthonicoꝯ || Meſi ăno a natali dominico. Mcccclxxxij. || octauo Idus Iulij Diuo Iohāne Galeazio || .M. SF. vicecomite ſexto Meſi duce Illu||ſtriſſimo. || *col. 2:* Huius operis Regiſtrum. || ... *F. 112 b vacat.*

F. 113 a (*c. sign.* p), *col. 1:* Incipiūt additiones ſeu apoſtillae dñi Alexan||dri ď Imola utriuſqꝫ iuris doctoris excellen||tiſſimi ſup lectura Bar. in

prima pte Codicis. || (i) N rubrica đ nouo codi||ce cõponẽdo poſt prĩcipiũ ... *F. 159 a, col. 1, ll. 49-50:* Bar. in l. pluribus de his que ĩ teſta. delẽtur. || FINIS. || *col. 2:* ℂ Aditiones ad Bar. una cuꝫ lectura efulgẽ||tiſſimi cenſura vtriuſqꝫ ſyderis Alexandri tar||tagnie imolenſis in primam codicis partem. || per doctiſſimos preclariſſimoſqꝫ doctores q̃ꝫ || diligenter emendate Felliciter expliciunt. ſum||ptu egregij Mediolaneñ ciuis mercatoriſqꝫ || probatiſſimi Philippi Lauanie necnõ labore || ☞ cura ſolertiſſimoꝝ viroꝝ ĩ ſimilibuſqꝫ exper|| tiſſimorum Leonardi pachel ☞ Ulderici ſcinc||zenzeller allamanorum anno a natali domini||co. Milleſimo quadringenteſſimo octuageſſi||mo ſecundo duodecimo kalẽdas ſeptembres || Mediolani impreſſe ad laudem Dei ☞ utilita||tem ſtudentium ſub Illuſtriſſimo Iohãne Ga||leazio maria ſforzia vicecomite Mediolanen||ſium inſubriumqꝫ duce ſexto ☞ domino inuic||tiſſimo. || *Infra:* Appoſtillarum Regiſtrum. || ... *F. 159 b et 160 vacant.*

Senis in Bibl. Civica, O. I. 26 (1); exemplar. praeter quam folio 1, mutilum folio 135, quod tamen et ipsum verosim. vacat, cum textus nihil desit.

166. **Tartagnus,** Alexander. Apostillae super Lectura Bartoli in primam partem Codicis. Venetiis, Paganinus de Paganinis, 22 Septembris 1488.

2° 36 ff. aa⁸-cc⁸ dd⁶ ee⁸ 2 coll. 66 ll. typi: G 90-91 (Haeb. 10), G 146 (Haeb. 12).

F. 1 a (*c. sign.* aa), *col. 1:* Incipiunt additiões ſeu a poſtille dñi Alexãdri đ Imo||la vtriuſqꝫ iuris doctoris excellẽtiſſimi ſup lectura bar || in p̃ma parte Codicis. || [ ] N rubrica de nouo Codice con||ponẽdo poſt p̃ncipiũ ſecũde col. || in verbo ☞ etiã Iuſtinianus fuit || ... *F. 35 b, col. 2, ll. 19-20:* ... Barto. in l. pluribus. de his que in te||ſta. delentur. || *Deinde:* Finis Apoſtillarũ excellentiſſimi vtriuſqꝫ doctoris dñi || Alexandri de Imola ſuper p̃ma parte. C. impſſarũ vene||tijs per magiſtrum Paganinum de paganinis. Anno || dñi. M.CCCC.Lxxxviij. die. xxij. Septemb. || *Denique:* Regiſtrum Apoſtillarum. || (*2 coll.*). *F. 36 vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 52. G. 17.

167. **Tavola** delle feste mobili per gli anni 1484-1506. Venezia, Erardo Ratdolt, 1484.

2° 1 f. in sola fronte impressum 8 coll. 76 ll. typi: G 75 (Haeb. 6), G 130 (Haeb. 9).

Incipit a titulis 8 coll. ita dispositis:

Lettera Lo ſabado La qua La paſ La aſcē Le pen Lo corpo Lo aduēto: || dnīcale. di penti di. reſima. qua ſion. tecoſe. de chriſto de chriſto || *Lin. 72 ss., sub columnis:* La ſopraſcripta Tabula e a voler inten der in che giorno viene el ſabbado di pentidi el primo di de la quareſima || paſqua. et la aſcenſion. et le pentecoſte. et lo corpo de chriſto. de anno in anno Come qui ſopra apar. et comen- || za del 1484. et dura fin a. 1506. Et e daſaper che doue tu vedi vna littera ſola ſotto el milleſimo. in quel anno core || anno commune. ma doue vedi doi littere in quel anno core. El biſexto. E comenza lano adi primo de zenar. || Impreſſo in venetia per magiſtro erhardo Radolt de auguſta. 1484. ||

Venetiis in Bibl. Marciana, adhaerens tegumento Incunabuli 36 (Ptolemaeus, Cosmographia, Romae 1478).

168. **Tractatus** de origine nobilitatis [auctore Wernero Rolewinck?]. [Parisiis sub signo follis viridis; Ludovicus Symonel, Richardus Blandin, et Iohannes Simon; c. 1475.]

4° 40 ff. [a^{10}-d^{10}] 25 ll. typus: G 107 (Haeb. 1; Proct. 1^{AB}).

F. 1 a: Incipit tractatus pulcherrimus de origine no||biliū tam fideliū ꝙ ĩfideliū tā ſpūaliū ꝙ tēpo=||raliū! & de diferētia verorū prīcipū et tirano=||rū. et de prīcipatu ex ſucceſſione aut electione || vel violēcia procedēte; || De origine nobilitatis ī generali; || [ ] Irca originē nobilitatiſ multipliciter || erratum eſt! et mēdoſa plura cōſcrip||ta/ ... *F. 39 a, ll. 12-14:* fidelis retributor omniū ſincere ſeruienciū ſibi || Cui ſoli debetur honor et gloria virtus et poteſtaſ || in ſecula ſeculorum Amen. || *Deinde:* Explicit hic liber ab origine nobilitatis. || *F. 39 b:* Incipiunt capitula huiꝰ libri. || *F. 40 a, l. 22:* Expliciūt capittula libri huius. || *F. 40 b vacat.*

Romae in Bibl. Vict. Em., 69. 5. A. 12.

169. **Tractatus** de processu iudiciali. [Pictavis, Iohannes Bouyer et Stephanus de Gradibus, c. 1485.]

4° 12 ff. a^6 b^6 24 ll. typus: G 104 (Haeb. 1*).

F. 1 a (*c. sign.* a 1): Incipit tractatus de proceſſu iudiciali || (a) Nteq̄ procedā ad proceſſū iudi‖cii eſt ſciendus quid ſit iudiciū: ꝛ || quot ſūt ſpēs iudicii: ꝛ quot ſunt || pſone que debēt ꝺſiſtere in iudicio. Unde || ... *F. 12 a, ll. 20 22:* ſepe obmittunt ab aduocatis. Et hec de īter‖rogationibus ꝛ de toto proceſſu iudiciali di-‖cta ſufficiant. || *Deinde:* Explicit proceſſus iudicialis || *F. 12 b vacat.*

Romae in Bibl. Vict. Em., 70. 3. A. 55 (4).

170. **Tractatus** de vino et eius proprietate. [Patavii, Matthaeus Cerdonis, c. 1483.]

4° 6 ff. num. [a] 32 ll. si paginae plenae essent typus: G 90 (Haeb. 1) 2 litt. initt. (flor.) ligno inc.

F. 1 a (*c. num.* i): ℂ Genus hominū hac noſtra etate multis laborare egritudi‖nibuſ: dānaqs incurrere nō modica accepi que mea ſentētia ex || ... *l. 8 expl. haec epistula vel praefatio; sequitur index capitulorum, post quem, l. 31 seu ultima, titulus:* Tractatus de vino ꝛ eius proprietate. || *F. 1 b:* De vindemijs capitulum primum. || (P) Rimo nota de vindemijs q̄ vina que ante plenā ma‖turitatē ... *F. 6* (*c. num.* 6 *inverso vel* 9) *b, l. 31 ss.:* acetoſum ꝛ ex ſuo ſapore ꝓprio habet virtutē acetoſitatis ob-‖ſeruande ꝛ augmentande. || Finis. ||

Romae in Bibl. Corsiniana, 54. A. 4.

171. **Tudeschis,** Nicolaus de. Lectura super secunda parte libri II Decretalium. Venetiis, Iohannes de Colonia et Iohannes Manthen, 3 Decembris 1479.

2° 148 ff. a^8-r^8 f^6 t^6 2 coll. 63 ll. typi: G 93 (Haeb. 14), G c. 160 (Haeb. 16) tituli in super. margg.

F. 1 vacat. F. 2 a (*c. sign.* a 2), *col. 1:* [ ] Ec rubrica || ſatis ꝺtinuata

fuit. ſ. ī ꝑcedē‖ti ꝛica. ſed magis ſpecifice || ... *F. 147 b, col. 2, ll. 51-53:* ... iudex aūt debȝ || cūcta rimari ☾ modis oīb9 laborare ad veritatez habē‖daȝ. xxx. q. v. iudicantē. et. C. de teſti. nullus ☾. || *Deinde:* Explicit 2ª ps ſup 2°. decretaliū do. abbatt ficuli ve‖netijs impſſa impēdio Iohannis de colonia Iohan‖niſqȝ Māthen de gherretzem ſocioꝯ anno ſalutī chri‖ſtiane. M. cccc. lxxix. tertio nonas decembris. Laus Deo. || *F. 148 a:* Regiſtrum. || (*2 coll.*) *Post registrum, col. 2, l. 46:* Finis. laus deo. ||

Lucae in Bibl. Capitulari, 152 (1).

172. **Tudeschis,** Nicolaus de. Lectura super tertio libro Decretalium. [Perusiae, Petrus Petri de Colonia et Iohannes Nicolai de Bamberga, 1473 ante 28 Octobris.]

2° 352 ff. [a^{10} b^{12} c^{10}-i^{10} k^{12} l^{10} m^{10} n^{8} o^{6} p^{10}-z^{10} &^{8} $ↄ^{10}$ $ꝛ^{10}$ A^{10}-E^{10} F^{12} G^{10} H^{10} I^{14}] 2 coll. 50 ll. typus: R 109-110 (Haeb. 1).

F. 1 vacat. F. 2 a, col. 1: RVBRICA || De uita & honeſtate clericoꝯ || [ ] MNIPOTENTIS DEI || poſtulato ſuffragio ut oñdaꝫ or‖dīez fuiſſe fuatū ɔtinuaꝫ ꝑ rubca || ad ꝑcedētia q̄ p doc. duob9 moīs || ɔtinuaꝫ Supra uiſuȝ ē de iuditiis & ei9 ſingu‖lis ptibus Sȝ ... *F. 339 b, col. 2, ll. 41-43:* in futuro. Incui9 finē altiſſim9 nos & ōnes ali‖os tam pñtes q̄ poſteros ſciencie inſiſtentes || dirigat in ſuam ineffabilem clementiam || *Deinde:* Einit lectura domini Nicolai ſuper ter☾o || *F. 340 a, col. 1:* Solennis repetitio dñi Nicholai. §. qui || uero. c. extirpande de ꝑbendis q̄ in lecturis || ordinarie non habetur. || QVI VERO. Iſte. §. ſolet difficil ꝛputari || Cum ꝓpter mām hic p Inno. tracꝫ tatū Tuȝ || ... *F. 352 a, col. 2, ll. 42-45:* licet alio crimīe inuoluatur dās tñ utroqȝ ca‖ſu quo ad deum & etiam eccleſiam militan-‖tem tutus minime exiſtit & hec eſt conclu‖ſio noua ☾. || *Deinde:* Finit Repetitō §. q uō. ſup c. extirpāde. || *F. 352 b:* REGISTRVM HVIVS LECTVRE || (*5 coll.*). *Post registrum, in medio:* Finis tabule ||

Romae in Bibl. Vict. Em., 70. 2. G. 16. — Cf. Rossi, doc. 4 et 7. Q/u est duplicis formae, quae tamen reperitur etiam in Hain 2295 et 7317.

173. **Tudeschis**, Nicolaus de. Consilia, ex emendatione et cum tabula Ludovici Bolognini. Venetiis, Andreas Torresanus, 14 Martii 1499 et 12 Februarii 1498/9.

Voll. II. — 2° cust. 2 coll. 68 ll. typi: G 93 (Haeb. 9*), G 190 M^{83} (Haeb. 11 ?). — Vol. I: 78 ff. quorum 5-77 num. 1-73 a^4; (et praemisso plerumque operis titulo) b^{10}-f^{10} g^8-i^8. Vol. II: 100 ff. quorum 11-100 num. 1-90 A^{10}; (et praemisso operis titulo) B^{10}-K^{10}.

Vol. I. — F. 1 a: Confiliorum Abbatis || primum uolumen || *F. 1 b, col. 1:* [ ] Um fepe numero a q̃ꝫ pluribꝰ iure cõſultis ac ꝑ-||fefforibꝰ optimis reqſitꝰ fuiſſẽ. Ego ludouicꝰ bo||logninꝰ minimꝰ vtriuſqꝫ iuris doctor ⁊ eques iura || ciuilia ī almo Ferrarie gymnaſio de mane ordinarie ī p̃ſẽ||tia tradẽs. Ut p̃ſtã-tiſſimi ac eloquentiſſimi monarce Ni||colai de tudeſchis ... *ll. 22-25:* ... Et hec oĩa hoc vacãti tpe cũ quid || ocij nactꝰ fuiſſẽ pegi. Anno do. Mcccclxxiiij. die. x. oc-||tobris īp̃dicta ī dcã ciuitate ferrarie Diuo Hercule eſtẽ||ſi feliciter regnante ⁊c̃. || *Seq.:* ℂ Hec ẽ tabula p alphabetũ ad īueniẽdũ materias oẽs || ⁊ caſus cõtẽtos ī quotidianis ac aureis cõſilijs reuerẽdi || d. nico. de tudeſchis de cicilia ab. monaceñ. edita ac cõpo-||ſita p celeberimũ vtriuſqꝫ iuris doctorẽ eqtẽqꝫ īſignẽ do||minũ Ludouicũ bologninũ de bononia. || A || An appellatꝰ poſſit petere ... *F. 4 b, col. 2, ll. 19-21:* ℂ Finis tabule conſiliorum Reue-rendi domini Nicolai || abbatis monacen. edite per celeberimuꝫ iuris vtriuſqꝫ do||ctorem dominum ludouicum Bologninum.|| *Proxime:* ℂ Hec eſt quedã adiectio tabule quattuor cõſiliorũ reue||rendi dñi abbatis que deficiebant ⁊ addita fue-runt per p̃||fatũ dominũ ludouicũ bologninũ ... *l. 67:* Finis. || *F. 5 a* (*c. sign.* Cõſi. Abba. b *et num.* 1), *col. 1:* ℂ In dei omnipotentis noĩe amen. Infra-ſcripta ſunt cõ||ſilia ſeu allegationes facte ſeu cõpoſite p Reuerendũ pa||trem ⁊ dominum dominum Nicolaum de ſicilia abbatẽ || monaceñ. decretorũ doctorẽ ſubtiliſſimũ. Anno domini || M.ccccxxv. || (f) Acti $\overset{\text{otingentia talis ẽ.}}{\text{Quidã. A. cõtra}}$ || xit ſpon-ſalia p verba de p̃ſen||ti cũ q̃daꝫ. B. ⁊ ab ea recepit || ... *F. 77* (*num.* 73) *b, col. 2, l. 19:* Laus deo. || *Deinde:* ℂ Expliciũt cotidiana ⁊ vtilia cõſilia reue-rẽdi. D. Nico. || Ab. monacẽſis docto. excellẽtiſſimi camereqꝫ apoſtolice || audi-toris digniſſimi: nec non tria vel quatuor alia alioruꝫ || eximioruꝫ doctorum predictis adiuncta ⁊ emendata per || celeberrimum iuris vtriuſqꝫ doctorem ac equitem inſignẽ || dominum Ludouicum bologninu de bononia. Uene-||tijs im-preſſa per Andreaꝫ de Toreſanis de Aſula. M. || ccccxcix. die. xiiii. martij. ||

Denique: Regiſtrum. || a b c d e f g h i Omnes ſunt quinterni exceptis g h i per quas ſignantur quaterni. || Finis. || *F. 78 vacat.*

Vol. II. — F. 1 a: Confiliorum Abbatis || ſecũdum uolumen || *F. 1 b vacat. F. 2 a* (*c. sign.* A ij), *col. 1:* ℂ Tabula ex ordine ſuper ſecundo volumĩe cõſiliorum || Abbatis ſiculi panormitani || ℂ Felicter incipit. || Abbas. ℂ Si in electione abbatis dꝫ interuenire prior || ... *F. 10 a, col. 2, l. 32:* Finis || *F. 10 b:* ℂ Uocabula contenta in pñti Tabula a nobis edita ſuper hoc pñti ſcđo volumine Conſilioꝝ Abbatis Siculi Panor. || (7 *coll.*) *col. 7, l. 42:* Finis || *F. 11 a* (*c. sign.* Cõſi. Abba. B *et num.* 1), *col. 1:* ℂ Infraſcripta ſunt Conſilia vtilia ꝛ q̃ttidiana nouiter || ĩ lucẽ edita Secũdi voluminis Reuerẽdi patris ꝑclariſ||ſimi iuris põtificij monarche. D. Nicolai de Tudeſchis || Abbatis Monacenſis Siculi Panormitani. || Conſilium Primum || (q) Uidam noĩe Cola ciuis ꝛ habi||tator Fani manifeſtus vſurari-||us ... *F. 100 a* (*c. num.* 90), *col. 2, l. 13:* Laus deo. || *Deinde:* A B C D E F G H I K Oẽs ſunt qnterni. || *Denique:* ℂ Reuerendi in Chriſto patris: ac. U. I. interpretis. d. || Nicolai Abbatis Monaceñ. Siculi Panormitani ſe-||cundi voluminis ꝺfilia feliciter expliciunt. Uenetijſqꝫ im-||preſſa per Andream de Thoreſanis de Aſula ſub anno || incarnationis. Mccccxcviij. xij. menſis Februarij. || *F. 100 b vacat.*

Romae in Bibl. Corsiniana, 48. G. 3. — Annus secundo volumini appositus more veneto verosim. expressus est.

174. **Vergilius,** P., Maro. Opera tum genuina tum spuria cum Servii Mauri Honorati commentariis in Bucolica, Georgica, Aeneidem, et cum Maphei Vegii Aeneidis libro XIII. Mediolani, Leonardus Pachel, 20 Iunii 1496.

2° 232 ff. a^4; a^8-o^8 p^6 q^8-z^8 &^{8} ↄ^8 ꝶ^8 A^8 B^8 C^6 textus commentario circumd. vel 2 coll. 44-45 et 58-62 ll. typi: R 110 (Haeb. 3), R 82-83 (Haeb. 10), Gr. 82 litt. initt. (flor.) ligno inc.

F. 1 a vacat. F. 1 b: PVBLII VIRGILII MARONIS VITA: || (V)IRGILIVS MARO PARENTIBVS MODICIS FVIT. ET PRAECIPVE. || Patre Marone: quem quidam opificem figulum ... *F. 4 a, ll. 15-16:* ... ubi & poeta ipſe loquitur: & introductæ perſonæ ut ẽ Virgilii æneis. ||

FINIS. || *Deinde :* SERVII MAVRI HONORATI GRAMMATICI IN BV||COLICA MARONIS COMMENTARIORVM LIBER || (B) VCOLICA ut ferunt inde dicta ſunt a cuſtodia boum : ... *F. 5 a* (*c. sign.* a i), *post 7 ll. comment. :* P. VIRGILII MARONIS BVCOLICA. || Aegloga prima interlocutores Melibœus. || & Tityrus amici. Me. || (T) Ityre tu patulæ recubans ſub tegmi||ne fagi. || Silueſtrē tenui muſã meditaris auēa || ... *F. 213* (*sign.* A iii) *b, col. 1 :* Maphei Veggeii Laudenſis po. cl. xiii. Liber Ae. || (T) Vrnus ut extrēo uitã ſub marte ꝓfudit : || ... *F. 232 a, col. 2, l. 8 explicit Moretum :* Atqȝ agit in ſegetes : & terræ condit aratrū : || *Sequitur :* Tabula librorum qui in hoc uolumine continētur || ... *Post eam, ll. 55-56 :* Impreſſum Mediolani per Magiſtrū Leonardū Pa=||chel Anno domini. M.cccclxxxxvi. die. xx. Iunii. || *F. 232 b :* Regiſtrum huius operis. || (*5 coll.*) *col. 5, l. 26 :* FINIS ||

Romae in Bibl. Corsiniana, YY. C. 13, exemplar septem foliis mutilum : 18, 123, 130, 219-222.

175. **Vitae** patrum, italice, variis interpretibus. [Mediolani] Giovanni Zarotto a spese di Giovanni da Legnano, 5 Settembre 1487.

2° 270 ff. A^8; a^{10}-i^{10} k^8 l^{10} m^{10} n^{12} o^{10}-z^{10} $\mathcal{C}^{10}$ $\mathfrak{I}^{10}$ $\mathfrak{y}^{12}$ 2 coll. 40 ll. typus : G 111 (Haeb. 3) litt. initt. ligno inc.

F. 1 a (*c. sign.* A i), *col. 1 :* (I) Ncomincia la tabula ſopra il pri||mo libro de le uite de ſancti padri || per numero de charte. || De ſancto Paulo primo heremita. E || cõme ... *F. 8 b, col. 2, ll. 34-35 :* Finiſſe la tabula de le uite de ſancti pri. || Finis. || *F. 9 vacat. F. 10 a* (*c. sign.* a i) : Incominciano le uite de ſãcti padri || per diuerſi eloquentiſſimi doctori uulga||rizate. || (f) Econdo che ſcriue ſan||cto Gregorio alquanti || ſe moueno a ben fare || ... *F. 269 a, col. 2, ll. 23-25 :* ... Attendere a gli proprii pec||cati. Et hauere inanci a gli occhi la mor||te. || *Deinde :* Finiſcono le uite de ſancti padri : con || ogni diligentia impreſſe da maeſtro An||tonio di Zarotte da Parma con gli de||nari de Magiſtro Iohãne da Legnano || .M.cccc.lxxxvii. a di. v. del meſe de || Septembre. || *F. 269 b vacat. F. 270, probab. vacuum, desideratur.*

Romae in Bibl. Vaticana, M. 122.

176. **Iuenio,** Laurentius de. Almanach perpetuum (seu Tabula festorum mobilium ab a. 1496 ad a. 2027). [Romae, 1496.]

4° 8 ff. [A⁴]B⁴ 42 ll. typi: R 80-81, Q/u; R 107 tituli in super. margg.

F 1 a: ALMONACH PERPETVAM || nouiter excogitatam in qua tã preterita q̃ pre=||ſentia & futura Paſchatis pronunciati || cũ ſuis feſtis mobilibus/ & Aur. || num. & Lit. Dominica=||libus communis an=||ni & Biſe=||xtilis. || Facillime quis invenire potuerit. || *F. 1 b:* ℂ Sebaſtianus Palatinus Spectabili Viro Don || Laurentio de Iuenio S. P. D. || (l) Iteras tuas legi libentiſſime: & feſtorum mobilium ta||bula p te unum perpetuo confectam admodum mihi || iucundã fuiſſe puta / ... *ll. 12-13:* ... curauimus tñ diligẽtiſſime ꝑ fũma neceſſitudine nr̃a & || ſuma uirtute tua (te fere nolẽte) tabulã in lucem ædere Romæ.|| *Hanc epist. excipit, l. 24:* ℂ Prohemio. || (a) Nimaduertendum erit ſatis diligenter: q̃ quicunq3 Pa||ſchatis ꝓnunciationem: ... *F. 2 a, ll. 25-26, expl. Prohemium:* ... die. ſ. || Antonii / q erit. 17. die Ianuarii / & ingrediente altera die. || *F. 2 b, in super. marg.:* Mil. Sept. Cin. Pasc. Asc. Pent. C.xp̃i. Aur. Lit. Biſ. || nn. do. ||

Sub his titt. Tabula: 1496. 31 ian. 17 febr. 3 apr. 12 mai. 22 maii. 2 iun. 15 c b || ... *F. 8 b, ll. 28-29:* 2027. 15 febr. 4 mar. 19 apr. 28 mai. 7 iun. 18 iun. 14 d|| Laus Omnipotenti Deo. || *Proxime:* ℂ Sebaſtianus Palatinus ingenioſiſſ. adoleſcenti || D. L. de Iuenio. || Quãta ingenii tui acrimonia ſit / diu eſt mihi pſpecta / ... *ll. 41-42:* ... ac ꝑ fũma & || humanitate & uirtute tua tibi ppetuo debituri erimus. Vale. ||

Romae in Bibl. Casanatensi, Inc. 1648 a.

1A. **Albertus** Magnus.

Volumini Bibl. Lancisianae, de quo ad n. 146, loco 1° et 4° (seu ultimo) insunt duae aliae editiones saec. XV sed notae, 2° autem primum folium cuiusdam editionis in 4°, quae, si est saec. XV (quod non inverosimile), videtur adhuc ignota. In eo *hic titulus, char. goth.:* Libro de le virtu de le herbe ☞ prede quale fece Alberto Magno vulgare. || , *sub titulo* vero *icon* ligno inc. (142 × 105), cui similem videre est apud Essling (I p. 349), fratrem O. Min. inter duas arbusculas exhibens, flores ex *dextera* colligentem.

2A. Cinus de Pistorio.

In Inc. Bibl. Vict. Em. 69. 5. A. 12 descripto ad n. 168, inter folia 10um et 11um folia septem in 4° colligata sunt eodem prorsus charactere impressa, item sine signaturis, eiusdem numeri linearum in singulis paginis, quae folia finem 2ae partis et paene totam 3am ac ultimam partem *Tractatus de successionibus ab intestato Cino Pistoriensi adscripti* continent; cf. Tractatus universi iuris, Venetiis 1584, T. VIII P. I ff. 319-321. *F. 1 a* (*c. antiqua sign. ms.* d) *inc.:* ad patrē deſcēdit in ſignū ꝙ precedencia verba eciā || de auo et auia ſint intelligēda cū alii proximiores || nō ſuperſīt ... *F. 7 b expl. a l. 23:* attēdēs illud metricū Sepe no‖cet qui multa docꝫ que uix retinētur Excoquitur || quitquid capitur dū pauca dotētur ||

3A. Confessione generale.

In vol. Inc. 1319 Bibl. Casanatensis editionem, de qua ad n. 13, sequuntur duo folia non num. nec sign. in 8° (ll. 26) eodem charactere impressa, *Confessionis generalis* octostichis italicis exaratae fragmentum continentia. || *F. 1 a inc.:* o ſe in accidia fuſſi difectoſa || *F. 2 b expl.:* a neſſun perſona col mio malfare ||

4A. Mirabilia Romae.

Ad n. 105. — In eadem Bibl. Vict. Em. extat (18. 4. A. 41) alius editionis dicti opusculi exemplar carens primo et ultimo folio, quae editio est in 8°, 29 linearum in singulis paginis, et typo 4° (G 70-71) Iohannis Besicken expressa. Cum forte et ipsa ignota sit vel parum nota, initium primi folii existentis et finem ultimi exhibemus. *F. 1 a:* Mirabilia Romane vrbis. || (M *ligno inc.*) Urus vrbis habet trrcentas ſe-‖xaginta ☩ vnam turres. Propu‖gnacula ſexmilia nonaginta. Et || ... *F. 6 b, l. 27 ss.:* ... quia te‖cuꝫ erimus ☩ vinces oēs rebelles. Agrippa || vero ſurgens hec recitauit Senatui ☩ ciui‖

5A. Sixtus IV.

Editionem descriptam ad n. 152 in vol. Bibl. Alexandrinae sequuntur duo folia editionis ignotae in 4°, excusa typo 2° (R 83) Iohannis Schurener, continentia finem earumdem Regularum expectativarum, eamdem Regulam praerogativarum totam (quae publicata est die 24 Aprilis 1473), et tres Regulas de gratiis expectativis publicatas diebus 13, 18, 23 Augusti 1474. *F. 1 a inc.:* aliis bñficiis ecc. c̄ cura & ſine cura ſecularibus & regulari || *F 2 b expl., l. 37:* uina prouidentia Pape iiii. Anuo tertio. ‖

INDEX URBIUM ET TYPOGRAPHORUM

AQUILA

COCCETTA, Onuphrius 91.

ARGENTINA

PRÜSS, Iohannes 3.

BASILEA

JACOBUS de Pforzheim 22.
RICHEL, Bernardus 106.
WENSSLER, Michael 107.

BONONIA

BAZALERIIS, Bazalerius de 112. 7.
BENEDICTIS, Franciscus de 131.
FAELLI, Benedictus Hectoris 147.
RUGERIUS, Hugo 100. 101.

BRIXIA

BONINIS, Boninus de 128.
HENRICUS Coloniensis 72.
HENRICUS Coloniensis, et STATIUS Gallicus 15.

CAESARAUGUSTA

HURUS, Paulus 50. 96.

CAIETA

FREITAG, Andreas 48. 119. 138. 146.

FERRARIA

RUBEIS, Laurentius de 70.

FLORENTIA

APUD S. IACOBUM de Ripoli 89. 55.
LAURENTII, Nicolaus 90.
LIBRIS, Bartholomaeus de 137. 139. 9. 21. 44. 49. 134. 141. 142.
MORGIANI, Laurentius, et Iohannes PETRI 64. 14. 151. 2. 136. 161. 88.

GALLIA

TYPOGRAPHUS ignotus 61. 17. 75.

GENEVA

STEINSCHABER, Adam 24.

HERBIPOLIS

REYSER, Georgius 23.

LUBECA

GHOTAN, Bartholomaeus 26.

LUGDUNUM

CARCAIN, Iohannes 76.
HAVARD, Martinus 16.
PISTORIS, Nicolaus Philippi, et Marcus REINHARDI 130.
TYPOGRAPHUS ignotus 17? 75?

MANTUA

THOMAS Septemcastrensis, et Iohannes VURSTER 1.

MEDIOLANUM

BENINUS et IOHANNES ANTONIUS de Honate 42.
PACHEL, Leonardus 174.
PACHEL, Leonardus, et Uldericus SCINZENZELLER 113. 165.
PHILIPPUS de Lavagna 69. 114. 67.
SCINZENZELLER, Uldericus 29. 148.
ZAROTTUS, Antonius 175. 135.
TYPOGRAPHUS ignotus 33.

MUTINA

VOLMAR, Michael 162.

NEAPOLIS

CANTONO, Aiolphus de 164.
DINI, Franciscus 40. 124.
MATTHIAS Moravus 125.
RIESSINGER, Sixtus 19. 116. 159?
TUPPO, Franciscus de 159? 117. 8. 145.
TYPOGRAPHUS ignotus 122?

PAPIA

CANIBUS, Christophorus de 120.
SANCTO PETRO, Franciscus de 68.

PARISII

BOCARD, Andreas 103.
BONHOMME, Paschalis 66.
CAESARIS, Petrus, et Iohannes STOL 46.
CHAPPIEL, Antonius 98.
DUPRE', Iohannes 80.
LE DRU, Petrus 27.
LEVET, Petrus 77.
MERCATOR (Marchand), Guido 28. 87. 97. 129.
SIMONEL, Ludovicus, Richardus BLANDIN, et Iohannes SIMON 11. 168. 2A.

PATAVIUM

ALBERTUS de Stendal 102.
CERDONIS, Matthaeus 170.
MAUFER, Petrus 110.
TYPOGRAPHUS ignotus 47?

PERUSIA

BEROT, Laurentius (?) 65.
DAMIANUS de Gorgonzola 18.
IOHANNIS, Iohannes, de Augusta 45.
PETRI, Petrus, et Iohannes NICOLAI 172.

PICTAVI

BOUYER, Iohannes, et Stephanus de GRADIBUS 169.

PISAE

RUGERIUS, Hugo 143.

REGIUM LEPIDI

PORTILIA, Andreas 74.

ROMA

APUD S. EUSTACHIUM 32. 118.
BESICKEN, Iohannes, et MARTINUS de Amsterdam 43. 57. 71. 79.
BESICKEN, Iohannes, et Sigismundus MAYER 13. 3A. 4A.
FREITAG, Andreas 56.
GENSBERG, Iohannes 41.
GULDINBECK, Bartholomaeus 152. 144. 84. 85.
HAN (Gallus), Ulricus 155.
LAUER, Georgius 92.
PLANNCK, Stephanus 158. 163. 132. 52. 30. 93. 53. 31. 39.
RIESSINGER, Sixtus, et GEORGIUS Teutonicus 154.
ROT, Adam 59. 95.
SCHENCBECHER, Theobaldus 108. 86. 127.
SCHURENER, Iohannes 54. 160. 153. 5A.

SILBER, Eucharius 156. 157. 94. 73. 109. 149. 38. 81. 126. 133. 99. 140. 36. 12. 78. 105.
TYPOGRAPHUS Manilii 123.
TYPOGRAPHUS ignotus 176.

SALMANTICA

TYPOGRAPHUS Introductionum latinarum Ant. Nebrissensis 62.

SENAE

HENRICUS de Colonia 83.
HENRICUS de Colonia, et socii 20.
HENRICUS de Harlem (?) 29.

TARVISIUM

MANZOLUS, Michael 60.
RUBEUS, Iohannes 51.

VENETIAE

BLAVIS, Thomas de 6. 34.
BONELLUS, Manfredus 104.
CENNI, Seraphinus 63.
IOHANNES de Colonia, et Iohannes MANTHEN 171.
LOCATELLUS, Bonetus 111. 82.
PAGANINIS, Paganinus de 166.
PALTASSICHIS, Andreas de 37.
PETRI, Gabriel, et Philippus PETRI 4.
PETRI, Philippus 5.
RATDOLT, Erhardus 167.
RIZUS, Bernardinus 35.
SESSA, Iohannes Baptista 115.
TORRESANUS, Andreas 25. 173.
VINDELINUS de Spira 150.
WILD, Leonardus 121.
TYPOGRAPHUS ignotus 10. 1A.

ZWOLLAE

VAN OS, Petrus 58.

ANNOTATIONES AD OPVS
" GESAMTKATALOG DER WIEGENDRVCKE "

7 Abiosus, I. B.: Trutina ... — Sign: a^4-d^4 e^6 f^4. (Hain 25.)

Sign. a^4-e^4 f^6; ut in exemplaribus bibliothecarum romanarum Casanatensis (Inc. 1418), Corsinianae (53. B. 23), Vallicellanae (Q. V. 125^3), Vaticanae (Ross. 1550), necnon Imolensis Civicae (R. Galli, I manoscritti e gli incunaboli della Biblioteca Comunale d'Imola, Imola 1894, pp. 2-3).

112 Abraham Ben-Ezra: De luminaribus ... [Padua: Matthaeus Cerdonis] 7. Februar $14\frac{82}{83}$. — 6 Bl. Bl. 6 leer?

Perperam editio haec ad a. 1483 est relata. Nullum typographum patavinum in subscriptionibus suarum editionum constat annum expressisse more Reipublicae venetae (quem ipsi veneti typographi plerumque non sunt secuti), et Paduae annus a nativitate incipiebat (A. Gloria, Compendio delle lezioni di paleografia, Padova 1870, p. 212; V. Lazzarini, Del principio dell'anno nei documenti padovani, Padova 1900; A. Cappelli, Cronologia, Milano 1930, p. 14). Proctor ad nn. 6762, 6795, 6801 editiones indicans patavinas excusas mense ianuario vel februario per Barthol. de Valdezoccho, Petrum Maufer, Ioh. Herbort (Hain 10024, 135, 1692) et ad nn. 6811, 6815, 6820, 6821 alias similes excusas per Matthaeum Cerdonis (Hain 2753, 103, 8925, 11553) supponit notam temporis expressam esse iuxta morem communem. Quod si ad n. 6810 aliam editionem Matthaei Cerdonis (Hain 1641) dicit impressam post 12 Ian. $14\frac{82}{83}$, ratio est quia verba *Pridie Idus Ianuarias 1482,* quae sunt in fine, referuntur ad Responsionem Bernardi Iustiniani *oratoris Reipublicae venetae* ad Cardinalium Collegium, quae utique Responsio more illius Reipublicae, cuius erat legatus, subscribenda erat. Ceterum in GW 3799 describitur editio impressa Paduae a. 1483 die

22 februarii (Hain 2753), tribuitur Matthaeo Cerdonis et ad a. 1484 non refertur.

Folia impressa sunt quinque et inter ea est etiam ultimum, ut apparet ex exemplari Bibl. Vaticanae (Prop. III. 14^2), in quo folio tertio impresso folium recisum respondet.

113 Abraham Ben-Ezra: De nativitatibus ... Venedig: Erhard Ratdolt, ix. Kal. Ian. 1485 [24. Dezember 1484].

Verba subscriptionis « Anno ... incarnatiõis dñice. M.cccc.lxxxv. nonas kalendas Ianuarii » significare « 24 Decembris 1484 », quasi eadem essent ac « nona kal. Ianuarii anni 1485 » falsum mihi videtur, et puto omnia incunabula exhibentia subscriptiones similes indicantes cum verbis « anno ... » mensis diem more romano a die 14 ad diem 31 Decembris, referenda esse, quando annus ante 1 Ianuarii initium non habet, ad annum impressum non ad praecedentem. Verba ipsa subscriptionum hoc evincunt, ita ut argumenta et exempla ad idem demonstrandum congerere inutile existimari possit, sed cum K. Burger in suo Indice non solum hic sed paene ubicumque similes notae temporis extant (cf. praesertim pp. 480-482) eamdem regulam interpretandi teneat, quam GW ad hunc numerum, eamque BMC. (V p. xxxix, adnot. 2) non omnino reiiciat, imo sequatur in V p. 446 ad Hain 6167, quaedam exempla ex ipsis incunabulis excepta ad meam opinionem comprobandam adducam.

1) *Fasciculus temporum,* ab eodem Ratdolt (quem more veneto annum computasse non constat) impressus « 1481. 12 caleñ. Ian. » (Hain 6928) in ultima pagina refert mortem Mahometi II, quae accidit mense maio 1481.

2) Ad n. 2309 (Hain 1546) Oratio Iohannis de Aragonia ad Sixtum IV dicitur habita xiiii kal. ianuarias anno 1471; quae nota non potest significare « 19 Decembris 1470 », cum Sixtus IV electus sit summus pontifex m. augusto 1471.

3) Bulla Alexandri VI (electi et coronati m. augusto 1492), de qua ad nn. 906, 907, data anno 1499 XIII kal. Ian., simul dicitur data eius Pontificatus *anno Octauo* non Septimo. — Item Constitutio quaedam Sixti IV, extans post Summam Rosellam Baptistae Trovamalae de Salis impressam Novis, Norimbergae, Papiae, Venetiis annis 1484, 1488, 1489, 1495, 1499 (confer in GW nn. 3321, 3322, 3324-26), data est anno 1479 die tertio kal. Ianuarii Pontificatus nostri anno nono, hoc est a. 1479 non vero 1478.

4) Mariani de Genazano Oratio habita coram Innocentio VIII (qui electus est die 29 Augusti 1484) dominica 3ª Adventus (Hain 7553-7554) subscriptionem habet « Ab Incarnatione domini. Mcccclxxxvij. xiiij. (*sic pro* xvij.) kaleñ Ianuarias *Pont.* vero *Inno. Anno Quarto;* et revera a Burckardo (I p. 213) ad annum refertur 1487.

5) In editione operis vel opusculorum S. Athanasii *Contra haereticos et gentiles* emissa Vicentiae per Leonardum Achatem kal. Februarii 1482 (Hain 1905; GW 2760) inest cum epistola Petri Bruti ad Barnabam Celsanum, data quarto nonas decembres 1481, responsio eiusdem Celsani, quae data est Vicentiae quinto cal. ianuarias 1481.

6) Inter Lucubraciunculas Petri Schotti editas Argentinae a Martino Schotto sexto nonas octobres 1498 (Hain 14524) extant in folio num. XLV eius litterae ad Rodolphum Agricolam datae ad sextum ydus Decembres Anno. M.cccc.lxxxv, cum hac additione seu adnotatione: « Relatae per D. Thomam Vuolfium ad tercium kal. Ianuarias. M.cccc.lxxxv. narrantem virū p̄stantiſſimum morti concessisse »; et revera Rod. Agricola obiit a. 1485 (confer notitiam de eo in GW ante n. 483).

Proctor annum semper sumit absolute casu ablativo etiam in temporis notis, in quibus dies mensis simplicem anni numerum praecedit, ut in ultimo exemplo allato; confer eius *Preface,* 16.

114 **Abraham Ben-Ezra:** In Pentateuchum ... Neapel: ... [3. Maii 1488]. — Bl. 99 leer?

Folium 99. seu ultimum, vacuum iam dixit Ioh. Bern. De-Rossi, Annales hebraeo-typographici sec. XV, Parmae 1795, p. 58, et revera in exemplari Bibl. Casanatensis (Inc. 1190) vacuum est. Tum in eo tum in exemplari Bibl. Vaticanae (Ross. 1788; quod caret foliis 89, 99) folio 92 folium recisum respondet. — Fava 262.

119 **Abrégé** de la destruction de Troie. Paris: Michel Le Noir, 28. Ianuar 1494.

Nescio qua de causa nota temporis « Lan mil cccc.xciv le xxviii. iour de Iãuier » non sumpta sit hic more gallico, ut alibi factum est. Confer praesertim nn. 2297-99, 2447, 3047, 3151, 3280, 3301.

129 **Abstemius**, Laur.: De quibusdam locis obscuris. . . . Venedig: Bernardinus Benalius [nicht vor 1485].

Etiam Romae in Bibl. Vict. Em. (tria exemplaria) et in Vallicellana. — In epistola dedicatoria suarum Fabularum (Hecatomythii prioris) ad Octavianum Ubaldinum, quae primum impressae sunt a. 1495 (Hain 26; GW 126), dicit Abstemius dicasse se opus « De quibusdam locis obscuris » ad Guidum Ubaldum Urbini Ducem *superiori anno*. Quapropter praesens editio, quae certe est prima, ad a. 1494 probabiliter est referenda. Ad eumdem circiter annum, ob aliam rationem, refertur in BMC. (V p. 375). — Duae urbes sunt in Italia, Macerata nomine: altera (nobilior) Picena, altera Feltria; ex hac fuit Abstemius.

130-130ª **Abulkasim**: Liber servitoris de praeparatione medicinarum simplicium, lat. von Abraham Tortuosiensis. Hrsg. Simon a Cordo. (Copinger 3450, 4010.)

Simon a Cordo, idem ac Simon Ianuensis, vixit saec. XIII. Ei potius, quam Abrahamo Tortuosiensi, videtur tribuenda versio latina. Confer G. Tiraboschi, Storia letteraria d'Italia, Milano 1833, II p. 97; Daunou in Histoire littéraire de la France, XXI pp. 241-248. — Prima editio (Venetiis per Nicolaum Ienson 1471) extat etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 1958).

140 **Acciaiolus**, Don.: Expositio Ethicorum Aristotelis. Florenz: apud S. Iacobum de Ripoli 1478. — Sign: a^8 b^8 c^6 d^8 e^4 . . .

Sign. . . . d^4 d^4, non vero d^8, ex quatuor exemplaribus a me inspectis: Romae in Bibl. Corsiniana (53. G. 24) et in Vaticana (II. 107; Ross. 1075), Volaterris in Bibl. Guarnacci. — Volumen prostabat iam mense ianuario 1478, stilo communi; confer E. Nesi, Il Diario della Stamperia di Ripoli, Firenze 1903, p. 39.

145 **Accoltis**, Franc. de: De sententia interlocutoria. Siena . . .

Auctor non est Franciscus de *Accoltis* (de Aretio) sed Franciscus de *Acceptantibus* de Aretio, ex subscriptione, quae lineis 12-15 columnae ultimae ita se habet: « Explicit Tractatus. Que fit interlocutoria et que diffini‖tiua.

Editus a domino Francisco de acceptãtibus de aretio || utriuſq3 iuris doctore excellentiſſimo. tunc preſidente in ter||ra Cinguli Marchie Anco. || » Francisco de Acceptantibus inscribitur in variis tractatuum ad ius pertinentium collectionibus, ut ex. gr. in « Volumen octavum Tractatuum e variis iuris interpretibus collectorum » Lugduni 1549, f. 96 b, et in « Tractatus universi iuris » V, Venetiis 1584, f. 3 b. Primi huiusmodi erroris auctores fuere P. Marais et A. Dufresne de Saint-Léon in « Catalogue des incunables de la Bibliothèque Mazarine » (Paris 1893), in qua bibliotheca tractatus hic extat compactus (6° loco) cum quatuordecim aliis operibus iuridicis, quorum priora tria et undecimum Francisco de Accoltis tribuuntur (confer GW 157, 160, 163, 164).

Ut auctor non verus, sic titulus non integer. — Aliud exemplar Lucae in Bibl. Capitulari.

205-210 Adam. De creatione Adae.

Titulus totius opusculi: « Vita Adae et Evae », ut in BMC. IV pp. 88, 142, non autem « De creatione Adae », qui est pars tituli capituli primi; et revera titulum illum exhibent in fine editiones descriptae ad nn. 205, 206 (Hain 79), 208 (Hain 80), 209 (Copinger 25). — Harum secunda extat etiam Romae in Bibl. Vict. Em. (70. 6. B. 9[3]).

231 Adrianus Castellensis.

In notitia de hoc viro praemissa dicitur: *1492 Bischof von Hereford;* sed ad illam sedem electus est a. 1502. Confer: P. B. Gams, Series episcoporum Ecclesiae Catholicae, Ratisbonae 1873, p. 190; C. Eubel, Hierarchia catholica medii aevi, II, Monasterii 1914, p. 163.

232 Advogarius, P. B.: Prognostikon für das Iahr 1477, ... ital. in Versen von Antonio Cornazzano. [Ferrara 1477, ...] 4.° — Typen: got. (La Bibliofilia XVII. 362. 8.)

Exemplar Bibl. Universitatis Bononiensis, quod solum indicatur, est totum in 8°. Typus unicus, 2 (G 94-95) Severini Ferrariensis. *F. 1 a,* pro « illuſtriſſimum » est: « Illuſtriſſimum »; *f. 12 b,* pro « XXVii. februarii. MCCCCLXXVII. » est: « xxvii. februarii. mcccclxxvii. » — [a[8] b[4]].

245 **Advogarius**, P. B.: Prognostikon für das Iahr 1495, ital. [Venedig: Christophorus de Pensis (?)] — Type: 10. (Caronti 176.)

Typus huius editionis a 10 Christophori de Pensis differt in litteris L, Q, S, x; ꝛ vero numquam habet; confer Proctor 5252, nempe Claudiani Opera impressa a dicto typographo suo typo 10 anno 1500.

253 **Advogarius**, P. B.: Prognostikon für das Iahr 1498, ... ital. Type: got. (Caronti 178.)

Editio ferrariensis. Typus 2 (G 80-81) Laurentii de Rubeis, cui mixtae sunt litterae C, D minores verosim. ad typum eius 3 (G 63) pertinentes. *F. 1 a*, pro « Alo Illuſtriſſimo ... Her- || » est: (A³)lo Illuſtriſſimo ... Her ||. Litterae initiales ligno inc. duae: altera (A) simplex, altera (E) ornata.

269 **Aegidius** Corboliensis: De urinis ... Padua: Matthaeus Cerdonis, 12. Iuli 1483. — Lagen: [a^8-g^8 h^6 i^4]. gez: 1-40; meist Bl. 1-3 der Lage: Doppelblattzählung, das Mittelblatt: Blattzählung.

In scapis seu fasciculis 2, 4-7 numeris distincta sunt folia quinque priora, in 8 priora quatuor, in 9 priora tria, ita ut numeri officio signaturarum fungi videantur. — Extat etiam Venetiis in Bibl. Marciana.

310 **Aelianus** Tacticus: De instruendis aciebus. Rom: Eucharius Silber ... 1487.

Coniungendus erat in unam editionem saltem cum Vegetio (Hain 15913) et Frontino (Copinger 2593). Conferatur BMC. IV p. 107, et praecipue Audiffredus pp. 278-279. In bibliothecis romanis Casanatensi, Corsiniana, Vict. Em., Vaticana (Ross. 541) hi tres auctores iuncti inveniuntur, iisque accedit Modestus (Hain 11444).

333 **Aesopus**: Fabulae, lat. von Omnibonus Leonicenus. [Venedig: Christoph Valdarfer (?)] 4.° — (42 Bl. 26 Z. Type: 1. Copinger 115.)

Etiam Romae in Bibl. Corsiniana (49. E. 41[3]), quod exemplar, ut et Parmense, est totum in 8°. De exemplari Musei Britannici Copinger: 4°, sed Proctor (4138) et BMC. (V p. 185): 8°.

346 **Aesopus**: Fabulae, ital. von Facius Caffarellus. Cosenza: Octavianus Salomonius. — Type: 1.

Typus R 99 ad gothicum accedens, idem ac Haebleri 2, non eius typus 1 (grosse derbe gothische Textype), quem nullum puto. Lineis 13-14: Oc‖tauiano — Fabulae 63. [a[8] b[8] c[6] d[8] e[8] f[4]] *F. 9 a:* prompta agabare ſpeſſo cade dal ſuo ſtato || *F. 42 b vacat.*

383 **Aesopus** moralisatus. Mondovì: Dominicus de Vivaldis et filii, 16. November 1476. — Typen: got.

Typus unicus: G 137 (Haeb. 2). [a-c[8] d[6]] — *F. 1 a, post iconem xylogr.:* yheſus. || (U *flor.; 55×47*) T Iuuet ƈ profit: conatur || pagina preſens. || Dulc i aridēt fia picta iocis || ... *F. 9 a:* Turba fugit ſanos monitus uanoſq3 timores || ... *F. 30 a, l. 17:* ℂ Lucida ſors cecat. ceca uidere facit. || *Seq. colophon, qui expl.:* ... die xvi nouēb m cccclxxvi. || *F. 30 b vacat.*

395 **Aesopus** moralisatus. Florenz: Antonio Tubini, Lorenzo di Francesco und Andrea Girardengo ... 1500.

Verba subscriptionis *And. Ghyr.* indicant Andream *Ghirlandi*, non vero Girardengo. Confer Kristeller, Fl. W.: Introduction pp. xxi-xxii et Index of printers and publishers p. 182; V. E. Baroncelli, La Collezione Pistoiese Rossi Cassigoli nella R. Biblioteca Nazionale Centrale in Firenze, Pistoia 1918, p. 17. — Nullum typographum, agnomine Girardengo, aliunde scimus Florentiae saec. XV aliquid edidisse.

395ª **Aesopus** moralisatus. ... Rom: Iohannes Philippus de Lignamine, 6. November 1473.

Descriptio manca et dubitanter data, nullo exemplari indicato. Attamen haec editio extat Romae in Bibl. Vict. Em. (70. 6. F. 15) et accurate descripta est in « Biblioteche governative italiane. Regole per la compilazione del Catalogo alfabetico », Roma 1922, p. 69. — [a^8-c^8].

396 **Aesopus** moralisatus ... Messina: Heinrich Alding [um 1474].

Henricum Alding ante 5 Iulii 1476, quo Neapoli impressit, Messanae aliquid edidisse nullo documento constat, cum editio italica Vitae et transitus b. Hieronymi anni 1473 ex editione vera anni 1478 ficta sit et testimonium Ioh. Petri Apuli adductum ad illud demonstrandum nihil probet. Iuvat hoc testimonium referre, extans in libro rarissimo « Constitutiones regni Siciliae. Messanae apud Andream de Bruges 1497 », f. 162 a: « Quum primum ad istud opus [Constitutionum] iam sunt anni sex et viginti ... impressor Henricus nomine cum operariis ab urbe Roma Cathinam venit allectus magna spe lucri (bene ratus si fata iuvissent et vota complessent) Messanam divertit territus tanto chao; quas enim eo loci leges indigestas repererat, putabat hic fortasse habere compactas; sed necubi valuit ternas, quinasve ad summum perscrutari sanctiones; nam et ii apud quos diverso iure aliquam esse copiam legum fama erat, continebant avarius pecunia ». Confer: G. Salvo-Cozzo, Sulla quistione del primato della stampa tra Palermo e Messina Osservazioni, Palermo 1874, pp. 5-21; F. Cerroti, D'un'antica stampa della « Vita di San Girolamo » fatta in Messina (Il Bibliofilo. A. 1°, Firenze 1880, pp. 71-74); Reichling, V pp. 141-142; Fava e Bresciano, op. cit., I pp. 81-84.

397 **Aesopus** moralisatus ... Rom: Wendelinus de Wila, 6. Iuli 1475. — Lagen: [a^8 b^{12}].

Etiam in Bibl. Vaticana (Chig. X. IV. 10380). [a^8 b^6 c^6].

432-434 **Aesopus** moralisatus ... Venedig: Manfredus de Bonellis,

31. Ianuar 1491, 15. Februar 1491, 17. August 1493. — 67 Holzschnitte.

Figurae ligno inc. 66, una in fronte, reliquae pro fabulis, quae vere sunt 65, cum dictus sit fabula prima prologus isque figuram non habeat. Idem numerus deducitur ex Essling (360-362). — Extant Romae: primae editionis duo exemplaria, alterum non integrum in Bibl. Angelica, alterum integrum in Corsiniana (51. E. 54); secundae, unum, integrum, in Vaticana (Chig. E. I. 2326); tertiae, duo alia exemplaria, sed non integra ut Casanatense (Inc. 518 a), alterum in Corsiniana, alterum in Vaticana.

435 **Aesopus** moralisatus ... Bologna: Hercules de Nanis, 22. Februar 1494. — Ein Holzschnitt.

Figurae ligno inc. 65 pro fabulis, alia in prima pagina Aesopum repraesentans. — *Lin. 7:* Aeſophi; *l. 21:* Mcccclxxxxiiii.

437 **Aesopus** moralisatus ... Venedig: Manfredus de Bonellis, 27. Iuni 1497. — 65 Holzschnitte. — *Tit: Leiste. Darin:* Eſopo Hiſtoriado. *Tit. statt* Eſopo Hiſtoriado. *auch* ℂ ESOPO HISTORIADO. (Essling.)

Figurae ligno inc. 66: una pro quaque ex 65 fabulis, una in fronte; ex exemplari Bibl. Vaticanae (Ross. 167). Idem numerus constat ex Essling (363); qui dat hunc solum titulum « Aesopo Historiado ». Iuxta eumdem (364) titulus « ℂ ESOPO HISTORIADO. » pertinet ad editionem peractam a Manfredo de Bonellis die 25 februarii 1502.

437[a] **Aesopus** moralisatus ... [Venedig, um 1500 (?)] 4.° — (80 Bl. Sign: A^8-K^8. 30 Z. ...) 65 Holzschnitte.

Iuxta exemplar a me iam inspectum apud Attilium Nardecchia bibliopolam romanum: 8.° Figurae, computata quae est sub titulo, 66. Eumdem numerum dat Essling (375).

441 **Aesopus**: Vita nach Rinucius und moralisatus ... Neapel [Germani fidelissimi für] Francesco del Tuppo, 13. Februar 1485. 30-40 Z. — Rom *B Cors.*

Typographus forte ipse Franciscus de Tuppo potius quam Germani fidelissimi. Lineae 39, 40, 38. — In Bibl. Corsiniana haec editio non extat, sed aquilana ei similis. Tria exemplaria in Vaticana: duo (III. 190; Ross. 78) tantum foliis vacuis (1, 44, 168) destituta, tertium (Ross. 2176), praeterquam vacuis, etiam foliis 2, 45, 91, 157, 167.

442 **Aesopus**: Vita nach Rinucius und moralisatus ... Aquila: Eusanius de Stella, Iohannes Picardus und Louis de Masson, ult. Maii 1493.

Folium 44 vacat. — Huius rarissimae editionis extat exemplar etiam in Bibl. Corsiniana, quod tamen 12 foliis est mutilum (1, 2, 8, 149, 154, 161-163, 165-168). In eo ante fabulas pro «PROTHESIS COMPARATIVA» legitur « PROTESTSA COMPARAIIVA ».

445 **Aesopus**: Vita nach Rinucius, lat. und ital. ... Venedig: Manfredus de Bonellis, 27. März 1492. — 24 Holzschnitte.

Etiam Romae in Bibl. Casanatensi (Inc. 1784), in Corsiniana (51. E. 55) et in Vaticana (Chig. E. I. 2326[1]), in quo tamen exemplari (integro) insunt figurae 23, cum sub titulo nulla figura sit. Apud Essling (611), ubi indicatur tantum exemplar Bibl. Marcianae (idem verosim. ac illud, ex quo Reichling hanc editionem descripsit), titulus cum figura extare dicitur in folio 1 a, folium 1 b vacuum esse.

463 **Agenda** Herbipolensis. ... Würzburg: Georg Reyser [nicht vor 2. Iuni 1482.]

Romae etiam in Bibl. Angelica (Inc. 699). Duo exemplaria in Vaticana, quorum in uno (II. 52[2]) tres postremae lineae desunt, ita ut folium 103 b habeat tantum lineas 17.

477 **Agenda** Wormatiensis. [Speyer: Peter Drach, um 1500] 4.° — Sign: a^8-g^8 i^{12}. (Reichling 369.)

Exemplar etiam in Bibl. Vaticana (IV. 584), quod tamen quoad 16 folia est in 2°. — Sign. a^8-h^8 i^{12}.

520 **Albericus** de Maletis: De testibus. Mailand [... für] Petrus Antonius de Castelliono, 25. Februar 1494. — 16 Bl. Sign: a^6 b^6 c^4.

Folia 18, sign. a^6-c^6; iuxta exemplar quod extat Romae in Bibl. Alexandrina (Inc. 536), et ipsum registrum.

570 **Alberti,** Ioh. Michael: De omnibus ingeniis augendae memoriae. Bologna: Franciscus dictus Plato de Benedictis, 24. Ianuar 1491.

Auctor in notitia de eo praemissa dicitur *aus Carrara;* attamen fuit patria Bergomas, agnomine non Alberti sed Carrariensis vel potius Carrara, atque Albertum tertium nomen habuit, ita ut sub littera C esset recensendus. Confer A. Zeno, Dissertazioni Vossiane, II, Venezia 1753, pp. 27-31; B. Vaerini in « Archivio Veneto » XI, Venezia 1876, pp. 102-123. — Editio indicata extat Florentiae in Bibl. Riccardiana, Romae etiam in Casanatensi et Vaticana (duo exemplaria).

572-575 **Alberti,** Leone Batt.: Ippolito Buondelmonti e Dianora de Bardi. ...

Poemation « O somma sapienza, o vero dio » historiam enarrans Hippolyti Buondelmonti et Dianorae de Bardis, quod hic tribuitur Leoni Baptistae Alberti, absque dubio eius non est, sed alicuius poetae popularis. Vide: G. Mancini, Vita di L. B. Alberti, Firenze 1911, pp. 79-80; Storia letteraria d'Italia. Vittorio Rossi: Il Quattrocento, Milano Vallardi, p. 172.

579 **Alberti,** Leone Batt.: De re aedificatoria. ... Florenz: Nicolaus Laurentii, IV. Kal. Ian. ... 1485.

Ex duabus subscriptionibus adductis neutra omnino convenit cum sub-

scriptione ab Hain (*419) relata. — Inspexi in Bibl. Vaticana huius editionis exemplaria sex, quorum tria primam, tria alteram subscriptionem exhibent. Haec ab illis differunt non solum in foliis 203 b et 204 a, sed in quavis pagina ultimi fasciculi.

581 **Albertus** Magnus: De abundantia exemplorum. [Ulm: ... nicht nach 20. Mai 1481.] (Hain 484.)

Nota temporis fideliter data est ex BMC. II p. 528, ubi falso est deducta ex hac adnotatione ms. apposita exemplari ibidem descripto « Comperaui hũ librũ ... In dilling[en] In vigilia Corporis Cristi Anno ꝛc. lxxxj^{mo} », cum vigilia Festi Corporis Christi a. 1481 fuerit die 20 Iunii. Quapropter: *non post* (quinimo sine dubio *ante*) *20 Iunii* 1481. — Extat etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 878).

587 **Albertus** Magnus: De animalibus. Rom: Simon Chardella, 2. April 1478. — 391 Bl. Lagen: [a^{8} ... r^{8} s^{11} ...]

Totius editionis folia sunt 392, fasciculorum 17 et 18 [r, s] dena. Utrumque constat ex exemplari Bibl. Vaticanae II. 398 atque ex exemplari Musei Britannici (BMC. IV p. 75); primum, etiam ex Copinger (I p. 11), Pellechet (339), Reichling (IV p. 105); alterum, etiam ex quatuor aliis exemplaribus servatis in bibliothecis romanis (Casan. 134, 692; Vatic., Ross. 1076; Vict. Em. 70. 1. B. 7), necnon ex registro et contextu.

594 **Albertus** Magnus: De caelo et mundo. ... Venedig: Iohannes et Gregorius de Gregoriis, 18. November 1490. — Sign: a^{8} ... K^{8}. Typen: 16, 17, 24*.

Typis indicatis alius addendus videtur, simillimus quidem typo 16 eiusdemque fere mensurae, sed non idem, adhibitus pro fasciculis b, d, f, h et maxima parte ultimi. Hic in exemplaribus Bibl. Corsinianae et Vallicellanae et duobus Vaticanae signatus est littera k non K.

608 **Albertus** Magnus: Compendium theologicae veritatis. [Lyon: Guillaume Balsarin, um 1490] — Typen: 1, 2, 4. (Copinger 160.)

In exemplari Bibl. Vaticanae (IV. 53) typus 2 (G 110) nusquam occurrit. Proctor 8581: Types 1, 4. — In lineis 16, 20 pro numeris 191, 192 imprimendi erant 199, 200.

612 **Albertus** Magnus: Enarrationes in evangelium Iohannis. [Köln: Iohann Guldenschaff, um 1478] — 362 Bl. (Hain *459).

Iuxta Pellechet (295) non folia 362 sed 374, quorum 12 postrema tabulam continent. Haec deest etiam in exemplari Bibl. Vaticanae (Ross. 2133). Exemplar A 1210 Bibl. Nationalis Parisiensis, cui fortasse inest tabula, dicitur emptum a. 1480.

669 **Albertus** Magnus: Liber aggregationis, ital. Bologna: Bazalerius de Bazaleriis, 10. Iuli 1494. — Sign. Typen: rom.

Haec rarissima editio, cuius nullum exemplar indicatur, extat in Bibl. Corsiniana (51. B. 23). — a^4-d^4. 36 ll. typi duo: alter romanus pro textu (Haeb. 3), alter gothicus pro titulo Haeblero ignotus, mm. 130.

677 **Albertus** Magnus: Logica. ... Venedig: Iohannes et Gregorius de Gregoriis, 15. Iuni — 27. September 1494. — 332 Bl. (Bl. 332 leer.)

Volaterris in Bibl. Guarnacci servatur exemplar huius editionis habens 333 folia impressa, additis duobus non signatis (quae mutuo respondent) continentibus Nicoletti Verniae epistolam dedicatoriam ad novum cardinalem Dominicum Grimanum et eius Quaestionem de medio potissimae demonstrationis.

679 **Albertus** Magnus: Mariale. [Basel: Michael Wenssler, . . .]. Lagen: [a^{10}-k^{10} l^8 m^2 n^{10}-u^{10}]. (Hain 462.)

Etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 1300). — Fasciculi 19 [a-t], unusquisque decem foliorum, ut in BMC. III p. 721. Fasciculus 11 [l] non potest esse 8 tantum foliorum, cum folium 4 expliciat in parte capituli 175, et folium ei respondens incipiat in extrema parte capituli 177.

687 **Albertus** Magnus: De mineralibus. Pavia: Christophorus de Canibus, 18. Iuni 1491. 2.°

Romae etiam in Bibl. Vaticana (III. 136). Tam huius quam Angelicae exemplar sunt in 2° et in 4°, imo maiori ex parte in 4°. Pellechet 337: in 4°.

692 **Albertus** Magnus: De mirabilibus mundi. [Venedig: Wendelin von Speyer, um 1473]. — Sign: . . . Type: 2. (Pellechet 365.)

Typus 2 (G 99) Vindelini de Spira adhibitus ab eo est annis 1472-1473, postea ad Iohannem de Colonia et Iohannem Manthen transiit. Cum editio signaturas habeat, probabilius anno 1473 posterior est et ad hos typographos potius quam ad illum pertinet. — Etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 1668^3).

707 **Albertus** Magnus: Paradisus animae Köln: Heinrich Quentell, 20. Iuli. 1498. — Sign: A^8 . . . E^4 i^6.

In sexto fasciculo signatura, quae deberet esse F, non est impressa; tantum in prioribus quatuor foliis sunt numeri i. ij iij. iiij. BMC. I p. 288: $[F]^6$. — Extat et in Bibl. Vaticana (Ross. 168).

708 **Albertus** Magnus: Philosophia pauperum. . . . [Toulouse: Heinrich Mayer für] Iohann Schilling (Solidi) [um 1480]. — Typen: 3, 4, 5. (Reichling 9. Pellechet 328.)

Etiam Romae, in Bibl. Alexandrina (Inc. 126). — Duo typi, non tres, nempe G 69 (M^{19}), G c. 140 (M^{18}), qui videntur iidem esse ac 2us et 4us Io-

hannis Solidi, Viennae adhibiti ; hinc puto hanc editionem viennensem anni c. 1478, non tolosanam. Ex editionibus Henrici Mayer adhuc cognitis prima editio cum nota temporis est anni 1484 ; iuxta Proctor autem (p. 633) videtur Iohannes Solidi obiisse a. 1479.

712 Albertus Magnus : Philosophia pauperum. ... Brescia : Baptista de Farfengo, 13. Iuni 1493. — Type : 4.

Praeter typum 4 occurrit (pro titulo operis, et pro verbo « Phificorum » in superioribus marginibus foliorum 2-11) typus 1. — Etiam Romae in Bibl. Casanatensi, Corsiniana, Vaticana.

717 Albertus Magnus : Physica. Venedig : Iohannes et Gregorius de Gregoriis, 31. Ianuar $14\frac{94}{95}$.

Ex verbis quae titulum sequuntur « Habes ... hoc in uolumine & librum de auditu phifico & reliqua totius philofophie naturalis opera a diuo Alberto magno ... digefta » patet hanc esse partem editionis. Caeterae descriptae sunt ad nn. 595 (Hain 512), 613 (Hain 517), 685 (Hain 514), 688 (Hain 522 b). Simul iunctae extant omnes Romae in Bibl. Vict. Em. (70. 7. F. 18), priores quatuor in Vaticana (BBB. V. 3), priores tres et quinta in Corsiniana (53. D. 9).

762 Albertus Magnus : Secreta mulierum ... [Perugia : Iohann Vydenast und Genossen, um 1477] (2.° 54 Bl. Sign : a^8-f^8 g^6. 2 Sp. 39 Z.) Typen : 3, 4. — London **Br. M.*

Alterum exemplar in Bibl. Vaticana (II. 112^3). — Typus maior semiromanus, minor romanus, uterque cum maiusculis gothicis, et eiusdem mensurae (mm. 102-103). — Clamantes seu custodes in medio et in fine fasciculorum (Mittelblatt-und Lagenkustoden).

784 Albertus de Padua : Expositio evangeliorum ... Venedig : Adam von Rottweil und Andreas Corvus, VIII. Kal. Ian. 1476.

Quinque exemplaria in Bibl. Vaticana ; unum ex iis (Ross. 56) a re-

liquis (quae conveniunt cum descriptione in GW data) differt in foliis 1-4, 7-10, 11, 14, 17, 20. Habet ex. gr.: *f. 1, l. 1:* ... expoſitõnis eua‧ || *et l. 4:* ... Auguſtini ‖ ; *f. 11:* ad differentiã ...

806 **Albinus** Platonicus: Disciplinarum Platonis epitome. ... 24. November 1472. — 24 Bl. Lagen: [a^{10} b^{10} c^{4}].

Ex exemplari Bibl. Vaticanae (Ross. 1925), in quo folia 22, 23 mutuo non respondent, folia exemplaris integri non sunt 24 sed 26, quorum tria ultima vacua. BMC. II p. 412: 30 leaves, 1 and 24-30 blank; tamen cum folia, quae in exemplari ibidem descripto sunt 24-27, nullo officio fungantur, ea ad editionis integritatem non puto necessaria.

809 **Albornoz**, Aegidius: Liber constitutionum Sanctae Matris Ecclesiae. Mit Zusätzen bis 1466. Iesi: Federicus de Comitibus, 4. Oktober 1473. — 144 Bl. Lagen: [a^{10}-h^{10} ... p^{6}].

Numeri signaturis appositi dant 136 folia, cum primus fasciculus foliorum octo tabulam continens non sit indicatus. Fol. 102 est vacuum. — Constitutiones Aegidianae (editae a. 1357) referuntur ad provincias omnes et terras in Italia romanae Ecclesiae subiectas, sed ex additis complures ad Marchiam Anconitanam exclusive; ex quo factum est, ut liber notior sit sub titulo « Constitutiones Marchiae Anconitanae » initio tabulae expresso et ei dato communiter in editionibus posterioribus. Haec prima editio extat etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 271), Maceratae in Bibl. Civica Borgetti. De ea et perusina sequenti a. 1481 (quae invenitur Romae et in Casanatensi et in Vaticana, Lucae in Capitulari, Perusiae in Civica) conferri potest F. Raffaelli, Le Constitutiones Marchiae Anconitanae bibliotecnicamente descritte in tutte le loro edizioni. Foligno 1885.

840 **Albumasar**: Introductorium in astronomiam ... Augsburg: Erhard Ratdolt, VII. Id. Febr. 1489. — Typen: 4, 8, 9.

Iis typis addendus erat alius extans in diagrammate folii 44 a. Ad n. 836 in descriptione alius editionis (Hain 611), ubi in folio 46 b idem omnino diagramma occurrit, typus hic non est omissus, et dictus est 10. — Tria exemplaria in Bibl. Vaticana.

844 Alchabitius: Libellus isagogicus ... Venedig: Erhard Ratdolt 1485. — Typen: 2, 6, 8, 9.

Typi absque dubio sunt quinque, non quatuor. Quinque distinguunt G. Redgrave (Erhard Ratdolt and his work at Venice, London 1894, n. 55) et Proctor; totidem et eosdem BMC. (V pp. 290-291), nempe 4, 6, 8, 9, 10. Typus 10 extat in primo diagrammate; 4, et non 2, videtur esse qui in diagrammate tertio (f. 9 b). — Cum liber impressus dicatur imperante Iohanne Mocenico Venetiarum duce, hic autem de vita functus sit die 14 Novembris 1485, editio die 14 vel saltem 15 Novembris anterior est. — Romae etiam in Bibl. Vaticana et Vict. Em.

845 Alchabitius: Libellus isagogicus ... Venedig: Iohannes et Gregorius de Gregoriis, 26. Iuli 1491. — Type: 11.

In folio 7 b, in diagrammate, adhibiti sunt duo typi gothici, maior mm. 80 (M^{88}) qui non videtur idem ac Haeb. 25, minor mm. c. 70. — Tria exemplaria in Bibl. Vaticana, quorum duo finiunt ut in GW primo loco, unum (IV. 546^1) ut in GW secundo loco (si excipias quod verbis « triticum debet esse charum » incipit linea 9). Hoc habet folia 3-6, 75, 76, 81, 82 diverso modo composita et impressa typo maiori (R 82-83; Haeb. 6).

862 Alexander Benedictus: Collectiones medicinae. [Venedig: Iohannes et Gregorius de Gregoriis, um 1493]. — Type: 39. (Hain 806.)

Benedictus, Alexander *non*: **Alexander** Benedictus. Recte in BMC. Typus 23 potius quam 39. — Etiam in Bibl. Vaticana (IV. 530^4).

870 Alexander de Hales: Summa, P. 3. (Super tertium sententiarum). Venedig: Iohann von Köln und Iohann Manthen 1475. Typen: 3, 6.

Folia 8 postrema (tabula et registrum) expressa sunt typo 9. — Romae etiam in Bibl. Casanatensi et in Corsiniana; quinque exemplaria in Vaticana.

873 **Alexander** Magnus. Historia Alexandri Magni, ... [Köln: Drucker des Dictys, um 1472] (4°. 72 Bl. ... 27 Z. Hain 778).

In nonnullis exemplaribus textus folii 17 b excusus est in folio 24 b et textus folii 24 b in folio 17 b; duo folia tamen in altera tantum parte et eodem charactere impressa, eosdem textus exhibentia, addita fuere, quae adhaerendo locis erratis errorem tegerent et nullum facerent. Id apparet ex Mss. Ottob. lat. 1033 et Ross. 659 Bibl. Vaticanae. — Textus recusi quoad compositionem typographicam cum primigeniis non omnino conveniunt.

877ª **Alexander** Magnus. Historia Alexandri Magni, ... Rom: Stephan Plannck 1490. 4°. — Assemani S. 288. — Rom *B Chig*.

Editio, ut videtur, nulla. Historia Alexandri Magni, in cuius subscriptione nomen Stephani Plannck occurrat, numquam extitit in Chigiana bibliotheca. Quae a Stephano Evodio Assemani in suo « Catalogo della Biblioteca Chigiana » (edito a. 1764) loco cit. indicatur, non est alia ab impressa sine typographi nota a. 1490 die 16 Novembris descripta sub num. sequenti, ab eo temere Stephano Plannck tributa. Ab Assemani recentiores bibliographi directe vel indirecte acceperunt.

921 **Alexander VI.**, Papst: Regulae cancellariae (27. August 1492, ... 26. Ianuar $14\frac{95}{96}$). [Rom: Stephan Plannck, ...] 4°. Type: 9.

Extat in Bibl. Casanatensi (Inc. 1970) fasciculus duorum foliorum in 4°, non signatus, eodem typo 9 Stephani Plannck impressus, qui continet quatuor Regulas seu Constitutiones Cancellariae Alexandri VI. *1ª tit. habet:* ℂ Familiares Cardinaliū in palatio ƈ epoꝝ ac prelatoꝝ domeſticoꝝ necnō || familiariū Referendariorūqꝫ reputent veri familiares. || *Expl. f. 1 a, l. 36:* ℂ Octaua Martii Anno ab incarnatiōe. M.cccc.xcvj. || *F. 2 a, l. 30,* post 2ªm et 3ªm regulam, quae nulla nota temporis clauduntur, *tit. 4ae:* ℂ De fulminatione proceſſuū prime ƈ ſecunde expeditio-||nis expectatiuarū per cameram apoſtolicam faciend || ; *cuius in fine (f. 2 b, l. 39):* ℂ Ultima Aprilis ab incarnatiōe. M.cccc.xcvj. || — Vel haec folia ad hanc editionem pertinent (confer descriptionem editionis antuerpiensis datam ad n. 923) vel sola integram editionem constituunt in GW addendam.

932 Alexander puer Senensis. Novella di Alessandro.

Ex editionis initio « Incomincia la nouella di meſſer Alexandro di ſena » et ex eiusdem fine « Finita la nouella de meſſer Alexandro da Sena » puto Alexandrum illum, sive fabulae est argumentum, ut in GW statuitur, sive est auctor, eumdem non esse ac Alexandrum puerum senensem. Verbum *misser, messer* parum *puero* convenire videtur. Apud Pellechet invenitur haec editio sub « Alexander De Senis », qui distinguitur ab « Alexander puer Senensis » sub quo ponitur editio praecedens (GW 931).

940 Alexander de Villa Dei: Doctrinale. [Venedig: Iohann und Wendelin von Speyer, um 1470] 2°. Type: 1. Copinger 241. Pellechet 461.

Alterum exemplar illudque integrum in Bibl. Corsiniana (54. D. 26), quod est totum in 4°. Potius, ut apud Copinger et Pellechet: [Venetiis, Vindelinus de Spira]. Cum typus exhibeat initio verborum littera v gothica, editio verisim. ad a. 1473 est referenda. — [a^8-e^8 f^6]. Custodes in fine foliorum 4, 9-11, 18, 19, 25-27, 34-36, 42.

942 Alexander de Villa Dei: Doctrinale. [Venedig (?), um 1473 (?)] 2°. 50 Bl. (27 Z. Type: rom. Copinger 240.)

Exemplar Bibl. Casanatensis (Inc. 580), quod solum indicatur, est totum in 4°; constat autem ex 51 foliis, quorum primum est vacuum, carens ultimo verisim. vacuo. — [a^{10}-d^{10} e^{12}]. Mutinae, Iohannes Vurster, c. 1475; typus 2.

942ª Alexander de Villa Dei: Doctrinale. Venedig 1473. 2°.

Vide supra (p. 2, n. 4).

950 Alexander de Villa Dei: Doctrinale. [Perugia: Iohann Vydenast und Genossen, um 1476] 4°. 50 Bl. Lagen: [a^{10}-e^{10}]. 28 Z. Type: 1.

Extat exemplar in Bibl. Vaticana (Ross. 148). Caret folio 1° (certe vacuo) sed nullo folio in textu, ut mihi constitit ex accurata collatione instituta

cum exemplari integro alius editionis saec. XV et cum editione quam dedit D. Reichling a. 1893 ; habet tamen fasciculum ultimum octo foliorum, et 47 folia (tot quot huic editioni tribuit Copinger, 247). Totum est in 8°. — Lineae 29 in foliis 42-47 et 48 a. Typus : R 109 Q/u (Haeb. 1°). — *Fol. 11 a (Lage b) inc. vere :* Queda3 ſunt opera ſolis maribus adhibenda || *non* Dat terni preſens ferrem [*sic*] ſotium ſibi iungens || , *quod est initium folii 20.*

996 Alexander de Villa Dei : Doctrinale. ... Bologna : Franciscus dictus Plato de Benedictis, 25. Mai 1486. — Typen : rom.

Typi duo, gothici, alter mm. 101 (Haeb. 3) pro textu, alter mm. 84-85 (Haeb. 7) pro commentario.

997 Alexander de Villa Dei : Doctrinale. ... Venedig : Petrus de Piasiis, 4. Iuli 1486. — Bl. 1 leer.

Apud Essling I p. 293 refertur exemplar huius editionis habens in f. 1 a figuram ligno inc. et intra eam titulum 4 lineis, impressum charactere gothico mm. circiter 133 (Haeb. 4*), in f. 1 b autem quatuor disticha latina. — Figura, absque ornamentis quae eam circumdant, invenitur etiam in « Pansa Paulo, Egloga intitulata phyligenia. Papiae auspiciis Bernardini Garaldi saturnalibus. cccccx. quarto Nonas Martii. 8° ».

999 Alexander de Villa Dei : Doctrinale. ... Venedig : Franciscus dictus Plato de Benedictis [vor 1487]. (Reichling 13.)

Si Franciscus de Benedictis huius venetae impressionis auctor idem est ac Franciscus dictus Plato de Benedictis bononiensis, editio haec ante 25 Maii 1486 peracta putari debet, i. e. ante editionem bononiensem eiusdem typographi descriptam in GW ad n. 996 ; Platonem enim de Benedictis ab ea die ad mortem nullibi praeterquam Bononiae typographum egisse ex eius editionibus apparet. Reichling, ad eumdem hanc editionem referens, censet eam anni c. 1480, quod est improbabile, cum *Plato stampator bononiensis* quamdam Grammaticam impresserit Bononiae a. 1482 die 2 Martii (Bononiae in Bibl. Universitatis, Aula Mss. 99), a. 1483-1485 nihil, quod

sciatur, Bononiae ediderit, a. 1483 teste Lud. Frati (Rivista delle Biblioteche, VI, Roma 1895, p. 86) Venetiis excuderit Dionis Chrysostomi Orationem de regno.

1003 Alexander de Villa Dei: Doctrinale. ... Venedig: Bernardinus Benalius, 7. Mai 1487. — Sign: A-H. Typen: got.

Ex exemplari Bibl. Casanatensis (Inc. 1266 a): sign.: A^8-C^8 D^6-F^6 G^8 H^8; typi: G 64 (Haeb. 2*), G 93 (Haeb. 4).

1009 Alexander de Villa Dei: Doctrinale. ... Venedig: Guglielmus de Cereto, 3. Februar 1488. — 98 Bl. Sig: a^8-m^8 n^2.

Ex Essling (323): folia 100 (1, 99, 100 vacua); sign. a^8-k^8 L^8 m^8 n^4. Ultimum fasciculum esse quatuor foliorum confirmatur ex eo quod eius secundum folium (f. 98) signetur n 2, in praecedentibus autem fasciculis signaturae ultra medietatem fasciculi non excurrant; insuper ex duobus exemplaribus romanis citatis, Corsiniano (53. B. 15), Vaticano (Prop. III. 71), cum in iis folia 97 et 98 mutuo non respondeant. Neque obstat quod in registro desit initium folii 98; in eo enim dantur tantum initia foliorum imparium. — *F. 1 vacat. F. 2 a* (*c. sign.* a 2) *ornamento xylogr. circumd.:* Opus ... pueroχ. || ... *F. 98* (*sign.* n 2) *b, post subscriptionem, registrum:* Prima vacat || *deinde* (*3 coll.*), *col. 1:* a conſtrue || b Faciunt || ... *Expl. sub 2ª col., l. 13:* n Inque ||

1029 Alexander de Villa Dei: Doctrinale. ... Brescia: Iacobus Britannicus, 26. August 1500. — 82 Bl. Sign: a^8-g^8 h^4 i^8-l^8. Typen: got. u. rom., 2 Grössen.

Numeri signaturis appositi dant 84 folia. Vere haec sunt 82, sed signaturae a^8-i^8 k^6 l^4, ut etiam ex registro patet, quod (f. 82 a, l. 45) ita se habet: a b c d e f g h i k l Omnes ſunt quaterni preter k qui eſt ternus l duernus. || Typus nullus romanus; tres gothici: mm. 112 (Haeb. 8) pro textu, mm. 53 (M^{51}) pro commentario, mm. c. 160 (Haeb. 10) pro titulo. Litterae initiales floridae, ligno inc. Notae marginales. — Substituenda in subiecta descriptione: *l. 2* pue- || *l. 3* (S)Cribere *l. 7* lepus *l. 8* leporis *l. 13* 2 *l. 15* fũ || 2 *l. 16* ciuis ciuitate *l. 17* M.ccccc. — *F. 82 b vacat.*

1042 Alexander de Villa Dei: Doctrinale. ... [Saluzzo] Iohannes Fabri, 31. Iuli 1479. 4°. — Saint-Malo *B Mun.* (Bl. 1 u. 88 fehlen).

Iacobus Manzoni, qui in « Annali tipografici torinesi del secolo XV » (Miscellanea di storia italiana, IV, Torino 1863, pp. 265-269) putat hunc librum Taurini impressum, affirmat eum non esse in 4° sed in folio. Exemplar bibliothecae urbis Saint-Malo iuxta Pellechet (4726) praeterquam folio 88 mutilum est folio secundo, non primo.

1252 Alexis, Guillaume: Le martyrologe des fausses langues. Paris: Iean Tréperel, 3. August 1493. — 24 Bl. Sign: a^8-c^8. Rom *B Vat.* (3 l. fehlen).

Exemplar Bibl. Vaticanae (Mss. Reg. lat. 1389, ff. 155-175) constat ex 21 foliis (omnibus impressis), caret folio 1° forte non vacuo, sed quoad textum integrum videtur. Ex contextu signatura b habet sex folia, non octo. Pellechet (510) et Copinger (3906): 22 ff.

1258 Alfons X. der Weise: Tabulae astronomicae. ... Venedig: Iohann Hamann, pridie Kal. Nov. 1492. — Typen: 4, 5 mit 6 gemischt, 7, 14.

Octo exemplaria in bibliothecis romanis, nempe, praeter duo indicata, unum in Casanatensi, unum in Corsiniana, quatuor in Vaticana. Ex his omnibus quod in Vaticana signatur IV. 521 exhibet in toto fasciculo a et in quatuor foliis exterioribus fasciculorum b, e, g (20 foliis) pro typo 5 (G 70, M^{87}) typum 10 (G 73, M^{49}).

1283 Allegrezze di Maria, Sette. [Florenz: Apud S. Iacobum de Ripoli, vor 28. Iuni 1479] Fossi III. XII. XXXII. Rom *B Cas (?).* — Ergänze in Nr 1283 (Beilage zu Band II, 7): 8°. Typen: rom. Init. Holzschnitte. Reichling 620. Rom *B Cas.*

Confundi nequit editio Bibl. Casanatensis (Inc. 1624) a Reichling descripta cum libello « Le sette allegrezze », quem ex Diario typographiae Ripulensis scimus ex eadem prodiisse ante 28 Iunii 1479. Typus (R 110 Q/u),

qui est unicus, et littera initialis florida (22×22) non sunt ex notis illius typographiae, figurae autem ligno inc. in libris Florentiae impressis serius apparent, ita ut liber primus florentinus, qui et notam temporis et eas exhibeat, sit anni 1490 (D. Cavalca, Specchio di croce, Hain 4787 ; confer Kristeller, Fl. W., Introduction p. V). Sed editio ne florentina quidem videtur, et ex stilo primae figurae putanda est potius neapolitana vel romana, insuper probabilius ad saec. XVI pertinet. — Est in 4°, non in 8°, et *fol. 4 a, ll. 10-11* habet: ... con lianza || Le fette allegreze ... — Figurae sunt 8.

1553 Almeida, Ferdinandus de: Oratio ad Alexandrum VI. papam. [Rom: ... 1493?]

Haec oratio est habita post diem 19 Iulii 1493, qua auctor ad episcopatum Ceutensem electus est (confer Eubel, op. cit.), verosim. ante 18 Octobris eiusdem anni, cum nulla eius mentio inveniatur apud Ioh. Burckardum, huius autem Diarium in medio anno 1493 interruptum transeat a die 29 Iunii ad 18 Octobris.

1584 Altobello ed il Re Troiano suo fratello. Venedig: Gabriel de Grassis, 10. Dezember 1481. — Sign: a^8-t^8. Florenz *BN* (letztes Bl. fehlt).

Sign. a^8-i^8 K^8 l^8-l^8 t^6 [v^2]. Sign. t sex foliis constare ex ipso Registro patet. Exemplar Bibl. Nationalis Florentinae caret etiam foliis 17 et 24. — *Inc.:* IESVS || In comentia ...

1597 S. Ambrosii vita, ital. ... Mailand ... 21. September 1492.

Omissa est post hunc numerum eiusdem Vitae editio impressa Mediolani per Philippum de Mantegatiis a. 1494 d. 17 Iulii, descripta a Reichling ad n. 1668 (VI p. 3), cuius exemplum extat etiam in Bibl. Vaticana.

1605 Ambrosius, S.: Hexameron ... Davor: Paulinus Nolanus: Vita S. Ambrosii. Hrsg. Masellus Venia. [... nicht vor 1475]. (Hain 902, 904. Pellechet 587.)

Ex titulo « eremitariae religionis s. Augustini generali vicario », quo a Masello Venia Ambrosius Coranus honestatur, deducitur hanc editionem

posteriorem esse die 28 Martii 1476, anteriorem die 25 Maii 1477. Ita enim ipse Ambrosius Coranus in Chronica sui Ordinis impressa cum Defensorio eiusdem Romae c. 1482 (Hain *5684; BMC. IV p. 127), voluminis ff. 106 b, 107 a: « Moritur [generalis magister Ord. Erem. S. Aug. Iacobus de Aquila] ... anno christi. m.cccclxxvi. die vigesimo octauo Martii ... et mox ... factus est ... vicarius tocius ordinis prenominatus magister Ambrosius de Chora. ... celebratum est capitulum generale Rome. millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo: in festo Penthecostes [die 25 Maii] ... In quo [capitulo] idem magister Ambrosius creatus est generalis tocius ordinis ». Confer Ios. Ant. Saxium, Historia typographico-literaria Mediolanensis ab a. 1465 ad a. 1500, in Philippi Argelati Bibliotheca Scriptorum Mediolanensium t. I, coll. CLXXXI-II, CCCCLXVII-IX, DCVIII. — Vita S. Ambrosii, quae in hac editione, ut in aliis, Paulino episcopo Nolano tribuitur, auctorem habet Paulinum S. Ambrosii notarium. — Romae etiam in Bibl. Corsiniana, Vaticana (4 exemplaria), Vict. Em.

1607 Ambrosius, S.: De officiis. ... [Rom: Iohannes Philippus de Lignamine, um 1473]. Lagen: [a^{10}-g^{10} i^6 h^{12}]. Type: 1.

Editio saltem ad a. 1471 referenda. Ipse enim Ioh. Phil. de Lignamine, in epistola praeposita tractatui « Pongie lingua » Dom. Cavalcae (ab eo excuso a. 1472) enumerans ordine chronologico volumina suo labore impressa, ponit Ambrosium de officiis ante Laur. Vallae Elegantias; hae autem editae sunt a. 1471 Pauli II anno septimo, i. e. ante 27 Iulii. Confer Hain 4772 et 15801 vel Audiffredi pp. 114 et 82, et BMC. IV p. 31. — Hain (906): c. 1471; Pellechet (589): 1471. — Fasciculi: [a^{10}-g^{10} h^6 i^{12}]. Typus 1*.

1611 Ambrosius, S.: De officiis. ... Mailand: Christoph Valdarfer, 7. Ianuar 1474. — Lagen: [a^8-f^8 g^6 h^{10} ... p^6 q^8.]

Ex quinque exemplaribus, Casanatensi, Corsiniano et tribus Vaticanis fasciculi 7 et 8 habent unusquisque octo folia. Iuxta ordinem descriptionis sequentis, in qua Passio ss. mm. Protasii et Gervasii est in fine: p^8 q^6, non vero: p^6 q^8.

1618 Ammonius Hermiae: (Commentarius in quinque voces Porphyrii, graece). Venedig: Zacharias Kallierges für Nikolaos Blastos, ... 1500. — Schwarz und rot gedruckt.

Aliqua exemplaria in folio 2 a habent ornamentum quod titulum paene circumdat, titulum ipsum, necnon litteram initialem textus (M) non rubro sed auro impressa, ut Corsinianum (49. G. 15) et duo Vaticana (BBB. IV. 31; Ross. 605). Ornamentum et litteram aurea exhibent duo ex tribus exemplaribus Musei Britannici (BMC. V p. 581). — Conferri possunt: Hain 927; Brunet, Manuel du libraire, I, Paris 1860, col. 238; É. Legrand, Bibliothèque Hellénique des XVe et XVIe siècles, I, Paris 1885, p. 72. — Alia duo exemplaria sunt in bibliothecis romanis, sed communia, alterum in Bibl. Vict. Em., alterum in Casanatensi.

1626 Ancharano, Petrus de: Lectura super Clementinis. ... Mailand: Ulrich Scinzenzeller, 24. März 1494. — Rom *B Ang.*

Non extat Romae in Bibl. Angelica, neque ex eius Catalogis apparet aliquando ibi extitisse.

1627 Ancharano, Petrus de: Repetitio cap. Canonum statuta de constitutionibus. Bologna [Ugo Rugerius] 9. Januar 1475.

Typographus non Ugo Rugerius, sed, ut videtur, Hannibal Malpiglius; ex quodam documento a L. Sighinolfi adducto in « Francesco Puteolano e le origini della stampa in Bologna e in Parma » (*La Bibliofilia,* XV, Firenze 1914, p. 462), conferendo cum documentis I, IV, VI, IX ibidem allatis.

1629 Ancharano, Petrus de: Repetitio cap. Canonum statuta de constitutionibus ... 3. Februar 1475. (Hain 951.)

Contentorum Index incompletus; inest enim *f. 192 b col. 2 — 198 b col. 1* Repetitio in cap. Finem litibus, de dolo et contumacia (Decret. II, XIV, 5). — Exemplar integrum in Bibl. Vaticana (S. 32).

1633 Ancharano, Petrus de: Repetitio cap. Postulasti de foro competenti. Bologna [Ugo Rugerius] 29. Oktober 1474.

Eidem typographo debetur haec editio, cui altera descripta ad n. 1627, ex eodem documento ibidem excitato.

1635 Ancroia. Libro della regina Ancroia. Venedig, 22. Ianuar 1482. — Type: got. Kol.-Tit. (?). Bl. 1 *leer.* Bl. 244 *leer.*

Typi duo gothici (3 et 4 Michaelis Manzoli). Tituli in superioribus marginibus. In exemplari Casanatensi (Inc. 411), quod unice indicatur et ex Reichling 806 describitur, folia primum et ultimum (244), praeter decimum, desunt, neque inerant quando Reichling illud inspexit.

1656 Andreae, Antonius: Quaestiones super XII libros Metaphysicae Aristotelis. ... [Venedig: Franz Renner und Nikolaus von Frankfurt, um 1473/77]. — Type: 2. Hain 973. (Reichling 380.)

Typus a 2° Francisci Renner et Nicolai de Francfordia, qualis est in Quaestionibus Iohannis de Ianduno super libris Aristotelis de anima anni 1473 (Hain 7458) et in Bibliis latinis anni 1475 (Hain 3054), differt: in mensura, quae, longe maior, est mm. 92/93; in signo 9, quod est maius; in signo adhibito plerumque pro m in fine verborum (3); in nonnullis litteris, ut a, u. Praeterea nullam lineolam in divisione syllabarum eiusdem verbi, et saepe lineas longitudine inaequales exhibet. Quapropter haec editio ipso Iohanne de Ianduno antiquior putanda est. — Neque videtur indicata ab Hain ad n. 973, cum in ea nec Quaestiones dicantur *acutissimae,* nec auctor *excellentissimus,* nec emendator *Frater.* — Folium 18 vacat.

1668 Andreae, Antonius: Quaestiones de tribus principiis rerum naturalium ... Ferrara: Laurentius de Rubeis, V. Id. Mai. 1490. — Rom *B Ang.*

Romae in Bibl. Alexandrina (Inc. 124), non vero in Angelica, praeterea in Corsiniana et Vict. Em.

1734 Andreae, Iohannes: Quaestiones mercuriales super regulis iuris. ... 1472. — 156 Bl. (Hain *1055.)

Etiam in Bibl. Vaticana, in quo exemplari (Ross. 2152) additum est ante ultimum folium (vacuum) folium minus in 4 in sola prima facie impressum, continens duabus columnis registrum, praemisso titulo: Regiſtrum ſup qõibus Mercurialib9 Io. An. ||

1746-1747 Andreae, Iohannes: Summa de sponsalibus et matrimoniis. [Rom: Stephan Plannck, um 1490] Lage: [a^{8}]. Type 2. Min. f. Init. (Hain *1074.) — ... [Rom: Stephan Plannck, um 1490] Sign: a^{8}. Type: 2. Init: b. (Reichling 16.)

Non videtur utraque editio referri posse ad annum circiter 1490, cum altera habens signaturas et litteras initiales ligno inc. prima recentior sit, exhibens autem litteram i semper cum accentu obliquo pro puncto, post annum 1490 impressa putari debeat. Confer quae adnotantur de typo hoc 2 in BMC. IV p. 80.

1803 Andreas de Escobar: Modus confitendi. [Rom ...] — Rom *B Aless.* (Hain 1008.)

Extat Romae in Bibl. Casanatensi (Inc. 1315), non vero in Alexandrina, ubi invenitur (Inc. 33) editio praecedens (Reichling 1672). — Etiam in Vaticana.

1900 Angeli, Iohannes: Astrolabium. Augsburg: Erhard Ratdolt, XXVII. Kal. Nov. 1488. — 443 Holzschnitte.

Exemplaria integra Romae in Bibl. Vict. Em. et in Vaticana. Ex figuris 12 sunt schematicae, ceterae sunt 403 vel ad maximum 427; quem numerum dant Schreiber (3316) et Catalogus Bibliothecae I. Pierpont Morgan (Catalogue of early printed books, vol. I, London 1907, n. 157), ubi computantur ut tres, non vero ut una, figurae exhibentes aspectus singulorum signorum zodiaci, quae sunt coniunctae.

1901 **Angeli,** Iohannes: Astrolabium. Venedig: Iohann Emerich ... V. Id. Iun. 1494. — 420 Holzschnitte, darunter 12 schematische.

Duo exemplaria integra in Bibl. Vaticana, aliud in Corsiniana. Figurae (exceptis 12 schematicis) sunt 404 vel 428.

1905 **Angelius,** Nicolaus: De complexu partium orationis. [Florenz: Drucker des Nicolaus Angelius, um 1500] (Pellechet 757.)

Nicolaus Angelius floruit praecipue ineunte saeculo XVI, quo plures veteres auctores emendavit, edidit, inter quos Plautum, qui primus prodiit a. 1514. Puto absque dubio editionem hic descriptam (quae extat etiam in Bibl. Vaticana) esse saeculi XVI, cum auctor in praefatione (f. 3 a, ll. 8-9) dicat se publicam Rhetorices lectionem Florentiae *multos* iam annos profiteri, ipse autem, teste A. M. Bandinio (De Florentina Iuntarum Typographia Pars I, Lucae 1791, p. 50) in Florentinum Gymnasium accitus sit a. 1492. Confirmatur aliquo modo ex tempore, quo vixit auctor carminis extantis f. 1 b, nempe Alexius Lapaccinus; eum enim defunctum scimus aetate annorum 51, vixisse vero saltem usque ad a. 1530, quo quamdam orationem habuit (confer D. M. Manni, Osservazioni sopra i sigilli de' secoli bassi, VI, Firenze 1741, p. 137). — Typus graecus videtur 4us Bartholomaei de Libris adhibitus in Homero anni 1488; sed Bartholomaeus de Libris impressit etiam nonnullis annis saeculo XVI (G. Fumagalli, Lexicon, p. 139).

Corrigenda in descriptione subiecta: *Sign. b:* ... uoluenda *non* uolenda *Bl. 34 b:* ... v *non* r *Z 24:* ... defi‖derauerit *non* defi‖derauit

1924 **Angelus** de Clavasio: Summa angelica de casibus conscientiae. ... Venedig: Georgius Arrivabene, XI. Kal. Nov. 1487. 8°.

Etiam Romae in Bibl. Vaticana (6 exemplaria) et in Corsiniana. Ex horum exemplarium inspectione: 4° *non* 8°. Hain (5384), Pellechet (3814), Proctor (4913), BMC. (V p. 383): 4°.

1925 Angelus de Clavasio: Summa angelica de casibus conscientiae ... Venedig: Nikolaus von Frankfurt, III. Kal: Nov. 1487. 8°.

Romae non solum in Bibl. Angelica sed etiam in Casanatensi (exemplar integrum) et Corsiniana: 4° *non* 8°. Idem ex Hain (5383), Pellechet (3813), Proctor (4804), BMC. (V. p. 335).

1934 Angelus de Clavasio: Summa angelica de casibus conscientiae. ... Venedig: Georgius Arrivabene, 4. Iuni 1492. 4°.

8° *non* 4°, ex quinque exemplaribus servatis in bibliothecis romanis (Angelica, Corsiniana, Vaticana), necnon ex Hain (5396), Proctor (4922), BMC. (V p. 385). — In ultimo fasciculo quintum folium signaturam habet numerum 5.

1937 Angelus de Clavasio: Summa angelica de casibus conscientiae. Rouen: Iehan Le Bourgeois, 30. Ianuar 1495. — 508 Bl.

Numeri signaturis appositi, addito numero 8 foliorum primi fasciculi, qui signaturam non habet, dant folia 500, non vero 508. — Impressa anno domini 1495 die penultima Ianuarii; ergo 30 Ianuarii $14\frac{95}{96}$. Sub n. 1980 describitur alia editio rothomagensis (Proctor 8780) impressa a. 1500 sexto idus ianuarii, et adscribitur diei 8 Ian. $\frac{1500}{1501}$.

1986 Anima fidelis. Lyon: Iean de Vingle, 19. Ianuar $14\frac{97}{98}$. — 182 Bl. Sign: a^8-t^8 x^8 y^8 A^6.

Numeri signaturis appositi dant 174 folia, non 182. Iuxta Aug. Castan (Catalogue des incunables de la bibliothèque publique de Besançon, Besançon 1893, n. 64) et Pellechet (783) folia sunt 184, quorum duo postrema vacua. Ab iis non dissentit R. Galli loco cit. (4).

2061 Antiphonarium Romanum. Hrsg. Franciscus de Brugis. [Venedig: Iohann Emerich für Lucantonio Giunta, um 1499/1500]

2°. 238 Bl. *Tit., rot:* Antiphonarium proprium et cō || mune fancto⁊ ...

Pars editionis saeculi XVI, nam ad « Antiphonarium secundum morem sancte Romane ecclesie completum » pertinet impressum Venetiis impensis Lucae Antonii de Giunta a. 1503. Confer C. Castellani, D'un Graduale e di alcuni Antifonari editi in Venezia sulla fine del XV e sul principio del XVI secolo, in « Rivista delle biblioteche » I, Firenze 1888, N. 3-4. — Cum desit *Commune sanctorum* in titulo indicatum, est pars prima secundi voluminis, qua de causa probabiliter, ut prima pars primi voluminis, notas typographicas non habet.

2067 Antiquarius Iacobus: Oratio pro populo Mediolanensi in die triumphi ad Ludovicum Galliae regem. ... [Mailand: Alexander Minutianus (?), nicht vor 1500] (4°. 10 Bl. 32 Z. Typen: 1, 2. Hain-Reichling 1157. Pellechet 812.)

Editio saeculi XVI ex toto textu; agitur enim de triumpho, quem Ludovicus Francorum rex de fractis Venetis egit a. 1509. Conferantur Saxius, op. cit. CCXLV, CCXLVII, et G. B. Vermiglioli, Memorie di Iacopo Antiquarj, Perugia 1813, pp. 108-109. — Neque editio est mediolanensis sed romana, excusa post mediolanensem impressam per Alexandrum Minutianum die 28 Iunii eiusdem anni; quod confirmatur in fine ex *Gestientis Pherni Tripudio,* in quo haec verba: « Impressos [panegyricos] Mediolani cuditis quidem et Rome ».

2074 Antoninus Florentinus: Chronicon. P. 1-3. Basel: Nikolaus Kessler, 10. Februar 1491. Typen: 9, 10. — P. 3: 274 Bl. Sign: AA^6 ... TT^4.

Folia tertiae Partis sunt 276; etenim in exemplaribus Bibl. Vaticanae (II. 251) et Musei Britannici (IB. 37631; confer BMC. III p. 769) ultimo fasciculo TT insunt non 4 sed 6 folia, quorum duo postrema vacua. — Iuxta exemplar vaticanum in eadem Parte, in totis fasciculis AA-DD (27-30), HH, LL, in fasciculis EE-GG paene totis, in sex foliis fasciculi SS adhibitus est pro typo 9 typus 1.

2077 Antoninus Florentinus: Confessionale: Curam illius habe . . . Mantua [Paul von Butzbach] 21. Februar 1475. — 72 Bl. Bl. 1 leer. Auch 73 Bl. (*Ex.* Lüttich *B U.*)

Etiam in Bibl. Vaticana, cuius exemplar (Ross. 1922) habet 70 folia, omnia impressa, mutilum ultimo. Puto nulli exemplari inesse folia 73, atque, ex Inc. 38 Bibl. Casanatensis, folia 68-69 exemplaris Bibl. Universitatis Leodiensis (Rubrice prīcipale de quefta opa‖. . .) pertinere ad editionem operis eiusdem auctoris « Specchio di coscienza » (Omnis mortalium cura) descriptam apud Reichling ad n. 28, in GW ad n. 2175, eodem typo eodemque modo (2 coll.; 38 ll.) impressam.

2083 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. Davor: Forma initiandi confessiones secundum Raynaldum. [Mailand: Antonius Zarotus, . . .] 2°. 74 Bl. Lage [*sic*]: [a^{10}-$g^{10}h^7i^2$]. Type: 1.

Etiam Romae, in Bibl. Corsiniana (54. c. 18) et in Vict. Em. (71. 8. A. 2). Utrumque exemplar (74 foliorum) est totum in 4°; Copinger (488) et Pellechet (827): in 4°. — Fortasse folia exemplaris integri sunt 76; fasciculus enim distinctus littera h (qui tamen in descriptione subiecta non est octavus sed primus) videtur integer constare ex quatuor foliis (duobus verosim. vacuis), cum in exemplaribus romanis folia duo impressa ad invicem non respondeant. — Typus differt a 1° Antonii Zaroti, qualis est in Festo et in Pomponio Mela anni 1471 (Proctor 5767, 5768), et etiam a typo quo est expressa editio eiusdem operis anni 1472 (Hain 1172), qui a Proctor (5770) et in GW (2086) dicitur Zaroti 1*. En eius notae: R 115-117, Q/u et Qu/, h non rotunda, signum 9 notabile altum c. mm. 4,75, nulla lineola ad partes eiusdem verbi divisas coniungendas, ⁊ tantum. Neque signum chartae (canis, eiusdem fere formae ac apud Briquet ad nn. 3643, 3644) Mediolano favet. — In « Transactions of the Bibliographical Society » (Second Series, VII, London 1927, pp. 221-222) ex quadam annotatione ms. addita exemplo Musei Britannici (male relata apud Copinger 500) censetur haec editio Romae excusa et per Petrum de Turre, sed neque hoc neque illud est probabile.

Ex 61 editionibus operis *Defecerunt* in GW descriptis unica est haec, quae Formam initiandi confessionem contineat; omnes autem respectu trac-

tatus praecipui de confessore in duas classes dividi possunt: alterae enim (22), incipientes « Defecerunt... Scrutantes aliorum peccata sunt confessores », veluti compendium Tituli 17 Partis III Summae theologicae eiusdem auctoris exhibent, alterae (39), incipientes « Defecerunt... Scrutinium quidem est confessio », ipsum Titulum paene iisdem verbis referunt (confer P. Ballerini in « S. Antoninus, Summa Theologica, Pars Prima, Veronae 1740, p. LXXIV »). Editiones, quae annexum habent Titulum de restitutionibus, omnes praeter unam (Reichling 1674; GW 2102) ad secundam classem pertinent.

2084 **Antoninus** Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. [Italien. ...] 2°. 93 Bl. Lagen: [$a^{9}b^{10}$-$e^{10}f^{12}g^{11}h^{10;10}k^{8}$]. (Hain 1165.)

Editio secundae classis, ceteris antiquior. — Aliud exemplum in Bibl. Vaticana (Ross. 872), mutilum tamen foliis primo et ultimo sexti fasciculi. In eo: folia duo prima (tabula) ad invicem non respondent (hinc putandum est fasciculum primum integrum constare ex quatuor foliis, quorum duo verosim. sint vacua); fasciculus septimus habet, ut in exemplo servato Monachii in *Staatsbibliothek*, 12 folia, ex quibus ultimum vacat; duo folia (in fasciculo sexto) sunt in 2°, cetera omnia in 4°.

2086 **Antoninus** Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. [Mailand: Antonius Zarotus] 1472. 2°. Type: 1*.

Tria exemplaria integra Romae, unum in Bibl. Corsiniana (46. A. 15), duo in Vaticana (Chig. D. X. 2135; Ross. 1921), aliud Genuae in Bibl. Universitatis (B. VI. 32); omnia sunt prorsus in 4°. Hain (1172), Pellechet (837), Proctor (5770): 4°. — Typus a 1° Antonii Zaroti non solum in mensura sed et in aliis differt: h etiam non rotunda, lineola brevior et crassior, signa interpunctionis alius formae; chartae vero signa draco et corona. Dubito ne sit Antonii Zaroti, imo mediolanensis. Tribuitur ab aliis, fortasse probabilius, Antonio Matthiae et Baldasari Corderio (confer Brunet I col. 333, Fumagalli p. 240). Revera character, quo hi typographi Monteregali idem opus eodem anno impresserunt (GW 2088) est simillimus, sed non in omnibus convenit (duae item h sed ambae diversae, signa interpunctionis alia...).

2087 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. ... Rom: Georg Lauer, Februar 1472.

Etiam Romae, in Bibl. Vaticana (3 exemplaria), in Casanatensi et Corsiniana. Exemplar Vaticanae Ross. 1030 habet in marginibus externis folii 3 a ornamenta ligno incisa.

2092 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. ... Konrad Fyner... 4°.

Etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 1), quod exemplar carens tantum ultimo folio, exhibet 106 folia in 8°, 29 in 4°.

2129 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. ... [Venedig: Georgius Arrivabene, um 1490] — Rubr. λ. (Reichling 386. Pellechet 834.)

Etiam Romae, in Bibl. Alexandrina (Inc. 196; exemplar mancum solo 1° folio vacuo) et in Vaticana (IV. 146²; exemplar integrum). Ea diligenter evolvens atque inspiciens nullam rubricam inveni. — Editio fortasse quinque vel quatuor annis antiquior anno 1490.

2134 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. ... Venedig [Philippus Pincius] 2. Iuni 1495. — 42 Z. Type: 15.

Etiam Romae, in Bibl. Corsiniana (48. B. 17; exemplar integrum). — In foliis 2-40, 43-46 lineae sunt 43 et typus R 76-77, in foliis 41, 42, 47 et sequentibus lineae sunt 42 et typus R 80, qui typi absque dubio non sunt confundendi. Signatura g^{16} velut ex duobus fasciculis constat, quorum secundus foliorum quatuor extat post decem priora folia primi. In eo folia 1, 2 signata sunt giii, giiii, ut 3 et 4 fasciculi primi.

2136 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. ... Venedig: Petrus de Quarengis, 29. November 1497. — Typen: 8,15 (?).

Typi 8 et 11 (G c. 170). — Romae etiam in Bibl. Vict. Em, (70. 2. A. 26).

2138 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. ... Venedig: Petrus de Quarengis, 15 Februar 1499. 4°. — Ein Holzschnitt.

Iuxta exemplar Bibl. Corsinianae (47. E. 31), tantum primo folio mutilum: 8° *non* 4°. Hain (*1206), Pellechet (854): 8°. — Figura est insigne Alexandri Calcedonii pisaurensis mercatoris (Kristeller 204). — Exemplar Corsinianae secundam subscriptionem habet.

2140 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, lat. ... [Brescia] Angelus Britannicus, 27. Februar 1500.

Etiam Romae, in Bibl. Corsiniana (48. E. 46). — Tabula vere non explicit in folio 180 b, l. 9, ut dicitur in descriptione sequenti, sed in folio 178 a, col. 1 (unica), ll. 10-11: te procuranda fo. clxx || FINIS || *F. 178 b:* ℂ Uerfus decem preceptorum. || *F. 180 a, l. 10:* ℂ Incipiunt verfus feptem peccatorum mortalium. || *F. 180 b, l. 9:* Et qui fuppeditant: celeftia regna triumphant. ||

2142 Antoninus Florentinus: Confessionale: Defecerunt, ital. Florenz: ... 22. Februar 1496.

$14\frac{96}{97}$, ut apud Proctor (6370) et in GW alibi, ex. gr. ad nn. 2154, 2625, 2626.

2152 Antoninus Florentinus: Confessionale: Omnis mortalium cura. Daran: Devotissima prosa ad virginem Mariam. [Florenz, um 1475] 4°. 100 Bl. Type: got. Rubr. (Reichling 27.)

Ex ipso exemplari Bibl. Vaticanae (IV. 213), quod unice indicatur: 8°; folia 102, ex quibus penultimum vacuum, ultimum (in exemplari non extans) verosim. vacuum; [a^{10}-$i^{10}k^8l^4$]; clamantes seu custodes in fine fasciculorum (exceptis primo, et penultimo); typus G 106 (M singularis formae, eadem fere ac M^{88c}); nulla rubrica. Tractatum de excomunicatione (qui explicit f. 94 b, l. 6) sequuntur: italice, praecepta decalogi et symbolum apostolicum; latine, tres orationes: Omnipotens et misericors deus ecce accedo ad sacramentum... (auctore S. Thoma Aquinate), Sit Jesu dulcissime

sanctissimum corpus tuum..., Concede mihi quaeso omnipotens et misericors deus...; denique *f. 96 a,* non *95 a, l. 20 :* Deuotiffima profa ad virginem mariam, incipiens : O maria mater lucis. || Que ad lumen cecos ducis. || Efto mihi preuia. || expliciens *f. 97 a, ll. 4-6 :* Vt cum mortis foluam iura. || Viuam liber / a prefura. || Per eterna fecula. .Amen. ||, de quo hymno vide, sis, F. I. Mone, Lateinische Hymnen des Mittelalters, II (Freiburg im Breisgau 1854) pp. 319-320. Tabula explicit *f. 100 b, l. 22.*

Editio sine dubio mediolanensis, probabiliter excusa per Beninum et Iohannem Antonium de Honate c. 1478. Typus similis descriptus invenitur apud Haebler IV pp. 110-111 (Cicero: Rhetorica ad Herennium, Pellechet 3632).

Tractatus « Omnis mortalium cura » proprie dictus finit (*f. 80 a*) : « ma non da poi la dicta etade. Ma guardifi de cauarli per lo iudicio de Dio » ; ut etiam in editionibus descriptis ad nn. *2171, 2172, 2174.* Hinc patet nullius fere momenti esse distinctionem in huius tractatus editiones introductam, nempe in eas ubi explicit verbis « la dicta età », et in eas ubi explicit verbis « per lo iudicio di dio ».

2153 Antoninus Florentinus: Confessionale: Omnis mortalium cura. Florenz: apud S. Iacobum de Ripoli 1477. 4°. — Sign : a^8-$h^8$$Ih^8$... Vereinzelt Blattkustoden.

Quatuor exemplaria in bibliothecis romanis ; nullum ex iis est totum in 4° ; quinimo Vaticanum (Ross. 14) habet 80 ff. in 8°, Casanatense vero (Inc. 799) 106. Pellechet (863) : 8°. In fasciculo 9 signaturae sunt Ii, Iii, Iiii, h (*vel potius* b) iiii. Nulli custodes, cum verba, quae in fine nonnullorum foliorum vel paginarum loco custodum sunt impressa, non sint initium folii vel paginae sequentis. — Liber hic imprimebatur die 21 Septembris, erat iam editus die 24 Octobris (Nesi, p. 33).

2155-2156 Antoninus Florentinus : Confessionale : Omnis mortalium cura. [Florenz : Bartolomeo de Libri, um 1488]. Ein Holzschnitt. (Reichling 1127. Pellechet 856.) —... [Florenz : Bartolomeo de Libri] 1488. (Hain-Reichling 1226. Pellechet 867.)

Utriusque editionis tria integra exemplaria sunt in bibliothecis romanis, nempe duo in Corsiniana, unum primae editionis in Vaticana (Ross. 406),

unum alterius in Angelica (Inc. 317). Quae notis typographicis omnino est destituta ratione figurae et litterae initialis floridae ligno incisarum, quibus est ornata, posterior altera censeri debet, neque ad a. 1488 circiter est referenda (vide supra, n. 1283). Probabilius ambae ad eumdem typographum non pertinent, sed antiquior ad Iacobum Caroli, cum typus qui dicitur 2 Bartholomaei de Libris, adhibitus litteris tantum maiusculis et pro una linea, possit esse 2 Iacobi Caroli, typus qui dicitur 3 Bartholomaei de Libris possit esse 1 Iacobi Caroli, in GW 2155 plusquam centies et vicies lineola verticalis ad coniungendas partes eiusdem verbi divisas occurrat, numquam vero in GW 2156. Proctor recenset quidem (6193) GW 2156 sub *Bartolommeo di Libri,* addit tamen « [By Iacopo di Carlo ?] » ; pag. autem 419 loquens de typis huius typographi scribit : « Type 1 = press 8 [Bartolommeo di Libri] type 3 », *cum hac adnotatione :* « Anonymus books in this type are assigned to press 8 ; some, especially the Antoninus of 1488 (no. 6193) may belong to this press ».

2162 Antoninus Florentinus : Confessionale : Omnis mortalium cura. ...Venedig : Antonius de Strata, 11 März 1483. — 50 Bl. Sign : a-f. Type : got.

Alterum exemplar in Bibl. Vaticana (Ross. 643), mutilum tamen extrema parte tabulae et registro cum subscriptione. Ex numero foliorum eius (49) patet exemplar integrum constare saltem ex 51 foliis, verosim. ex 52. Fasciculi quinque priores signaturas habent $a^{10}b^{8}$-e^{8}. Fortasse : fasciculi septem ; sextus, signatus f, 8 (*non* 9) foliorum ; septimus, non signatus, foliorum duorum, quorum primum cum registro, alterum vacuum. — Typi 2 : G 71 (Haeb. 7), G 150 (Haeb. 2). — Libellus doctrinae christianae incipit in f. 41 b (col. 1, l. 5), *non* 40 b, tabula autem in f. 49 b, ita ut registrum insit folio 51, *non* 50.

2168 Antoninus Florentinus : Confessionale : Omnis mortalium cura. ... Venedig : Iacobus de Ragazonibus, 4 März 1493.

Etiam Romae, in Bibl. Corsiniana (51. A. 30) et in Vaticana (Ross. 375). Hoc exemplar habet in subscriptione (f. 38 b) *non* annum M.cccc.lxxxxiii *sed* M.cccc.lxxxxiiii.

2170 Antoninus Florentinus: Confessionale: Omnis mortalium cura ... [Oberitalien...um 1470] — Sign: a^8-m^8n^6. (Reichling 1447.)

Etiam Romae, in Bibl. Corsiniana (51. B. 15) et in Vaticana (IV. 240). Annus c. 1470 huic editioni tributus (qui certe non est error typographicus ob ordinem chronologicum, quo editiones sunt dispositae) nullo modo est probabilis, cum editio signaturas (typis expressas) habeat, primus autem liber cum signaturis adhuc cognitus Praeceptorium sit divinae legis Iohannis Nider impressum Coloniae per Ioh. Koelhof a. 1472 (Hain 11786) et in Italia signaturae serius etiam apparuerint, i. e. non ante a. 1474. Reichling: 1480. — Editio fortasse mediolanensis anni circiter 1477.

2171 Antoninus Florentinus: Confessionale: Omnis mortalium cura. ... [Mailand: Christoph Valdarfer, um 1470-71] — Sign: a^8-m^8n^6. Type: 1.

Etiam Romae: in Bibl. Corsiniana (51. B. 16) exemplar integrum; in Vaticana (Ferr. 15) exemplar mancum foliis 81, 88. — Christophorus Valdarfer annis 1470/71 Venetiis, non Mediolani, impressit, neque umquam typo suo primo usus est alibi quam Venetiis (confer: Burger p. 621; Proctor 4131-4141, 5874-5882, 5975-5977). — Editio nonnullis annis posterior anno 1471 ob rationem expositam ad n. 2170. Est mediolanensis, non autem tribuenda Christophoro Valdarfer, utpote typo 5 expressa Philippi de Lavagna vel 1 Leonardi Pachel et Ulderici Scinzenzeller.

2172 Antoninus Florentinus: Confessionale: Omnis mortalium cura. ... Bologna [Baldassarre Azzoguidi] 1472. 4°. (134 Bl. 26 Z. Type: 1.)

Iuxta exemplar Bibl. Corsinianae (51. B. 25) editio est tota in 8°, neque aliud constat ab exemplari Vaticanae (Ross. 1942-1943) manco foliis, 1, 2, 11, 12, 85, 90, 114, 134. Hain (1218), Proctor (6514), Sorbelli (XIII): 8°; Pellechet (860): fol., *non* 4°.

2173 Antoninus Florentinus: Confessionale: Omnis mortalium cura ... Bologna [Baldassarre Azzoguidi] 1472. — (88 Bl. 32 Z. Type: 2.)

Etiam: Florentiae in Bibl. Nationali (A. 7. 13); Romae in Casanatensi (Inc. 218), Corsiniana (51. C. 18), Vaticana (Ross. 1020; Chig. A. x. 380). Hoc ultimum exemplar habet folia, 1, 86 vacua. — In hac editione mensura typi est mm. 104-105, *non* 99 quae dat Haebler.

2175 Antoninus Florentinus: Confessionale: Omnis mortalium cura ... [Mantua: Paul von Butzbach, um 1475]. — 64 Bl. Lagen: [$a^{10}b^{8}$-$e^{8}f^{10}g^{10}h^{2}$]. (Reichling 28.)

Aliud exemplar Romae in Bibl. Casanatensi (Inc. 38), constans ex foliis impressis 65, destitutum folio 64, probabiliter vacuo. [a^{10} b^{8}-d^{8} e^{10}-g^{10} h^{2}]. *F. 11 a* (*c. sign.* b) seu *Lage b:* tirranno ... *F. 63 b, l. 24 ss.*, post « Credo vulgare facto in rima »: Nec te detineat feui fera regia ditis || Hec lege. que facili ſunt modo ſcripta manu || Monſtrantur ſancto que ſint fugienda libello || Hoc certum eſt ſacre religionis opus! || *F. 65 a, col. 1:* Rubrice prīcipale de queſta opa || del Beato Antonino. || *F. 66 a, col. 2, l. 36:* lvii || *F. 66 b vacat.*

2177 Antoninus Florentinus: Confessionale, ital. Neapel: Matthias von Olmütz, Giovan Marco da Parma und Pietro Molino [1489]. (Reichling 29. Fava 141.)

Editio antiquior a. 1489, cum a typographis dicata sit Diomedi Carafae, qui, si non obiit ante a. 1486 (B. Aldimari, Historia genealogica della famiglia Carafa, II, 86), obiit eo anno vel 1487 (ibid., II, 164). — Romae in Bibl. Casanatensi exemplum carens foliis 1, 2, 7, 8, 41, 42, 48, 108.

2185 Antoninus Florentinus: Summa theologica. P. 1-4. ... Venedig: Nicolaus Ienson 1477-1480. (Hain-Copinger 1243. Pellechet 878. BMC. V pp. 179, 181, 177, 181.)

Cum pars tertia impressa sit a. 1477, prima a. 1479 exeunte, secunda et quarta a. 1480, tertia habeat 47 lineas, reliquae 55-56, fortasse quatuor

partes unam editionem non constituunt. — *P. 2:* probabiliter: folia *non* 323 *sed* 324; fasciculus N *non* ultimus et 9 foliorum, *sed* penultimus foliorum 8; fasciculus ultimus non signatus continens registrum et folium ei respondens vacuum. *P. 3, 1:* H^8 *non* H^{10}; folium 5 vacuum ex Bibl. Casanatensis Inc. 1208 et Corsinianae 47. F. 3. *P. 3, 2:* folium 8 vacuum ex Corsinianae 47. F. 4. *P. 4:* error typographicus p^{10} pro q^{10}. — Quatuor partes extant paene integrae Romae in Bibl. Vaticana et Vict. Em.

2186 Antoninus Florentinus: Summa theologica. P. 1-4. Nürnberg: Anton Koberger 1477-1479. — *P. 2:* 322 Bl. Lagen: [$a^8b^{10}c^{10}$ $d^8e^8f^{10}g^{10}h^6i^8k^{10}l^8$-$n^8o^{10}p^{10}q^8r^8s^{10}t^8v^{10}x^8y^{10}z^8A^8B^{10}C^8D^{10}$-$F^{10}G^8H^6I^{10}K^8N^8O^6$].

Pars secunda ex numeris signaturis appositis habet folia 320, *non* 322. Iuxta exemplaria Bibl. Vaticanae (S. 36; Ross. 1192) folia debent esse 322, fasciculus autem 31 (H) constat ex foliis octo, *non* sex. — Neque errore vacat BMC. (II p. 415), qui fasciculo 31 dat quidem 8 folia, sed totidem etiam fasciculo 27 [D].

2203 Antoninus Florentinus: Trialogus super evangelio de duobus discipulis euntibus in Emmaus ...Venedig: Iohann Emerich... VI. Kal. Mai. ... 1495. — 4 Holzschnitte.

Romae exemplaria integra in Bibl. Casanatensi (Inc. 2) et in Vaticana (Prop. I. 234; BBB. I. 7). Figurae duae diversae, quarum altera *ter repetita;* quapropter 5 figurae, *non* 4.

2204 Antonio da Siena: Monte santo di Dio. Florenz: Nicolaus Laurentii, 10. September 1477. 2°. Sign: [1^4 2^2] a^8-h^8 ...

Ex duobus exemplaribus (Bibl. Casanatensis Inc. 226, Corsinianae 51. C. 15) haec pretiosa editio est *tota* in 4°, neque aliud constat ex exemplari Alexandrinae (Inc. 392), in quo tamen desunt folia sibi mutuo respondentia 1, 4. Fossius (I col. 317), Audiffredus (Specimen p. 267), Hain (1276), Brunet (I col. 334): 4°. — Sign.: [+]^4 a^{10} b^8-h^8 ... — Extat etiam Pistorii in Bibl. Forteguerri et Florentiae in Riccardiana.

2205 Antonio da Siena: Monte santo di Dio. Florenz: Laurentius de Morgianis und Iohann Petri, 20 März 1491.

Cur non $14\frac{91}{92}$? Annus Florentiae incipiebat a die 25 Martii, non vero a 1 Martii, cuius rei saepe oblivisci Proctor videtur. Recte ad n. 3841. — Romae etiam in Bibl. Casanatensi (Inc. 209).

2247 Antonius von Padua, Hl. Vita e miracoli. ... [Venedig: Paul Fridenperger, ...] (4°. Sign: a^4-k^4. 2 Sp. 36 Z. Hain-Reichling 1275.) Tipe: 1 (?). 3 (?) Holzschnitte.

Typi duo: G 84 = Haeb 1, G c. 164 (M^{17}) ab Haeblero non indicatus. Proctor: Venezia Miscellaneous A § 5 t. 2, 3. In BMC. libri iisdem typis expressi descripti sunt, V p. 378, ut Appendix Bernardini Benalii; confer ibidem pp. xxxi-xxxii. — Tres tantum figurae. Initiales *b*.

2256 Antonius de Vercellis: Consegli della salute del peccatore. [Italien. ...] 1470. 4°. (Reichling 777. Neapel *BN.*)

Alterum exemplar Romae in Bibl. Alexandrina (Inc. 374); in eo 24 folia sunt in 2°. [$a^{10}b^{10}c^8d^{10}e^8f^8$]. — Ex signo chartae praecipuo, quod in libro occurrit (cuius simile videre est apud C.M. Briquet, Les filigranes, 14878, 14879, et apud L. Lechi, Della tipografia bresciana nel secolo decimoquinto, Brescia 1854, Tav. VII n. 1) hanc editionem brixianam probabiliter esse dixeris, nisi forte obstaret annus in fine appositus, qui non respicit operis compositionem, ut putavit Brunet (I col. 335), cum Parisiis in Bibl. Nationali extet idem opus ms., completum anno 1467 (G. Mazzatinti, Inventario dei manoscritti italiani delle biblioteche di Francia, I, Roma 1886, p. 12 n. 95).

2269 Apollonia, Hl. Istoria e leggenda di S. Apollonia. [Florenz: Antonio Mischomini, um 1490] Sign: d-f. (Hain 1288.)

Editio potest esse Francisci Bonaccursii, expressa eius typo 1. Ad annum 1485 potius quam ad a. 1490 eam referendam puto. Sign. d^8-f^8. *In fine:* Fate far largo *non* Fate largo; almanigoldo *non* a manigoldo — Cf. Reichling 1344.

2270 Apollonia, Hl. Rappresentazione di S. Apollonia. [Florenz: Antonio Mischomini, um 1492] Type: 5. 9 Holzschnitte. (Reichling 1348.)

Typus idem omnino ac in « Bernardo Pulci, La Rappresentazione di Barlaam e Iosaphat (Proctor 6436; Reichling 1339) », quem typum Proctor iudicat quidem valde similem 5° Antonii Miscomini, sed probabiliter non eumdem. Etiam si concedatur typum eumdem esse, certe haec editio aliquot annis posterior videtur anno 1492, ita ut ad alium typographum vel exeuntis saeculi XV vel ineuntis XVI verisimiliter tribuenda sit. — Decem sunt figurae ligno incisae, quarum octava eadem est ac secunda. *Linea 10:* (O) Popolo *non* [ ] Popolo.

2282-2283 Apollonius von Tyrus. Historia Apollonii regis Tyri ital. ... [Florenz: Bartolomeo de Libri, um 1485]. (Reichling 393, 1128.)

Falsum est quod coniicitur post n. 2284, editionem nempe indicatam in « Catalogus selectissimae bibliothecae Nicolai Rossii » (Romae 1786) p. 76, verisimiliter servatam Romae in Bibl. Corsiniana, convenire cum alterutra editionum descriptarum ad nn. 2282, 2283; confer supra p. 7 n. 14.

2300 Pseudo-**Apuleius**: Herbarium. [Rom: Iohannes Philippus de Lignamine, um 1483/84] 108 Bl. (Hain *1322. BMC. IV p. 131.)

Editionem hanc nullo modo ad a. 1484 referri posse ex utraque deducitur epistola dedicatoria. Quae enim data est ad card. Franciscum de Gonzaga, die 21 Octobris 1483, qua ille obiit, recentior certe putari nequit; quae ad card. Iulianum de Ruvere *episcopum Sabinensem,* imprimi debuit ante diem 31 Ianuarii 1483, qua promotus fuit ad episcopatum Ostiensem. Puto Iohannem Philippum de Lignamine librum hunc eodem fere tempore tam cum una quam cum altera epistola emisisse, et verisimiliter anno 1482, cum epistola ad card. Iul. de Ruvere, loquens de eius e secundo in Galliam itinere in urbem Romam ingressu posterior sit die 3 Februarii illius anni. Cf. Eubel, Hierarchia, II p. 44 annot. 454, p. 46 annot. 473, 486.

Quatuor exemplaria in Bibl. Vaticana ; unum ex iis (IV. 318) ante sex folia epistolam ad card. Gonzaga et tabulam continentia exhibet duo folia, quorum primum apparet recisum, alterum est vacuum ; proinde quae exemplaria hanc epistolam habent, integra ex 110 foliis constant. In tabula quae sequitur epistolam ad card. Gonzaga, aliter quam in tabula impressa post epistolam ad card. de Ruvere (cf. BMC., l. c.), nomina herbarum recto ordine sunt posita.

2316-2317 **Arculanus**, Iohannes : Expositio in primam fen quarti Canonis Avicennae. Mit Beigabe von Arnulphus de Sacra Saxa. Ferrara : Andreas Belfortis, ... 1489. — ... Venedig : Bonetus Locatellus ... 1496.

In fine utriusque editionis extat epitaphium sex distichorum, relatum integre etiam a Mazuchellio (Gli Scrittori d'Italia, I p. 971), incipiens (cf. Hain 1552) : « Herculeo arnulphus genitus sacra saxa Iohanni Hec statuit merita pro pietate patri ». Verba *sacra saxa,* monumentum lapideum indicantia positum (Ferrariae in templo S. Dominici) Iohanni Arculano ab Arnulpho filio, significare putata sunt Arnulphi nescio utrum agnomen an patriam. — Utraque editio invenitur in Bibl. Casanatensi, altera etiam in Corsiniana et Vaticana.

2330 **Aristeas** : Ad Philocratem de LXX interpretibus. Übers. Matthias Palmerius. Mit Beigabe von Theodorus Lelius. [Neapel : Sixtus Riessinger, um 1473/74] (2°. 18 Bl. 2 Sp. 50 Z. Type : 1. Pellechet 1173.)

Fragmentum vetustissimae epistolarum S. Hieronymi editionis, Romae tribuendae, descriptae apud Hain ad n. 8550 et in BMC. IV p. 27.

2333 **Aristophanes** : Comoediae novem ... Venedig : Aldus Manutius, ... 1498. 348 Bl.

Folium 90 est vacuum. Romae etiam in Bibl. Casanatensi, Corsiniana, Vaticana (5 exempl.), Vict. Em. (2 exempl.). Tria, nempe : Vaticanae II 270 et Chig. M. VIII. 6254, Vict. Em. 68. 6. F. 9 sunt firmioris chartae quam reliqua.

2334 **Aristoteles**: Opera, griech. T. 1-5. Venedig: Aldus Manutius 1495-1498.

Romae etiam in Bibl. Casanatensi et Corsiniana et Vaticana. — Folia tertii voluminis non sunt 467 sed 468; non est computatum folium vacuum post f. 411, quod tamen occurrit in exemplo Bibl. Angelicae (Inc. 531) et in Vaticanae II. 278, Ross. 1309 et 2593. In primo volumine fasciculi 4, 23 graecis litteris sunt signati, in secundo folium 120 est vacuum, in quarto fasciculi MMMmmm^{8}, b′β^{6} *non* MMMmmm^{9} b′β^{8}, in quinto vacant folia 94, 120; confer BMC. V pp. 553, 556, 558.

2336 **Aristoteles**: Opera, lat. ...Venedig: Philippus Petri, ... 1482. Tabula schwarz und rot gedruckt.

Quae dicitur tabula nigro et rubro impressa, est vere registrum nigro impressum, in quo (in iis fasciculis quibus incipiunt singula opera) additi sunt horum tituli rubro.

2340 **Aristoteles**: Opera, lat. ... Venedig [Iohannes et Gregorius de Gregoriis für] Octavianus Scotus 1495-1496 — T. 1: Physica. Typen: 14, 15, 20, 28, 29.

In foliis huius tomi 335 b, 336-339, 341 b, 342, 344-346, 354 et aliis occurrit typus 32 (G 85, M^{91}).

2367 **Aristoteles**: Ethica ad Nicomachum. Daran: Politica. Oeconomica. [Strassburg: Iohann Mentelin, vor 10. April 1469] 198 Bl. Lagen: [a^{10} ... v^{8}x^{8}] (Hain 1762. Pellechet 1238. BMC. I p. 53.)

Iuxta BMC. folia 200, quorum (praeter 36 et 128 quae extant in primo exemplo ibidem descripto) sunt vacua 190 et 200. Ex inspectione exempli Bibl. Vaticanae (Ross. 606), mutili foliis 128-142, 190, 200, id omnino verosimile adparet, ita ut Politicorum finis et Oeconomicorum initium non occurrant in eodem fasciculo; certum tamen est quae Oeconomicorum librum sequuntur cum eo unico fasciculo coniungi, non vero efformare fasciculum quatuor foliorum, ut putatur in BMC.

2378 **Aristoteles**: Ethica ad Nicomachum. ... Paris [André Bocard für] Iean Petit, VI Kal. Oct. ... 1500. Typen: 2*, 3, 4, 7.

Etiam in Bibl. Vaticana. — Addendus erat typus 8 (G. 55, M^{49}), quo expressae sunt, quoad maximam partem, adnotationes marginales.

2391 **Aristoteles**: Organon. Venedig: Philippus Petri, 25 Oktober 1481. Type: 2*.

Exemplum etiam in Bibl. Vaticana, foliis tamen 10 destitutum. — Addendus typus 4 (G 80, M^{83}); vide f. P$_5$ versum. In Indice contentorum, post « Aristoteles: De interpretatione » scriptum est: « Anicius Boethius: Divisiones. Topica », quae tamen opera frustra quaeres in toto volumine. Aristotelis Topica sequuntur Elenchi, *non* Elenchos Topica.

2419 **Aristoteles**: Metaphysica. Padua: Laurentius Canozius ... III. Kal. Febr. [27. Januar] 1473.

Die 30 Januarii. Folium 159 est vacuum, quod notandum putarunt Pellechet (1299) et Reichling (IV p. 122). Etiam Romae in Bibl. Corsiniana et Vaticana, Ferrariae et Firmi in Civica.

2422 **Aristoteles**: Meteorologica. ... Daran: Gaietanus de Thienis: De reactione und De intensione et remissione formarum. Timon Iudaeus: Quaestiones super meteorologica Aristotelis. [Venedig: Bonetus Locatellus, um 1496] 2°. (126 Bl. Sign: A^8-H^{8}I^{6}AA^{8}GG^8...) Bl. 125 leer.

Romae in Bibl. Angelica (YY. 19. 7^{x}) et Vict. Em. (68. 9. E. 24^3); sed editio est saeculi XVI, cum tam in uno quam in altero exemplo folium 125 non vacet, in eoque verso (col. 2) haec subscriptio insit: ℂ Opuſcula hec ĩpreſſa fuerũt Uenetijs. mãdato ☞ expẽ‖ſis heredũ nobilis viri dñi Octauiani Scoti ciuis ac patri‖tij Modoetienſis. p preſbyterũ Bonetũ Locatellũ Ber=‖gomenſem. kalendis decembribus. 1507. || Exemplum Bibl. Vict. Em.

fol. 2 a col. 1 titulum exhibet modo nonnihil diverso quam in exemplis Dresdensi citato et Bibl. Angelicae, quod tamen certe non prohibet, quo minus ad eamdem editionem sit referendum.

2499 Arlotto, Piovano: Motti e facezie. ... Florenz: Bernardo Zucchetta für Bernardo Pacini [um 1490] (Hain-Reichling 1792.)

Ipsa libri facies necnon litterae initiales floridae saeculum XVI produnt; ceterum saeculo XV et Bernardum Zucchettam aliquid impressisse et Bernardum Petri Pacini aliquid edidisse adhuc demonstrandum videtur. Exemplar Arithmeticae Philippi Calandri, a Reichling descriptum ad n. 1156, pertinet ad saeculum XVI, in eius enim subscriptione annus « M.D.XVIII. » calamo mutatus est in « MCCCCXC ». Ex editionibus Bernardi Zucchettae notam temporis exhibentibus a Paulo Kristeller in Fl. W. indicatis (nn. 35. 49. 77 b. 80. 150 c. 208 a. 400 a) reliquis antiquior est anni 1505, ex editionibus ibidem, quibus nota temporis ac simul nomen Bernardi Pacini insunt (nn. 135. c. 150 c. 208 a), antiquior est anni 1515, et improbabile videtur Bernardum aliquid edidisse ante obitum patris, hic autem vivebat a. 1513, quo edidit Christophori Landini « Formulario di lettere » et Angeli Politiani « La Giostra di Giuliano de' Medici » (ibid. nn. 230 c, 336 b). Aesopus ital. anni 1520, qui ibid. ad n. 137 c dicitur impressus « a petitione di S. Piero da Pescia », vere editus est « A petitione di Bernardo di Ser Piero da Pescia » (cf. Catalogue des livres manuscrits et imprimés composant la Bibliothèque de M. Horace de Landau, Florence 1885, p. 14).

2521-2522 Arnoldus de Villanova: De arte cognoscendi venena... Padua 1473. — ... Mantua 1473.

Utraque editio duas partes complectitur, quarum una Petri de Abano tractatum de venenis. Cum huic subscriptio adhaereat, hac de causa fortasse postposita est. Sed anteponenda mihi videtur: 1. quia ei praemittitur folium vacuum; 2. quia rationi consentaneum est quod tractatus generalis et maior antecedat particularem et minorem. In utriusque editionis exemplaribus Bibl. Casanatensis (Inc. 1593, 354) Petrus de Abano praecedit, item apud Osler.

2618 Ars moriendi, ital. [Bologna: Baldassare Azzoguidi, um 1471-75]. Lagen: [a^4-d^4] Type 2. Bl. 1 leer. Bl. 16 leer. (Sorbelli, I primordi della stampa in Bologna, IV.)

Typus in nonnullis (ut in O, &) differt a 2° Baldassaris Azzoguidi, prorsus conveniens cum 1° Ugonis Rugerii. Editio anno circiter 1475 prodiisse videtur. Exemplar Bibl. Archigymnasii Bononiensis, quod unicum forte superest, 14 tantum foliis constat omnibus impressis, cum folium vacuum ea precedens ad editionen non pertineat, nec aliquod folium vacuum sit in fine (etiam 14 folia ei tribuit C. Lozzi, in « Il Bibliofilo » A. VIII n. 6, Bologna 1888, p. 82); tale autem est, ut ex eo cognosci nequeat in quot fasciculos editio sit divisa, an in quatuor quaternum foliorum, ut censuit Sorbelli, vel in duos foliorum octonum, quod probabilius puto.

2740 Asconius Pedianus, Quintus: Commentarii in orationes Ciceronis ...[Venedig: Cristophorus de Pensis, um 1492] — Type [*sic*]: 3: 82 R, 7: 107/9 R. (Hain *1887. BMC. V p. 474.)

Editio verisimiliter nonnullis annis posterior anno 1492. Iuxta BMC. (V p. 467) Christophorus de Pensis typum 3 adhibuit annis 1492-1499, typum vero 7 annis 1494-1500; cf. BMC. V p. xlii. — Romae in Bibl. Alexandrina et Casanatensi et ex tribus exemplaribus in Vaticana.

2748 Astesanus: Canones poenitentiales. [Wien: Iohann Winterburg, um 1496] 6 Bl. Typen: 1: 78 G, 2: 270 G, 4: 124 G. Hain 4343. Proctor 9478 A. BMC. III p. 812.

Non est editio recensita apud Hain ad n. 4343, cum ea dicatur habere 4 folia et explicere verbo FINIS (*non* Finit). — Proctor et BMC. quoad typum medium neque cum GW neque inter se conveniunt, cum Proctor eum dicat 5um (cui Haebler dat mm. 101, BMC. mm. 104). BMC. autem mensuram eidem tribuat mm. 160, quam tamen mensuram (apud Haebler propriam typorum 3° et 9°) nulli typo Iohannis Winterburg assignat p. 810.

2754 Astesanus: Summa de casibus conscientiae. . . . Venedig: Iohann von Köln und Iohann Manthen, 18 März 1478. 589 Bl. Sign: a^{11} . . .

Romae etiam in Bibl. Casanatensi et Vict. Em., in Vaticana autem 2 exemplaria. In registro fasciculo primo tribuuntur 12 folia, quorum duo priora indicantur verbo « vacat »; ergo a^{12} et 590 folia. Hunc numerum dant et Pellechet (1405) et BMC. (V p. 233). Exemplar Casanatensis (Inc. 1114) in fine libri octavi (G W, *Bl. 549*) pro verbis « Finis ad dei laudē ℭ virginis Marie. » habet: « Explicit liber octau9. », quod nonnullorum exemplarium proprium esse iam Pellechet notum fecerat.

2757 Astesanus: Summa de casibus conscientiae. . . . Venedig: Leonhard Wild für Nikolaus von Frankfurt, 28. April 1480.

Romae exemplaria integra in Bibl. Angelica, Casanatensi, Vallicellana, ex quibus (ut ex BMC. V p. 265) constat vacare, praeter primum, folium 234.

2877 Augustinus, Aurelius: De civitate dei. Venedig: Iohann und Wendelin von Speyer 1470. Lagen: [a^8b^8 . . .].

In Bibl. Vaticana duo exemplaria (membranacea) integra, aliud (cartaceum) folio tantum ultimo, vacuo, destitutum. In iis priora 16 folia in duos fasciculos quidem sunt divisa, ita tamen ut primus sit decem foliorum (quorum 1 et 2 vacua), alter foliorum sex.

2892 Augustinus, Aurelius: De civitate dei, ital. [Florenz: Antonio Miscomini, nicht nach 1483] Type: 4: 80 R.

Venetiis, Antonius Bartholomaei Bononiensis (Miscominus), c. 1477. Sane 1. typus non omnino convenit cum typo 4, qualis adhibitus est ab Antonio Miscomino Florentiae, cum littera *e* sit diversa, sed prorsus idem est ac typus 4, quo Antonius Miscominus, qui non est alius ab Antonio Bartholomaei Bononiensi, excudit (cf. BMC. V p. 240) italice Venetiis Vitas Patrum anno 1476 (Hain 8617), Biblia anno 1477 (Hain 3151), Titum Livium anno 1478 (Hain 10145); 2. ex variis chartae signis, quae multa

insunt huic editioni, nullum simile in 34 editionibus Antonii Miscomini florentinis a me inspectis occurrit, e contra aliqua, ut caput bovinum inter cornua stilum erectum gerens in florem desinentem, libra circulo inscripta, inveniuntur similia in Vitorum Patrum editione supra memorata. Ceterum antiquiorem anno 1480, quo Antonius Miscominus Florentiae imprimere incepit, veteres bibliographi hanc editionem putarunt, ita ut B. Gamba (Serie dei testi di lingua, Venezia 1836, p. 1) scribat: « Giudicasi fatta quest'edizione verso il 1475 ». — Romae etiam in Bibl. Angelica, Casanatensi, Corsiniana, in Vaticana autem et Vict. Em. plura exemplaria.

2899 **Augustinus**, Aurelius: De cura pro mortuis gerenda. [Köln: Drucker des Augustinus, De virginitate . . .] 4.° (12 Bl. 30 Z. Type: 1: 90 G. Hain 2109.)

Aliud exemplar in Bibl. Vaticana (Ross. 378), quod tamen est totum in 8°.

2933 Pseudo-**Augustinus**: De duodecim abusionum gradibus. . . . [Strassburg: Georg Husner, . . .] 4°. (35 Z. Type: 1: 102 G.)

Exemplar Bibl. Vaticanae (Ross. 1776) est totum in 2°. Hain (2104), Copinger (II. 769), Pellechet (1588), Voulliéme (Berlin 2198): 2°.

2960 Pseudo-**Augustinus**: Manuale. Treviso: Gerardus de Lisa 1471. 4°.

Tum Exemplar Bibl. Casanatensis (Inc. 1444) tum Bibl. Vaticanae (Ross. 959) sunt tota in 8°. Proctor (6455): 8°.

2970 Pseudo-**Augustinus**: Meditationes. . . . Mit Beigabe von Masellus Beneventanus. [Mailand: Iohannes Antonius und Benignus de Honate, um 1480/82] (Copinger-Reichling 733.)

Liber non impressus circa a. 1480/82, sed ante 25 Maii 1477, ante S. Ambrosii Hexameron (cf. supra p. 121 annot. ad n. 1605), cum ipse Masellus in epistola dedicatoria haec scribat: « uisum est si cum in illis [gentilium auctorum voluminibus] imprimendis opere mediolani impenderim: in his quoque [ecclesiasticis voluminibus] diligentie aliquid impertirer.

Elegi igitur in hoc propositi mei uelut preludio Diui Augustini ... quedam opuscula imprimenda » et circa finem : « Ego igitur laudatissimo uiro ... primitias laboris et diligentie mee in hoc genere destinandas putaui ». — Extat Romae, praeter quam in Bibl. Vaticana (V. 83), in Casanatensi (Inc. 186, 1000) et Corsiniana (54. A. 1).

2985 Pseudo-**Augustinus** : Oratio de tota passione domini.

Forte ponenda erat ante hunc numerum vel ante 2939 (Pseudo-AUGUSTINUS : De conflictu vitiorum) editio a Reichling descripta ad n. 1822, extans etiam in Bibl. Vaticana, « Modus confitendi secundum S. Augustinum *seu* Confessio S. Augustini » (perperam ab eo Stephano Plannck tributa, cum sit expressa typo 4 Bartholomaei Guldinbeck). — Aliam editionem ipse recenset ad n. 1843, quae erat inserenda volumini tertio vel quarto.

2990 Pseudo-**Augustinus** : Orazioni in versen . . . . [Rom : Iohann Besicken und Sigismund Mayr, um 1500] Type : 7 : 87 G, ... (Hain-Reichling 2114.)

Orationes S. Augustino tributae sunt duae, quarum altera est prosa conscripta. Ex typo 7 Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam ; quod confirmat sigillum typographorum folio 1 a in medio ornamento inferiore positum, in eo enim litterae I, M leguntur, certe significantes Iohannes, Martinus. Cf. P. Kristeller, Die italienischen Buchdrucker-und Verlegerzeichen bis 1525, Strassburg 1893, n. 155.

2998 Pseudo-**Augustinus** : Sermone della morte. [Florenz : Bartolomeo de Libri, um 1495] 2 Holzschnitte. (Reichling 1131. Kristeller : Fl. W. 12.)

Figura, titulo supposita, recurrit ex Kristeller (op. cit.) tantum in G W 3009 (Hain 2009) « Pseudo-AUGUSTINUS : Sermones ad heremitas, ital. Florenz : Francesco di Dino, 5. Iuni 1493 » ; editio autem est huic tam similis,

ut Proctor (6341) post Hain (2011 ; Corrigenda) ex ambabus unam constituerit. Quapropter praesens « Sermone della morte » potiori iure Francisco Dini tribui potest quam Bartholomeo de Libris. — Libello nulla alia figura inest quam supra dicta, ut ex ipsa subiecta descriptione patet ; ergo una figura, ut in GW 3009, non duae.

3017 Pseudo-**Augustinus** : Soliloquia, ital. . . . Florenz . . . 10. November 1491. 44 Bl.

Ex exemplaribus Bibl. Corsinianae et Vaticanae atque ex ipso Copinger folia 46. — *F. 45 a* : (I)Ncomincia la tauola de capitoli dellibro. || Della ineffabile dolceza di dio. Capitolo primo. || . . . *F. 45 b, ll. 26-27* : Della gloria diuita eterna. capitolo trigesimo || quinto. || *F. 46 vacat.*

3020 Pseudo **Augustinus** : Soliloquia, ital. . . . Florenz . . . 18. Iuni 1496. Ein Holzschnitt.

Praeter insigne Petri Pacini, tres figurae, quarum tertia eadem est ac secunda.

3060 **Augustinus** Moravus : Prognostikon für das Iahr 1494, Padua 1. Ianuar 1494. [Rom : Andreas Fritag 1494, . . .] Typen : 3 : 140 G, 5 : 83 G. (6 Bl. 32 Z. Caronti 574.)

Etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 1401). Editio neque Andreae Fritag neque romana, sed absque dubio veneta. Maior typus sane maior est typo 3° Andreae Fritag et ab eo diversus (G c. 170, M^{17}), et omnino convenit cum 12° Bernardini Benalii, minor (5us Andreae Fritag mihi est ignotus) cum 13° eiusdem typographi. Xylographia, duodecim zodiaci signa repraesentans, invenitur prorsus eadem in Petri Boni Advogarii Astronomico anni eiusdem 1494 impresso Venetiis curante eodem Antonio Lauro (cf. GW 242), cuius precibus Augustinus Moravus se, cum Venetiis esset, victum esse ut prognosticum suum ederet in epistola ad eum fatetur.

3068 Augustonus, Iohannes Basilius: Prognostikon für das Iahr 1491, ... lat. [Brescia: Angelus et Iacobus Britannici, ...] Type: 6: 63/4 G. (Caṛonti 108.)

Idem certe typus, qui in Prognostico Antonii Arquati pro eodem anno 1491 descripto ad n. 2552 (Caronti 70), idem numerus linearum (53); attamen illud datum est Papiae, Gabrieli de Grassis. Typus (mm. 64/65) differt a 6 Angeli et Iacobi Britannicorum in A, H, N.

3113 Avicenna: Canon. Lib. 1-5. Hebr. ... Neapel: 'Azrī'ēl Ben-Iōsēf, 7. Kislēw 252 [9. November 1491].

In Bibl. Vaticana unum exemplar membranaceum, sed librorum tantum 3 et 5, tria cartacea. Horum in uno (Ebr. II. 6) folia 8, 9 alio modo impressa sunt quam in reliquis duobus, cum lectionibus variantibus.

3119 Avicenna: Canon. Lib. 1-5, lat. ...Venedig: Pierre Maufer, Nicolaus de Contugo und Genossen 1483. — Lib 1: 64 Bl. Lib. 2: 64 Bl. Lib. 4: 88 Bl.

Invenitur etiam Volaterris in Bibl. Guarnacciana. Liber 1us habet 62 folia, 2us vero 66, cum folium 63um incipiens: (a) Nifū i. || et 64um desinens: Zuccaẓ a hufar dcclvii. ||, quae tribuuntur libro 1°, pertineant ad librum 2um (cf. GW 3120). Liber 4us est foliorum 90, nec aliam summam dant numeri signaturis appositi, addito numero 4 foliorum absque signatura, quae praecedunt. — Avicennae Cantica, edita ab iisdem typographis IX cal. Aprilis 1483 (GW 3128), quae in exemplo Volaterrano, apud Copinger (III p. 243 ad Hain 2203) et Pellechet (1662) Canoni sunt coniuncta, quae ex ipso GW extant in omnibus fere bibliothecis ubi Canon extare dicitur, fortasse minus recte separatim sunt descripta.

3124 Avicenna: Canon. Lib. 1-5, ... u. De viribus cordis, ... beide mit Kommentar von Gentilis de Fulgineo. ... Venedig: Baptista de Tortis $14\frac{90}{91}$-1495.

Romae in Bibl. Corsiniana. Libellus « De viribus cordis » nullum commentarium adiunctum habet, neque Gentilis de Fulgineo commentarium aliquod in eum composuisse videtur.

3199-3202 Balbus, Iohannes: Catholicon. Lyon . . .12. März 1493. — . . . Lyon . . . 7. Ianuar 1496.

Cur non $14\frac{93}{94}$, $14\frac{96}{97}$, ut alibi, ex. gr. ad nn. 2783, 2784, 2787, 2791, 2794, 3417?

3206 Baldinis, Baldinus de: Prognostikon für das Iahr 1491, Bologna 1490, ital. [Bologna: Franciscus dictus Plato de Benedictis, 1491] 36 Z. Type: 7: 84/5 G. (Caronti 96.)

Ex ipsa subscriptione « Per me Baldinum de Baldinis . . . Anno salutis nostre 1491 » : Bologna 1491, *non* 1490; neque obstat quod Iudicium sit de anno 1491, cum initio de hoc anno dicatur « che comīciara [*non* comīciava] a Marcio ». Ceterum si hoc Iudicium ab auctore editum est anno 1490, cur impressum absolute censetur anno 1491? — Nulla pagina plena est; prima habet quidem 36 lineas, sed si plena esset, haberet lineas 44. Typus G 73, cuius M paene convenit cum M^{88}, habens litteras maiusculas romanas admixtas, non recensitus ab Haebler inter typos Francisci Platonis de Benedictis, valde similis 1° Theodori de Ragazonibus (cf. Hain 1450: S. Thomas de Aquino, Prima pars secundae partis Summae theologiae, Venetiis . . . 1490).

3238 Bandellus de Castronovo, Vincentius: De singulari puritate et praerogativa conceptionis . . . Iesu Christi. . . . Bologna: Ugo Rugerius, 12 Februar 1481. — 2 Sp.

Tabula tantum columnis duabus est impressa, opus vero, ut ex ipsa descriptione patet, longis lineis. Romae etiam in Bibl. Corsiniana.

3333 Barbara, Hl. Leggenda di Sta Barbara. [Rom: Iohann Besicken und Sigismund Mayr, . . .] 6 Bl. Typen: 1: 87 G, 2: 60 G. (Reichling 961. Rom *B Cas.*)

Indicatur unum exemplar (Casanatense) ex eoque tamquam integro numerus foliorum datus est; sed illud (Inc. 1890) est mancum foliis primo et ultimo (probabiliter vacuo). Quod integrum non sit patet ex ipso initio: ¶ Dice Barbaral [*non* Babaral] ſeti piace || dimmi ſe queſti gia furon humani || . . . — Nullibi typus 2. Ceterum: 4°. sign. aij in folio exemplaris 2° 2 coll. 4 octosticha pro quavis col. *Explicit* col. 2.

3344 **Barbarus**, Hermolaus: Oratio ad Fridericum III. ... et Maximilianum I. ... Mit Epistola ad Iohannem Carondeletum. [Venedig: Antonius de Strata, ...] (Hain 2418.) Rom *B Ang.*, *B Vat.*

Romae etiam in Bibl. Vict. Em. (70. 3. F. 34), non vero in Angelica. Epistolam Hermolai Barbari ad Ioh. Carondeletum, quae in hac et aliis editionibus data dicitur pridie nonas (4) augusti 1486, datam puto postridie nonas, idest 6 augusti, cum incipiat « Orationem a me nudius quartus habitam », haec autem oratio etiam ab historicis dicatur habita III nonas (3) augusti.

3350 **Barbatia**, Andreas: De praestantia cardinalium. ... Bologna: Ugo Rugerius, 12 Oktober 1487. (66 Bl.) Hain 2428. Rom *B Ang.*

Ob illud *bonon.* in subscriptione Hain 2428 convenire potius videtur cum editione sequenti 62 foliorum (Pellechet 1827). In Bibl. Angelica non extat haec editio sed sequens (mutila tamen foliis 1, 48, 49).

3385. 3386 **Barberiis**, Philippus de: Discordantiae ... Hieronymi et Augustini. ... Rom [Iohannes Philippus de Lignamine] 1. Dezember 1481. 70 Bl. 82 Bl. (BMC. IV p. 131.)

Dicitur prima editio continere prophetarum de Christo vaticinia, quod tamen falsum est. Cum folia tantum 25-28, 31-82 secundae editionis eadem omnino reperiantur in prima (ff. 13-16, 19-70), reliqua vel addita sint vel plus minus differant, necesse est ut secunda editio posterior sit die 1 Decembris 1481.

3450 **Bartholomaeus** de Sancto Concordio: Summa de Casibus conscientiae. [Italien] XII. Kal. Nov. ... 1473. 2°. (192 Bl.)

Exemplar Bibl. Vaticanae (Ross. 1014) quoad maiorem sui partem (folia 114) est in 4°. — Si haec editio est italica, quod Proctor (7389) indubitanter affirmat, certe ad Italiam superiorem pertinet.

3467 Bartolinis, Baldus de: De dotibus et dotatis mulieribus ... [Perugia: Iohann Vydenast, um 1479] Tab. 56 Z. (Hain 2467.)

Librum hunc imprimere incepit Federicus Eber post 13 Martii 1479, eoque defuncto perfecit Iohannes Vydenast post 11 Martii 1482; cf. Rossi pp. 28-30 et doc. 27. — In tabula lineae 56 et 51. — Extat etiam Perusiae in Bibl. Civica et Romae in Casanatensi (Inc. 500).

3470 Bartolinis, Baldus de: Repetitio rubricae: De verborum obligatione. ... [Venedig: Wendelin von Speyer, um 1476/77] (16 Bl. 60 Z. Schweinfurt **St B.*)

Alterum exemplar Romae in Bibl. Corsiniana (54. G. 8[3]). — Repetitio rubricae: De verborum *obligationibus* (Dig. 45. 1), quamquam titulus editionis papiensis anni 1497 (GW 3472) habet « de verborum *obligatione* ». — Editio sine dubio perusina, quod constat ex typo prorsus eodem qui in editione Tractatus eiusdem de dote et dotatis mulieribus, de qua supra, et confirmatur ex charta atque ex his verbis auctoris in praefatiuncula « et post hec revocatus ad patriam voto scholarium morem gerens imprimenda mandavi ». Cum Baldus de Bartolinis Pisis revocatus fuerit Perusiam a Sixto IV ante 28 Aprilis 1476, neque ad obsequendum summo pontifici tardus fuerit (cf. V. Bini, Memorie istoriche della Perugina Università degli studj, Perugia, 1816, pp. 349-350, 653; A. Fabronius, Historia Academiae Pisanae, I, Pisis 1791, pp. 183-185, 189-190, 384), editio haec ad annum circiter 1478 est saltem referenda, ac proinde ad Federicum Eber.

3538 Bartolus de Saxoferrato: Consilia. Daran: Quaestiones. Tractatus. Mailand: Benignus und Iohannes Antonius de Honate... 17. September 1479. (Pellechet 1969.)

In exemplari Consiliorum, quod servatur in Bibl. Vaticana (M. 141), folio 2a nullus titulus inest, foliis 9, 49 nulla signatura, foliis vero 65-67 insunt signaturae iij, iiii, v.

3564 Bartolus de Saxoferrato: Super II. parte Digesti novi. [Neapel] Sixtus Riessinger ... 388 Bl. (Reichling 828. Rom *B Cas.*)

Ex inspectione exemplaris Casanatensis folia 390, quorum primum verisimiliter, ultimum fortasse vacuum. [a^{10}-$c^{10}d^{12}e^{8}f^{10}$-$h^{10}i^{8}k^{8}l^{10}$-$n^{10}o^{8}p^{10}q^{10}r^{12}s^{8}t^{10}$ $v^{6}x^{12}y^{8}z^{10}A^{10}$-$C^{10}D^{8}E^{10}$-$G^{10}H^{8}I^{10}K^{8}L^{10}$-$P^{10}Q^{8}R^{10}S^{8}$].

3566 Bartolus de Saxoferrato: Super II. parte Digesti novi. [Venedig: Nicolas Ienson] 1478. (334 Bl. 58 Z. Memmingen **St B.*)

Alterum exemplar in Bibl. Vaticana (Prop. V. 70), tantum folio 1 vacuo destitutum. Editio nec Nicolai Ienson nec veneta sed ferrariensis Andreae Belfortis expressa eius typis 3 et 4; quod evidentius apparet, si comparetur (etiam quoad chartam) cum Felini Sandei Lectura super prooemio Decretalium edita ab Andrea Belforti IX cal. iunias 1481 (Vat. S. 72). In editionibus Iensonianis descriptis in GW 3525 et 3616 (Hain 2558, 2590[4]), quas conferre est in Vaticana (S. 56; Prop. V. 52), numquam occurrit lineola ad coniungendas partes eiusdem vocabuli divisas adhiberi solita, e contra saepe in Prop. V. 70 et S. 72; insuper chartae signa sunt omnino diversa. Typus minor in Prop. V. 70 et S. 72 habet mm. 95-96.

3582. 3593 Bartolus de Saxoferrato: Super I. parte Digesti veteris. [Perugia: Iohann Vydenast und Genossen (Petrus Petri de Colonia und Iohannes Nicolai de Bamberga), um 1471/72 — Super II. parte Digesti veteris. [Perugia: ... *ut supra*] — (Hain 2569. Pellechet 1918.)

Utique Petrus Petri de Colonia et Iohannes Nicolai de Bamberga (prototypographi perusini), non vero Iohannes Vydenast, qui nullam societatem cum iis iniit neque aliquid annis 1471 et 1472 impressit. Cf. Rossi pp. 7-9, doc. 1, 2. — Lectura super prima parte extat etiam Perusiae in Bibl. Civica.

3612 Bartolus de Saxoferrato: Super I. parte Infortiati. ... Trevi: Iohann Reinhard, 23. Ianuar 1471. 288 Bl. (*Bl. 1 leer.*) Lagen: [$a^{12}b^{10}$-$g^{10}h^{12}i^{10}$-$m^{10}n^{12}o^{10}$-$t^{10}v^{12}x^{8}$-$z^{8}A^{10}$-$D^{10}E^{8}F^{8}$].

Invenitur Romae non solum in Bibl. Vaticana sed etiam in Casana-

tensi. Huius exemplar habet 288 folia, omnia impressa, Vaticanae folia 289, quorum primum vacuum. Ex diligenti collatione utriusque exemplaris: [$a^{12}b^{12}c^{9}d^{10}$-$g^{10}h^{12}$; i^{10}-$m^{10}n^{12}$; o^{10}-$x^{10}y^{8}z^{8}$ . . .].

3613 Bartolus de Saxoferrato: Super I. parte Infortiati. [Venedig] Wendelin [von Speyer] 9. Februar 1471.

Iuxta BMC. (V p. 157) fasciculi 25us et 26us habent unusquisque 10 folia *non* 12, fasciculus 28us folia 8 *non* 10, fasciculus 30us folia 12 *non* 10, fasciculus 31us folia 12 *non* 8.

3629 Bartolus de Saxoferrato: Super II. parte Infortiati. [Perugia: Iohann Vydenast und Genossen, um 1474/75]. (280 Bl. Copinger 896.)

Petrus Petri de Colonia et Iohannes Nicolai de Bamberga, *non* vero Iohannes Vydenast et socii; post 28 Octobris 1472 et saltem ante 6 Aprilis 1474. Cf. Rossi pp. 10-12, doc. 4 et 7. — Etiam Romae in Bibl. Casanatensi (Inc. 1307).

3672 Barzizius, Christophorus: Introductorium ad opus practicum medicinae. . . . Pavia: Antonius Carcanus . . . , 20. August 1494. 257 Bl. Sign: $a^{8}b^{4}c^{6}d^{6}e^{7}$ . . .

Folia 258 ex exemplari Bibl. Vaticanæ (BBB. IV. 21), in quo fasciculus *e* habet octo folia, quorum sextum folio 5 impresso (non numerato nec signato) respondens est vacuum.

3698 Basilius Magnus. La storia di S. Basilio. [Rom: Iohann Besicken und Sigismund Mayr (?), um 1498/1500] Type 7: 87 G. (Hain-Reichling 2699.)

Ioannes Besicken typum 7um adhibuit cum Martino de Amsterdam, numquam cum Sigismundo Mayr, anno quidem 1500 sed fortasse non antea, certe non ante annum 1499. Cf. Proctor pp. 261-262, BMC. IV p. 138 ss. — Dubito an haec editio sit romana et saeculi XV. Typi 2: minor, simil-

limus 7° Iohannis Besicken sed ab eo in nonnullis litteris (B, D, P) differens; maior (pro titulo), altus circa mm. 4, sane diversus a 5° Iohannis Besicken, valde similis 4° Francisci de Tuppo. — Corrigenda in subiecta descriptione: (O) Glorioſa *non* [ ] Gloriosa, via *non* dia, amico‖*non* amico.‖

3722 Bassolis, Iohannes de: In quartum librum sententiarum. . . .

In notitia de hoc theologo praeposita, ipse, qui recte dicitur Minorita et defunctus circa a. 1347, perperam factus est discipulus praecipue dilectus Iohannis Scoti Eriugenae, confuso Iohanne Duns Scoto summo Ordinis Minoritarum theologo, qui obiit a. 1308, cum philosopho qui vixit saeculo IX.

3739 Baveriis, Baverius de: Consilia medica. . . . Bologna: Franciscus dictus Plato de Benedictis, . . . 5. November 1489. — gez: [3] II — C.LIX [1].

Folium 3 b habet num. I (numeri insunt tam foliis rectis quam versis). Romae etiam in Bibl. Corsiniana (exemplar integrum); in Vaticana autem 3 exemplaria.

3794 Belcari, Feo: Rappresentazione di Abraham e di Isaac. [Rom: Iohann Besicken, um 1500] Type: 7: 87 G. (Hain-Copinger 2748.)

Typus maior pro titulo, idem ac maior editionis descriptae ad n. 4197 (Cas., Inc. 1623), qui dicitur: 10: 104 G. — Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam.

3802 Bellantius, Lucius: De astrologica veritate. . . . Florenz: Gerhard von Haarlem, 9. Mai 1498. — 127 Bl.

Pellechet (2027) dat 128 folia, quorum ultimum vacuum. — Romae etiam in Bibl. Casanatensi, 2 exemplaria in Vaticana (unum membranaceum); nullum ex his tribus nec exemplar Bibl. Vict. Em. *Correctiones* habet.

3803 Bellemère, François : Examen de conscience. [um 1495] (Reichling 419.)

Dubitari potest utrum haec editio sit saeculi XV, cum Franciscus Bellamera teste Franc. Lanovio (Chronicon generale Ordinis Minimorum, Lutetiae Parisiorum 1635, p. 231) defunctus sit anno 1547.

3807 Beltrame da Ferrara : Specchio della prudenza. [Venedig : Petrus de Piasiis, um 1490] Type 7 : 80 R. (Reichling 62.)

Typi duo : R 78-79 (Qu/ et Q/u) diversus a 7° Petri de Piasiis, et G c. 146. Ex litteris initialibus ligno incisis editio certe veneta sed aliquot annis posterior anno 1494 quo Petrus de Piasiis imprimere desiit, imo facile ad saeculum XVI pertinens. Non dubito quin eam indicet Ioh. Baptista Sajanellus in op. « Historica monumenta Ordinis S. Hieronymi de Pisis » I (Venetiis 1758) p. 152 de auctore et opere sic scribens : « Doctrinae vero, ac pietatis simul specimen dedit Opusculo, quod Speculum Prudentiae inscribitur, rudi quidem illius aetatis Italico stilo exaratum, sed coelesti Sapientia plenum. Prodiit typis Venetiis Anno MCCCCC. et V. idest 1505. (non 1500. ut scripsere Puccius, Bonacciolus, ac Bonellus) ut ostendunt Exemplaria, quae extant in nostris Bibliothecis : ... ».

3808 Bembus, Bonifacius : Pro M. Fabio Quintiliano adversus Matthaei Collatii criminationem actio prima. ... [Pavia : Damianus de Confaloneriis, um 1481/83] Type 3 : 78 G. (Pellechet 2031.)

Typus, collatus cum 3° Damiani de Confaloneriis adhibito a. 1483 in « Paulus Venetus, Quadratura » (Proctor 7067 ; Reichling 662) sine dubio alius inventus est ; G 73-74, M duplicis formae (M^{49} et M^{38}), C et E diversae, signum 9 minus, etc. Neque cum 4° eiusdem typographi in omnibus convenit, cum P sit simplex nullamque lineolam intus habeat, A^2 occurrat *non* A^1. — An editio mediolanensis, impressa a Iohanne Antonio de Honate suo typo 10° ?

3809 Bembus, Bonifacius: In Ludovici Mariae Sfortiae ... laudes oratio. [Mailand: ... nach 28. November 1490] 4°. (Hain-Reichling 2764.)

Exemplum Bibl. Vaticanae (IV. 210³) est in 8°.

3810 Bembus, Petrus: De Aetna dialogus. Venedig: Aldus Manutius, Februar $14\frac{95}{96}$. — Rom *B Aless., B Cas.*

Non extat nunc in Bibl. Casanatensi, ut apparet ex Indicibus eius recentibus, extitisse autem iam ab a. 1761 constat ex Catalogo impresso eiusdem bibliothecae.

3815 Benedictis, Benedictus de: Consilia super materia ultimarum voluntatum. Perugia [Iohann Vydenast und Genossen] 27. Iuni 1476. — (Reichling 420).

Non Iohannes Vydenast et socii, sed Iohannes Iohannis de Augusta; cf. Rossi pp. 18-19 et doc. 14. Etiam Lucae in Bibl. Capitulari et Perusiae in Civica.

3822 Benedictus de Nursia: De conservatione sanitatis. [Rom: Stephan Plannck ...] (Reichling 644.) — Hain 11918? Rom *B Aless., B Ang., B Vitt. Em.*

Cum ex 35 foliis impressis constet exemplar mutilum huius editionis extans in Bibl. Angelica, et ex eodem exemplari tamquam integro editio 35 foliorum impressorum indicetur ab Audiffredo (p. 280), totidemque folia dentur ab Hain ad n. 11917, patet hanc editionem eidem numero respondere. Romae etiam in Bibl. Vaticana (V. 104) et Corsiniana (53. A. 12; exemplar integrum), non vero in Alexandrina et Vict. Em.

3823 Benedictus de Nursia: De conservatione sanitatis. [Rom: Eucharius Silber, ...] (64 Bl. Reichling 1290.) — Rom *B Ang.*

Non est Romae in Bibl. Angelica sed in Alexandrina.

3838. 3839 **Benevolentius**, Bartholomaeus: De analogia huius nominis verbum. [Florenz: Francesco Bonaccorsi, um 1486/90] 4°. — ... De luce et visibili paradoxon. [Florenz: ... *ut supra*] 4° und 8°. — (Hain 2778.)

Unius editionis partes, et ita ut quae in GW secundo describitur iure sit prima; post Conclusiones enim in opusculo *De luce et visibili* deductas (seu post eius Indicem) indicatur opusculum *De analogia,* et post Errata illius opusculi notantur huius Errata. — Non solum in Bibl. Alexandrina haec duo opuscula inveniuntur sed etiam in Vaticana, in ambabus unita quidem et recto ordine. Opusculum *De analogia* in utroque exemplari est totum in 8°. Occurrit et typus graecus, eiusdem fere mensurae ac romanus. Cf. Aless. Inc. 54, Vat. Ross. 663.

3848 **Benivieni**, Domenico: Scala della vita spirituale sopra il nome di Maria. [Florenz: Bartolomeo de Libri, um 1495] 25 Bl. Sign. a^{12} [1] b^{12}. — Florenz *BN* (*unvollst.*).

Florentiae in Bibl. Nationali duo exemplaria integra (Cust. A. N.° 5; B. 5. 22. f). In utroque 26 folia, quorum unum, folio 13° figuram continenti respondens, vacuum est, sic disposita ut folium vacuum non sit 14um libelli sed ultimum.

3851 **Benivieni**, Girolamo: Novella di Tancredi principe di Salerno. [Florenz: Compania del Drago, um 1497/98] Type 1: 111 R. Bl. 1 u. Bl. 2 leer? (Reichling 421.)

Alterum exemplar (mutilum tantum foliis 1,20) invenitur Romae in Bibl. Corsiniana (51. A. 53). — *F. 2 a* (*c. sign.* a ii): HIERONIMO BENIVIENI ALO IL|LVSTRE. S. CONTE GIOVANNI || DALA MIRANDVLA CONTE || DELLA CONCORDIA || SALVTE. || TROPPO Hanno potuto piu gli honefti tuoi || defiderii ... *F. 2 b:* ARGVMENTO DI HIERONYMO || BENIVIENI NELLA NOVELLA || DI TANCREDI PRINCIPE || DI SALERNO || Ardea Gifmonda: & per fuo amante electo || ... — Editio aliquot annis antiquior mihi videtur tempore cui in GW tribuitur, typus autem minime differre a 3° Antonii Miscomini. Brunet (I col. 774) ad annum circiter 1485 eam refert, et Iohannes (Picus) Mirandula, cui opusculum dicatur, mortem obiit die 17 Novembris 1494.

3852-3854 Bentivoglio, Antonio Galeazzo: Oratio ad Alexandrum VI. nomine Bononiensium habita. . . . [. . . nach 11. August 1492].

Certe non ante m. Septembrem 1492, cum A. G. Bentivolus legatus Bononiensium ad novum pontificem Alexandrum VI, teste Cherubino Ghirardacci (Della Storia di Bologna Parte Terza, Città di Castello 1915, p. 268) profectus sit cum sociis Bononia Romam die 27 Augusti 1492.

3855 Bentivoglio, Leone: Oratio habita in principio studii Bononiensis. [Oberitalien. Drucker von Bentivoglio, Oratio (Voolley 345), ...] 25-26 Z. Type: 1 : 113/4 R. — **Crawford* (Haigh Hall).

Alterum exemplar Romae in Bibl. Corsiniana (54. B. 27). Lineae 25, 24, 23, 26. Typus: R 115-116, quem eumdem iudico ac 2um Bazalerii de Bazaleriis et 1um Caligulae de Bazaleriis, typographorum bononiensium.

3863 Berchorius, Petrus: Liber bibliae moralis. Strassburg: C.W., 7. Oktober 1474. (Hain *2795.)

7 *Septembris* 1474, ex subscriptione « ydibus septembrium septimis... » Extat etiam in Bibl. Vaticana (Ross. 611), in qua inveniuntur et duo exemplaria (S. 148; Ross. 1175) editionis praecedentis eiusdem operis (Hain 2794): Ulmae, Iohannes Zainer, 9 Aprilis 1474.

3877 Bernardinus Senensis: Della confessione. Pescia: ... 28. Februar 1485.

Videtur annus Pisciae incepisse a die 25 Martii, more florentino; cf. Hain 51 = GW 161, ubi editio describitur impressa Pisciae a. 1486 die *iovis* 4 Ian. Ergo: 28. Februar 1485/86.

3879 **Bernardinus** Senensis: Della confessione ... [Venedig: Bernardinus Benalius, um 1494] (44 Bl. 35 Z. Reichling 831.)

Opus diversum ab opusculo antea ad nn. 3877, 3878, postea ad n. 3880 descripto, ideoque ab eo separandum. Est maius comprehenditque cum prooemio quinque considerationes ad confessionem faciendam, deinde octo conditiones ad bonam confessionem necessarias et rationem pro confessione frequenti. Quinque considerationes cum eodem prooemio praemittuntur (anonymae, ut videtur) operi Nicolai de Auximo, cui titulus « Quadriga spirituale », in eiusdem editione descripta ab Hain ad n. 2174 et a Reichling in Fasc. V p. 86, extante 1° folio mutila in Bibl. Vaticana (Prop. II. 54).

3891 **Bernardinus** Senensis: Speculum peccatorum de contemptu mundi. [Rom: Iohann Besicken, um 1493/94] (Lage: [a⁶]. 35 Z. Type: 1: 87 G.)

Editio haec, quam iam ante oculos habui Florentiae apud Tammarum De Marinis, adiudicanda mihi visa est potius Bartholomaeo Guldinbeck, impressa eius typo 4°, ac proinde anni circiter 1485.

3895 **Bernardo**, Pietro: Compendio di contemplazione. [Florenz: ... nach 24. März $14\frac{98}{99}$] (Reichling 1142.)

Post 24 Martii $14\frac{97}{98}$, ut ex subiecta descriptione patet.

3935 **Bernardus** Charavallensis: Sermones super Cantica canticorum. ... Pavia: Nicolaus Girardengus, 18. Dezember 1482. 2°.

Romae etiam in Bibl. Corsiniana. Tum huius exemplar (46. C. 26) tum Vaticanae (Prop. II. 202) sunt tota in 4°. Pellechet (2096): 4°.

3939 **Bernardus** Claravallensis: Sermones super Cantica canticorum, ital. Mailand: Heinrich Scinzenzeller, 30. Iuni 1494. 4°.

Praeterquam in Bibl. Vaticana (II. 373) invenitur Romae in Corsiniana (51 c. 12) et in Vict. Em. (70. 6. D. 37). Haec tria exemplaria (integra) sunt tota in 2°. Hain (2861), Proctor (6066), Reichling (I p. 103), Voulliéme (Berlin 3135): 2°.

3967 Pseudo-**Bernardus**: Epistola de gubernatione rei familiaris. [Rom: Ulrich Han (?), um 1475] Type: 4*: 109 R. (4 Bl.; Bl. 1 leer. 29 Z. Reichling 733. Barcelona *BU.*)

Alterum exemplar in Bibl. Vaticana (IV. 649). Typus 1 Wendelini de Wila; ac proinde vel ad hunc typographum editio pertinet vel ad Bartholomaeum Guldinbeck, qui circa idem tempus. quo Wendelinus de Wila, scilicet anno 1475 ante 30 Augusti, eodem prorsus typo usus est. Cf. BMC. IV p. 67.

4178 Berti, Giustino: Rappresentazione di S. Paolino, vescovo di Lucca. . . .[Florenz: Antonio Mischomini, um 1500] (Reichling 836.) Proctor 6433.

Vel non est haec editio anni circiter 1500, vel non est (verisimiliter) Antonii Miscomini, cum eum impressisse post annum 1495 non constet. Ex Kristeller 59 et 322 a deduci posse videtur aliam esse editionem hic descriptam, quae cum exemplari Bibl. Casanatensis et Reichling convenit, et aliam esse editionem quam Proctor indicat ad n. 6433.

4184 Bessarion: Epistulae et orationes. Hrsg. Guillermus Fichetus. [Paris: Ulrich Gering, Martin Crantz und Michael Friburger, April 1471] (Hain 3005.)

Exemplar Bibl. Vaticanae ad Eduardum IV Angliae regem (Vat. lat. 3586) est membranaceum. In titulo ms. epistolae dedicatoriae Guillermi Ficheti ad eum regem legitur: . . . ducibus, comitibus, Marchionibus — in ipsa dedicatoria, ll. 2-3: fe-||renitates . . . Distichon, quod eam sequitur, incipit: Fauſta *non* Fauſtus; post ipsum: Diſticon fichæteum *non* fichætum.

4197 Bianca. Storia della Bianca e della Bruna. [Rom: Iohann Besicken, um 1496/98] Typen: 7: 87 G, 10: 104 G. (Reichling 937.)

Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam c. 1500; cf. annotationem ad n. 3698.

4198 Biblia. Soncino: Iehosua Selomo Ben-Iisrael Natan Soncino, 11. Ijar 248 [d. i. 23. Februar 1488] — Rom *B Cors.*

A. 1488, sed 22 Aprilis; cf. Umb. Cassuto (La Bibliofilia, XIII, Firenze 1912, p. 227). Non extat, neque umquam, ut videtur, extitit in Bibl. Corsiniana. Ex Catalogo selectissimae bibliothecae Nicolai Rossii (Romae 1786) id asserit quidem Iac. Manzoni (Annali tipografici dei Soncino, Par. I, Bologna 1886, p. 164), sed in eo Catalogo nulla huius editionis mentio est. — Etiam folia 62, 334 (totius editionis) sunt vacua.

4205 Biblia. [Strassburg: Heinrich Eggestein, nicht nach 24. Mai 1466] 496 Bl. (Hain *3037.)

Aliud exemplar Romae in Bibl. Casanatensi (Inc. 1283 + 1284). In eo fasciculus 32, distinctus in GW littera I, non habet 9 folia sed 10, quorum ultimum (editionis 332) est vacuum. Ab ipso Hain, qui praeterit verum folium 250 vacuum, hoc folium indicatur, neque omittitur a Copinger (Incunabula biblica p. 25). Hinc folia 497, non vero 496.

4206 Biblia. [Strassburg: Heinrich Eggestein, nicht nach 1468] 496 Bl. (Hain 3036.)

Numeri signaturis appositi dant 498 folia; puto antepenultimum fasciculum non esse 12 foliorum sed 10, ut ponunt Copinger (Incunabula biblica p. 21), BMC. (I p. 66, col. 1, editio 1) et coniici potest ex editione simili praecedenti. — Folium 250 ex exemplari descripto in BMC. est vacuum.

4210 Biblia. . . . Rom: Konrad Sweynheym und Arnold Pannartz 1471 . . . (628 Bl.)

Descriptio supposita erroribus non vacat. Colophon inest folio 563 a, *non* vero 561 a; folium 564, *non* 562, est vacuum, et Interpretationes hebraicorum nominum, quae sequuntur, occupant 62, *non* 64, folia. Praeter folia 1, 16, 17, 564 et duo ultima, sunt vacua folia 282, 283.

Cum et bibliographorum et possessorum editionum saeculi XV et earum emptorum scire haud parvi intersit non solum quot foliis editio con-

stet, sed etiam quot ex iis impressa, quot et quaenam (si qua extent) vacua sint, neque id semper ex GW ob methodum in eo adhibitam cognoscatur, utile visum est quarumdam editionum (ex iis, de quibus supra nihil est annotatum), additis tribus aliis infra descriptis, folia vacua hic indicare in GW omissa.

2337 Aristoteles: Opera. Venedig: A. Torresanus und B. de Blavis 1483. — In parte 1 Tomi 1 fol. 110 vacat. (Bibl. Vat., Ross. 305. Hain *1660[4]. Pellechet 1178[4].)

2341 Aristoteles: Opera. Venedig: Ioh. et Greg. de Gregoriis, 13. Iuli 1496. — Fol. 66 vacat. (Bibl. Cas., Inc. 472.)

2755 Astesanus: Summa de casibus conscientiae. Köln: H. Quentell, II. Kal. Sept. 1479. — Fol. 232 vacat. (Bibl. Vat., S. 111. Pellechet 1407.)

3541 Bartolus de Saxoferrato: Consilia. Venedig: B. Benalius, 25. Febr. 14 $\frac{87}{88}$. — Folia 66, 166 vacant. (Bibl. Cas., Inc. 1295.)

3744 Baysio, Guido de: Rosarium decretorum. [Strassburg: Ioh. Mentelin] Hain *2713. — Fol. 112 vacat. (Bibl. Vat., Ross. 1195. BMC. I p. 57.)

3870 Berlinghieri, Francesco: Geographia. [Florenz: Nicolaus Laurentii] Hain 2825. — Folia 36, 68, 116 vacant. (Bibl. Alex., Inc. 541. Vat., S. 120 et Ferr. S. 37. Vict. Em., 70. 1. G. 5.)

4114 Beroaldus, Philippus: Annotationes centum. Brescia: B. Misinta, Saturnalibus 1496. — Folia 38, 84 vacant. (Bibl. Cas., Inc. 712[a]. Cors., 52. D. 19. Vat., II. 238. Vict. Em., 70. 3. E. 21.)

4282 Biblia cum glossa ... [Strassburg: Adolf Rusch für Anton Koberger] Hain *3173. — Fol. 138 vacat. (Bibl. Vat.: S. 40; S. 199; Ross. 1186.)

4295 Biblia, deutsch. [Strassburg: Ioh. Mentelin] Hain 3130. — Fol. 356 vacat. (BMC. I p. 52.)

4296 Biblia, deutsch. [Strassburg: H. Eggestein] Hain 3129. — Fol. 196 vacat. (Bibl. Vat., Ross. 1699. Hain, l. c.)

4217 Biblia. Piacenza: Iohannes Petrus de Ferratis 1475. Lagen: [a^{10}-$d^{10}e^4f^6g^{10}$-$p^{10}q^4r^{10}s^{10}t^8v^8$ ...] Bl. 287 u. Bl. 288 leer?

Folia 287, 288 vacua extant in exemplari tum Bibl. Spencerianae (Dibdin, Bibliotheca Spenceriana, I, London 1814, p. 27) tum Bibl. Am-

brosianae. Ex huius exemplaris collatione cum exemplari Bibl. Universitatis Genuensis mihi visa sunt folia 180 priora (Genesis-Parabolae) dividi in fasciculos 19 *non* 20, ita ut quintus sit foliorum decem.

4218 Biblia. Nürnberg: Anton Koberger, 16. November 1475. 481 Bl. Lagen: [a^{10}. . . cc^{7}.]

Iuxta BMC. (II p. 413) ultimus fasciculus 8 foliorum est, tota editio foliorum 482. Folium 476, extans in primo exemplari ibidem descripto, vacat.

4222 Biblia. Venedig: Nicolas Ienson 1476. 470 Bl. Bl. 470 a: *Registrum* . . .

Romae etiam in Bibl. Corsiniana (exemplar integrum). Folium ultimum in nonnullis, ut videtur, exemplaribus non continet registrum, sed est omnino vacuum. Ex iis unum (chartaceum) vidi Romae apud I. B. Samonati bibliopolam.

4224 Biblia. [Vicenza] Leonardus Achates, VI. Id. Mai. . . . 1476. 491 Bl.

Ex exemplari Bibl. Vaticanae Ross. 1800 primum folium quadragesimi fasciculi, distincti in GW littera M, est vacuum, ita ut idem fasciculus habeat 12 folia et exemplar integrum 492. Tria exemplaria in Vaticana.

4241 Biblia. Venedig: Franz Renner 1480. 4° u. 8°.

Romae etiam in Bibl. Corsiniana et Vict. Em. Quamquam signa chartae desunt ex quibus facile iudicari possit utrum pars editionis (maior quidem) sit in 2° vel in 8°, videtur ex eius altitudine et latitudine (Vatic., III. 372: mm. 240 et 171) verisimiliter esse in 2°. Pellechet (2305): cahiers in-4 ou in-fol.; Proctor (4177): 4° and F°; BMC. (V p. 195): Folio and Quarto.

4276 Biblia. . . . Brescia: Angelus et Iacobus Britannici, 29. Dezember 1496. 8°. — Rom *B Cors.* (*nur Lage A.*)

8° et 4°. In Bibl. Corsiniana etiam exemplar integrum (48. E. 27). Extat Romae et in Bibl. Casanatensi (ex duobus exemplaribus, at non integris).

4349 Biffus, Iohannes: Elegia gratulatoria ad Ascanium Sfortiam. Rom . . . 19. September 1484. (Hain 3193. München *SB.*)

Ex ipsa subscriptione relata: 19 Iunii 1484. Alterum exemplar Romae in Bibl. Corsiniana (53. E. 57).

4353 Bighignol e Tonin. [Rom: Iohann Besicken und Sigismund Mayr, um 1495] 2 Bl. (Reichling 839. Rom *B Cas.*)

Alterum exemplar Hispali (Arboli y Faraudo, Biblioteca Colombina, I, Sevilla 1888, p. 250). Quamquam et hoc duobus tantum foliis constat, videntur tamen ex initio « Bighignol dice » haec duo exemplaria non esse integra, sed manca folio primo (cum titulo) et folio (verisimiliter vacuo) ei respondente. Editio mihi aliquanto posterior anno 1495 et potius saeculi XVI quam XV. B. Cotronei in « Giornale storico della letteratura italiana » (XXXVI, Torino 1900, p. 313) putat secundam huius poematii partem compositam esse initio saeculi XVI.

4380 Birgitta: Orationes . . . . [Rom: Iohann Besicken, um 1500] (Hain 3208. Pellechet-Polain 3004.) Typen: 7: 87 G, . . . Rom . . . *B Vitt. Em.*

Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam. Non invenitur Romae in Bibl. Vict. Em., ubi tantum (70. 2. A. 37[6]) editio a Reichling descripta ad n. 443, quae in GW (post n. 4371) refertur ad saeculum XVI. — Iidem typographi pro editionibus descriptis ad nn. 4377, 4378, 4381.

4389 Birgitta: Profetia. [Rom: Iohann Besicken, um 1500] 12°. Type 7: 87 G. (Reichling 859. Rom *B Cas.*)

Iohannes Besicken et Martinus de Amsterdam. 8° *non* 12°, quae forma nullius libri saeculo XV impressi est propria, neque ab Hain et Proctor ulli editioni a se visae tribuitur neque in BMC. umquam occurrit. Eadem verisimiliter est forma editionum descriptarum ad nn. 4370, 4372.

4424 Blondus, Flavius: Roma triumphans. [Brescia: Drucker für Pietro Villa, um 1473] (Hain-Reichling 3244.)

Mantuae, Georgius et Paulus Teutonici, c. 1472; ut censeo ex typo simul et charta. Typus enim prorsus convenit, iudice etiam G. W. Panzer (Annales typographici, II. 9. 32), cum eo quo iidem typographi Mantuae Dantis Comoediam edidere a. 1472; charta vero signa exhibet (draconem, coronam), quae in editionibus brixianis non occurrunt, primum autem, omnino idem, saepe videre est in Dantis editione supra memorata, et saltem simile haud raro in Petri de Abano Conciliatore Mantuae item excuso a. 1472 per Thomam Septemcastrensem et Iohannem Burster. Conferri possunt in Bibl. Vaticana Ross. 1296, 1322, 1167.

4447 Boccaccio, Giovanni: Decamerone. [Florenz: Apud S. Iacobum de Ripoli, 13. Mai 1483] 4°. 308 Bl. Sign: (2-4)^{8} a^{8} b^{6}-f^{6} s^{6}-z^{6} &^{6} A^{8}-S^{8} T^{4}.

Folia 302, cum fasciculus signatus littera k nullus sit; fasciculus 10 signatus est littera I, primum folium fasciculi 34 eadem littera sed duplici. Exemplar Bibl. Corsinianae (51. C. 17), mancum foliis 1, 171, 178, est totum in 2°.

4475 Boccaccio, Giovanni: Genealogiae deorum. ...Venedig: Wendelin von Speyer 1472. 294 Bl. Lagen: [a^{10}... B^{7}... G^{13}].

[a^{10} ... B^{8} ... G^{14} $^{(12+2)}$]; folia 296, quorum 242, 296 vacant. Ex tribus exemplaribus integris a me Romae inspectis (Bibl. Casanatensis Inc. 885, Corsinianae 52. F. 5, Vaticanae Ross. 1082) necnon ex Pellechet (2466) et BMC. (V. p. 162). Folia antepenultimum et penultimum sibi mutuo respondent.

4476 Boccaccio, Giovanni: Genealogiae deorum. ... Reggio nell'Emilia: Bartholomaeus und Laurentius de Bruschis, pridie Non. Oct. ... 1481. 355 Bl. Sign: i^{10}a^{10}-l^{10}m^{14}n^{10}-r^{10}s^{6}t^{10}-x^{10}y^{8}z^{8}&^{7}ɔ^{10}aa^{6} aa^{4}bb^{10}cc^{10}dd^{11}ee^{3} ...

Exemplar integrum idemque optimum servatur in Bibl. Casanatensi (Inc. 918). Ex eo: folia 356; sign. (i, ii)^{10} a^{10}-i^{10} K^{10} l^{10} m^{14} n^{10}-r^{10} f^{6} t^{10}-x^{10} y^{8} z^{8} &^{8} ɔ^{10} aa^{6} aa^{4} bb^{10} cc^{10} dd^{11} ee^{3} ... Folium ultimum fasciculi & (editionis 244)

vacat, et folium continens registrum (totius voluminis) est revera ultimum fasciculi *dd*; quod in aliquibus exemplaribus post fasciculum *ee* positum est ita ut videatur fasciculus *dd* esse 11 foliorum et fasciculus *ee* trium, in aliis (ut in Bibl. Vaticanae Ross. 891) abscissum est a fasciculo *dd* et positum in fine. Folium 244 vacuum invenitur etiam in dicto exemplari Vaticanae, in Alexandrinae Inc. 428, in Corsinianae 52. D. 23.

4490 Boccaccio, Giovanni: De claris mulieribus, franz. Paris: Antoine Vérard, 28. April 1493. 79 Holzschnitte.

Etiam Romae in Bibl. Corsiniana (42. D. 35). Figurae 80, praeter insigne Antonii Vérard, ligno incisae.

4499 Boccaccio, Giovanni: Teseide. Mit Vorrede u. Kommentar von Pietro Andrea de Bassi. Ferrara: Augustinus Carnerius 1475. 164 Bl. Lagen: [a^4b^{10} . . . s^8t^8].

Folia 168, quorum 1, 7, 167, 168 vacua; [a^6; b^{10} . . . $s^{10}t^8$]. Folia 1-7 poema praecedentia dantur ex « G. Antonelli, Ricerche bibliografiche sulle edizioni ferraresi del secolo XV » (Ferrara 1830, p. 20), reliqua ex exemplari citato Bibl. Alexandrinae. Folium incipiens « Come che a memoria tornandomi le felicita trapassate » ad primum fasciculum editionis pertinet, et proemium continet Ioh. Boccacci in Theseidem non vero praefationem Petri Andreae de Bassis, ut hic putatur et ad n. 3721; quare nullo modo spectat ad editionem anni 1475 poematis eiusdem inscripti « Le fatiche d'Ercole », etsi cum ea saepe inveniatur coniunctum, ut in Bibl. Alexandrina. Folium vacuum, quod apud Reichling dicitur quintum, ex inspectione exemplaris Bibl. Marcianae est revera editionis septimum; de eo autem nulla mentio apud Pellechet-Polain.

4511 Boethius: Opera. Venedig: Iohannes et Gregorius de Gregoriis 1491-1492. T. 1: 256 Bl. Gez: 1-220 [mit Fehlern]. Rom *B Cas.* (T. 1 Bl. 157-222.)

Pars 1: folia 2 non num., 11 num. 1-ii, 1 non num, 122 num. i-i22, 24 num. 135-158, 96 num. 127-220. Tria exemplaria in Bibl. Casanatensi: unum, Inc. 1274 + 1274[a], integrum (folia 352, quorum 124 vacuum); reliqua

duo, Inc. 270[a] et 1034, exhibentia tantum folia 68 posteriora primae partis (Arithmeticam, Geometriam, Musicam). Tota editio invenitur Romae etiam in Bibl. Vict. Em. (70. 4. E. 21).

4513 Boethius: De consolatione philosophiae. [Savigliano] Hans Glim ... 56 Bl. Lagen: [$a^{10}b^{4}c^{10}d^{8}e^{6}f^{10}g^{8}$]. Turin *BN.*

Folia 58 (ut videtur) et primi sex fasciculi octonum foliorum, septimus decem; ex inspectione exemplaris Bibl. Mediceo-Laurentianae, quod 57 foliis constat, quorum ultimum vacuum, et mancum est folio primo certe vacuo. Cf. Reichling IV p. 149. — Exemplar Bibl. Nationalis Taurinensis a. 1904 igne absumptum periit.

4526 Boethius: De consolatione philosophiae. Mit Kommentar ... Nürnberg: Anton Koberger, pridie Id. Nov. 1476.

Descriptiones huius editionis apud bibliographos ita discrepant, ut suspicari liceat exemplaria alia ab aliis differre. Exemplar Bibl. Vaticanae (Ross. 288), mutilum tantum folio 1 (vacuo), generatim convenit cum GW, habet tamen primum folium fasciculi 2 vacuum et folium ultimum primae partis (Textus) impressum. — Folium 66 secundae partis (editionis 106) vacat.

4588 Boethius: De trinitate. Daran: Utrum pater et filius. — Quomodo substantiae bonae sint. [Venedig: Paganinus de Paganinis, um 1489] (Hain 2038[3].)

Ex ipsa editione, rectius: De trinitate libri II. Quomodo substantiae bonae sint. — *vel*: De unitate trinitatis. Utrum pater et filius et spiritus sanctus de divinitate substantialiter praedicentur. — Quomodo ...

4686 Bonaventura, S.: Soliloquium. [Strassburg: Heinrich Eggestein, ...] 4°. Lagen: [$a^{9}b^{10}c^{6}$].

Pellechet (2672): in-fol. Ut exemplar descriptum in BMC. (I p. 72), exemplar Bibl. Vaticanae (Ross. 53) est in 4° et in 2°. Ex eo patet perperam in BMC. dari primo fasciculo decem folia quorum primum vacuum, cum ex 9 foliis impressis primum et nonum sibi mutuo respondeant, sexto autem respondeat (quod confirmatur etiam ex Pellechet) folium recisum.

4784 Pseudo-**Bonaventura**: Meditationes vitae Christi, ital. [Venedig: Nicolas Ienson (?), um 1478 (?)] 8°. (Reichling 1686.)

Etiam Mediolani in Bibl. Ambrosiana, Romae in Vaticana, cuius exemplar (V. 201) est totum in 4°. Ob defectum signaturarum fortasse nonnullis annis antiquior anno 1478. Videtur tribuenda absque dubio Nicolao Ienson.

4851 Bonifaz VIII., Papst: Liber sextus Decretalium. ... Rom: Ulrich Han und Simon Chardella, 13. Oktober 1472. 230 Bl. Lagen: [$a^{11}b^{8}$... $z^{10}A^{6}B^{8}C^{8}$].

Fasciculi 27: primus, continens tantum rubricas et omissus in registro, quatuor foliorum, quorum ultimum (extans in exemplari Bibl. Angelicae) vacuum; secundus octo foliorum impressorum (forte, in exemplari integro, decem foliorum, quorum primum et secundum vacua). Folia saltem 231. — Romae etiam in Bibl. Casanatensi (Inc. 765).

4862 Bonifaz VIII, Papst: Liber sextus Decretalium. ... Rom: Ulrich Han, 4. April 1478. (231 Bl.) Lagen: [a^{10+2}...]

Priora 12 folia ad duos fasciculos pertinent, huiusmodi certe cuius sunt in editione simili anni 1472, de qua supra; cf. BMC. IV pp. 25, 25-26. Opinio quod secundus fasciculus, integer, 10 foliis constet, fundamento non caret, cum in exemplari praesentis editionis existente in Bibl. Vaticana (S. 57) ipse habeat 9 folia, quorum primum, septimo folio impresso respondens, vacuum.

Eadem verisimiliter dicenda sunt de editione ab eodem typographo emissa a. 1474 (GW 4854).

4957 Bossus, Matthaeus: Recuperationes Faesulanae. Editio I. [Florenz: ... 1492, nach 31. März] (158 Bl.) Sig: [4] a^{8}-i^{8} ... Rom *B Aless.* (?).

Quatuor priora folia duos fasciculos constituunt. Extat revera Romae in Bibl. Alexandrina (Inc. 209), extat etiam in Vaticana (BBB. IV. 8); in quibus tamen exemplaribus, ut in plerisque omnibus, desideratur index errorum emendatorum.

5016 **Brandolinus**, Lippus Aurelius: Oratio pro S. Thoma Aquinate. [Rom: Eucharius Silber, um 1485/90] (Hain-Copinger-Reichling 3716.)

Omnes bibliographi *Aurelio* Brandolino hanc orationem tribuunt, sed nullo documento adducto, antiquiores ex simplici (ut videtur) coniectura, recentiores ex antiquiorum auctoritate. Teste Burckardo (Liber notarum, II, Città di Castello 1911, p. 74), die 7 Martii 1498 Romae in templo S. Mariae supra Minervam de S. Thoma Aquinate fecit sermonem *Raphael* Brandolinus caecus. Quousque igitur aliquid non proferatur, ex quo constet et *Aurelium* antea in iisdem circumstantiis loci, mensis et diei de eodem sancto sermonem dixisse, putandum est orationem hanc impressam auctorem habere *Raphaelem,* non vero *Aurelium,* Brandolinum, eamque editam esse post d. 7 Martii 1498. In adnotatione, quae in GW descriptioni addita est, ex typo nimia fiducia statuitur editionis tempus inter annos 1483 et 1490, cum adhuc demonstrandum sit typum eumdem, non sine aliquo dubio tribuendum Euchario Silber (cf. BMC. IV p. 103), adhibitum non fuisse post a. 1490. Ceterum scimus Aurelium Brandolinum circa a. 1482 in Pannoniam emigrasse ibique, artem rhetoricam professum, moratum esse usque ad obitum Matthiae Corvini (9 Aprilis 1490); cf. D. A. Perini, Bibliographia Augustiniana. Scriptores Itali, I p. 149.

Falsum est indicari apud Burckardum oratores, qui de S. Thoma sermonem habuerunt die 7 Martii annis 1485, 1488. — Romae etiam in Bibl. Casanatensi et Corsiniana.

GTU Library
Z240 .A22 GREF
Accurti, Tommaso/Editiones saeculi XV pl
3 2400 00092 0243

011
Ac29 30858
ACCURTI, THOMAS
AUTHOR
Editiones Saeculi XV Pleraeque
TITLE Bibliographis Ignotae.
Annotationes ad opus quod i
DATE LOANED BORROWER'S N
bitur "Gesamtkatalog d
drucke".
Vall. I

30858